

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA
KOČEVJE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

ŽELJNE-LAZE

2026 - 2035

OSNUTEK

Štev.: 06-08/26

VSEBINA:

1	Splošni opis gozdnogospodarske enote.....	15
1.1	Opis naravnih razmer.....	15
1.1.1	Lega.....	15
1.1.2	Relief.....	15
1.1.3	Podnebne značilnosti.....	15
1.1.4	Hidrološke razmere.....	17
1.1.5	Matična podlaga in tla.....	17
1.1.6	Krajinski tipi, gozdnatost.....	17
1.1.7	Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote.....	18
1.1.8	Živalski svet.....	19
1.2	Površina in lastništvo gozdov.....	22
1.3	Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa.....	23
1.4	Družbeno gospodarske razmere.....	24
1.5	Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom.....	24
1.5.1	Lovstvo.....	24
1.5.2	Kmetijstvo.....	26
1.5.3	Poselitev.....	26
1.6	Požarno ogroženi gozdovi.....	27
1.7	Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote.....	27
1.8	Organiziranost javne gozdarske službe.....	27
2	Prikaz funkcij gozdov.....	28
2.1	Ekološke funkcije.....	29
2.2	Socialne funkcije.....	31
2.3	Proizvodne funkcije.....	34
3	Opis stanja gozdov.....	36
3.1	Gospodarske kategorije gozdov.....	36
3.2	Lesna zaloga.....	37
3.3	Prirastek.....	39
3.4	Razvojne faze oz. zgradbe sestojev.....	39
3.5	Tipi sestojev.....	40
3.6	Ohranjenost gozdov.....	40
3.7	Kakovost drevja.....	41
3.8	Poškodovanost drevja.....	41
3.9	Objedenost gozdnega mladja.....	41
3.10	Odmrlo drevje.....	43

4	Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi	44
4.1	Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	44
4.2	Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	46
4.2.1	Posek	46
4.2.2	Gojitvena in varstvena dela	50
4.2.3	Gradnja gozdnih prometnic	51
4.2.4	Opravljen dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov	53
4.2.5	Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025	53
4.2.6	Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025	53
5	Oris zakonitosti razvoja gozdov	55
5.1	Razvoj gozdnih fondov	55
5.1.1	Površina	55
5.1.2	Lesna zaloga , prirastek in možni posek	55
5.2	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	56
5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	56
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	57
6	Cilji, usmeritve in ukrepi	59
6.1	Splošni cilji	59
6.2	Usmeritve	60
6.2.1	Splošne usmeritve	60
6.2.2	Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov	61
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	79
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	79
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	80
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti	80
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic	80
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor	84
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	87
6.3	Ukrepi	87
6.3.1	Možni posek	87
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	88
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali	89
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	89
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic	89
7	Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij	91

8	Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote.....	92
9	Rastiščnogojitveni razredi	93
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov.....	93
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	93
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111	95
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201	102
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena - 01205.....	109
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301	116
9.2.5	Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi za večjo pestrost - 07000	122
9.2.6	Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000.....	129
10	Literatura.....	133
11	Načrt so izdelali	135
12	Priloge.....	136
12.1	Preglednice v prilogah.....	136
12.1.1	Podrobne naravovarstvene smernice	136
12.1.2	Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.....	149
12.1.3	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote.....	150
12.1.4	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.	152
12.1.5	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	170
12.2	Seznam tarif po odsekih	176
12.3	Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih.....	179
12.4	Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE.....	179
12.5	Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje.....	179
12.6	Ločene priloge.....	181
13	Kartni in prostorski del načrta	183
13.1	Kartni del.....	183
13.1.1	Pregledna karta	183
13.1.2	Karta tipov drevesne sestave gozdov.....	183
13.1.3	Karta rastišč.....	183
13.1.4	Karta kategorij gozdov	183
13.1.5	Karta rastiščnogojitvenih razredov	183
13.1.6	Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst.....	184
13.1.7	Karta funkcij gozdov	184
13.1.8	Karta ukrepov	184
13.1.9	Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del.....	185
13.1.10	Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek.....	185
13.1.11	Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila	185

13.1.12	Karta požarne ogroženosti gozdov	185
13.2	Prostorski del.....	186
13.2.1	Stanje in razvoj gozdnih površin.....	186
13.2.2	Večfunkcionalna območja.....	186
13.2.3	Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.....	187
13.2.4	Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov	188
13.2.5	Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja.....	188
13.2.6	Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti	188
13.2.7	Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah	189
13.2.8	Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda	190
13.2.9	Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru	190

KAZALO PREGLEDNIC:

Preglednica 1: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	15
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija).....	18
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	18
Preglednica 4: Površina in delež gozdnih rast. tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	18
Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi	20
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	22
Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov).....	22
Preglednica 8/D-C: Odprtost gozdov s cestami	23
Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	24
Preglednica 10: Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih	24
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč.....	24
Preglednica 12: Prebivalstvo po naseljih v letu 2025 (SUR5)	26
Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	28
Preglednica 14: Seznam izjemnih dreves	32
Preglednica 15/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	36
Preglednica 16/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih.....	36
Preglednica 17/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih.....	37
Preglednica 18/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	38
Preglednica 19/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	38
Preglednica 21/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	39
Preglednica 22/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	39
Preglednica 23/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	40
Preglednica 24/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	40
Preglednica 25/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	40
Preglednica 26/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	40
Preglednica 27/K: Kakovost drevja	41
Preglednica 28/PSD: Poškodovanost drevja	41
Preglednica 29/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	41
Preglednica 30/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah.....	42
Preglednica 31/OD: Odmrlo drevje	43
Preglednica 32/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	46
Preglednica 33: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco	46
Preglednica 34: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	46

Preglednica 35/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih.....	46
Preglednica 36/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah.....	48
Preglednica 37/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	48
Preglednica 38/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst.....	49
Preglednica 39/PDR: Posek po debelinskih razredih	49
Preglednica 40/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	50
Preglednica 41: Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2016-2025	52
Preglednica 42: Opravljena dela za funkcije gozdov	53
Preglednica 43/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	55
Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	55
Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	55
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge – skupaj GGE.....	56
Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	57
Preglednica 48/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah.....	87
Preglednica 49/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah.....	88
Preglednica 50/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti...	89
Preglednica 51/EP1: Prikaz prihodka od lesa.....	92
Preglednica 52/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	92
Preglednica 53/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR.....	93
Preglednica 54/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	95
Preglednica 55/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	95
Preglednica 56/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	96
Preglednica 57/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	96
Preglednica 58/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	96
Preglednica 59/K: Kakovost drevja	96
Preglednica 60: Realizacija poseka v RGR.....	97
Preglednica 61: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	97
Preglednica 62/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026.....	98
Preglednica 63/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	98
Preglednica 64/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	98
Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	100
Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	100
Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	101
Preglednica 68/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	102
Preglednica 69/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	102
Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	103
Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	103

Preglednica 73/K: Kakovost drevja	104
Preglednica 74: Realizacija poseka v RGR	104
Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	104
Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	105
Preglednica 77/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	105
Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	105
Preglednica 79/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	107
Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	108
Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	108
Preglednica 82/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	109
Preglednica 83/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	109
Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	110
Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	110
Preglednica 86/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	110
Preglednica 87/K: Kakovost drevja	111
Preglednica 88: Realizacija poseka v RGR	111
Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	111
Preglednica 90/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	112
Preglednica 91/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	112
Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	112
Preglednica 93/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	114
Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	115
Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	115
Preglednica 96/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	116
Preglednica 97/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	116
Preglednica 98/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	117
Preglednica 99/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	117
Preglednica 100/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	117
Preglednica 101/K: Kakovost drevja.....	117
Preglednica 102: Realizacija poseka v RGR	118
Preglednica 103/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	118
Preglednica 104/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026	118
Preglednica 105/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026	119
Preglednica 106/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	119
Preglednica 107/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	121
Preglednica 108/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	121
Preglednica 109/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	121

Preglednica 110/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	122
Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	123
Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	123
Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	123
Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	123
Preglednica 115/K: Kakovost drevja.....	124
Preglednica 116: Realizacija poseka v RGR	124
Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	124
Preglednica 118/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 do 2026	125
Preglednica 119/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	125
Preglednica 120/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	125
Preglednica 121/D-UJP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	127
Preglednica 122/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	127
Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela	127
Preglednica 124/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del	129
Preglednica 125/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	130
Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek.....	130
Preglednica 127/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	130
Preglednica 128/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	131
Preglednica 129/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 do 2026	131
Preglednica 130/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026.....	131
Preglednica 131/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	131
Preglednica 132: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov.....	136
Preglednica 133: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	136
Preglednica 134: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	137
Preglednica 135: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev ...	140
Preglednica 136: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE	140
Preglednica 137: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE	141
Preglednica 138: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE	142
Preglednica 139: Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve .	149
Preglednica 140: Stanje in razvoj gozdnih površin.	186
Preglednica 141: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.	186
Preglednica 142: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.	187
Preglednica 143: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.	187

Preglednica 144: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.....	188
Preglednica 145: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.	188
Preglednica 146: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.....	188
Preglednica 147: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah.....	189
Preglednica 148: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.....	190

RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

PREGLEDNICE V PRILOGAH

Obrazec E1: LP, GF1, RF1, ZNS, LZ1, LZ1/VNG, PR1, PR1/VNG, EVP, EVGD

Obrazec E2: LP, LZ1, PR1, OHR, OD, RF1, D-POM, K, PSD,D-PGR,PDV,PDR, EVP, EVGD

Obrazec E3: KG, RF2, DV, LZ2, EVP, EVGD

Obrazec E4:

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja	49
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	57
Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	98
Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	106
Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	113
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	119
Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev	126

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote	16
Karta 2: Pregledna karta lovišč	25
Karta 3: Karta rastiščnogojitvenih razredov	94

POVZETEK

Površina gozdov v GGE Željne-Laze je 3.788,23 ha, od tega je večina (98,7 %) v državni lasti.

Površina gozdov po lastniških kategorijah - LP

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	46,79	3.737,19	4,25	3.788,23
Delež (%)	1,2	98,7	0,1	100,0

Večina gozdov (99,6 %) je večnamenskih. Gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je na površini 15,96 ha. Povprečna lesna zaloga je 313,3 m³/ha. Povprečni letni prirastek je 7,36 m³/ha/leto. Možni posek znaša za vse gozdove skupaj 20,6 % od lesne zaloge oziroma 87,9 % na prirastek.

Gozdni fondni po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov - D-KG

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek				
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR	
Skupaj GGE												
Večnamenski gozdovi	3.772,27	100,8	212,7	313,5	2,65	4,71	7,36	25,2	18,6	20,7	88,3	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	15,96	76,3	204,7	281,0	2,99	5,04	8,03					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	3.788,23	100,7	212,6	313,3	2,65	4,71	7,36	25,2	18,5	20,6	87,9	
Zasebni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	46,26	94,2	226,4	320,6	2,45	5,12	7,57	17,8	12,3	13,9	58,8	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,53	0,0	326,4	326,4	0,00	6,62	6,62					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	46,79	93,1	227,5	320,7	2,42	5,14	7,56	17,8	12,1	13,7	58,3	
Državni gozdovi												
Večnamenski gozdovi	3.721,76	100,9	212,5	313,5	2,65	4,70	7,35	25,3	18,7	20,8	88,7	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	15,43	78,9	200,5	279,4	3,09	4,99	8,08					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	3.737,19	100,8	212,5	313,3	2,65	4,71	7,36	25,3	18,6	20,7	88,3	
Gozdovi lokalnih skupnosti												
Večnamenski gozdovi	4,25	77,2	167,5	244,7	2,21	4,15	6,36	8,8	15,2	13,2	50,7	
GPN z načrtovanim posekom	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
GPN brez načrtovanega poseka	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00					
Varovalni gozdovi	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj vsi gozdovi	4,25	77,2	167,5	244,7	2,21	4,15	6,35	8,8	15,2	13,2	50,7	

Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege gošč, letvenjakov in drogovnjakov. V skladu s pojavljanjem prenamnožitve podlubnikov so predvidena tudi varstvena dela pred žuželkami.

UVOD

Z gozdnogospodarskim načrtom (GGN) gozdnogospodarske enote (GGE) Željne-Laze (2026-2035) so določeni pogoji za usklajeno rabo gozdov ter poseganje v gozdove in gozdni prostor, najvišja možna stopnja njihovega izkoriščanja ter potreben obseg vlaganj, kot tudi potrebni ukrepi za ohranitev ugodnega stanja posebnih varstvenih območij. Pomembnejše pravne podlage in navodila, ki so se uporabila pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta, so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 - ZGO-1, 115/06 - ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 - ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS in 77/16),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 - odl. US, 17/08, 46/14 - ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 - popr., 44/22 in 158/22),
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20),
- Območni gozdnogospodarski načrt za GGO Kočevje (2021-2030), Uradni list RS, št. 116/2023,
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20),
- Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 - uradno prečiščeno besedilo, 61/06 - ZDru-1, 8/10 - ZSKZ-B, 46/14, 21/18 - ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 - Zdeb, 105/22 - ZZNŠPP in 18/23 - ZDU-10),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 - uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 - odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18 - ZNOrg, 84/18 - ZIURKOE in 158/20),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 - popr., 39/13 - odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/2003, 36/2009, 33/2013);
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/2004, 33/2013, 99/2013, 47/2018);
- Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020) (sprejet na 30. seji Vlade, dne 9.4.2015, popravek na 38. seji Vlade RS z dne 28. maja 2015 ter 24. 03. 2016);
- Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Željne-Laze (2026-2035), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2024,
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrl-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 - odl. US),
- Vodovarstvene smernice.

GGN GGE Željne-Laze 2026 - 2035 je sedmi zaporedni načrt GGE. Načrt obsega opis stanja gozdov (tudi v smislu večnamenske vloge gozdov), oceno preteklega gospodarjenja z gozdovi glede trajnosti vseh njihovih funkcij, načrtovane cilje, usmeritve in ukrepe za prihodnje desetletje ter ekonomsko presojo gospodarjenja z gozdovi.

Za izdelavo načrta so nam bili v pomoč stari načrti in karte, evidence poseka in gojitvenih del, avionski posnetki, terenski podatki meritev na stalnih vzorčnih ploskvah in opisi sestojev ter izkušnje revirnih gozdarjev. Pri določanju ciljev in usmeritev smo smiselno upoštevali območni GGN GGO 2021-2030.

Gozdnogospodarski načrti so tudi upravljavski načrti območij Natura 2000 za gozdne habitate in habitatne vrste gozdov.

Zahvala vsem sodelavcem načrtovalcem, soavtorjem načrta in krajevni enoti, ki je in bo pomagala pri nastajanju in uporabi načrta.

- Okrajšave, ki se uporabljajo v gozdnogospodarskem načrtu:
 - ARSO - Agencija Republike Slovenije za okolje,
 - BF - Biotehniška fakulteta,
 - DG - državni gozdovi, ZG - zasebni gozdovi,
 - DKN - digitalni kataster,
 - DOF - digitalni ortofoto načrt,
 - DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode,
 - EGC - evidenca gozdnih cest,
 - EHIŠ - evidenca hišnih števil,
 - EPO - ekološko pomembna območja,
 - FSC - Forest stewardship council,
 - GC - gozdna cesta,
 - GG - gozdno gospodarstvo,
 - GGE - gozdnogospodarska enota,
 - GGN - gozdnogospodarski načrt,
 - GGO - gozdnogospodarsko območje,
 - GHT - gozdni habitatni tip,
 - GIS - Gozdarski inštitut,
 - GPN - gozdovi s posebnim namenom,
 - GRT - gozdni rastiščni tip,
 - GRM - gozdni reprodukcijski material,
 - GURS - Geodetska uprava Republike Slovenije,
 - GZS - Geološki zavod Slovenije,
 - HFR-VGR - Healthy Forest Regions - Vitalne Gozdne Regije
 - KE - krajevna enota,
 - LAS - lokalna akcijska skupina,
 - LPN - lovišče s posebnim namenom,
 - LULUCF - Land Use, Land-Use Change and Forestry,
 - LUN - lovsko upravljavski načrt,
 - LUO - lovsko upravljavsko območje,
 - LZ - lesna zaloga,
 - MGRT - Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in turizem
 - MK - Ministrstvo za kulturo,
 - MKGP - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
 - MOP - Ministrstvo za okolje in prostor,
 - MORS - Ministrstvo za obrambo,
 - NEPN - Nacionalni energetski in podnebni načrt,
 - NPK - nacionalna poklicna kvalifikacija,
 - OE - območna enota,
 - ON - območni gozdnogospodarski načrt,
 - OPN - občinski prostorski načrt,
 - OZUL - območno združenje upravljavcev lovišč,
 - PE - popisna enota,
 - PEFC - Programme for the Endorsement of Forest Certification,
 - PR - prirastek,
 - PRP - program razvoja podeželja,
 - PUN 2000 - Program upravljanja - NATURA 2000,
 - PZS - Planinska zveza Slovenije,
 - RGR - rastiščnogojitveni razred,
 - SiDG - družba Slovenski državni gozdovi d.o.o.,
 - SKZG RS - Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije,
 - SURS - Statistični urad Republike Slovenije,
 - SVP - stalne vzorčne ploskve,
 - UE - upravne enote,
 - VG - varovalni gozdovi,
 - ZGS - Zavod za gozdove Slovenije,
 - ZVKD - Zavod za varstvo kulturne dediščine
 - ZRSVN - zavod Republike Slovenije za varstvo narave.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Gozdnogospodarska enota Željne-Laze obsega pretežni del Kočevske Male gore. Sestavlja jo več v dinarski smeri SZ - JV ležečih grebenov, med njimi ležeče doline kot so Rudniški Lager, Rajhenavška dolina ali samo večje vrtače in uvale. Še najbolj raven je predel Ušivih jam, ki pa je ravno tako razgiban in posejan z vrtačami različnih velikosti.

Ob robu GGE se nahaja več naselij in zaselkov s kmetijskimi površinami in sadovnjaki: Šalka vas, Cvišlerji, Onek, Lovski vrh, Laze, Rajhenav, Trnovec, Željne, Stari Breg, Novi Breg.

GGE Željne-Laze leži v občini Kočevje v petih katastrskih občinah.

Preglednica 1: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
KOČEVJE				3.788,23	
	1572	ROG		539,15	
	1577	KOČEVJE		0,66	
	1578	ŽELJNE		401,24	
	1579	RAJHENAV		1.090,30	
	1580	ONEK		1.756,88	
		Skupaj		3.788,23	

Opomba: Če gozdnogospodarska enota ne zajema cele k.o., se pod opombo vpiše tisti del k.o. (gozd in negozd skupaj), ki leži v gozdnogospodarski enoti

1.1.2 Relief

Masiv Kočevske Male gore je sestavljen iz več v dinarski smeri (SZ - JV) ležečih grebenov. Med njimi ležijo večje doline Rudniški Lager in Rajhenavška dolina. Še najbolj raven je predel Ušivih jam, ki pa je ravno tako razgiban in posejan z vrtačami različnih velikosti. Grebeni se včasih razširijo v manjše nagnjene zaravnice ali večje platoje, kot je Medvedji gozd. Najvišja točka v GGE Željne-Laze je Vidros hrib 938 m, najnižja točka pa leži na dnu Ušive jame (452 m). Najbolj značilen greben je Somova gora, najbolj značilni vrhovi pa so: Kren 616 m, Ronj 675 m, Skrajnik 636 m, Šušnjar 718 m, Kofel 882 m in Lovski vrh (Sv. Ana) 829 m.

1.1.3 Podnebne značilnosti

GGE Željne-Laze leži v območju interferenčnega klimatskega tipa, značilnega za visoko dinarsko gorstvo. Podnebne razmere so primerljive s širšim območjem Kočevske, kjer se prepletata interferenčni ter preddinarsko-predpanonski klimatski tip. Za interferenčni tip je značilen dotok toplih in vlažnih zračnih mas iz Sredozemlja, ki ob dviganju nad dinarsko pregrado povzročajo obilne padavine, z viškom jeseni, medtem ko se pri preddinarsko-predpanonskem tipu bolj izražajo temperaturni ekstremi celinskega podnebja.

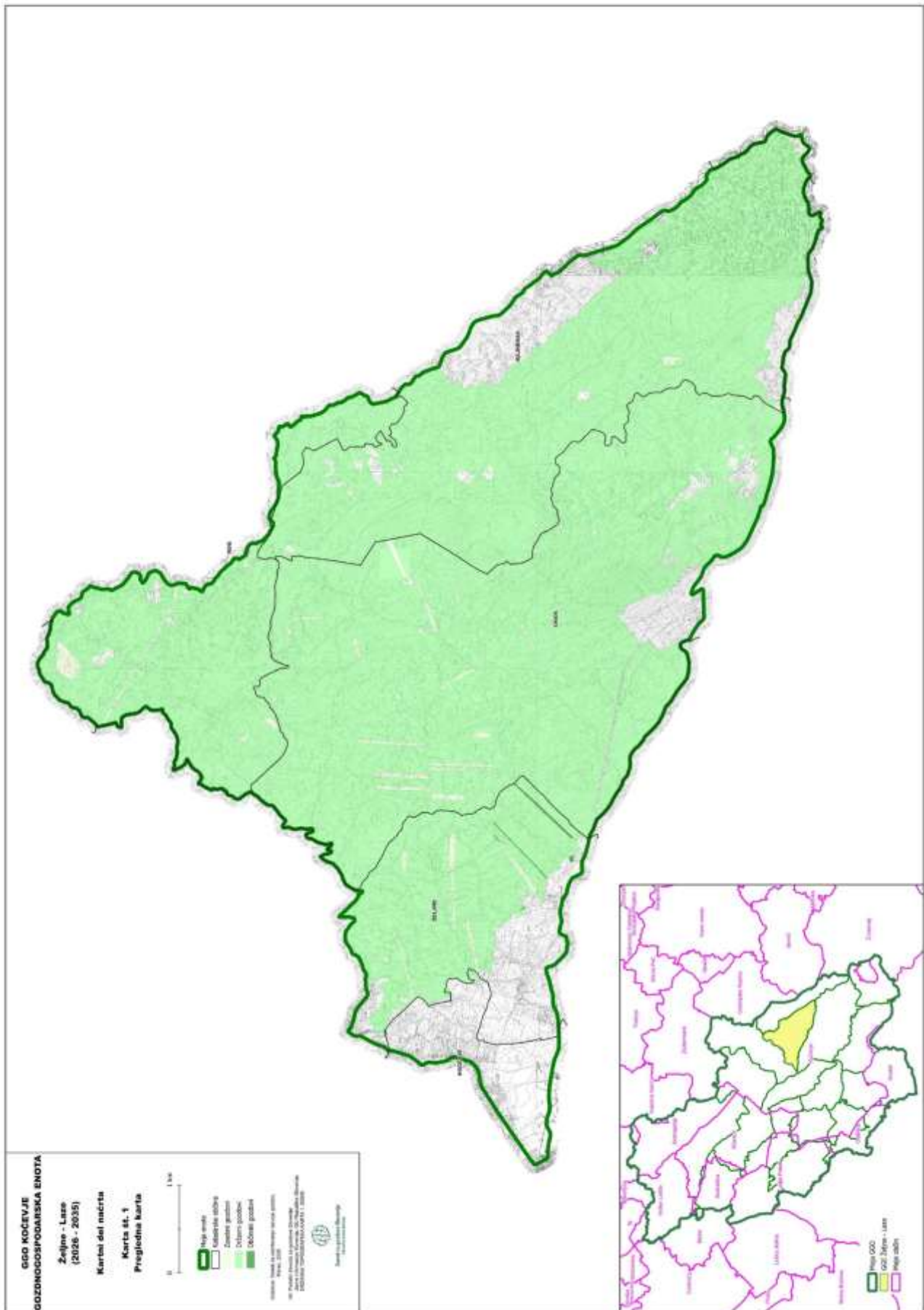
Zaradi prepletanja teh vplivov ima Kočevska razmeroma hladno in vlažno podnebje z velikimi temperaturnimi nihanjem, pogoste pa so tudi temperaturne inverzije v kraških kotanjah.

Po podatkih meteorološke postaje Kočevje (referenčno obdobje 1991–2020, ARSO) znaša:

- srednja letna količina padavin: približno 1550 mm,
- srednja letna temperatura zraka: približno 9,0 °C.

Najmanj padavin praviloma pade v zimskem delu leta, največ pa jeseni. V vegetacijskem obdobju pade približno 650–900 mm padavin, kar predstavlja približno polovico do dve tretjini letne količine.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Takšna razporeditev padavin in zmerne temperature omogočajo dobre pogoje za uspevanje večine avtohtonih drevesnih vrst.

V zadnjih desetletjih so tudi na Kočevskem opazni vplivi podnebnih sprememb, ki se kažejo predvsem v naraščanju temperatur ter pogostejših vremenskih ekstremih, kot so daljša sušna obdobja in močnejša neurja. Posledice so lahko zmanjšana vitalnost dreves ter večja občutljivost sestojev za škodljivce in ujme.

1.1.4 Hidrološke razmere

Večji del GGE ima izrazito kraški značaj, zato ni večjih površinskih vodotokov. Na občasno poplavljenih zemljiščih so nastala mokrišča z značilno vegetacijo (Obrežna vrbovja in jelševja), Ogrožena so lahko zlasti zaradi regulacije vodotokov in krčitve gozdov v kmetijske namene.

Kljub zadostni količini padavin zaradi kraškega značaja terena površinskih tekočih ali stoječih voda praktično ni, razen Rudniškega potoka na obrobju enote, ki je z obrežnim vrbovjem in jelševjem pomemben življenjski prostor za določene vrste živali in rastlin. Vsi redki izviri, zajetja, luže in kaluže so izjemno pomembni.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Geološke in petrografske razmere v GGE Željne - Laze so zelo enostavne. Geološko podlago tvorijo v največji meri temnosivi do zelo temni apnenci iz spodnje krede, ki so omogočili nastanek značilnih kraških pojavov najrazličnejših oblik in velikosti.

Dolomit se v tleh enote pojavlja v manjši meri, kar se kaže tudi v izoblikovanosti krajine. Območje je enostavno zgrajeno iz spodnjekrednega temnosivega apnenca v katerem se mestoma pojavljajo vložki temnosivega, bituminoznega dolomita. Ta poteka v ožjih pasovih, ne zavzema velikih površin in je zato za rastišče gozdov skoraj nepomemben. Nanj so često navaljeni kosi višje ležečega apnenca.

Apnenci so zaradi svoje kemične strukture bolj podvrženi kemičnemu preperevanju, pri čemer na mestu ostaja le malo netopne snovi. Iz omenjenega razloga je tu pedogeneza zelo počasna in poteka v smeri razvoja raznih oblik pokarbonatnih tal.

V GGE Željne - Laze imamo zato opraviti skoraj izključno s talnimi oblikami skupine pokarbonatnih tal na trdih apnencih in dolomitu. Tla so lahko povsem ohranjena ali pa močno izprana, kar je odvisno od antropogenih vplivov na gozdno vegetacijo. Različna raba tal nekoč in danes se odraža predvsem v spreminjanju organskega dela profila tal, ki je njihov najbolj občutljiv del.

V GGE Željne-Laze so ugotovljene vrste tal: rendzine na apnencu, kompleks rendzin in rjavih pokarbonatnih tal, rjava pokarbonatna tla na apnencu in rjava pokarbonatna, slabo izprana tla na apnencu.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

V GGE Željne-Laze se nahajajo trije tipi krajine: gozdna, ki predstavlja strnjene gozdne komplekse, ki so v enoti prevladujoči, gozdnata z relativno nizko gozdnatostjo (gozdne jase, grmišča, površine v zaraščanju) ter kmetijska in primestna krajina, ki vključuje površine v okolici vasi s pripadajočimi njivami in travniki in le manjšimi otočki gozda.

Gozdnatost enote se z vključitvijo manjših zaraščenih površin, izključitvijo gozdnih jas in javnih cest ter podrobno uskladitvijo gozdnega robu s karto rabe prostora skoraj ni spremenila in je 86,3 %. Vseh zaraščajočih površin je 54,40 ha.

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Površina gozda (ha)	Delež gozda (%)
Gozdna	3.734,55	98,6
Gozdnata	30,96	0,8
Kmetijska in primestna	22,72	0,6
Skupaj	3.788,23	100

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	4.389,66	100
Gozd	3.788,23	86,3
Ostala gozdna zemljišča	11,70	0,3
- daljnovodi	11,70	0,3
Gozdni prostor	3.854,52	87,8
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	43,22	1,0
- zaraščajoče površine	7,02	0,2
- infrastrukturni objekti	15,07	0,3
- drugo (vodotoki..)	0,98	0,0
Negozdni prostor	523,44	11,9
- zaraščajoče površine	47,38	1,1
- ostale površine	476,06	10,8

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

GGE Željne-Laze je po fitogeografski razdelitvi Slovenije umeščena k dinarskemu fitogeografskemu območju. Neizrazitost ekstremnosti ekoloških dejavnikov (dovolj velika količina padavin v času vegetacije, v povprečju dovolj toplote za rast, zmernost nagibov prevladujočih rjavih pokarbonatnih tal in prevladujoča klimatogena vegetacija) je razlog za majhno zastopanost gozdnih združb in njihovo izrazito conacijo. Ob robu nekdanjih se pojavljajo raznoliki sukcesivni stadiji, ki so marsikje prekinjeni s smrekovimi nasadi. Visoki kras z izrednim bogastvom reliefnih oblik, talnih razmer ter z lokalno mikroklimatsko pestrostjo pogojuje mozaično menjavanje in prepletanje gozdnih rastišč. Temu ustrezna je različna ravnost gozdnih sestojev. V GGE je prisoten habitatni tip Ilirski bukovi gozdovi (91K0).

Vir za prevedbo latinskih imen v slovensko poimenovanje združb (rastiščne tipe) je »*Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov*« (Kutnar, L., Veselič, Ž., Dakskobler, I., Robič, D., 2012).

Preglednica 4: Površina in delež gozdnih rast. tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
4	Gričevnata in podgorska rastišča bukovij na karb. kamninah	3.077,03	81,2
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	1.780,81	47,0
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	1.296,22	34,2
5	Rastišča gorskih (in visokogorskih) bukovij na karb. kamninah	89,69	2,4
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	89,69	2,4
6	Rastišča jelke in bukve	612,84	16,2
64101	Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	3,12	0,1
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	31,16	0,8
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	15,67	0,4
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	317,59	8,4
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	245,3	6,5
7	Rastišča jelke in smreke	0,37	0,0
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju	0,37	0,0
8	Termofilna rastišča bukovij in bukvoja na rendzinah	8,30	0,2
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	8,30	0,2
	Skupaj	3.788,23	100,0

Opis najpomembnejših združb:

Gradnovo bukovje na izpranih tleh: gozdna združba porašča vegetacijski pas do nadmorske višine 500 m; v enoti tudi do 600 m. Porašča položna vrtačasta pobočja in neizrazite doline (tu ne prihaja do toplotne inverzije) ter neizrazite vrhove in grebene. Tla so srednje globoka, izprana rjava – karbonatna tla. Osnovna graditelja sestojev sta bukev in hrast, katerima so obilno primešani: maklen, brek, češnja, javor, beli gaber, mokovec itd. V višjih legah hrast pogosto manjka, pač pa po skalnatih grebenih najdemo obilico lipe, ki je razpršena po celi enoti.

Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje: je gozdna združba submontanskega pasu (500-700 m), vendar jo v enoti najdemo tudi na 800 m nadmorske višine, kjer pa se nahaja v svoji osiromašeni varianti in tvori prehod k dinarskemu jelovo-bukovemu gozdu. Značilno za obravnavano združbo je razmeroma gladek teren z manjšo skalovitostjo, ker je praviloma vezana oziroma se drži dolomitov in dolomitiziranih apnencev z rjavimi pokarbonatnimi tlemi in redkimi vložki rendzin. Bukve je nosilka združbe, vendar z obilno primesjo gorskega javorja, bresta, češnje in drugih listavcev. Združbo najdemo na J in JV enote.

Dinarsko jelovo bukovje tipično: je sredinska varianta dinarskega jelovo–bukovega gozda, porašča vlažnejša pobočja, z bolj ali manj skalovitim reliefom na apnencu in dolomitu, z rjavimi pokarbonatnimi tlemi različne globine in z vmesnimi vložki rendzine. Po svojem nastanku je mozaična in združuje razne prehode z drugimi variantami v obliki otokov na višini od 600–800 m nad morjem.

Dinarsko jelovo bukovje s srobotom: je subasociacija dinarskega jelovo–bukovega gozda, ki po svojih ekoloških in florističnih lastnostih najmočneje odstopa od ostalih enot. Proizvodna sposobnost rastišč je tu najvišja in hkrati precej nad povprečjem združbe *Abieti–Fagetum dinaricum*. Pogosto se pojavlja izven kompleksa združbe *Abieti–Fagetum dinaricum* in je kontaktna predvsem z različnimi družbami kolinske in submontanske stopnje. Rada se pojavi v nižjih nadmorskih višinah, na hladnejših legah z nekoliko višjo zračno in talno vlago, ki odgovarja zlasti jelki. Skalovitost v tej subasociaciji je pogosto visoka, najdemo pa tudi razmeroma gladke površine. Tla so najpogosteje srednje globoka do globoka, rjava in pokarbonatna, z mestoma prisotnimi srednje globokimi dolomitnimi rendzinami. Za dano subasociacijo je značilna zlasti kombinacija drevesnih vrst, ki združuje vse elemente združbe *Quercu–Fagetum*, jelko in smreko.

1.1.8 Živalski svet

Prevladujoč življenjski prostor v gozdnogospodarski enoti je homogen gozd, ki porašča masiv Kočevske Male gore – predgorje Roga. Gozdnogospodarska enota Željne Laze predstavlja močno gozdnato krajino, kjer se ob robu strnjenih gozdov nahaja okrog naselij Šalka vas, Cvišlerji, Onek, Lovski vrh, Laze, Rajhenav, Trnovec, Željne ozek pas kmetijskih površin. V ohranjenih bukovih gozdovih se nahajajo vse za te biotope značilne živalske vrste. Na pobočju GGE je veliko jam in brezen, ki so pomemben življenjski prostor številnih redkih in ogroženih živalskih vrst.

Prisotne zavarovane živalske vrste:

Sesalci:

- rjavi medved, volk, ris, divja mačka, velika podlasica, mala podlasica, dihur, veverica, podlessek, drevesni polh, krt, jež, več vrst netopirjev in rovk.

Ptice:

- ujede (kragulj, kanja, navadni skobec, sršenar, škrjančar, navadna postovka;
- sove (velika uharica, mala uharica, kozača, lesna sova, veliki skovik, mali skovik, koconogi čuk);
- gozdne kure (gozdni jereb);
- žolne, detli (mali detel, veliki detel, srednji detel, balkanski detel, siva žolna, zelena žolna, črna žolna, vijeglavka);

- golobi in grlice (golob grivar, golob duplar, skalni golob, divja grlica, turška grlica);
- ptice pevke (lešnikar, kavka, krokar, ...);
- ostale ptice (kukavica, podhujka, ...).

Žuželke:

- več vrst kačjih pastirjev ter čmrljev in čebel, gozdna mravlja, orjaški krešič, vrste kozličkov kovač in strojar, rogač.

Dvoživke:

- nižinski urh, navadna krastača, zelena rega, zelena žaba, sekulja, močeril, navadni pupek.

Plazilci:

- slepec, martinček, zelenec, navadni gož, belouška, smokulja, navadni gad, modras.

Poleg navedenih lahko z gotovostjo sklepamo na prisotnost vseh vrst živali, značilnih za prisotne gozdne združbe, od nevretenčarjev do dvoživk, plazilcev in ptičev.

Prisotne nezavarovane živalske vrste (lovne vrste divjadi): jelen, srna, gams, divji prašič, poljski zajec, jazbec, lisica, šakal, kuna belica, kuna zlatica, navadni polh, šoja, sraka, siva vrana.

Populacije opisanih lovnih vrst divjadi so stabilne in prisotne na območju cele enote. Prisotnost šakala je opažena v letu 2016.

Na obravnavanem območju so prisotne vrste, ki so omenjene v dveh natura območjih: SI3000263 Kočevsko (volk, medved, ris, človeška ribica, drobnovratnik, bukov kozliček, alpski kozliček, vejicati netopir, veliki navadni netopir, širokouhi netopir, ozki vretenec, drobni svitek) in SI5000013 Kočevsko – Kolpa (kozača, koconogi čuk, mali skovik, belohrbti detel, mali muhar).

Preglednica 5/D-SH: Stanje habitatov divjadi

Vrsta	Zahteve do habitata	Stabilnost populacije	Ekspertna ocena o stanju habitata	Nujni ukrepi
srna	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	stabilna	zaradi velike gozdnatosti habitat manj primeren za srno	ohranjanje negozdnih površin
navadni jelen	vzdrževana pasišča, dovolj gozda v obnovi	stabilna	Ustrezno stanje pasišč in mlajših razvojnih faz gozda	ohranitev deleža mladovij
divji prašič	površine v zaraščanju, plodonosne vrste	stabilna	primeren ohranjen, nevznemirjen gozd	uravnavanje številčnosti
lisica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
jazbec	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti
zlati šakal	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	osvaja prostor	manj primeren zaradi prisotnosti volka	uravnavanje številčnosti
kuna belica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	zmanjševanje številčnosti
kuna zlatica	kot vsejed zelo prilagodljiva vrsta	stabilna	ustrezen habitat	uravnavanje številčnosti, ohranjanje dreves z dupli
gozdni jereb	grmičasti razvojni stadiji gozda, gozdne poseke s plodonosnimi zelišči, jase	ogrožena	pomanjkanje plodonosnih zelišč, grmišč in drevesnih vrst	redukcija plenilcev, pomoč plodonosnim vrstam
poljski zajec	ohranjen gozdni rob, jase, preseke, grmišča	stabilna	zaradi velike gozdnatosti habitat manj primeren za poljskega zajca	ohranjanje negozdnih površin
navadni polh	ohranjen gozd naravne drevesne sestave	stabilna	ustrezen habitat	ohranjanje dreves z dupli
volk	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	primerno ohranjen habitat	skrb za plenske vrste
rjavi medved	primerni brlogi, plodonosne vrste, jagodičje, pasišča	stabilna	primerno ohranjen habitat	mirne cone, krmišča
ris	ustrezne populacije plenskih vrst parkljaste divjadi	stabilna	dostopna hrana na minimumu, močna medvrstna konkurenca z velikimi zvermi	skrb za plenske vrste,

V OE Kočevje spremljamo populacijske trende in načrtujemo posege za vse živalske vrste, ki so opredeljene kot divjad, od zavarovanih vrst pa za vse tri predstavnike velikih zveri - medveda, volka

in risa ter za predstavnika gozdnih kur - velikega petelina in gozdnega jereba. Ugotovljeni populacijski trendi:

- srnjad - Trend gibanja populacije srnjadi v območju kaže na znižanje številčnosti v primerjavi s preteklim obdobjem. Upadanje številčnosti je povezano z povečevanjem števila plenilcev (volk, ris, šakal,...). Upad številčnosti srnjadi je bolj izrazit v gozdnatih območjih Kočevskega Roga, Goteniške gore, Velike gore in Stojne. V načrtovalski enoti Osrednja Kočevska, kjer se nahaja GGE Željne - Laze je številčnost srnjadi dokaj nizka. Cilj je stabilna populacije srnjadi, ki je pomemben prehranski vir za risa in njegovo ohranitev.
- jelenjad - V preteklem desetletnem obdobju se je v območju z redukcijskim odstrelom zniževala številčnost jelenjadi. Ocenjuje se do 50 % znižanje številčnosti v preteklih 25 letih. Po posameznih delih območja, ki smo jih izločili kot načrtovalske enote, je z upadanjem številčnosti prišlo do velikih razlik v gostoti populacije. Na območju GGE Željne - Laze je številčnost jelenjadi še vedno previsoka. Na območju pomlajenih gozdov so težave z ustrezno vrstno sestavo pomladka, zato je potrebno številčnost jelenjadi zmanjšati do višine, ki bo omogočala naravno obnovo gozda in obstoj populacije volka in risa.
- divji prašič - Populacija divjega prašiča v območju je stabilna. Značilna zanjo so nihanja povezana z obradom bukve, hrasta, cera in kostanja. Na gostitev v prostoru znatno vplivajo ukrepi krmljenja. Stalna prisotnost divjih prašičev je nezaželena na boljših staniščih jereba. Na območju GGE Željne - Laze je številčnost divjih prašičev okolju primerna.
- lisica - Populacija lisice je imela od leta 1996 do leta 2002 izrazit trend rasti, kar je posledica uspešnega cepljenja proti steklini. Sledila je kulminacija številčnosti in pojav garij, ki so povzročile skokovito zmanjšanje številčnosti. Lisica je prisotna na celem območju, njena populacija je usklajena z okoljem. Sicer je v uravnovešenem naravnem okolju lisica pomemben regulator malih glodavcev in kot takšna pomemben ekološki dejavnik, ki ima ob višji številčnosti znaten vpliv na poljsko divjad in gozdne kure.
- jazbec - Številčnost jazbeca periodično niha in je v zadnjem obdobju v porastu. Vrsta je vitalna, brez zaznavnih bolezni. Na lokalni razpored in številčnost te vrste v okolju ima poleg naravnih dejavnikov znaten vpliv tudi krmljenje z močnimi krmili. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce se priporoča aktivno uravnavanje populacije s povečanim odstrelom.
- zlati šakal - Vrsta ima trend širitve. Na območju Kočevsko–Belokranjskega LUO se pojavljajo posamezni osebki v manj gozdnatih, nižinskih predelih. V nižinskem predelu Bele Krajine in Grosuplja, kjer ni volkov, so opažena tudi legla. Na območju GGE Željne - Laze se občasno pojavljajo posamezni dispergerji.
- kuna belica, kuna zlatica - Obe vrsti kun sta prisotni na celem območju. Nihanje odvzema nakazuje periodično nihanje številčnosti obeh vrst. Obe vrsti imata stabilen trend razvoja. Kuna belica je pogostejša vrsta od kune zlatice. Obe vrsti sta vsejedi. Raziskava narejena v okviru projekta Life Kočevsko, je ugotovila kuno kot glavnega plenilca gnezd gozdnih kur. Zaradi negativnega vpliva na talne gnezdilce (gozdnega jereba) se priporoča intenzivnejši lov kune belice in kune zlatice.
- poljski zajec - Prisoten je sicer tako v gozdnem kot kmetijskem prostoru na vsem območju, vendar je njegova številčnost dokaj nizka. Vzroki za skromno stanje so velika številčnost naravnih plenilcev, ukrepi v kmetijstvu (zmanjšanje ornih površin, opuščanje malo površinske pridelave kultur, ...) in promet. Poljski zajec zaenkrat še ni ogrožena vrsta.
- šoja, sraka, siva vrana - Številčnost srake, šoje in sive vrane je usklajena z razmerami v okolju. Šoja je prebivalec gozda, sraka in siva vrana pa sta značilni predstavnici polja. Vse tri vrste so v območju prisotne, gnezdiijo in imajo primeren prirastek. Pogostnost vrst in nizke izgube kažejo na dobro zdravstveno stanje vseh treh vrst. Ugotovljeni trend kaže z okoljem usklajeno številčnost srake in šoje in rast številčnosti populacije sive vrane.
- navadni polh - Populacija navadnega polha je vitalna, njena številčnost je odvisna od obroda gozdnega drevja (bukev, hrast, gaber), zato od leta do leta močno niha. Navadni polh je v letih gozdnega obroda zaradi svoje številčnosti pomemben plen malih zveri (kune, divja mačka), sov in risa.
- medved - Populacija je vitalna in številčna. Vrsta nima naravnega sovražnika, zato se z odvzemom prirastka poizkuša uravnavati številčnost vrste. Visoka številčnost povzroča konflikte v urbanem okolju. Pogosto prihaja do pojavljanja medveda v naseljih, kjer si išče hrano v sadovnjakih, čebelnjakih, med drobnico in na posevkih kmetijskih kultur. Ob visoki številčnosti je

pomemben prehranski konkurent številnim živalskim vrstam v gozdnem prostoru in postaja omejujoč dejavnik za kmetovanje. Območje GGE Željne - Laze je eno gostejše poseljenih z rjavim medvedom (ohranjeni gozdovi, številni brlogi, redka poselitev).

- volk - Populacija je vitalna in je v zadnjem desetletnem obdobju v porastu. Letno se evidentirajo 3 - 4 legla in stalna prisotnost 25 - 35 volkov. Poglavitni plen volku sta jelenjad in srnjad, ob zmanjševanju naravnega plena so bolj pogosti tudi napadi volkov na drobnico, konje in govedo. Območje GGE Željne - Laze predstavlja osrednji del območja tropa Rog, ki je ob tropu Gotenica najbolj stabilen volčji trop na območju Kočevske.
- ris - Populacija je stabilna. V času od 1. julija 2017 do 31. marca 2024 je potekal projekt LIFE Lynx. Projekt naj bi izboljšal genetsko stanja risa in preprečil njegovo izumrtje v dinarski in jugovzhodni alpski regiji. V okviru projekta se je preselilo iz Slovaške in Romunije v Slovenijo in na Hrvaško 18 risov. Že v prvem letu je bilo potrjeno parjenje med priseljenim risom in domačo samico, nadaljnja ugotovljena legla pa kažejo na uspešno doselitev.
- gozdni jereb - Populacija je še prisotna, vendar je njena številčnost redka in lokalno omejena. V okviru projekta Life Kočevsko se je izvedlo ukrepe za izboljšanje življenjskih pogojev za gozdnega jereba (zagotovitev dodatne prehrane s postavitvijo prehranjevalnih ograj in sadnjo plodonosnega drevja, zapora slepih gozdnih cest).

1.2 Površina in lastništvo gozdov

V GGE Željne-Laze prevladujejo državni gozdovi – 98,7 % površine, zasebnih gozdov je 1,2 % in gozdov v lasti lokalnih skupnosti le 0,1 % površine.

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	46,79	3.737,19	4,25	3.788,23
Delež (%)	1,2	98,7	0,1	100,0

Največje število zasebnih posestnikov je v razredu z velikostjo posesti do 1 ha.

Preglednica 7/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	27	27	40,3	40,3
1 do 5 ha	22	49	32,8	73,1
5 do 10 ha	7	56	10,4	83,6
10 do 30 ha	9	65	13,4	97
30 do 100 ha	2	67	3	100
nad 100 ha	0	0	0	0
Skupaj	100,0		100,0	

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Gozdna cesta je namenjena predvsem gospodarjenju z gozdom in mora omogočati prevoz lesa tudi z daljšimi prevoznimi kompozicijami. Odprta je tudi za javni promet, čeprav je nekategorizirana v skladu s predpisi, ki urejajo javne ceste. Vodena je v evidenci gozdnih cest.

Preglednica 8/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Spojne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	55,510	1,42	56,930	14,72
Javne ceste	11,16	6,7	17,860	2,96
Skupaj	66,670	8,120	74,790	17,67

*Opomba: Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste. Mejne ceste so upoštevane polovično.

Na razporeditev gozdnih cest vpliva predvsem naklon in oblike kraškega terena. Razporeditev gozdnih cest v enoti se prilagaja razgibanemu kraškemu reliefu. Enota obsega pretežni del Kočevske Male gore, sestavlja jo več v dinarski smeri SZ - JV ležečih grebenov, med njimi ležeče doline kot so Rudniški Lager, Rajhenavška dolina ali samo večje vrtače in uvale. Še najbolj raven je predel Ušivih jam, ki pa je ravno tako razgiban in posejan z vrtačami različnih velikosti. Enota je dobro odprta z gozdnimi cestami, ki odpirajo masiv Kočevske Male gore oz. več v dinarski smeri (SZ – JV) ležečih grebenov in se priključujejo na obe javni cesti ob mejah enote (Roško cesto in cesto Kočevje – Koprivnik). Slabše so odprta le najbolj strma, vzhodna pobočja grebenov. Enota se z gozdnim cestnim omrežjem navezuje na sosednji GGE Rog in GGE Grintovec.

Skupaj 3.772,27 ha gozdov, v katerih lahko gospodarimo, odpira 66,670 km produktivnih cest, kar predstavlja gostoto cest 17,67 m/ha. Odprtost gozdov s cestami lahko ocenimo kot dobro. Pomen javnih cest, ki odpirajo gozdove, je znatno, saj gozdove odpira cesta Željne-Rog-Baza-Podturn, cesta v Rajhenav in cesta Kočevje-Koprivnik. Javne ceste predstavljajo 17 % produktivnih cest. GC 060113 Ciganska pot, 060138 V Ušivo jamo in 060716 V brezov gaj imajo spremenjen režim gozdnih cest – popolno zaporo za promet, razen za gospodarjenje z gozdovi.

Glede na preteklo ureditveno obdobje se je gostota produktivnega cestnega omrežja v enoti malenkost znižala. Dolžine gozdnih cest so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih cest spremenile. Ceste imajo sedaj realno (grafično določeno) dolžino.

Povprečna razdalja med cestami je 565 m.

Spravilna razdalja določena v tehnološkem delu gozdnogojitvenih načrtov je 348 m. Pogojuje jo oblika terena, saj gre za kraški, vrtačast, razgiban teren in vpliv etatov po odsekih.

Glede na namen in rabo gozdne ceste razvrščamo v kategorije G1, G2 in G3. Ceste G1 imajo poudarjen javni značaj in so zato v znatni meri namenjene tudi javnemu prometu. So redno vzdrževane. V enoti je ena takšna gozdna cesta, ki prestavlja 8% gozdnih cest. Ceste G2 so glavne gozdne ceste, ki odpirajo velike gozdne komplekse in so namenjene prvenstveno gozdni proizvodnji. V GGE Željne - Laze je 7 tovrstnih GC, kar predstavlja 55 % gozdnih cest. Skušamo jim zagotoviti čim bolj redno vzdrževanje. Ceste G3 so stranske gozdne ceste. Namenjene so izključno gozdni proizvodnji in odpirajo manjše površine gozdov. Vzdržuje se jih občasno, po potrebi. V GGE Željne - laze je 19 tovrstnih GC, kar predstavlja 37 % gozdnih cest.

Spravilne razmere v gozdnogospodarski enoti so ugodne, saj omogočajo na pretežnem delu enote spravilo s traktorji. Spravilne razmere so slabše na zelo strmih pobočjih, kjer pa je gospodarjenje tako omejeno zaradi poudarjene varovalne funkcije gozda.

Gozdna vlaka je grajena ali pripravljena gozdna prometnica namenjena spravilu lesa s pravilnimi sredstvi. Gostotni razred pojasnjuje odprtost z gozdnimi vlakami. Pokazatelj odprtosti je tudi pravilna razdalja.

Preglednica 9/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Spravilno sredstvo	Površina		Spravilna razdalja (m) – v %					
	ha	%	do 200	200-400	400-600	600-800	800-1200	nad 1200
Traktor	1497,24	40	8	26	6	0	0	0
Mali zgibnik	1631,82	43	5	29	9	0	0	0
Zgibnik	643,21	17	0	1	7	7	2	0
Skupaj	3772,27	100	13	56	22	7	2	0

Preglednica 10: Odprtost gozdov z vlakami po gostotnih razredih

Gostotni razred m/ha	Površina ha	Dolžina vlak m	Delež površine %	Gostota m/ha	Razdalja v metrih	
					med vlakami	spravilo
neodprto	1,72	0	0	0	-	0
0 – 50	112,7	5.180	3	46	218	250
50 – 100	281,58	23.272	7	83	121	372
100 – 150	2.443,65	322.507	65	132	76	347
150 – 200	852,35	139.874	23	164	61	362
200 in več	80,27	16.925	2	211	47	238
Skupaj	3.772,27	507.758	100	135	74	348

Dolžine gozdnih vlak so se zaradi novega zajemanja podatkov na podlago LIDAR v aplikaciji Evidenca gozdnih vlak spremenile. V gozdnogospodarski enoti je zaprtih 3 % večnamenskih gozdov, 7 % je delno odprtih in 90 % primerno odprtih z gozdnimi vlakami. 15,96 ha gozdnih rezervatov ni večnamenskih in je neodprtih. Povprečna gostota gozdnih vlak je 135 m/ha, kar je glede na sestojne razmere zelo dobro. Povprečna razdalja med vlakami je 74 m.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

GGE Željne-Laze se nahaja na Kočevski Mali gori in zavzema njen pretežni del. Enota se sicer dotika mesta Kočevje, a so njen del le naselja ob robu (Šalka vas, Cvišlerji, Željne), ki preko sadovnjakov in kmetijskih površin postopno prehajajo v strnjen kompleks gozda, ki se nadaljuje proti Rogu. Poseljenost enote ni velika, saj se v opuščene vasi ljudje niso vrnil. Tako danes živi na na Oneku, Lazih pri Oneku, v Rajhenavu, Staremu in Novemu Bregu le malo ljudi.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

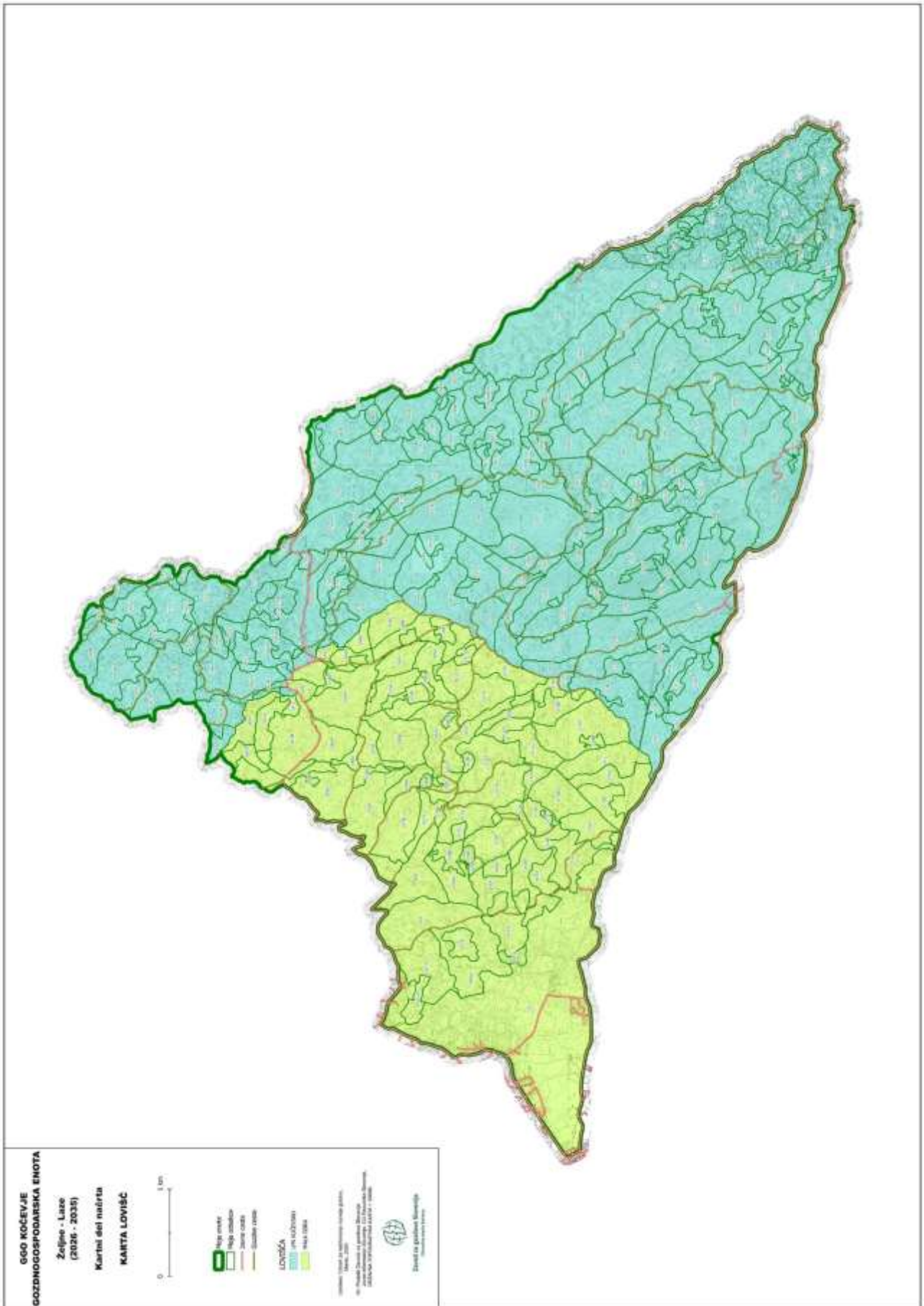
1.5.1 Lovstvo

Nobeno lovišče ne leži v gozdnogospodarski enoti v celoti. Največji delež enote pokriva Lovišče s posebnim namenom Medved Kočevje. Vse lovske organizacije so organizacijsko v Kočevsko-Belokranjskem lovskoupravljavskem območju, kjer se izvaja enotna lovska politika ter upravlja s populacijami po skupnem desetletnem lovskoupravljavskem načrtu in koordinirano izdelanih letnih lovskih načrtih.

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba
0315	LD Mala gora	1.208,54	del
0331	LPN Kočevsko	2.579,69	del
	Skupaj	3.788,23	

Karta 2: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

V preteklosti sta bila gozdarstvo z lesnopredelovalno industrijo ter kmetijstvo med najpomembnejšimi gospodarskimi dejavnostmi na Kočevskem. Območje razpolaga z bogatimi naravnimi viri, predvsem z obsežnimi gozdovi in razmeroma velikimi travniškimi površinami. Z gospodarskimi spremembami v zadnjih desetletjih se je pomen kmetijske dejavnosti zmanjšal, kar se kaže tudi v opuščanju kmetijskih zemljišč in njihovem postopnem zaraščanju z gozdom.

Na delu nekdanjih kmetijskih površin se pojavlja naravno zaraščanje, ki postopno povečuje gozdnatost prostora. Kmetijska dejavnost je danes večinoma usmerjena v živinorejo, predvsem govedorejo in v manjši meri drobnico. Prevladujejo večje kmetije oziroma najemniki večjih površin, medtem ko je manjših tradicionalnih kmetij, ki so v preteklosti pomembno oblikovale kulturno krajino in lokalno ponudbo kmetijskih pridelkov, bistveno manj.

Kmetijstvo na območju tako ostaja pomembno predvsem z vidika ohranjanja kulturne krajine, preprečevanja zaraščanja kmetijskih zemljišč ter dopolnjevanja gozdarske dejavnosti v prostoru. Za dolgoročni razvoj dejavnosti so pomembni ustrezni ukrepi kmetijske in regionalne politike ter spodbujanje trajnostne rabe prostora na lokalni in državni ravni.

1.5.3 Poselitev

Na območju GGE Željne–Laze se nahajajo naselja Željne, Šalka vas, Cvišlerji in Griček pri Željnah, ki tvorijo naselitveni pas na zahodnem robu mesta Kočevje. Poselitev je skoncentrirana predvsem ob prometnicah in na robovih gozdnega prostora, medtem ko je notranjost enote zaradi velike gozdnatosti in naravnih razmer večinoma neposeljena.

Po podatkih Statistični urad Republike Slovenije je za območje značilna razmeroma redka poselitev z manjšimi naselji in posameznimi domačijami. Prebivalstvo se večinoma zaposluje v bližnjem urbanem središču Kočevja ali v drugih dejavnostih izven kmetijstva in gozdarstva. Podobno kot drugod na Kočevskem se tudi na tem območju pojavljajo demografski procesi staranja prebivalstva in zmanjševanja deleža aktivnega kmečkega prebivalstva.

Poleg večjih naselij so v enoti oziroma njenem neposrednem vplivnem območju prisotni tudi manjši zaselki in posamezne domačije, kot so Onek, Laze pri Oneku, Stari Breg, Novi Breg, Trnovec, Rajhenav in Lovski vrh, ki so večinoma redkeje poseljeni ali imajo značaj posameznih kmetij. Takšna razpršena poselitev je značilna za širše območje Kočevskega.

Preglednica 12: Prebivalstvo po naseljih v letu 2025 (SUR5)

Naselje	Število prebivalcev
Šalka vas	714
Željne	479
Cvišlerji	168
Griček pri Željnah	86
Onek	25
Laze pri Oneku	6
Rajhenav	3
Stari Breg	3
Trnovec	0
Lovski vrh	0
Novi Breg	0

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost gozdov je povzeta po prenovljeni metodologiji določanja požarne ogroženosti vključene v GGN GGO Kočevje (2021-2031) [1]. Gozdovi GGE Željne-Laze spadajo med požarno manj ogrožene gozdove.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu je podana v kartnem delu načrta (karta št. 12)

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Celotna površina gozdnogospodarske enote Željne-Laze je pokrita z oddelki, ki vključujejo tudi vse negozdne površine. Enota je razdeljena na 127 oddelkov.

Število odsekov je ostalo enako - 255, nekaterim odsekom se je spremenila meja, glede na stanje sestojev. Povprečna velikost odseka je 14,86 ha.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gospodarjenje z gozdovi usmerja Zavod za gozdove Slovenije (ZGS) kot javna gozdarska služba. ZGS je organiziran teritorialno. Na področju Gozdnogospodarskega območja Kočevje deluje ZGS OE Kočevje, ki je razdeljen na Krajevne enote. Na področju GGE Željne-Laze deluje KE Rog. Enota je razdeljena na dva revirja: Željne-Laze in Rog, za vsakega skrbi po en revirni gozdar.

V skladu s strokovnimi usmeritvami, ki jih izdeluje Zavod za gozdove, z gozdovi gospodarijo lastniki gozdov. Lastniki gozdov v GGE Željne-Laze so država (upravljavec SIDG), zasebni lastniki ter druge pravne osebe – Kočevski les d.o.o.

2 Prikaz funkcij gozdov

GGE je zaradi svoje geografske lege ter reliefne pestrosti zanimiva za različne uporabnike prostora in ponuja številne možnosti za razvoj večnamenske vloge.

Na območju GGE so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010, 1/2013, 39/2015 in 191/2020) zavarovani štirje gozdni rezervati (15,96 ha): Pragozd Prelesnikova koliševka, Vrtača pod Skrajnikom, Jama Vetrov, Željnske Jame.

GGE je v celotnem delu vključena v območje Natura 2000 (SI3000263 POO Kočevsko, SI 5000013 Kočevsko POV). Celotna GGE je tudi del ekološko pomembnih območij - EPO (Kočevsko – 31100 ter Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri – 80000).

Osnova prikazanim funkcijam gozdov je GGN za GGO Kočevje izdelan za obdobje 2021-2030 [1], pretekli GGN GGE Željne-Laze 2016-2025 [2], terenski opisi sestojev in odsekov, gozdnogojitveni načrti ter naravovarstvene [3], kulturnovarstvene [4] in vodovarstvene smernice [5].

Funkcije, ki se pojavljajo ploskovno, so navedene kot »Funkcije v odseku« v prilogi načrta »Opis gozda« (tabela E4).

V prilogi načrta »Opis gozda« so ključne usmeritve za zagotavljanje funkcij gozda zapisane kot »Usmeritve za zagotavljanje funkcij gozdov«. Tu navajamo tudi pripadajoče Natura 2000 območje, EPO, upravljalvske cone, naravne in kulturne vrednote, habitatne tipe ter ekocelice na ravni odseka.

Gozdovi imajo po Zakonu o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) in 78/23 [6]– ZUNPEOVE ter skladno s Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20) [7] opredeljenih več funkcij:

- ekološke: varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, hidrološka, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ter klimatska funkcija;
- socialne: zaščitna funkcija – varovanje objektov, rekreacijska, turistična, poučna, raziskovalna, higiensko – zdravstvena funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine, obrambna ter estetska funkcija;
- proizvodne: lesnoproizvodna funkcija, pridobivanje drugih gozdnih dobrin ter lovnogospodarska funkcija.

Preglednica 13/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
F. varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	46,21	1,2	1,2	12,48	0,3	0,3	3.795,83	98,5	98,5	3.854,52
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	639,48	16,6	16,6	3.215,04	83,4	83,4	0	0,0	0,0	3.854,52
Hidrološka funkcija	6,77	0,2	0,2	3.847,75	99,8	99,8	0	0,0	0,0	3.854,52
Klimatska funkcija	281,56	7,3	7,3	0	0,0	0,0	3.572,96	92,7	92,7	3.854,52
Zaščitna funkcija	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0,00
Higiensko-zdravstvena funkcija	0	0,0	0,0	103,53	2,7	2,7	3.750,99	97,3	97,3	3.854,52
Obrambna funkcija	0	-	-	0	-	-	0	-	-	0,00
Rekreacijska funkcija	0	0,0	0,0	19,7	0,5	0,5	3.834,82	99,5	99,5	3.854,52
Turistična funkcija	0	0,0	0,0	19,7	0,5	0,5	3.834,82	99,5	99,5	3.854,52
F. varovanja naravnih vrednot	30,9	89,4	0,8	3,65	10,6	0,1	0	0,0	0,0	34,55
F. varovanja kulturne dediščine	17,96	60,7	0,5	11,65	39,3	0,3	0	0,0	0,0	29,61
Poučna funkcija	7,93	0,2	0,2	0	0,0	0,0	3.846,59	99,8	99,8	3.854,52
Raziskovalna funkcija	18,28	100,0	0,5	0	0,0	0,0	0	0,0	0,0	18,28
Estetska funkcija	12,43	50,6	0,3	12,14	49,4	0,3	0	0,0	0,0	24,57
Lesnoproizvodna funkcija	3.226,29	88,9	83,7	401,38	11,1	10,4	0,00	0,0	0,0	3.627,67
Lovnogospodarska funkcija	496,61	18,8	12,9	2140,76	81,2	55,5	0	0,0	0,0	2.637,37
Funkcija prid. dr. gozdnih dobrin	50,58	18,7	1,3	219,51	81,3	5,7	0	0,0	0,0	270,09

Celotna površina GGE meri 4.869,32,2 ha. Gozdni prostor, ki predstavlja gozd in nanj funkcionalno vezana druga negozdna zemljišča (gozdne jase, infrastrukturni objekti v gozdnem prostoru...), na katerem so določene funkcije gozda, obsega 3.854,52 ha. Gozd obsega 3.788,23 ha.

Ekološke funkcije na 1. stopnji poudarjenosti so določene pri funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti (16,6 % gozdnega prostora), klimatski funkciji (7,3 % gozd. prostora), funkciji varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (1,2 % gozd. prostora) in hidrološki funkciji (0,2 % gozd. prostora).

Ekološke funkcije na 2. stopnji poudarjenosti so določene na vsej preostali površini gozdnega prostora. Zaradi vključenosti celotne GGE v EPO in Natura 2000 območja je na celotni preostali površini na 2. stopnji poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (83,4 % gozdnega prostora). Zaradi karbonatnega sveta je hidrološka funkcija poudarjena na 2. stopnji na področju celotne preostale GGE (99,8 % gozd. prostora). V manjšem deležu se pojavlja tudi funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev (0,3 %).

Pri socialnih funkcijah so na 1. stopnji poudarjene funkcija varovanja naravnih vrednot (0,8% gozdnega prostora) in poučna (0,2 %) ter raziskovalna funkcija (0,5% gozdnega prostora).

Socialne funkcije na 2. stopnji - poudarjene so rekreativna in turistična funkcija (0,5 % gozd. prostora) funkcija varovanja naravnih vrednot (0,1 % gozd. prostora) ter funkcija varovanja kulturne dediščine (0,3 % gozd. prostora).

Po površini je od proizvodnih funkcij s 1. stopnjo poudarjenosti (izjemna poudarjenost funkcij) v gozdnem prostoru poudarjena lesnoproizvodna funkcija (88,9 % gozda – 3.226,29 ha), lovnogospodarska funkcija (12,9 % gozdnega prostora – 496,61 ha) in funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin (1,3 % gozd. prostora).

Na 2. stopnji so od proizvodnih funkcij poudarjene lovnogospodarska funkcija (55,5 % gozdnega prostora) in lesnoproizvodna funkcija (401,38 ha gozda). Na 5,7 % površine je poudarjena tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena na 158,56 ha gozda (gozdni rezervati, ekocelice brez ukrepanja) ter drugih negozdnih površinah v gozdnem prostoru (gozdne jase, zaraščajoče površine, daljnovodi, na območju javnih cest (drugo v gozdnem prostoru)).

V GGE sta vzdolž vodotokov linijsko poudarjeni hidrološka (1. stopnja) in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti (2. stopnja) – V enoti so vzdolž Roške pešpoti poudarjene rekreacijska, turistična in estetska funkcija.

V enoti je registriranih 179 točkovnih objektov s posebej poudarjenimi funkcijami (kraške jame, brezna, izviri, studenci, vodna zajetja, kaluže, vodohrani, izjemna in habitatna drevesa, lovski objekti).

Večnamenska raba gozdnega prostora je ena izmed temeljnih usmeritev gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji. GGE je v svoji raznolikosti, pestrosti in posledično slikovitosti večkratno prekrita z različnimi funkcijami, ki se ne izključujejo, zahtevajo pa kompleksno načrtovanje in ukrepanje. Ekološke funkcije so na prvi stopnji poudarjene na 928,65 ha, na drugi stopnji so poudarjene na 3.854,52 ha. Socialne funkcije so na prvi stopnji poudarjene na 41,24 ha, na drugi stopnji so poudarjene na 128,49 ha.

2.1 Ekološke funkcije

Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev

Prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na območjih gozdnih rastiščnih tipov s pripadajočimi združbami: preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje 562 (*Quercus-Ostrya*), alpsko-predalpsko in severnodinarsko črnogabrovje in malojesenovje 563 (*Ostrya-Fraxinetum ornata*, *Cytisanthus-Ostrya*) ter dinarsko jelovje na skalovju 661 (*Neckero-Abietetum*).

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo tudi gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°; gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°; gozdovi na zelo plitvih tleh (10

cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine (upoštevajo se tudi samo z mahom porasle skale in kamenje) in varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.

Na prvi stopnji je poudarjena na 46,21 ha oziroma 1,2 % površine gozdnega prostora. Precej območij s poudarjeno varovalno funkcijo na 1. in 2. stopnji sovпада z izločenimi ekocelicami brez ukrepov.

Drugo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije imajo gozdovi na območjih gozdnih združb s pripadajočimi združbami toploljubno bukovje: preddinarsko-dinarsko in predpanonsko 591, - predalpsko-alpsko 592 (*Ostrya-Fagetum* vse geogr. variante) ter nižinsko črnojelševje 521 (*Alnetum glutinosae*).

Druga stopnja poudarjenosti se pojavlja v gozdovih na plitvih tleh (20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo med 50 do 70 %.

Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na 12,48 ha oziroma 0,3 % površine gozdnega prostora.

Hidrološka funkcija

S prvo stopnjo je funkcija ploskovno poudarjena na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode (občinska raven). Prav tako je s prvo stopnjo poudarjena na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov. Poudarjena je prav tako na območjih nad podzemnimi jamami in brezni ter v okolici vhodov vanje. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območju karbonatnega kraškega sveta s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi.

V GGE je funkcija na prvi stopnji ploskovno poudarjena na 0,2 % površine gozdnega prostora (6,77 ha). Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območju karbonatnega kraškega sveta s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi gozdovi na površini (3.847,75 ha in 99,8% gozdnega prostora).

Na prvi stopnji je hidrološka funkcija točkovno poudarjena na območju nad podzemnimi jamami in brezni v odsekih: 6B, 10B, 16, 19, 20, 29, 33, 35A, 49, 52, 53A, 54, 57, 61, 63, 65, 67, 68, 69, 71, 72B, 75A.

Na drugi stopnji je točkovno poudarjena ob izvirih ter linijsko ob Rudniškem potoku.

Vodovarstvene cone so prikazane na Karti št. 7 v prostorskem delu načrta in zavedene v obrazcih E4.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena površinsko in točkovno na področju: RGR 9000 (gozdni rezervati), ekocelic brez ukrepov, gozdnih jas, zaraščajočih površin v gozdnem prostoru, zimovališč, v upravljavski coni (UCC), ob vodotokih, kraških jamah in brezni ter spodmolih.

Ploskovno je na prvi stopnji poudarjena:

- RGR 9000 GPN – gozdni rezervati - skupaj 15,96 ha (0,4 % površine gozdnega prostora);
- ekocelice brez ukrepov na površini 142,60 (3,7 % površine gozdnega prostora);
- RGR 7000 - gozdovi za večjo pestrost na 515,63 ha (7,5 % gozdnega prostora)
- ZO Željnske jame –na 5,74 ha (0,01 % gozdnega prostora)
- UCF – Upravljavska cona F – mehkolesna loka na 3,13 ha (0,08 % g. prostora)
- gozdne jase - skupaj 43,22 ha (1,1 % površine gozdnega prostora);
- na površinah v zaraščanju, skupaj 7,02 ha (0,2 % površine gozdnega prostora);
- v zimovališčih na površini 515,63 ha ha (7,5 % površine gozdnega prostora);
- na površinah naravnih vrednot: 245 Prelesnikova koliševka gozd, 1965 Željnske jame – območje jamskega sistema (11,32 ha – 0,3 % gozdnega prostora).

Točkovno je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti s 1. stopnjo poudarjena ob:

- medvedjih brlogih (niso prikazani na karti funkcij);
- vodnih izvirih in studencih; lužah, kalužah, mlakah;

- ob naravnih vrednotah: 7593 Lovski vrh – lipi; 40012 Željnske jame, 43203 Velika Stankova jama s stalnim tokom, 46158 Jama pod Krenom;
- habitatnih drevesih.

Z 2. stopnjo je funkcija poudarjena na celotnem preostalem delu gozdnega prostora, ki obsega tudi upravljavske cone A (območje triprstega in belohrbtega detla), upravljavsko cono B (območje gozdnega jereba,) in upravljavska cona E (območje navadnega koščaka). Razlog je tudi vključenost celotne GGE v območje Natura 2000 EPO območja.

Klimatska funkcija

Na 1. stopnji imajo klimatsko funkcijo poudarjeni gozdovi, ki se nahajajo v okolišu večjih strnjjenih naselij. V primeru GGE Željne-Laze je to Kočevje, funkcija je tako poudarjena na 1 stopnji na površini 281,56 ha (7,3 % gozdnega prostora)

2.2 Socialne funkcije

Zaščitna funkcija

Zaščitna funkcija v GGE Željne-Laze ni poudarjena

Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstvena funkcija je v GGE poudarjena na drugi stopnji na površini 103,53 ha (2,7 % g. prostora) – večje strnjeno naselje – Kočevje.

Obrambna funkcija

Obrambna funkcija v GGE ni poudarjena.

Rekreacijska in turistična funkcija

Rekreacijska funkcija je na drugi stopnji poudarjena v gozdovih, ki so v neposredni bližini mest in večjih naselij, skozi katere vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje pogosto obiskujejo. Pojavljajo se tudi ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh (ostali odseki slovenske planinske transverzale, E6, E7, slovenske turno kolesarske poti ipd.). Drugo stopnjo poudarjenosti turistične funkcije imajo gozdovi ob obiskanih (od mest in naselij mestnega značaja bolj oddaljenih) izletniških točkah in ob dostopih do njih ter gozdovi ob bolj obiskanih turističnih poteh. 3. stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katera dostop ni dovoljen.

Ploskovno sta rekreacijska in turistična funkcija pojavljata na drugi stopnji na območju GPN Željnske jame in Lovskega vrha na površini 19,70 ha (0,5 % gozdnega prostora).

Linijsko sta rekreacijska in turistična funkcija na 2. stopnji poudarjeni na Roški pešpoti in Slovenski turno kolesarski poti

Poučna funkcija

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki so opremljeni z učnimi potmi, učnimi objekti ali muzeji na prostem in so namenjeni poučevanju o naravi (50 m ob učni poti). S prvo stopnjo so poudarjeni tudi gozdovi z učnimi in demonstracijskimi objekti za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.

Na prvi stopnji je ploskovno poudarjena v GPN Željnske jame (7,93 ha) in linijsko ob Roški pešpoti.

Raziskovalna funkcija

Raziskovalna funkcija je na prvi stopnji poudarjena v razglašanih gozdnih rezervatih.

Na prvi stopnji je raziskovalna funkcija poudarjena ploskovno v gozdovih s posebnim namenom in raziskovalnih ploskvah Biotehniške fakultete:

- gozdni rezervati: Pragozd Prelesnikova koliševka (odsek 82c), Željnske jame (1b), Jama vetrov (9c), Vrtača pri Skrajniku (56b).
- raziskovalne ploskve Biotehniške fakultete na Somovi gori (oddelki 40 in 43a).

Skupno je funkcija na prvi stopnji poudarjena na 0,5 % gozdnega prostora – 18,28 ha.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi s strožjim režimom, zavarovana območja z režimom I. (strogi naravni rezervati, gozdni rezervati), širše zavarovano območje narodnega parka s strožjo varstveno cono (režim II.), nekatera območja z režimom III. - (naravni spomenik) stopnje po IUCN in naravne vrednote, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin. To so oblikovane naravne vrednote (drevoredi, botanični vrtovi, alpinetumi, arboretumi), drevesne naravne vrednote, ind. zvrsti, za katere 1. st. poudarjenosti določimo ob usklajevanju predloga službe pristojne za varstvo narave (ZRSVN) pod njihovo »okolico« pa razumemo pas gozda 50 – 100 m okrog njih (vplivno območje velja izjemoma za 1. st. poudarjenosti).

S prvo stopnjo poudarjenosti je poudarjena:

- na območju gozdnih rezervatov, obenem tudi NVDP:
 - GPN: Pragozd Prelesnikova koliševka (odsek 82c), Željnske jame (1b), Jama vetrov (9c), Vrtača pri Skrajniku (56b).
- na območju naravnih vrednot:
 - NVDP 1965 Željnske jame - območje jamskega sistema ;
 - NVDP 245 Prelesnikova koliševka;
 - NVDP 7580 Rudniški lager - udornica;
 - NVLP 7649 Rudniški potok
- na območju Zavarovanega območja ZO 1117 Željnske jame

Z drugo stopnjo poudarjenosti je poudarjena

- NVDP 1965 Željnske jame, del kjer ni GPN;
- NVDP 245 Prelesnikova koliševka, del kjer ni GPN;
- NVDP 7580 Rudniški lager, del kjer ni GPN;
- NVLP 7649 Rudniški potok, del kjer ni GPN.

Točkovno je s 1. stopnjo poudarjena- ob izjemnih drevesih, ki so prikazana v preglednici in na terenu označena s krono modre barve, premer je merjen na merilni piki (na višini 1,3 m).

Preglednica 14: Seznam izjemnih dreves

Drevesna vrsta	Odsek	Obseg/premer 2026 (cm)	Višina 2026 (m)	X (EPSG 3912)	Y (EPSG 3912)	Meritev na
jelka	08007A			492420	55650	
smreka	08002A			492420	56560	
smreka	08011A			494060	55490	
jelka	08020A			494990	55650	
smreka	08047B			496165	57660	
jelka	08035B			496455	55480	
smreka	08038A			496700	55350	
bukev	08039			496990	54980	
bukev (jasa pod Lovskim vrhom)	08093C			497475	53320	
lipa (jasa na Lovskem vrhu)	08099C			497520	52650	
bukev	08087A			497630	55910	
bukev (jasa v Medvedjem gozdu)	08103			498650	54420	

Točkovno je na 2. stopnji funkcija poudarjena:

- ob medvedjih brlogih (jih ne prikazujemo);
- NVLP 7593 Lovski vrh – lipi ob nekdanji cerkvi na Lovskem vrhu;
- NVDP 41720 Vodna jama pri Cvišlerjih;
- NVLP 7588 Požiralnik pri Remihovem mlinu.
- na mestu ostalih kraških jam in kraških brezen (seznam v poglavju 12.2).

Funkcija varovanja kulturne dediščine

1. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v neposredni okolici (brez vplivnih območij) objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne smejo izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen (predvsem nekateri objekti vrtnoarhitekturne dediščine in arheoloških najdišč).

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin ter ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja (steljniki, panjevci, logi, gaji).

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 1. stopnji poudarjena ob objektu kulturne dediščine:

- Mačkovec – Arheološko najdišče Lovski vrh – arheološko najdišče - EID 1-11988, v odseku 99a in 99c ;
- Željne – Arheološko območje Željnska jama – arheološko najdišče - EID 1-11994, v odseku 1a;
- Željne – Arheološko najdišče Ciganska jama – arheološko najdišče - EID 1-9351, v odseku 1a, 1b in 124.

Ploskovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena:

- Trnovec - Razvaline cerkve Matere božje- EID 1-2813, v odseku 72c ;
- Trnovec – Opuščena kočevarska vas – arheološko najdišče - EID 1-29814, v odseku 72c ;
- Kočevski Rog – Grobišče pod Krenom– dediščina – zgodovinska krajina - EID 1-497, v odseku 54c.
- Križev pot Staneta jarma ob roški cesti v oddelkih 61b, 61c in 64b.

Točkovno je funkcija varovanja kulturne dediščine na 2. stopnji poudarjena ob objektih kulturne dediščine:

- nekdanjem mlinu v oddelku 1a
- ob kapelicah v oddelku 54c
- ob kapelici na lokaciji sv. Marije v odseku 99c.

Izven gozdnega prostora se pojavljajo še naslednji objekti kulturne dediščine:

- Cvišlerji - Lokacija cerkve sv. Janeza Krstnika- arheološko najdišče – ostalo – EID 1-2779;
- Rajhenav - Ruševine cerkve sv. Marije Magdalene – arheološko najdišče – EID 1-2798;
- Onek - Lokacija kapele sv. Kozme in Damijana – dokumentarno varstvo – EID 1-2791.

Estetska funkcija

Estetsko funkcijo na prvi stopnji imajo gozdovi v neposredni bližini objektov kulturne dediščine in naravnih vrednot, ki predstavljajo kuliso objektu; gozdovi v območjih krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave; razglašeni mestni gozdovi, predeli, ki so pogosto cilj obiskovalcev oz. predeli z urejenimi pohodnimi potmi ali drugimi rekreacijskimi ali učnimi objekti.

Estetsko funkcijo na drugi stopnji poudarjenosti imajo gozdovi, gozdni otoki, izraziti gozdni robovi in posamezna izjemna drevesa, ki največ prispevajo k lepoti krajinske podobe v drugih območjih gozdov; gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora; gozdovi na območjih kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine; gozdovi namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.

Ploskovno je estetska funkcija poudarjena na območju Lovskega vrha ter območju grobišča pod Krenom (odsek 54c). Na drugi stopnji je poudarjena ob Križevem potu Staneta jarma (odsek 61b, 61c in 64b) in ob Željne – Arheološko najdišče Ciganska jama – arheološko najdišče - EID 1-9351, v odseku 1a, 1b in 124.

Linijsko je estetska funkcija poudarjena na prvi stopnji Ob Roški pešpoti, na drugi stopnji pa ob Slovensko turno-kolesarski poti.

Točkovno je estetska funkcija poudarjena na drugi stopnji ob cerkvi in kapelicah pri grobišču pod Krenom (54c), ob gozdnih kočah v oddelkih 39, 45a, 74a, 95 in 103, ob kapelici na lokaciji cerkve sv. Marije (Lovski vrh odsek 99c).

2.3 Proizvodne funkcije

Lesnoproizvodna funkcija

Gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije imajo gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR višja od 5 m³/ha letno. Prvo stopnjo poudarjenosti ima 3.226,29 ha gozdov (83,7% gozda).

2. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR med 2 in 5 m³/ha letno). Druga stopnja je določena v RGR 7000 (gozdovi za večjo pestrost) na površini 401,38 ha (10,4 % gozda).

3. stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m³ bruto lesne mase na hektar (PSGR nižja od 2 m³/ha letno). Tretja stopnja v GGE Željne-laze ni določena.

Lesnoproizvodna funkcija ni poudarjena v gozdnih rezervatih (15,96 ha) in v ekocelicah brez ukrepanja (142,60 ha).

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, kjer se intenzivno nabirajo gobe, borovnice in druge gozdne nelesne dobrine tudi za prodajo. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo območja gozdne čebelje paše, ki jih povzamemo iz katastra čebelarstva zveze.

Na 1. stopnji je funkcija poudarjena v okolici stalnih stojišč čebelnjakov (odd. 14a, 72c, x 3, 73a) in v semenskem sestoju breka (odd. 60b in 61b)

Na 2. stopnji je funkcija poudarjena na območju čebelje paše (jelka ter lipa in javor) na površini 219,51 ha (5,7% gozdnega prostora).

Lovnogospodarska funkcija

Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo gozdovi, ki omogočajo gospodarjenje s populacijami prostoživečih živalskih vrst, ki jih je po predpisih o lovu in divjadi dovoljeno loviti. Poudarjeno lovnogospodarsko funkcijo imajo zlasti gozdovi oziroma gozdni prostor v lovni obori, gozdovi z visoko gostoto populacij velikih rastlinojedov, oziroma gozdovi, v katerih prehranska kapaciteta okolja omogoča višjo številčnost divjadi.

Prvo stopnjo poudarjenosti imajo predeli okrog zimskih krmišč. Kot gozd okrog zimskih krmišč se razume gozd, ki je do 200 m oddaljen od zimskega krmišča; predeli okoli rukališč in gozdovi v lovni oborah. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo predeli, kjer se intenzivno izvaja lovni turizem.

S prvo stopnjo je funkcija poudarjena na območju rukališč na skupno površini 496,61 ha (12,9% površine gozdnega prostora).

Z drugo stopnjo poudarjenosti je ploskovno poudarjena na celotni preostali površini LPN Kočevsko – 2.140,76 ha (55,5% gozdnega prostora).

S prvo stopnjo je funkcija točkovno poudarjena v okolici zimskih krmišč (odseki 8a, 76a, 77, 99c, 103, 127).

Interaktivna karta funkcij gozdov je del prostorskih slojev na ZGS pregledovalniku

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

V GGE prevladujejo večnamenski gozdovi, gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni je 15,96 ha (gozdni rezervati).

Preglednica 15/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	46,26	3.721,76	4,25	3.772,27
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	0,53	15,43	0,00	15,96
Skupaj	46,79	3.737,19	4,25	3.788,23

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov je prikazana v kartnem delu načrta (karta št. 4)

Gozdne združbe GGE Željne-Laze so bile smiselno povzete po osnovnem fitocenološkem elaboratu iz leta 1978. Prevladujejo bukova rastišča.

Pri rastiščnogojitvenih razredih pa se pokažejo značilne razlike med kolinskim pasom z večjo drevesno pestrostjo in podgorskim pasom kjer bukev povsem prevladuje. Posebni so predeli z jelovo-bukovimi rastišči.

Preglednica 16/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)	
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	50,58	12,0	
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	72,78	17,2	
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	2,80	0,7	
	64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico	2,52	0,6	
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	10,27	2,4	
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	9,93	2,3	
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	153,13	36,2	
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	120,60	28,5	
Skupaj RGR		422,61	100,0	
01201-Podgorska gradnava bukovja	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	200,77	22,3	
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	654,46	72,7	
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	13,33	1,5	
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	12,69	1,4	
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	19,01	2,1	
Skupaj RGR		900,26	100,0	
01205-Podgorska gradnava bukovja - zasmrečena	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	175,76	22,4	
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	463,81	59,2	
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	0,09	0,0	
	63110-Preddinarsko gorsko bukovje	11,86	1,5	
	64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	2,69	0,3	
	64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	3,49	0,4	
	64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično	41,43	5,3	
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	83,80	10,7	
	Skupaj RGR		782,93	100,0
	01301-Podgorska bukovja	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	830,86	72,2
55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh		108,81	9,5	
59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje		2,05	0,2	
63110-Preddinarsko gorsko bukovje		61,70	5,4	
64101-Dinarsko jelovo bukovje s torilnico		0,60	0,1	
64105-Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom		5,51	0,5	
64107-Dinarsko jelovo bukovje z javorjem		2,25	0,2	
64114-Dinarsko jelovo bukovje tipično		123,03	10,7	
64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom		16,03	1,4	

Skupaj RGR		1.150,84	100,0
07000-Gozdovi za večjo pestrost	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	37,68	7,3
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	469,68	91,1
	59110-Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	6,16	1,2
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	2,11	0,4
Skupaj RGR		515,63	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		3.772,27	100,0
09000-Gozdni rezervati	55110-Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	0,57	3,6
	55410-Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11,27	70,6
	64130-Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	3,75	23,5
	67110-Smrekovje na karbonatnem skalovju	0,37	2,3
Skupaj RGR		15,96	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		15,96	100,0
Skupaj vsi gozdovi		3.788,23	100,0

3.2 Lesna zaloga

Dendrometrijske meritve so potekale v vegetacijski sezoni leta 2025. Za ugotavljanje lesne zaloge in drugih sestojnih znakov se je izvedlo meritve na 617 stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). V treh GPN brez ukrepanja zaradi majhne površina ploskev ni. Z gostoto mreže 250 x 250 m so se meritve izvedle v večnamenskih gozdovih, v RGR 9000 je bila gostota breže 125x125 m (GPN Željnske jame). Skupno je bilo na SVP izmerjenih 7.771 dreves. Napaka ocene lesne zaloge ob 5 % tveganju je +/- 5,22 %.

Osnova za izračun lesne zaloge po rastiščnogojitvenih razredih so podatki, pridobljeni na SVP. Lesne zaloge sestojev so bile ocenjene okularno ob pomoči hitre izmere temeljnice po Bitterlichu. Vsota okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev v posameznem odseku predstavlja lesno zalogo odseka. Seštevek okularno ocenjenih lesnih zalog sestojev je ustrezno popravljen s korekcijskimi faktorji po stratumih, in sicer tako:

- da so seštevki okularno ugotovljenih lesnih zalog vseh odsekov stratuma enaki leseni zalogi stratuma, ki je bila ugotovljena s stalnimi vzorčnimi ploskvami,
- da je delež drevesnih vrst, ki so v lesni zalogi stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na stalnih vzorčnih ploskvah) enak.

Lesna zaloga v delu RGR 9000 (GPN Vrtača pod Skrajnikom, Pragozd Prelesnikova koliševka in Jama vetrov) je izračunana iz okularnih ocen opisov sestojev.

Povprečna lesna zaloga je 313,3 m³/ha pri čemer je delež iglavcev manjši (32,1 % iglavcev v lesni zalogi). V drevesni sestavi je največ bukve (51,8 %), smreke (24,6 %), plemenitih listavcev (8,9 %) in jelke (32,8 %).

Največ lesne zaloge je razporejene v V. debelinski razred (36,5 %). Pri iglavcih je razporeditev lesne zaloge bolj neugodna.

Preglednica 17/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,0	10,7	15,6	19,0	48,7	76,9	24,6
Jelka	0,9	2,9	8,1	20,0	68,1	22,9	7,3
Bor	4,0	6,6	16,7	17,5	55,2	0,3	0,1
Macesen	5,7	10,9	16,8	18,1	48,5	0,5	0,2
Bukev	5,5	13,1	23,8	28,9	28,7	162,4	51,8
Hrast	5,9	14,8	23,4	25,2	30,7	4,7	1,5
Pl. lst.	6,6	14,5	23,6	26,4	28,9	27,9	8,9
Dr. tr. lst.	8,9	19,0	23,1	21,3	27,7	14,9	4,7
Meh. lst.	9,7	19,8	20,2	18,3	32,0	2,8	0,9
Iglavci	4,8	8,9	13,9	19,2	53,2	100,7	32,1
Listavci	5,9	13,8	23,7	27,8	28,8	212,6	67,9
Skupaj	5,6	12,2	20,6	25,1	36,5	313,3	100,0

Smreka je glede na razmeroma visok delež smrekovih nasadov tudi v lesni zalogi druga najmočnejše zastopana drevesna vrsta. Njen delež je 24,6 % (pred 10 leti 28,8%) in je zastopana v vseh RGR. Delež smreke se bo tudi v prihodnje ohranjal s preraščanjem mlajših nasadov v višje razvojne faze. Pri smreki so pogosti škodljivi vplivi naravnih ujm (snegolomi, vetrolomi in žled) ter dejavnikov živega sveta, divjadi (objedanje vršičkov ter lupljenja lubja) ter v zadnjih letih lubadarja, ki v gradacijah lahko povzroči ogromno gospodarsko škodo in hudo motnjo pri razvoju gozda.

Jelka v lesni zalogi GGE predstavlja 7,3 % (prej 6,4 %). Največji delež ima v RGR 01111, kjer gradi vitalne in mestoma čiste enodobne jelove sestoje. Ti so nastali z umetno obnovo (setev) na površinah, kjer so bukov gozd posekali zaradi pridobivanja apna (območje Medvedjega gozda). Povsod je zaradi objedanja preštevilčne jelenjadi in srjadi neuspešna pri obnovi.

Drugi iglavci, predvsem macesen in bor, ki sta bila vnešena s sadnjo ali setvijo pri premenah degradiranih površin, sta zastopana z manj kot odstotkom.

Bukev in ostali listavci so na tem področju naravne (avtohtone) vrste. Bukev predstavlja več kot polovico lesne zaloge GGE – 51,8 % in predvsem v RGR 01301 doseže svoj optimum. Tu tvori zelo kvalitetne, skorajda čiste sestoje z visoko lesno zalogo. Bukev tudi v ostalih RGR predstavlja osnovno graditeljico sestojev. Uspešno se pomlajuje v vseh sestojih.

Plemeniti listavci (gorski javor, lipa, veliki jesen, gorski brest) predstavljajo 8,9 (prej 8,2 %) delež lesne zaloge GGE Željne-Laze. Prisotni so v vseh GR; največji delež predstavljajo v RGR 01201. Pojavljajo se posamično ali so primešani v manjših šopih. Največ je gorskega javorja, sledita mu lipa in veliki jesen, ki se precej suši. Plemeniti listavci se sicer dobro pomlajujejo, a pri preraščanju zaradi objedanja niso uspešni.

Hrasta je v lesni zalogi 1,5 % (tudi prej 1,5 %). Kljub še vedno prisotnemu sušenju skušamo z ustreznim gospodarjenjem povečati njegov delež predvsem v združbah hrastovo-bukovih gozdov in RGR 07000 – prednostne površine za živalski svet.

Ostali listavci se posamič ali skupinsko pojavljajo v vseh gospodarskih razredih in skupaj predstavljajo 5,6 % delež. Najbolj so zastopani v RGR 01201 in RGR 07000, kjer je njihova prisotnost zaradi biotske pestrosti in dodatne ponudbe hrane pomembna. Sem sodijo beli gaber, maklen, češnja, brek, trepetlika, breza, jerebika, vrbe, črni gaber, mokovec, mali jesen in sadno drevje.

Preglednica 18/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	381.485	4.358	376.799	328
	m ³ /ha	100,7	93,1	100,8	77,2
Listavci	m ³	805.482	10.647	794.123	712
	m ³ /ha	212,6	227,6	212,5	167,5
Skupaj	m³	1.186.967	15.005	1.170.922	1.040
	m ³ /ha	313,3	320,7	313,3	244,7

Lesna zaloga je bila ugotovljena z vzorčno metodo na SVP z gostoto mreže 250 X 250 m, v gozdnih rezervatih (RGR 9000) z gostoto mreže 125x125 m. Zaradi majhnih rezervatov so ploskve umeščene le v GPN Željnske jame. V ostalih GPN je bila zaloga okularno ocenjena.

Preglednica 19/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+/-E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE					
1	1111	422,61	455,8	64	11,4
2	1201	900,26	247,1	138	10,2
3	1205	782,93	329,2	134	10,2
4	1300	1.150,84	347,7	187	7,0
5	7000	515,63	212,4	88	13,9
6	9041 – GPN Željnske jame	7,95	178,8	6	92,6
OPISI SESTOJEV – OKULARNA OCENA					
7	9042 – GPN Jama vetrov	2,78	415,4	/	/

8	9043 – GPN Pragozd Prelesnikova koliševka	3,37	383,9	/	/
9	9044 – GPN Vrtača pri Skrajniku	1,85	329,2	/	/

Tarife so povzete po GGN GGE Željne-Laze iz obdobja 2016-2025, prikazane so v poglavju 12.2.

3.3 Prirastek

Prirastek je bil ugotovljen na podlagi razlik v volumnih dreves med drugo in tretjo meritvijo. Povprečni letni prirastek znaša 7,36 m³/ha.

Preglednica 20/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,35	0,41	0,46	0,49	0,94	2,65	36,0
Listavci	0,71	0,99	1,19	1,07	0,75	4,71	64,0
Skupaj:	1,06	1,40	1,65	1,56	1,69	7,36	100,0

Delež ostalih lastništev je v enoti majhen, razlike med lastništvii so tako lahko obremenjene še z večjo napako.

Preglednica 21/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	10.033	113	9.910	9
	m ³ /ha	2,65	2,42	2,65	2,21
Listavci	m ³	17.844	240	17.586	18
	m ³ /ha	4,71	5,14	4,71	4,15
Skupaj	m³	27.877	354	27.496	27
	m ³ /ha	7,36	7,56	7,36	6,36

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki(51,5 %) in sestoji v obnovi (21,5 %). Drogovnjakov je 10,3 %, mladovij 8,6 %, skupinsko gnezdasto raznomernih sestojev 7,2 % in pionirskih gozdov z grmišči 0,9 %.

Delež pomladka je razumljivo najvišji v sestojih v obnovi, kjer je pretežno dobrih zasnov. Slabša zasnova drogovnjakov gre na račun monokulture smreke.

Preglednica 22/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek				Lesna zaloga	Število SVP	± E	Srednji premer		
	ha	%	Površina		Zasnova							
			ha	%	1	2	3	4	m ³ /ha	%	cm	
Mladovje	324,32	8,6						57,8	8	155,2	23	
Drogovnjak	389,01	10,3	1,54	0,4	0,0	53,2	35,1	11,7	270,0	31	16,4	20
Debeljak	1.954,77	51,5	108,82	5,6	1,7	84,7	13,6	0,0	368,3	219	7,2	28
Sestoj v obnovi	813,40	21,5	380,89	46,8	0,1	92,9	6,1	0,9	295,7	246	7,4	26
Raznom.(sk-gnz)	273,62	7,2	52,21	19,1	0,0	77,3	16,9	5,8	281,1	89	12,4	25
Pionir. g. z grmišči	33,11	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	169,3	24	30,3	24
Skupaj	3.788,23	100,0	543,46	14,3					313,3	617	5,2	26

Opomba: Podatki v zadnjih treh kolonah preglednice izvirajo iz meritev na stalnih vzorčnih ploskvah

V podmladku prevladuje bukev, smreke in plemenitih listavcev je nekaj v hrastovo-bukovih gozdovih, hrasta pa ni.

Preglednica 23/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	9,16	0,33	0,00	0,00	0,00	507,68	0,12	9,28	15,93	0,96	543,46
%	1,69	0,06	0,00	0,00	0,00	93,42	0,02	1,71	2,93	0,18	100,00

Zasnove mladovja so večinoma dobre, zaradi poškodovanosti in slabše stojnosti so nekoliko slabši drogovnjaki. Večina sestojev je negovanih, nekaj slabša je negovanost v drogovnjakih (izpad rednih sečenj sm drogovnjakov) in raznomernih sestojih (neoblikovanje in nesproščanje pomladitvenih jeter in skupin).

Preglednica 24/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	324,32	0,1	86,9	9,4	3,6	71,6	26,3	2,1	0,0	29,4	42,9	20,2	7,5
Drogovnjak	389,01	1,0	34,2	56,3	8,5	43,8	38,1	18,1	0,0	30,5	58,1	9,7	1,7
Debeljak	1.954,77					73,4	19,8	6,8	0,0	0,8	76,1	21,9	1,2
Sestoj v obnovi	813,40					74,5	20,4	5,1	0,0				
Dvoslojni sestoj	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (ps-šp)	0,00					0,0	0,0	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	273,62					6,9	60,3	32,8	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	33,11	0,0	0,0	12,6	87,4								
Skupaj	3.788,23												

3.5 Tipi sestojev

Glede na drevesno sestavo v enoti prevladujejo bukovi in drugi pretežno listnati gozdovi, nato zaradi večje primesi smreke gozdovi bukve in smreke ter smrekovi gozdovi.

Preglednica 25/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Gozdovi bukve in hrasta	11,96	0,3
Bukovi gozdovi	1.524,52	40,3
Drugi pretežno listnati gozdovi	1.124,93	29,7
Gozdovi bukve in jelke	31,34	0,8
Gozdovi bukve in smreke	290,81	7,7
Jelovi gozdovi	28,27	0,7
Smrekovi gozdovi	324,20	8,6
Drugi pretežno iglasti gozdovi	102,32	2,7
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	349,88	9,2
Skupaj	3.788,23	100,0

3.6 Ohranjenost gozdov

Večina gozdov GGE je glede na drevesno sestavo ohranjenih. Spremenjeni ali celo izmenjani so le zasmrečeni sestoji.

Preglednica 26/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	2.180,75	57,8	506,48	13,4	380,89	10,1	704,15	18,7	3.772,27	99,6
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	8,01	50,2	0,00	0,0	7,95	49,8	0,00	0,0	15,96	0,4
Skupaj vsi gozdovi	2.188,76	57,7	506,48	13,4	388,84	10,3	704,15	18,6	3.788,23	100,0

3.7 Kakovost drevja

Kakovost drevja je pri iglavcih (nekaj slabša pri listavcih) večinoma prav dobra do dobra, slabe kakovosti je skupno 11,2 % dreves. Listavci so na splošno slabše kakovosti (več zadovoljive in slabe kakovosti in manj prav dobre in odlične kakovosti od iglavcev).

Preglednica 27/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	857	6,2	36,2	38,2	17,2	2,2
Jelka	206	16,5	47,1	29,1	6,8	0,5
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Macesen	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Bukev	2.020	9,1	25,5	35,7	21,0	8,7
Hrast	52	1,9	9,6	28,8	34,7	25,0
Pl. Ist.	428	11,9	22,2	35,1	19,6	11,2
Dr. tr. Ist.	180	0,0	1,7	5,6	16,7	76,0
Meh. Ist.	47	0,0	0,0	0,0	29,8	70,2
Skupaj iglavci	1.070	8,1	38,5	36,4	15,1	1,9
Skupaj listavci	2.727	8,7	22,7	32,8	20,9	14,9
Skupaj	3.797	8,5	27,1	33,9	19,3	11,2

3.8 Poškodovanost drevja

Skupna poškodovanost drevja je 18,8 %, največji delež poškodb se pojavlja na deblu in koreničniku (17,7 %), kar je posledica poškodovanosti dreves zaradi sečnje in spravila. Poškodovanost drevja zaradi drugih vrst poškodb je precej nižja.

Preglednica 28/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	17,7
Veje	0,9
Osutost	0,2
Skupaj	18,8

3.9 Objedenost gozdnega mladja

GGE se nahaja na območju popisne enote Rog. V popisni enoti Rog je bilo v letu 2024 popisanih 51 vzorčnih ploskev, od tega v GGE Željne - Laze 4 popisne ploskve. Stopnja poškodovanosti popisanih ploskev v GGE Željne - Laze je s 43 % značilno višja od stopnje poškodovanosti v popisni enoti. Zaradi premajhnega vzorca v načrtu navajamo podatke poškodovanosti mladja gozdnega drevja za popisno enoto Rog. V zaključku poglavja podajamo še kratko analizo vpliva rastlinojede divjadi za celotno območje.

Preglednica 29/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)	Tekoča letna poškodovanost (%)
do 15 cm	46.708		
1. 15-30 cm	18.781	40,6	9,1
2. 30-60 cm	13.918	32,5	12,4
3. 60-100 cm	11.446	32,4	14,0
4. 100-150 cm	7.595	28,8	10,5
Skupaj 1-4	51.740	34,9	11,3

Preglednica 30/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost %	Tekoča objedenost %
	do 30 cm	30-60cm	60-100 cm	100-150 cm	skupaj		
Bukev	34	74	92	96	67	23	10
Plemeniti lis.	49	15	3	2	22	67	13
Drugi trdi lis.	14	9	3	1	9	54	14
Mehki l.	-	-	-	-	-	-	-
Smreka	1	1	2	1	1	2	2
Jelka	2	1	-	-	1	68	27
Skupaj	100	100	100	100	100	34,9	11,3

V letu 2024 je bila izvedena četrta ponovitev popisa objedenosti. V PE Rog je bilo popisanih predvideno število 51 popisnih ploskev, na katerih smo ugotavljali vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja.

Popisna enota Rog se ujema z osrednjim populacijskim območjem jelenjadi na Kočevskem. V navedeni popisni enoti se ugotavljajo problemi pri naravni obnovi gozda. Ključne drevesne vrste, ki so zastopane v enoti so bukev, smreka, jelka in plemeniti listavci. Glede na podatke iz stalnih vzorčnih ploskev je bukev v mladju najpogosteje zastopana drevesna vrsta in z njenim pomlajevanjem ni težav. Podobno je stanje s smreko. Pri plemenitih listavcih, ki so zastopani v temeljnici s 7- 8 % se pojavlja podoben delež tudi v mladju, preraščanje mladovja v višje višinske razrede pa je oteženo. Težave pri obnovi se pojavljajo tudi pri jelki, katere delež v mladju znaša le dober %, nekajkrat več je jelke v vrasti, v lesni zalogi (temeljnica) pa je jelke do 20 krat več kot v mladju. Ocena uspešnosti pomlajevanja se okvirno ujema z v popisu ugotovljeno stopnjo poškodovanosti gozdnega mladja. Do določene neuskklajenosti prihaja zaradi nezadovoljivega pomlajevanja jelke in javorja na območju dinarskih jelovo bukovih gozdov.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je potrebno zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je na primer delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma nižji še pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti bukve. Bukev je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Ocena pomlajevanja na območju popisne enote Rog kaže postopno izboljševanje stanja pri vseh drevesnih vrstah z izjemo jelke. Ob popisu leta 2024 je v PE Rog ugotovljeno v mladju 67 % bukve, 22 % mladja plemenitih listavcev, 9 % mladja trdih listavcev ter 1% mladja smreke in jelke. Uspešno preraščanje mladja v višje višinske razrede se ugotavlja predvsem pri bukvi, smreki in deloma plemenitih in trdih listavcih. Preraščanje pri ostalih vrstah je manj uspešno. Posledica tega je, da se v višjih višinskih razredih nahaja pretežno bukovno mladje.

Mladje drevesnih vrst parkljasti divjadi predstavlja pomemben vir prehranske baze. Posledično je zato zelo pomemben delež mladovij in sestojev v obnovi. Za zagotavljanje trajnostnega gospodarjenja z gozdovi želimo, da se razvoj gozdov čim bolj usmerja v izenačitev dejanskega stanja z modelnim stanjem razvojnih faz ter v ta namen poveča delež mlajših razvojnih faz in s tem prehranska baza.

S povečanjem deleža mladovij lahko bistveno razbremenimo ostale površine in poskrbimo za večjo usklajenost med živalsko in rastlinsko komponento. V osnovanju novih pomladitvenih jeder, ki so v tesni povezavi z intenzivnostjo sečenj oziroma gospodarjenjem z gozdovi, vidimo glavni ukrep, s katerim bistveno izboljšamo življenjsko okolje divjadi. Na povečanje deleža gozdnega mladja je v preteklem desetletju znatno vplivala sanacija žarišč lubadarja. Podoben vpliv sta imela tudi žledolom iz februarja 2014 in vetrolom iz decembra 2017 in kalamitete lubadarja, ki so ujmam sledile. Glede na preteklo intenziteto gospodarjenja z gozdovi, predvsem pa glede na intenziteto sečenj v zadnjem obdobju in načrtovani posek za desetletno obdobje ocenjujemo, da se bo delež mladja povečeval, obenem pa zmanjševal selektivni vpliv divjadi.

3.10 Odmrlo drevje

V GGE je delež odmrlega drevja v lesni zalogi dokaj velik, pojavlja se 32,6 dreves na ha, kar znaša 19,4 m³/ha oziroma 6,2 % od lesne zaloge. Večina odmrlega drevja je v razponu 10 do 30 cm premera.

Preglednica 31/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 - 29 cm	št./ha	5,32	6,87	12,19	5,79	10,44	16,23	11,11	17,31	28,42
	m ³ /ha	1,99	2,62	4,61	2,17	4,01	6,18	4,16	6,63	10,79
30 - 49 cm	št./ha	0,38	1,08	1,46	0,28	1,57	1,85	0,66	2,65	3,31
	m ³ /ha	0,66	1,85	2,51	0,48	2,71	3,19	1,14	4,56	5,70
50 in več cm	št./ha	0,28	0,20	0,48	0,11	0,26	0,37	0,39	0,46	0,85
	m ³ /ha	0,94	0,68	1,62	0,38	0,91	1,29	1,32	1,59	2,91
Skupaj	št./ha	5,98	8,15	14,13	6,18	12,27	18,45	12,16	20,42	32,58
	m³/ha	3,59	5,15	8,74	3,03	7,63	10,66	6,62	12,78	19,40

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Prvi val kolonizacije kočevskih Nemcev v 14. stoletju je svoje sledi pustil tudi v do takrat strnjениh in nepreglednih gozdovih današnje gozdnogospodarske enote Željne-Laze. Snovanje novih vasi, krčitve gozdov za kmetijsko rabo in povečevanje števila prebivalstva... vse to je pomenilo intenzivno sečnjo gozdov, posebno v okolici bližnjih vasi: Novi Breg, Trnovec, Rajhenav, Laze in Onek. Velike servitutne pravice kmetov, revna zemlja, pogosto pustošenje Turkov in vse večje dajatve fevdalcem so večale sečnje tudi v preostalih gozdovih GGE. O smiselnem gospodarjenju z gozdovi, z izjemo manjših otokov knežjih Auerspergovih gozdov, ne moremo govoriti.

Z izselitvijo Kočevskih Nemcev po letu 1941 gozd prične zaraščati zapuščene kmetijske površine. Nastanejo obsežna grmišča in degradirani gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju. Po drugi svetovni vojni gozdovi, z izjemo manjših površin v lasti slovenskih kmetov, z nacionalizacijo preidejo v državno last. Zaradi nizkih lesnih zalog gozd tu ni imel večjega gospodarskega pomena in povojne planske sečnje vanj niso posegle. Prve redne sečnje so se pričele okrog leta 1950.

Obdobje od leta 1958 do 1967

Prvi enotni načrt za GGE Željne-Laze je bil izdelan leta 1965. Pred tem letom so bili gozdovi GGE zajeti v naslednjih gozdnogospodarskih načrtih:

- Kočevje - kapitalni gozdovi 1955-64;
- Mozelj - kapitalni gozdovi 1955-64;
- Mozelj - bivši kmečki gozdovi ter
- Željne - bivši kmečki gozdovi (načrt ni bil dokončan; opravljene le dendrometrijske izmere v letih 1957 in 1958).

Gozdovi so bili razvrščeni v dva obratovalna razreda. V prvem so bili ohranjeni neprebiralni gozdovi, drugi obratovalni razred pa je združeval grmišča in ostale degradirane sestoje.

Značilnost tega obdobja so bile močne sečnje listavcev, posebno v C debelinskem razredu (nad 50 cm). Skupaj so posekali 11.193 m³ iglavcev in 118.889 m³ listavcev.

Obdobje od leta 1967 do leta 1996

Za GGE Željne-Laze so bili izdelani štirje enotni gozdnogospodarski načrti za obdobje veljavnosti: 1967-1975, 1976-1985, 1986-1995 in 1996-2005.

Gozdnogospodarski načrt za enoto Željne-Laze **1967-1975** je gozdove razvrščal v tri obratovalne razrede (ti so se delili na gospodarske kategorije):

- obratovalni razred grmišč,
- obratovalni razred intenzivnih nasadov in
- obratovalni razred skupinsko postopnega gospodarjenja.

Gospodarjenje v tem obdobju je bilo intenzivnejše kot v preteklosti, kar se je odražalo predvsem v obratovalnem razredu skupinsko postopnega gospodarjenja in obratovalnem razredu grmišč. Kljub zelo napredno postavljenim ciljem in smernicam, je imel načrt nekaj pomanjkljivosti, ki so se odražale v preseganju etata iglavcev, posebno v obratovalnem razredu grmišč, premajhnem etatu listavcev in neredčenih sestojih (predvsem bukovih mladovjih).

Obdobje **1976-1985** je zaznamovalo intenzivno gospodarjenje. Pomembna značilnost prve revizije osnovnega načrta je bila uvrstitev gozdov v gozdnogospodarske razrede ter izločitev odsekov na osnovi rastlinskih združb in stanja sestojev (gozdnogospodarskih razredov). Slednji so, kot bolj ali manj trajna prostorska enota, od tedaj osnova za ugotavljanje stanja gozdov GGE Željne-Laze ter določitev ciljev in ukrepov, ki so bili s tem načrtom postavljeni zelo napredno in tudi več ali manj doseženi.

V tem načrtovalnem obdobju je bilo gospodarjenje z gozdovi razdeljeno na dve vrsti obratovanja:

- skupinsko postopno gospodarjenje (SPG) in
- konverzije ali grmišča (K).

Gozdovi konverzij in grmišč so bili nadalje razdeljeni na površine namenjene v lovske namene oziroma površine izločene z namenom izboljšanja prehrambenih in bivalnih pogojev za divjad ter degradacije.

Zaradi intenzivnega gospodarjenja je bil etat v gozdovih SPG pri igl. dosežen 94 %, pri lst. pa 99 %, za razliko od etata gozdov v konverziji, kjer je prišlo do močnega presežanja načrtovanega etata (igl. 123 %, lst. 171 %). K presežku so doprinesle sečnje na lovskih površinah, za katere etat ni bil predpisan. Pri poseku so še vedno prevladovali drobni sortimenti, v III. debelinskem razredu listavcev pa se poleg redne sečnje nadaljuje posek debelih bukovih košev. Načrtovana gojitvena in varstvena dela so bila tako v gozdovih SPG kot v konverzijah presežena. Dodati je potrebno še t. i. "pogojna" dela, katerih obseg je bil odvisen od republiških sredstev. Ta dela niso bila obvezna, vendar so bila v GGE Željne-Laze celo presežena.

Pri izdelavi druge revizije (načrtovalno obdobje **1986–1995**) se sistem gozdnogospodarskih razredov ter izločitev odsekov potrdi. Glavno pomanjkljivost – preveliko število gozdnogospodarskih razredov, nosilec tega načrta delno odpravi z zmanjšanjem števila razredov od preko 30 na 15. Začetek računalniške obdelave podatkov olajša delo načrtovalcev in omogoči sprotno spremljanje realizacije določil načrta, kar je še posebno pomembno za sečnje in gojitvena dela.

Obsežno in "pionirsko" delo je nosilec načrta Iztok Ožbolt opravil v poglavju namenjenem opisu ciljev in ukrepov na lovskih površinah.

Preseganje predpisanega etata iglavcev je bilo največje v mlajših smrekovih sestojih v nižjih predelih enote. Pri listavcih je bilo nedoseganje predpisanega etata največje v degradiranih gozdovih.

Leta 1967 je bila lesna zaloga ugotovljena s polno premerbo na 87 % celotne površine GGE. Meritve niso bile izvedene v obratovalnem razredu grmišč, kjer je po podatkih preteklih meritev LZ znašala manj kot 40 m³/ha. Pri izračunu so bile uporabljene Biolleyeve tarife. Uporaba polne premerbe se nadaljuje tudi v naslednjem ureditvenem obdobju, in sicer na 90 % vseh gozdov. Ocena LZ se je vršila le v gozdnogospodarskem razredu grmišč, kjer se je ta gibala med 20 in 50 m³/ha. Za izračun LZ so bile uporabljene vmesne tarife po Čoklu. Veliki stroški povezani z obsegom del pri polni premerbi so v obdobju 1986-1995 pripeljali do tega, da se je s polno premerbo izmerilo 14 % vseh gozdov, 36 % z Bitterlichovo metodo, 38 % z bilančno metodo, na 12 % površine (gozdnogospodarski razred grmišč) pa se je izvedla le okularna ocena. Izračun LZ je tudi v tem obdobju temeljil na vmesnih Čoklovih tarifah.

Ugotavljanje desetletnega prirastka je v vseh treh ureditvenih obdobjih potekalo z vrtanjem s Presslerjevim svedrom. Leta 1967 so tako vrtali drevesa izbrana na podlagi slučajnostnega vzorčenja s krogi po posameznih sestojnih tipih, v naslednjih dveh obdobjih pa po posameznih gozdnogospodarskih razredih.

Realizacija etata v zgoraj navedenih načrtovalnih obdobjih sledi načrtovanemu poseku brez večjih odstopanj, podobno velja za gojitvena dela.

Obdobje **1996-2005** je zaznamovala reorganizacija gozdarstva z ustanovitvijo Zavoda za gozdove Slovenije. Površina revirjev se je povečala – ostala sta samo dva. Skupna realizacija poseka v GGE Željne – Laze je bila 104 %. Posek iglavcev je bil 26 % višji od načrtovanega, posek listavcev pa 8 % pod načrtovanim. Realizacija gojitvenih del za obnovo gozda (priprava sestoja, priprava tal, sadnja) je bila dobra. Slabša realizacija pa se pokaže predvsem pri negi. Najslabša realizacija del se nanaša na nego mladja (65 %) in letvenjaka, kjer le ta znaša le 62 %. Bolje so bila načrtovana dela opravljena v gošči in drogovnjakih.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

4.2.1 Posek

Ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah (brez gozdnih rezervatov) za večnamenske gozdove je 221.882 m³+/- 33.709 m³. Razlika med posekom iz evidenc odkazila (239.427 m³) in ocenjenim posekom na SVP znaša + 17.545m³. Razlika je znotraj dopustne napake.

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah v vseh gozdovih enote posekanega 239.427 m³ lesa, kar predstavlja 112,9 % realizacijo načrtovanega poseka. Posek je bil pri iglavcih 123.064 m³ ali 143,1 % in pri listavcih 116.363 m³ ali 92,4 %.

Preglednica 32/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2016 - 2025	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	86.000	123.064	143,1	119.724	28.798	139,2
Listavci	126.000	116.363	92,4	102.158	20.214	81,1
Skupaj	212.000	239.427	112,9	221.882	33.709	104,7

Preglednica 33: Ocena poseka na SVP in primerjava z evidenco

Stratum	Površina(ha)	Evidenca (m ³ /ha/leto)	Ocena poseka na SVP					
			Število SVP	Povprečni letni posek (m ³ /ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m ³ /ha/leto)	Relativni odklon zaupanja (e%)	
GGE	Iglavci	3.783,22	3,25	616	3,165	9,638	0,761	24,0
	Listavci	3.783,22	3,08	616	2,700	6,766	0,534	19,8
	Skupaj	3.783,22	6,33	616	5,865	11,282	0,891	15,2
Državni gozdovi	3.709,92	6,37	613	5,859	11,288	0,894	15,3	
Ostali gozdovi	73,30	4,28	3	7,117	12,326	22,631	318,0	

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 34: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	1.980	2.128	4.108	84.020	123.872	207.892	86.000	126.000	212.000
Izveden - m ³	1.306	1.830	3.136	121.758	114.533	236.291	123.064	116.363	239.427
Izveden SVP - m ³	0	5.217	5.217	117.979	99.378	217.357	117.979	104.595	222.574
Realizacija - evid	65,9	86,0	76,3	144,9	92,5	113,7	143,1	92,4	112,9
Realizacija - SVP	0,0	245,1	127,0	140,4	80,2	104,6	139,2	81,1	104,7
Povp. drevo - m ³	1,80	1,17	1,37	1,21	1,21	1,21	1,22	1,21	1,21

Preglednica 35/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2016 do 2025 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
01111-Jelova bukovja na globokih tleh	Iglavci	15.000	12.385	82,6	5,8
	Listavci	5.000	1.967	39,3	0,9
	Skupaj	20.000	14.351	71,8	6,8
01181-Podgorska jelova bukovja	Iglavci	5.000	3.541	70,8	1,7
	Listavci	6.000	6.440	107,3	3,0
	Skupaj	11.000	9.981	90,7	4,7
01201-Podgorska gradnova bukovja	Iglavci	5.000	10.373	207,5	4,9
	Listavci	33.000	35.672	108,1	16,8
	Skupaj	38.000	46.045	121,2	21,7

01205-Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena	Iglavci	40.000	80.280	200,7	37,9
	Listavci	10.000	3.102	31,0	1,5
	Skupaj	50.000	83.382	166,8	39,3
01301-Podgorska bukovja	Iglavci	14.000	11.844	84,6	5,6
	Listavci	62.000	60.544	97,7	28,6
	Skupaj	76.000	72.388	95,2	34,1
07000-Gozdovi za večjo pestrost	Iglavci	7.000	4.642	66,3	2,2
	Listavci	10.000	8.639	86,4	4,1
	Skupaj	17.000	13.281	78,1	6,3
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	86.000	123.064	143,1	58,0
	Listavci	126.000	116.363	92,4	54,9
	Skupaj	212.000	239.427	112,9	112,9

Realiziran posek je bil največji pri iglavcih v podgorskih gradnovo-bukovjih, in sicer 200,7 odstotka v zasmrečenih ter 207,5 v ohranjenih. Skupno v vseh gospodarskih razredih je bila presežena realizacija sečnje iglavcev 143 % realizacija načrtovanega poseka.

Ureditveno obdobje od 2006 do 2015 leta

Gospodarski razred		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m ³	m ³	%	%
00161-Abieti-fagetum d. typicum - skupinsko raznodob	Iglavci	9.197	7.998	87,0	3,8
	Listavci	3.200	2.488	77,8	1,2
	Skupaj	12.397	10.486	84,6	5,0
00165-Abieti-fagetum d. typicum - zasmrečeni	Iglavci	7.400	10.674	144,2	5,1
	Listavci	5.897	4.350	73,8	2,1
	Skupaj	13.297	15.024	113,0	7,2
00181-Abieti-fagetum d. clematidetosum - skupinsko raznodob	Iglavci	8.508	8.158	95,9	3,9
	Listavci	10.595	12.792	120,7	6,1
	Skupaj	19.103	20.950	109,7	10,0
00201-Quercu-fagetum - skupinsko raznodob	Iglavci	7.387	6.978	94,5	3,3
	Listavci	43.416	43.529	100,3	20,7
	Skupaj	50.803	50.506	99,4	24,1
00205-Quercu-fagetum - zasmrečeni	Iglavci	37.018	45.518	123,0	21,7
	Listavci	5.993	6.598	110,1	3,1
	Skupaj	43.011	52.116	121,2	24,8
00301-Hacquetio-fagetum - skupinsko raznodob	Iglavci	4.497	2.566	57,1	1,2
	Listavci	20.204	23.490	116,3	11,2
	Skupaj	24.701	26.056	105,5	12,4
00401-Enneaphyllo-fagetum - skupinsko raznodob	Iglavci	8.491	6.409	75,5	3,1
	Listavci	26.694	27.797	104,1	13,2
	Skupaj	35.185	34.206	97,2	16,3
07000-Gozdovi za večjo pestrost	Iglavci	2.202	1.979	89,9	0,9
	Listavci	9.301	5.810	62,5	2,8
	Skupaj	11.503	7.789	67,7	3,7
09000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
skupaj	Iglavci	84.700	90.278	106,6	43,0
	Listavci	125.300	126.854	101,2	60,4
	Skupaj	210.000	217.132	103,4	103,4

V predpreteklem ureditvenem obdobju je bilo po evidencah posekanega 217.132 m³ lesa, kar predstavlja 103,4 % realizacijo načrtovanega poseka. Zaradi sanacij žarišč smrekovih podlubnikov

je znašal realiziran posek iglavcev 90.278 m³ ali 106,6 % načrtovanega poseka iglavcev. Realiziran posek listavcev je znašal 126.854 m³ - to je 101,2 % načrtovanega poseka listavcev.

V gozdovih lokalnih skupnosti je posek nerelaiziran, saj se je v načrtovalnem obdobju spremenila lastniška struktura določenih parcel (v državno).

Preglednica 36/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	993	1.271	2.264	84.020	123.872	207.892	987	857	1.844	86.000	126.000	212.000
Izveden - m ³	1.238	1.830	3.067	121.758	114.533	236.291	68	0	68	123.064	116.363	239.427
Realizacija - %	124,6	144,0	135,5	144,9	92,5	113,7	6,9	0,0	3,7	143,1	92,4	112,9
Povp. drevo - m ³	1,75	1,17	1,35	1,21	1,21	1,21	4,25	0,00	4,25	1,22	1,21	1,21

Preglednica 37/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	313	319	0	0	0	42	563	0	0	0	1.238	23,6	93,3
	%	25,3	25,8	0,0	0,0	0,0	3,4	45,5	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	570	1.240	0	0	0	0	19	0	0	0	1.830	17,6	81,0
	%	31,1	67,8	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	883	1.559	0	0	0	42	582	0	0	0	3.067	19,6	85,5
	%	28,8	50,8	0,0	0,0	0,0	1,4	19,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	10.363	10.529	296	0	0	1.632	97.715	1.018	16	58	121.758	30,1	119,1
	%	8,5	8,7	0,2	0,0	0,0	1,3	80,5	0,8	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	13.550	93.752	2.333	0	0	1.223	1.451	1.676	68	259	114.533	15,6	71,8
	%	11,9	81,9	2,0	0,0	0,0	1,1	1,3	1,5	0,1	0,2	100,0		
Skupaj	m³	23.913	104.281	2.629	0	0	2.855	99.166	2.694	84	317	236.291	20,7	90,3
	%	10,1	44,4	1,1	0,0	0,0	1,2	42,0	1,1	0,0	0,1	100,0		

Gozdovi lokalnih skupnost

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	0	0	0	0	0	0	68	0	0	0	68	2,6	12,7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0	0,0
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
Skupaj	m³	0	0	0	0	0	0	68	0	0	0	68	1,0	4,7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Skupaj GGE

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	10.677	10.848	296	0	0	1.674	98.345	1.018	16	58	123.064	29,8	118,2

	%	8,7	8,8	0,2	0,0	0,0	1,4	80,1	0,8	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	14.120	94.992	2.333	0	0	1.223	1.470	1.676	68	259	116.363	15,5	71,5
	%	12,2	81,7	2,0	0,0	0,0	1,1	1,3	1,4	0,1	0,2	100,0		
Skupaj	m ³	24.797	105.840	2.629	0	0	2.897	99.815	2.694	84	317	239.427	20,6	89,7
	%	10,4	44,3	1,1	0,0	0,0	1,2	41,8	1,1	0,0	0,1	100,0		

Po vrstah poseka prevladujejo pomladitvene sečnje (44,3 %) ter sanitarni posek (41,8 %)

V poseku sta med drevesnimi vrstami prevladovala smreka ter bukev. Pri smreki je bilo posekana več kot tretjina lesne zaloge ugotovljene leta 2016.

Preglednica 38/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	49,2	35,3	10,1
Jelka	2,2	7,0	0,4
Bor	0,0	1,2	0,0
Macesen	0,0	0,3	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	45,2	18,9	9,3
Hrast	0,1	1,1	0,0
Pl. Ist.	1,7	4,2	0,3
Dr. tr. Ist.	1,6	7,7	0,3
Meh. Ist.	0,0	0,6	0,0
Skupaj iglavci	51,4	29,9	10,6
Skupaj listavci	48,6	15,5	10,0
Skupaj	100,0	20,6	20,6

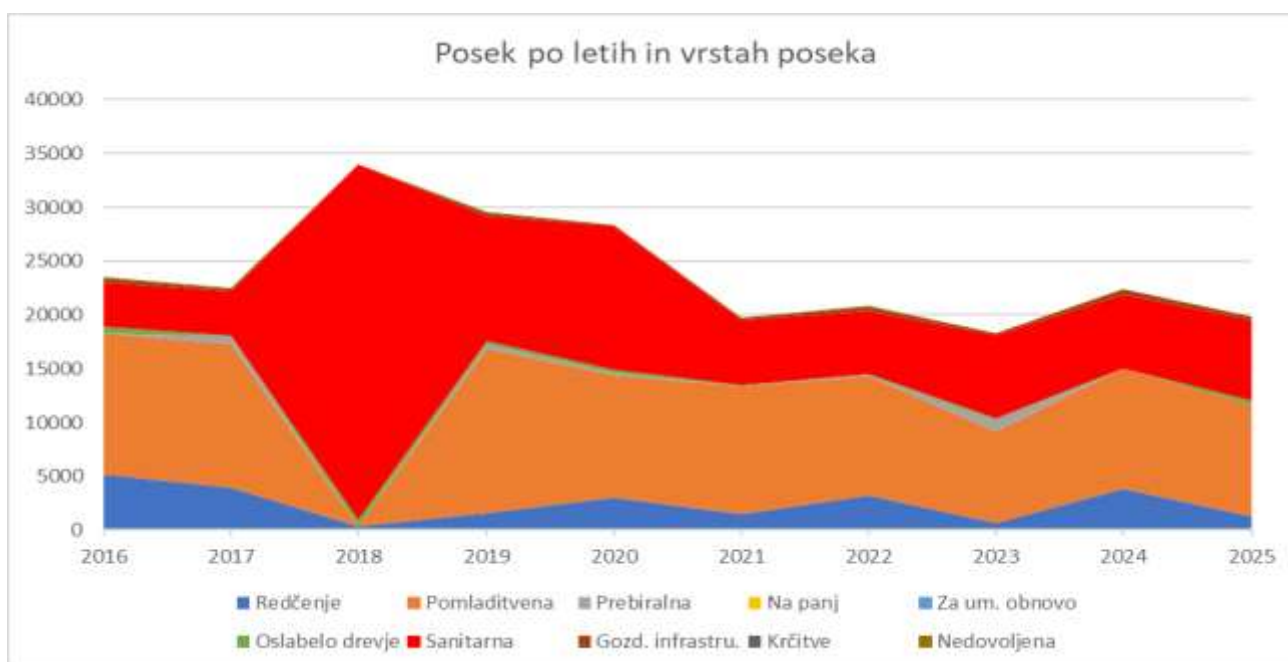
Glede na debelinske razrede je bilo tako med iglavci kot med listavci največ posekanih dreves v petem debelinskem razredu (skupno 28,2% LZ).

Preglednica 39/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	17,9	35,3	41,0	26,1	28,4	29,9	32,4
Listavci	8,1	8,2	8,5	15,5	28,1	15,5	30,6
Skupaj	11,0	15,5	16,6	18,9	28,2	20,6	63,0

Sanitarni posek prevladuje po vetrolomu konec leta 2017. Najprej posek zaradi vetra (2018 – 30.469 m³) nato smrekovi podlubniki (2018 – 1.887 m³, 2019 – 11.451 m³, 2020 – 13.233 m³, 2021 – 6.073 m³...).

Grafikon 1: Pregled poseka po letih ureditvenega obdobja

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Priprava sestojev ni bila realizirana v predpisani meri zaradi izpada rednih sečenj. Presežena negovalna dela so pri goščah in letvenjakih. Nega drogovnjakov (izpad rednih sečenj) ni bila dosežena. Umetna obnova v prejšnjem načrtu ni bila načrtovana, vendar je bila izvedena zaradi po vetrolomu ogolelih površin. Poleg sadnje so bile izvedene tudi obžetve in zaščite s premazom, ki prav tako niso bile načrtovane v takem obsegu.

Preglednica 40/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,50	0,00	0,0	86,09	58,40	67,8
Obžetev	ha	0,60	0,60	100,0	3,40	187,49	5.514,4
Nega gošče	ha	0,40	0,60	150,0	135,09	207,37	153,5
Nega letvenjaka	ha	0,20	0,15	75,0	63,34	95,58	150,9
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,64	0,00	0,0	73,01	53,27	73,0
Zaščita s premazom	ha	1,50	1,10	73,3	5,15	283,08	5.496,7
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,53	0,00	0,0	226,76	7.873,00	3.472,0
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	15,09	14,70	97,4
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	840,00	540,00	64,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	6.940,00	1.400,00	20,2
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	23,30	17,50	75,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	63,25	112,25	177,5
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,0	40,00	8,80	22,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	0,00	0,0	190,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,25	0,0	0,00	52,31	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	48,31	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	287,15	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	15,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	11,00	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	7,90	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	9,60	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	29,89	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	1,30	0,00	0,0	88,89	58,40	65,7
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	4,00	188,09	4.702,3
Nega gošče	ha	0,00	0,00	0,0	135,49	207,97	153,5
Nega letvenjaka	ha	0,50	0,00	0,0	64,04	95,73	149,5
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	73,65	53,27	72,3
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	6,65	284,18	4.273,4
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	0,00	0,00	0,0	227,29/9.183	142,60/7.873	62,7/85,7
Nega mladja	ha	0,00	0,00	0,0	15,09	14,70	97,4
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	840,00	540,00	64,3
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	0,00	0,0	6.940,00	1.400,00	20,2
Vzdrževanje grmišč	ha	0,00	0,00	0,0	23,30	17,50	75,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0,00	0,00	0,0	63,25	112,25	177,5
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	0,00	0,0	40,00	8,80	22,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	0,00	0,00	0,0	190,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	52,56	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	48,31	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	287,15	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	0,00	15,00	0,0

Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	11,00	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	7,90	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	9,60	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	29,89	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

Gozdne ceste: V obravnavanem obdobju je bila načrtovana gradnja gozdnih cest v območjih, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami: »Šušnjar« in » Trnovška pot«. Zaradi ekonomske krize in številnih naravnih ujm ni bila zgrajena nobena gozdna cesta. GC 060122 Tri Lipe se je razdelila na dve manjši cesti 060711 Tri lipe, dolžine 366 m in 060712 Pod Skrajnik, dolžine 199 m, srednji del ceste pa je postal gozdna vlaka.

Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2025 okoli 35.000,00 € na leto, kar omogoča letna vzdrževalna dela na okoli 70 – 80 % skupne dolžine gozdnih cest letno. Redno se vzdržujejo glavne gozdne ceste in tiste, s poudarjenim javnim značajem. Na najbolj obremenjenih gozdnih cestah se vzdrževalna dela izvajajo vsako leto, na manj obremenjenih vsako drugo, tretje leto, na malo obremenjenih gozdnih cestah bolj poredko. Ker ležijo gozdne ceste na strmem reliefu, je pri vzdrževanju poudarek na urejanju odvodnjavanja – redno čiščenje koritnic in cevni propustov, popravilo vzdolžnih jarkov in naravnih iztokov. Več cestam se je delno razširilo cestišče in na strmih delih izdelalo vzdolžne jarke.

Sredstva za zagotavljanje prevoznosti in odpravo poškodb na gozdnih cestah namenja tudi upravljavec državnih gozdov, družba Slovenski državni gozdovi.

Gozdne vlake: Odpiranje gozdov z gozdnimi vlakami je sledilo načrtovanemu. V GGE Željne – Laze je predvidena optimalna gostota gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih 130 m/ha in je že dosežena. Načrtovana je bila gradnja 10 km novih gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih enote, ki so bili pomanjkljivo odprti, zgrajenih je bilo 5,040 km gozdnih vlak, skoraj vse v državnih gozdovih.

V GGE Željne - Laze so poleg več gozdnih rezervatov tudi posamezna manjša območja (ekocelice), kjer gradnja gozdnih vlak zaradi zelo skalovitega in strmega reliefa ni primerna. Smotno je, da ti predeli ostanejo trajno brez vlak. Območje Ušivih jam je pomanjkljivo odprto z gozdnimi prometnicami in naj tako ostane tudi v prihodnje.

Rekonstrukcijam obstoječih gozdnih vlak, s katerimi se odpravi posamezne neustrezne elemente vlak, je bilo namenjeno dovolj pozornosti. Načrtovanih je bilo 30 km rekonstrukcij obstoječih gozdnih vlak v večnamenskih gozdovih enote, izvedenih je bilo 18,495 km rekonstrukcij. Od sprejema nove gradbene zakonodaje rekonstrukcij pripravljenih gozdnih vlak ni več, zato jih od leta 2022 nismo več evidentirali.

Glede na trenutno zelo dobro odprtost gozdov z gozdnimi vlakami, je potrebno sredstva nameniti za gradnjo vlak v posameznih zaprtih in delno odprtih oddelkih ter za posamezne rekonstrukcije grajenih gozdnih vlak. Na pripravljenih vlakah se izvajajo popravila oz. rekonstrukcije vlak, ki ne zahtevajo izdelave elaborata vlak. Poseben poudarek je nameniti odvodnjavanju vode z vlak – izdelavi prečnih jarkov.

Preglednica 41: Novogradnja in rekonstrukcija gozdnih vlak v metrih v obdobju 2016-2025

Leto	Oddelek	Novogradnja v metrih	Rekonstrukcija v metrih
2016	08015	150	1.040
	08062	396	370
	08076	60	820
skupaj		606	2.230
2017	08004	70	0
	08020	0	800
	08027	0	680
	08060	0	606
	08092	0	500
skupaj		70	2.586
2018	09024	0	1.040
	08057	165	0
	08102	0	851
	08122	0	727
skupaj		165	2.618
2019	08103	0	1.580
skupaj		0	1.580
2020	08023	0	400
	08067	140	0
	08110	323	0
	08121	376	0
skupaj		839	400
2021	08004	0	500
	08008	0	827

	05022	421	401
	08026	0	387
	08044	0	572
	08088	0	777
	08106	0	166
	08110	0	720
	08112	0	724
	08115	0	930
skupaj		421	6.004
2022	08001	0	157
	08025		365
	08053		470
	08077		320
	08087	608	1.332
	08106		433
skupaj		608	3.077
2023	08069	399	0
	08074	337	0
	08080	650	0
skupaj		1.386	0
2024		0	0
skupaj		0	0
2025	08061	945	0
	08062	35	0
skupaj		980	0
Skupaj 2016-2025		5.075	18.495

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

V GGE se za ostale funkcije (socialne, ekološke) veliko naredi tudi že ob rednem delu za kar grede zasluge razumevanju gozdnih ekosistemov s strani terenskih gozdarjev.

Vzdrževanje grmišč in travinj je na področju celotne GGE, posebej pa v RGR 7000, bistvenega pomena za zagotavljanje bivanjskih in prehranskih razmer za lovno divjad, kakor tudi ogrožene vrste ptic (gozdni jereb, belohrbti detel). Za belohrbtega detla in ostale, na mrtvo maso vezane vrste, je v okviru projekta Life Kočevsko bilo izvedeno obročkanje drogovnjakov.

Skozi enoto poteka tudi Roška pešpot, ki se redno vzdržuje.

Preglednica 42: Opravljena dela za funkcije gozdov

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks
Naravni razvoj biotopov	ha/m ³	227,29 ha	7.873 m ³	3.463,9
Vzdrževanje grmišč	ha	23,30	17,50	75,1
Vzdrževanje vodnih površin	dni	63,25	112,25	177,5
Sadnja plodonosnega drevja	dni	40,00	8,80	22,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	190,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	11,00	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	7,90	0,0
Vzdrževanje stez	dni	80	9,60	0,12

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2016-2025

V GGE v preteklem obdobju ni bilo izvedenih krčitev gozdov.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2016-2025

Osnovni postavljeni cilji so ohranjanje vitalnih, naravnih gozdnih enot z vsemi funkcijami:

- ohraniti optimalno lesno zalogo in prirastek, z naravnim deležem drevesnih vrst in uravnoteženim deležem razvojnih faz in ugodnejšo debelinsko strukturo (manj smreke, manj debelega drevja iglavcev, več obnove),
- ohraniti trajnost visokih donosov in ostalih funkcij (etati so preseženi pri iglavcih, nedoseženi pri listavcih, les iz državnih gozdov je certificiran, naravni gozdovi so temelj ostalim funkcijam še naprej, izločene so ekocelice brez ukrepanja, v gozdovih enote so se izvajali ukrepi v okviru projekta Life Kočevsko.

Ocena doseganja ekonomskih ciljev

V preteklem ureditvenem obdobju je bila realizacija z osnovnim načrtom načrtovanega poseka presežena. Zaradi sanitarnega poseka (vetrolom, podlubniki) je bil načrtovan posek pri iglavcih močno presežen, pri listavcih pa skoraj dosežen. Cilj doseganje čim višjega dohodka od gospodarjenja z gozdovi je bil dosežen.

Ocena doseganja ekoloških ciljev

Malopovršinska zgradba velikega deleža sestojev, ohranjeni gozdni ekosistemi, oblikovanje mirnih con, oblikovanje upravljaljskih con za Natura 2000 vrste, prisotnost zavarovanih vrst zveri, zmanjšanje številčnosti jelenjadi, uspešnejša naravna obnova gozda, omejitev sadnje smreke, povečanje deleža debelega drevja, povečanje deleža odmrle biomase, izločene ekocelice, ohranjanje rezervatov, pester in vzdrževan gozdni rob, ohranjanje in vzdrževanje vodnih virov, upoštevanje ekoloških funkcij pri gradnji gozdne infrastrukture so le nekateri kazalci, ki kažejo, da je bilo usmerjanje razvoja gozda v preteklem desetletju v skladu z zapisanimi usmeritvami za krepitev ekoloških ciljev. Doseganje ekoloških ciljev bi bilo še boljše, če ne bi bilo naravnih ujm, ki so lokalno vzrokovale prezgodnjemu poseku drevja povzročile znižanje lesnih zalog, poškodovale drevje,

povzročile razgradnjo nekaterih sestojev ter bile tudi razlog za neizvedbo vseh načrtovanih biomeliorativnih del.

Ocena zagotavljanja socialnih ciljev

S stabilnim gozdom poraščena pobočja in hribovja, usmerjane turistične in rekreacijske aktivnosti v gozdnem prostoru, zdrav in vitalen gozd, ohranjene naravne vrednote in zavarovana območja, upoštevanje območij in objektov kulturne dediščine, raznovrsten in razgiban gozdni rob, ohranjanje in pospeševanje dekorativnih in plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst, ohranjanje in pospeševanje izjemnih dreves in grmovnic, aktivno sodelovanje pri sanaciji divjih odlagališč so kazalniki, ki kažejo na visoko stopnjo doseganja socialnih ciljev.

Ocena doseganja gozdnogojitvenih in drugih ciljev

Gozdna površina: Ohranila se je kompleksnost gozdnih površin. Površina gozdov je ostala praktično nespremenjena, zmanjšala le za 10,95 ha. Razlogi za zmanjšanje površine so: spremembe gozdnega roba ob v kmetijske površinah, oblikovanje, ponekod tudi razširitve gozdnih jas ter v splošnem bolj podrobno razmejevanje med gozdnimi in negozdnimi površinami.

Lesna zaloga in debelinska struktura: lesna zaloga se je povečala za 7,5 m³/ha. Povečal se je delež debelejšega drevja nad 50 cm – za 10,8 %.

Razmerje razvojnih faz in zgradb sestojev: na račun pomladitvenih sečenj se je zmanjšal delež skupinsko gnezdasto raznomernih gozdov (iz 26,4 na 7,2 %). Z razdelitvijo na osnovne razvojne faze se pokaže zmanjševanje deleža debeljakov (iz 59,6 na 54,2 %) ter povečanje deleža sestojev v obnovi (iz 12,6 na 23,2 %). Delež mladovij in drogovnjakov je nekoliko upadel. Pomlajevanje z bukovim podmladkom je dobro do zelo dobro, ostalih vrst je v naravnem podmladku malo.

Realizacija načrtovanih del: načrtovan posek je bil presežen (skupno 112,9 % realizacija). Razlog je v povečanem sanitarnem poseku po vetrolomu in podlubnikih. Presežen je bil posek iglavcev (143,1 %) in nedosežen posek listavcev (92,4 %). Prevladovale so pomladitvene sečnje (44,3 %) s poudarkom na sproščanju in oblikovanju skupin mladovij ter sanitarni posek (41,8 %). Posek je bil usmerjen v posek debelejših, sečno zrelih dreves. Debelinska struktura se je kljub temu poslabšala na račun iglavcev. Realizacija gojitvenih in varstvenih del ni bila v celoti dosežena, pohvalno pa je, da so bile izvedene oz. celo presežene nege gošč in letvenjakov.

Odmrta lesna masa: delež odmrle mase se je v zadnjem desetletju povečal – iz 9,9 m³/ha na 19,4 m³/ha.

Stanje habitatov: Zaradi razmeroma dobro ohranjenih gozdov, ugodne zgradbe in debelinske strukture sestojev, velikega deleža ekocelic in rezervatov (4,2 %), odmrle lesne mase (6,2 % od LZ) in upoštevanja mirnih con pri gospodarjenju z gozdovi, ocenjujemo, da je stanje večine habitatov tako redkih in ogroženih, kot tudi ostalih živalskih vrst, ugodno. Na ugodno stanje habitatov kaže predvsem stalna prisotnost vseh živalskih vrst v enoti. Načrtovani ukrepi za ohranjanje in izboljšanje stanja habitatov živalskih vrst, kot so vzdrževanje gozdnih jas, vzdrževanje vodnih virov in kalov, vzdrževanje prehranskih in bivanjskih biotopov in naravnih zatočišč, so bili izvedeni.

Gradnja gozdnih prometnic: S preteklim gozdnogospodarskim načrtom je bila načrtovana izgradnja 2 gozdnih cest in 10 km gozdnih vlak. V obdobju trajanja načrta ni bilo zgrajenih gozdnih cest, je pa bilo zgrajenih 5,040 km gozdnih vlak.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

5.1.1 Površina

Zunanja meja GGE se ni spreminjala, razen pri usklajevanju s katastrskimi podlagami. Površina gozda se je z vključitvijo zaraščenih površin, ažuriranjem gozdnih jas, zaraščanj in daljnovodov ter podrobno uskladitvijo gozdnega roba s karto rabe prostora zmanjšala za 10,95 ha. Vseh zaraščajočih površin je 416,64 ha (od tega 409,62 ha izven gozdnega prostora).

5.1.2 Lesna zaloga , prirastek in možni posek

Metode meritev spodaj prikazanih kazalnikov so bile skozi desetletja različne, zadnja tri desetletja se lesna zaloga in prirastek ugotavljata na stalnih vzorčnih ploskvah. Lesna zaloga iglavcev skozi vse revizije načrtov narašča. Delež iglavcev se je ob sanitarnemu poseku v tem desetletju zmanjšal. povečuje oziroma ohranja na enaki ravni. Letni realiziran posek se z naraščanjem zaloge povečuje.

Preglednica 43/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1967	3666,34	33,5	83,0	116,5	1,08	2,05	3,12	0,73	1,28	2,01
1976	3653,68	60,6	162,2	222,8	1,51	5,31	6,82	1,33	4,15	5,48
1986	3780,30	69,3	167,4	236,7	1,91	5,14	7,02	1,41	3,11	4,52
1996	3839,74	84,4	170,9	255,3	2,40	4,34	6,73	1,84	2,63	4,47
2006	3.825,01	100,9	190,7	291,6	3,10	4,91	8,01	2,36	3,32	5,68
2016	3.799,18	108,5	197,3	305,8	2,74	4,28	7,01	3,24	3,06	6,30
2026	3.788,23	100,7	212,6	313,3	2,65	4,71	7,36	2,32	3,77	6,10

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava se le počasi spreminja. Zaradi vraščanja smrekovih nasadov se je večal delež smreke, jelka je stagnirala, enako bukev in hrast, povečal se je delež plemenitih listavcev, manj je mehkih listavcev. V zadnjem desetletju so spremembe drevesne sestave predvsem v smeri zmanjševanja deleža smreke.

Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1967	23,0	7,0				53,0	1,0	4,0	4,0	8,0
1976	20,7	6,5			0,1	58,4	1,2	3,6	2,6	6,9
1986	22,9	6,3			0,1	55,2	1,3	5,0	2,1	7,0
1996	26,2	6,6	0,2	0,1		49,6	1,4	7,0	5,7	3,1
2006	28,7	5,6	0,2	0,1	0,0	49,8	1,5	8,4	4,5	1,2
2016	28,8	6,4	0,1	0,1	0,0	49,3	1,4	8,2	4,4	1,3
2026	24,6	7,3	0,1	0,2	0,0	51,8	1,5	8,9	4,7	0,9

Primerjava debelinske strukture lesne zaloge in prirastka s preteklim obdobjem kaže, da v prvi debelinski razred pričenjajo vraščati listavci. Naraščanje debelega drevja je pri iglavcih manjše, kot pri listavcih.

Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	90,0	79,6	89,4	78,9	104,0	92,8	109,4	85,4	92,0	79,0	116,0	96,7	102,6
Listavci	100,0	94,8	106,4	110,1	117,4	107,8	144,9	110,0	105,3	100,0	107,1	110,0	113,8
Skupaj	90,0	90,8	102,1	100,3	110,8	102,5	130,9	101,4	101,2	92,3	111,9	104,8	109,3

Pri kontrolnem izračunu smo upoštevali vrst, prirastek in odmro drevje zadnjega desetletja s stalnih vzorčnih ploskev – ter to preračunali na celotno površino.

Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge – skupaj GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	412.045	749.603	1.161.648
Vrast	2.349	10.228	12.577
Prirastek (letni*10)	103.967	162.469	266.436
Odmrla masa	11.857	19.888	31.745
Sečnje po evidenci	123.064	116.363	239.427
Pričakovana zaloga	383.440	786.049	1.169.489
Ugotovljena zaloga	381.485	805.482	1.186.967
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	99,5	102,5	101,5

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

Gozdovi GGE so v kolinskem pasu blizu nekdanjih vasi še vedno v nekakšnem prehodu iz opuščene kmetijske krajine v naraven gozd. Seveda je s premeno grmišč zasajena smreka na velikih kompleksih uspela, a so naravne ujme (veter) in lubadar zdesetkale njen delež. Velik del hrastovo-bukovih gozdov počasi z nego boljših sestojnih zasnov pridobiva na kvaliteti, slabši sestoji z ostanki grmišč pa imajo biotopski pomen, saj so v obširnem območju strnjenih kočevskih gozdov habitati z jasami, grmišči, starimi koši, ... pomemben habitat ogroženim živalskim vrstam in tudi ostali divjadi. Čisti bukovi sestoji so najkakovostnejši v smislu lesno proizvodne vloge, tudi z več primesi jelke. Tu se vitalno in uspešno pomlajuje bukev, jelka in plemeniti listavci so še vedno neuspešni zaradi objedanja preštevilčne srnjadi in jelenjadi.

Glavni problemi v zvezi z doseganjem trajnosti so:

- nepomlajevanje ključnih vrst v jelovo bukovih gozdovih (jelka, smreka, plemeniti listavci) in posledično prehajanje v enodobnost z bukvijo;
- povečevanje deleža sanitarnega poseka v zasmrečenih predelih;

Glavne prednosti so:

- poudarek na pestrosti življenjskega prostora za rastlinske in živalske vrste (RGR 7000 Gozdovi za večjo pestrost, ekocelice brez ukrepanja, gozdni rezervati, mirne cone, habitati)
- dobro pomlajevanje z bukvijo v RGR 1301;
- upoštevanje vseh funkcij gozdov;
- dobra odprtost z gozdnimi cestami in vlakami.

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Uravnoteženo razmerje razvojnih faz je dolgoročno bistvenega pomena za načrtno in trajnostno gospodarjenje z gozdom. Ugotovljeno stanje na ravni GGE primerjamo z modelom, ki je ponderirano povprečje modelov RGR. Primerjava površinskih deležev osnovnih razvojnih faz gozda je razumljivejša od analize debelinskih struktur, zato smo že pri opisovanju sestojev ocenjevali deleže mladovja, drogovnjaka, debeljaka in sestoja v obnovi pri raznomernih sestojih in pionirskih gozdovih – tako smo dobili kolono korigiran delež.

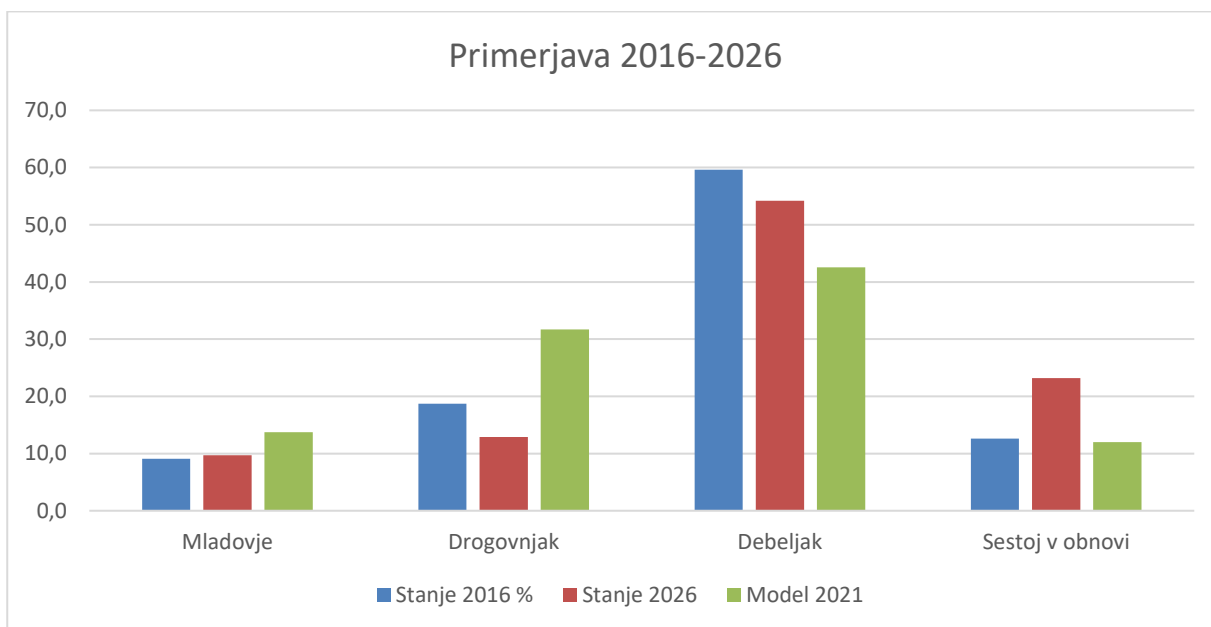
Na sestojni karti je evidentiranih mladovij 8,6 %, korigirano – 9,7 %; drogovnjakov 10,3 – 12,9 %; debeljakov 51,5 – 54,2 %; sestojev v obnovi 21,5 – 23,2 %; raznomernih sestojev je 7,2 % in pionirskih gozdov z grmišči 0,9 %.

Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	324,32	8,6	9,7	19	14	520,74	-4,0
Drogovnjak	389,01	10,3	12,9	43	32	1.200,01	-18,8
Debeljak	1.954,77	51,5	54,2	58	43	1.612,39	11,6
Sestoj v obnovi	813,40	21,5	23,2	16	12	455,09	11,2
Raznomerno (sk-gnz)	273,62	7,2					
Pionirski gozd z grmišči	33,11	0,9					
Skupaj	3.788,23	100,0	100,0	136	100,0	3.788,23	

Trend, ki mu sledimo z načrtovanim posekom v novem obdobju, kaže na približevanje uravnoveženemu modelnemu stanju, kar pa seveda ne bo uspelo v enem desetletju.

Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

GGE je skoraj v celoti vključena v območje Natura 2000. Pričujoči gozdnogospodarski načrt je tudi načrt za varstvo območij Natura 2000 (PUN 2023-2028) [8], kar nalaga dodatno težo in odgovornost pri določevanju ukrepov. Uveljavljeno sonaravno, mnogonamensko delo z gozdom ter prisotnost redkih in zaščitene vrste ter ohranjenost habitatov s prevladujočo oznako je ugodno dolgoročno usklajeno in trajno vsaj v gozdovih z relativno dobro ohranjeno naravno drevesno sestavo ter uravnoveženimi razvojnimi fazami.

S stališča zagotavljanja ugodnega stanja ter vzdrževanja funkcijskih vlog se je v GGE skozi celotno zgodovino gospodarjenja dobro gospodarilo. Ohranili so se gozdovi in upoštevala njihova mnogonamenska vloga, prav tako so se ohranile živalske vrste, značilne za gozdne habitate. Ob tem ni bila nikoli pretirano omejena proizvodna vloga gozdov.

V enoti se pojavljajo upravljavske cone gozdnega jereba, detlov (triprsti, belohrbti) in mehcolesne loke, ki zahtevajo svojevrstno ukrepanje oziroma ne ukrepanje ter časovno in prostorsko prilagojeno gospodarjenje.

Ohranjanje in tudi povečevanje deleža odmrle drevesne mase je bistvenega pomena za vse živalske vrste, ki so odvisne od večjega deleža le-tega. Z osveščanjem in izobraževanjem v okviru izvajanja projektov se zavedanje o pomenu odmrlega drevja vgrajuje v redno gospodarjenje in zavest terenskih gozdarjev. To je dobro vidno tudi z izločanjem habitatnih dreves in ekocelic brez ukrepanja, kar so lastniki (v zasebnih gozdovih tudi ob sofinanciranju) lepo sprejeli.

Posebnost enote je tudi obsežen RGR Gozdovi za večjo pestrost, kjer z jasami, košenicami, grmišči, večjim deležem plodonosnega drevja, več debelega in odmrlega drevja, mirnimi conami... poizkušamo izboljšati prehranske in bivanjske pogoje za živalski svet.

Sprememba drevesne sestave je posledica stremenja narave k bolj naravnemu rastju, predvsem pa neuspešne obnove jelke in plemenitih listavcev. Stanje sicer še ni alarmantno, vendar se številčnost preraščanja podmerskih iglavcev vsako desetletje zmanjša za cca. 15 %. Tudi sicer je v luči podnebnih sprememb pomlajevanje nekaterih vrst dolgoročno vprašljivo.

Vzdrževanje gozdnih jas se izvaja redno – deloma se nekatere sofinancirajo iz sistema Gerk. Zaradi kraškega terena se redno izvaja vzdrževanje obstoječih kaluž in izvirov.

Socialne funkcije so v GGE dokaj prisotne, enota je prepredena z Roško pešpotjo in Slovensko turnokolesarsko potjo. Območje Lovskega vrha je rekreativno zelo zanimivo za okoliške prebivalce. Na ključnih točkah je prisotnost informativnih tabel dobrodošel stik gozdarstva in naravovarstva s širšo javnostjo.

Velik premik pri oblikovanju smernic (funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcija varovanja naravnih vrednot) je bil opravljen v sodelovanju z Zavodom Republike Slovenije za varstvo narave, s katerim smo v preteklem načrtovalnem obdobju skozi projekt Life Kočevsko ter pri izdelavi smernic za pričujoči načrt zelo dobro sodelovali pri oblikovanju in umeščanju smernic ter ukrepov v gozdni prostor.

Lesnoproizvodna funkcija je v gozdnem prostoru najbolj izražena, saj je fizična odstranitev dreves najbolj vidna. Lovnogospodarska funkcija ohranja tradicijo in celovitost širšega območja Kočevske, kar je s stališča upravljanja s prostorom dolgoročno nujno potrebno.

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

Splošni cilji vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki so lahko, upoštevajoč specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov, uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGE. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v enoti, cilji območnega gozdnogospodarskega načrta in cilji iz Nacionalnega gozdnega programa [8].

Proizvodnja lesa; v državnih gozdovih se pod ta cilj šteje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrba z lesom lesnopredelovalne industrije in malih predelovalcev (suha roba), v gozdovih z drobno gozdno posestjo pa predvsem les za domače potrebe (dohodek in dopolnilni dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost).

Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.

Ohranjanje voda; ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin, še posebej na vodovarstvenih območjih.

Varovalna in zaščitna vloga gozda ter varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. erozijski procesi, poplave).

Lov in dohodek od lova; poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofejev in divjačine. V LPN tudi zaposlitev in socialna varnost.

Ohranjanje gozda kot elementa krajine; ohranjanje strnjениh in redko poseljenih gozdnih kompleksov, ki dajejo krajini vtis prvobitnosti in divjine, z ohranjanjem redkih naselij in kultiviranosti krajine v nižinskem delu enote.

Čiščenje zraka in regulacija klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini ter ohranjanje gozdnih kompleksov in gozdnih otokov v primestni in kmetijski krajini.

Zagotavljanje ponorov ogljika; zagotavljanje ponorov ogljika, saj je Slovenija podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.

Rekreacija in turizem; omogočanje različnih, predvsem okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru, usmerjanje rekreacijskih in turističnih aktivnosti in razvoj trajnostnega turizma.

Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, zdravilna zelišča, gozdni sadeži (jagodičevje), plodovi (kostanj), semena (semenski sestoji), oglarjenje.

Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in opazovanje (gozdne učne in tematske poti, izobraževalne točke) ter načrtno zbiranje podatkov in raziskovanje gozdov (raziskovalne ploskve, gozdni rezervati, mreža stalnih vzorčnih ploskev).

Estetski videz krajine; oblikovanje gozdnih robov, ohranjanje gozdnih kulis, ohranjanje gozdnih jas, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Pospešena obnova gozdnih sestojev v katerih se povečujejo tveganja zaradi podnebnih sprememb in potencialnih ujm (skrajšanje proizvodnih dob v odraslih smrekovih sestojih) ter sestojev z najbolj neugodno debelinsko strukturo - (pre)velikim deležem debelega drevja (jelovo-bukovi gozdovi) in sestojev kjer je že kulminiral vrednostni prirastek. Prednost mora imeti naravna obnova, umetna obnova je dopustna le izjemoma (jelka v območju jelovo bukovih gozdov).

Sanacija poškodovanih gozdov s kombinacijo naravne in umetne obnove predvsem v nižinskem delu enote. Prednost pri obnovi ogolelih površin ima naravna obnova. V primeru neuspele naravne obnove naj se površina zasadi z listavci, izjemoma lahko tudi s smreko kot predkulturo. Kolektivna zaščita z ograjo naj se izvaja le izjemoma. Sestoje listavcev na težje dostopnih predelih poškodovane po naravnih ujmah se lahko prepusti naravnemu razvoju. Pri drugi generaciji smreke na isti površini je treba pri osnovanju sestoja poskrbeti vsaj za 50 % delež listavcev.

Rastiščnim in sestojnim razmeram prilagojena zgradba sestojev: V območju bukovih, hrastovo bukovih in smrekovih gozdov naj bo zgradba gozda malopovršinsko do velikopovršinsko enomerna. Jelovo-bukovi gozdovi naj imajo skupinsko raznomerno zgradbo, na manj ekstremnih rastiščih tudi malopovršinsko do velikopovršinsko enomerno zgradbo.

Usklajenost rastlinojede divjadi (jelenjadi) z okoljem: Zlasti na območju LPN se mora številčnost jelenjadi in srnjadi zmanjšati na mero, da bo zagotovljeno ustrezno pomlajevanje in preraščanje vseh po naravi prisotnih drevesnih vrst, še posebej jelke in plemenitih listavcev v območju jelovo bukovih gozdov.

Negovanost sestojev: Povečati delež negovanih sestojev, še posebno v mlajših razvojnih fazah. Dopolniti tradicionalni koncept visokih redčenj predvsem z izbiro manjšega (končnega) števila izbrancev v mlajših in srednjedobnih predvsem bukovih sestojih (situacijsko redčenje) in strojnim redčenjem. S pravočasnimi ukrepi nege je treba zlasti v predelih pogostejšega pojava žledu in mokrega snega povečati stojnost dreves in povečati delež odpornejših vrst. Povečati je treba lesne zaloge v debeljakih v optimalni fazi razvoja.

Biotska pestrost in območja Natura 2000: V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe ter zavarovane rastlinske in živalske vrste. Zlasti v območju con živalskih vrst, ki potrebujejo večji delež odmrle biomase (detli, brazdar ...), je treba ohranjati deleža odmrle biomase, ohranjati je treba količino odmrlih dreves v C razširjenem debelinskem razredu.

Varstvo gozdov pred podlubniki ima prednost na območju zasmrečenih sestojev v nižinskem delu enote. Potrebna je stalna kontrola sestojev, posebej na bolj izpostavljenih - sušnih rastiščih in sprotne sanacija napadenih dreves z izvedbo vseh potrebnih zatiralnih ukrepov. Pri zatiranju podlubnikov naj se daje prednost mletju ali sežiganju sečnih ostankov pred kemičnim tretiranjem.

Zagotavljanje varovalne in hidrološke vloge gozdov: Na strmih in močno skalovitih predelih ter na vodovarstvenih območjih je treba ohranjati stalno pokrovnost tal, raznomerno zgradbo gozda, ohranjati gozdnatost, zagotoviti naravno obnovo gozda ter rastišču primerno sestavo drevesnih vrst.

Ustrezna raba gozdnega prostora: V gozdni krajini je treba ohranjati kompleksnost gozdov, posegi v gozdni prostor niso zaželeni. Vzdrževati je treba obstoječe negozdne površine (košnja gozdnih jas) z namenom ohranjanja ekološke pestrosti in zagotavljanja ostalih funkcij gozda.

Sodelovanje z javnostjo in ostalimi uporabniki v prostoru: Osveščanje in izobraževanje javnosti o pomenu in vlogi gozda v družbi (okrogle mize, radijske oddaje, zloženke, ...). Usmerjanje turističnih in rekreativnih aktivnosti v gozdnem prostoru. Sodelovanje s policijo v smislu usklajevanja njihove aktivnosti v prostoru z izvajanjem gozdarskih del.

Varstvo gozdov pred požari: Z vzgojo in opozorilnimi tablami na vseh večjih vstopih v gozd, pazljivim delom pri ravnanju z odprtim ognjem in dobro organizirano gasilsko službo, se bo

zmanjšala verjetnost večjih gozdnih požarov na minimum. V primeru požara je treba ravnati po požarnem načrtu.

Prilagajanje na podnebne spremembe: Pri negi in vnosu s sadnjo naj se izbirajo in pospešujejo drevesne vrste različnih tudi južnejših provenienc in genotipov, drevesne vrste prilagojene na različne rastiščne razmere (bukev, graden, plemeniti listavci) ter drevesne vrste, ki prenašajo višje temperature (črni gaber, mali jesen).

Tehnologija dela: Selektivna izbira in uporaba sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, prilagojenih rastiščnim in sestojnim razmeram, ki povzročajo čim manj motenj v okolju. Večina sečnje se opravi na klasičen način z uporabo motorne žage. Strojna sečnja le na predelih, ki so terensko in sestojno primerni. Večina spravila lesa iz gozda naj se izvede z vlačanjem oziroma izvozom lesa. Povečati je treba delež spravila lesa z izvozom (nižinski del GGE).

Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami: Mestoma še povečanje odprtosti neodprtih predelov gozdov z gozdnimi vlakami. Nedostopne predele s poudarjeno varovalno funkcijo ali večjim deležem ekocelic se ne odpira.

Izobraževanje lastnikov gozdov: njihovo povezovanje v društva in druge večje interesne skupine, ki je usmerjeno v izboljšanje gospodarjenja v zasebnih gozdovih. Lastnike gozdov je treba izobraževati in usposablјati tako na področju gojitvenih in varstvenih del kakor tudi sečnje in spravila lesa. Lastnike je treba seznaniti s pravili varnega dela v gozdu, s sodobnimi tehnologijami in sodobno opremo za delo v gozdu.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitna funkcija

Splošne usmeritve:

V varovalnih gozdovih, določenih z Uredbo, je pri gospodarjenju treba upoštevati režim gospodarjenja varovalnih gozdov, kot jih določa Uredba [9];

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.

Gozdnogojitveni ukrepi

Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

Pospeševati šopasto rast dreves v vseh razvojnih fazah, hkrati se ohranja in pospešuje mreža stabilnih dreves, ne glede na kvaliteto lesa.

Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.

Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.

Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.

Zagotavljati pravočasno obnovo ter z ureditvijo odnosov gozd - divjad zagotoviti naravno pomlajevanje in ustrezno, rastišču primerno, vrstno pestrost.

Temeljiti na minimalni negi, kjer je ta nujno potrebna za izboljšanje ali ohranitev zagotavljanja varovalne in zaščitne funkcije gozdov.

Za preprečitev degradacije tal je treba pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal. Pravočasno odstranjevati nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.

Z izvajanjem doslednega nadzora nad stanjem hudourniških strug in ustreznim gospodarjenjem z gozdom v širšem zalednem območju posameznega hudournika (nižje lesne zaloge in redno odstranjevanje težkega, nestabilnega ter odmrlega drevja) skrbeti za čim manjši vnos lesenega plavja v vodotok.

Pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati tudi druge funkcije gozdov, pri čemer pa posegi, ki bi okrnili varovalno ali zaščitno funkcijo gozdov niso dovoljeni.

Povečana tveganja zaradi podnebnih sprememb je v gorskih gozdovih z močno poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo treba reševati z ohranitvijo in oblikovanjem rastišču prilagojenih mešanih sestojev.

Izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj z namenom izboljšanja učinkovitosti gospodarjenja s temi gozdovi in izboljšanja informacij o strukturi gozda, ki zagotavlja maksimalni varovalni učinek.

Usmeritve na ogroženih območjih

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve Direkcije RS za vode.

Poplavna območja

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom Zakona o vodah prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Poplavna območja so prikazana na karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Erozijska območja

Za erozijska območja se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu s 87. členom ZV-1 [10] prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
- ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa (spravilo lesa po tleh);

Erozijska območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Plazljiva območja

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 [10] določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter gromovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Plazljiva območja so prikazana na Karti 7 prostorskega dela, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstoja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

- Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča;
- Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale;
- Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve na ogroženih območjih

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih skalnih podorov (padajoče kamenje in skale):

- oblikovati strukturirane sestoje s široko porazdelitvijo drevja različnih dimenzij in mozaikom različnih razvojnih faz;
- odstranjevanje drevja z debelimi koreninami na območjih proženja skalnih podorov (pečine), kjer drevesa s koreninami delujejo kot klini in lahko povzročijo podore;
- puščanje visokih panjev in prečno ležečih debel.

B. Hidrološka funkcija

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je potrebno spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [10] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN [5], ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV).

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom Zakona o vodah - ZV-1 [10] tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Površinske vode se po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrstijo v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v Prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavela voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrty odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,

- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:

- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki,
- odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi,
- odlaganje odpadkov.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Ukrepi se v gozdovih izvajajo na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlite nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

C. Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Splošne usmeritve za celotno biodiverzitetu

V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.

Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGE, torej tudi vrst, ki se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju.

Krajinski vidik

- Ohranja in vzdržuje se razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov z ohranjanjem in vzdrževanjem gozdnih robov, gozdnih jas in košenic, vodnih in drugih mokrotnih ekosistemov v gozdu in gozdnem prostoru (mlak, luž, kaluž, izvirov, studencev), grmišč in drugih negozdnih ekosistemov (melišč, skalovij ipd.) v gozdu in gozdnem prostoru.
- Ohranja se gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranja se gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omeje v kmetijski in urbani krajini. Naravnemu razvoju se prepusti dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst oziroma se v njih ustrezno prilagojeno gospodariti. Ohranja in oblikuje se biokoridorje.

- Skrbi se za neokrnjen, razgiban gozdni rob, s stopničasto strukturo in pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- Ohranja ali vzpostavlja se naravna oziroma naravi čim bolj podobna drevesna sestava gozdnih življenjskih združb;
 - pospešuje se razvoj čim večje genetske pestrosti tako med vrstami kot tudi znotraj posameznih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst, še posebej redkih, zaščitenih in ogroženih;
 - ohranja in pospešuje se redke (minoritetne) drevesne in grmovne vrste ter vse plodnosne drevesne in grmovne vrste.
- Ohranja se grmovno in zeliščno vegetacijo, ki ne ovira naravnega pomlajevanja in razvoja gozdnega mladja.
- V večnamenskih gozdovih se vzpostavi in ohranja zadostni delež sestojev z odraslim drevjem (npr. najmanj 40 % delež sestojev z odraslim drevjem (debeljaki, sestoji v obnovi, raznomerni in prebiralni sestoji)).
- Zagotavlja se zadostne količine odmrle biomase s čim večjo vrstno in debelinsko pestrostjo. Zagotovi se čim bolj enakomerno prostorsko razporeditev odmrle biomase in zadosten delež odmrle mase tudi v najdebelejših debelinskih razredih.
- Drevesa z dupli in poldupli, votla, odmrta in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.
- V sestojih se izbira posamezna drevesa ali majhne skupine drevja, ki se jih pušča do pozne starosti oziroma do starosti dveh proizvodnih dob.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati obnovo gozdov v sestojih, v katerih je naravna obnova otežena, mladje pa slabih zasnov, neustrezne vrstne sestave in genetske pestrosti z umetno obnovo s sadnjo rastiščem primernih drevesnih vrst in ustreznih provenienc.
- Ob studencih, izvirih, kalužah in podzemnih jamah se vzpostavi in ohranja naravna vegetacija s tesnejšim sklepom, ob pomladitvah pa se z daljšimi pomladitvenimi obdobji zagotavlja stalno zastrtost tal teh objektov in njihove bližnje okolice.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Posegi, dejavnosti ter druga ravnanja v gozdu in gozdnem prostoru se izvajajo v času in na način, ki najmanj ogroža gozdne ekosisteme. Prilagaja se zahtevam živalskih in rastlinskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih vrst. Z namenom varovanja prostoživečih živali in zagotavljanja potreb le-teh po miru se lahko na gozdnih cestah ali njihovih odsekih, ki potekajo preko oziroma v ožjem območju gnezdišč, zimovališč, ipd., zlasti v primerih povečanega obsega rabe le-teh s strani obiskovalcev in drugih uporabnikov gozda, določi poseben režim prometa oziroma uporabe posamezne gozdne ceste z opozorilnimi tablami, znaki oziroma na drugačen ustrezen način.
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.
- Zbiranje in vlačenje gozdnih lesnih sortimentov ter gradnja gozdnih prometnic se ne izvaja preko rastišč redkih in ogroženih rastlinskih vrst in preko pomembnejših habitatov živalskih vrst (kaluž, brlogov itd.).

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst, ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati - Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Željne-Laze 2026-2035 [3].

Splošne usmeritve za ekološko pomembna območja [3]

Ekološko pomembna območja in pripadajoče varstvene usmeritve, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice.

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja so določena za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Za EPO veljajo naslednje splošne usmeritve:

- Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.
- Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za območja Natura 2000 [3]

Posebna varstvena območja, ki jih obravnavajo naravovarstvene smernice, so navedena v prilogah v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice.

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000 [3]

Na podlagi splošnih varstvenih usmeritev so določene podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve, ki so se upoštevale pri izdelavi gozdnogospodarskega načrta.

Podrobnejše varstvene usmeritve ter cilji in ukrepi, pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov,, podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE, podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE so navedene v tabelarni obliki v prilogi v poglavju 12.1. Podrobne naravovarstvene smernice

Konkretne usmeritve [3]

- Ohranja naj se rastišču primernejša sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjenih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primerne sestave gozdnih združb.*
- Ohranja naj se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Obnova gozdov naj se ne izvaja s sadnjo tujerodnih in rastišču neprimernih vrst.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje, s sadnjo naj se kvečjemu vzpostavlja naravno sestavo gozdnih združb.
- Ohranjajo in vzdržujejo naj se travnate površine (lazi, jase) znotraj gozdnega prostora.* Preko njih naj se ne gradi novih gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se vrstno pester in strukturiran gozdni rob.

Medved, volk, ris:

- Z gozdom in krajino naj se upravlja v skladu s strategijami in akcijskimi načrti, ki obravnavajo velike zveri.
- V okolici aktivnih medvedjih brlogov, v radiju najmanj 200 m, naj se ne ukrepa v času od 15.12. do 30.4.. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 300 m od kraja, kjer so poleženi mladiči volka, se v obdobju 1. 4. do 31. 5. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*
- V razdalji najmanj 100 m od kraja, kjer so poleženi mladiči risa, se v obdobju 1. 6. do 31. 8. dela v gozdu ne izvajajo. Vzpostavijo naj se mirne cone.*

Netopirji, hribski urh, veliki pupek:

- Ohranja naj se 1 do 2 habitatni drevesi (dupla, razvejana, polomljena, odmirajoča stoječa drevesa) / ha, debelejši od 30 cm.
- V gozdu in gozdnem robu naj se vzdržuje majhne vodne in močvirne biotope kot so mlake, luže in kaluže. V radiju vsaj 50 metrov od njih naj se ne postavlja solnic.* Obstoječe solnice naj se odstrani. (Ukrep: 612 – vzdrževanje vodnih virov v gozdu)
- Kjer primernih vodnih virov primanjkuje, se pri izgradnji gozdni vlak s prisotnostjo cevni propustov, pred njegovim vtokom izvede poglobljen usedalnik.
- Pri sečnji naj se drevesa usmerjeno podira stran od vodnih teles.
- Ohranja naj se vodne kotanje ob vlakah.
- Pri spravilu lesa naj se v vodna telesa ne posega, vanje naj se ne odlaga sečnih ostankov.
- Napotki za upravljanje oz. vzdrževanje vodnih virov:
- Veliki pupek: Večji vodni habitat naj bo vsaj del dneva osončen, različno globok (najgloblji del je lahko globok več kot 1 m), brez prisotnosti rib, vsebuje naj veliko vodnega rastlinja, brežine naj bodo položne, voda prisotna preko celega leta, ohranja se nepropustna plast dna.
- Hribski urh: Mlaka, luža, kaluža naj bo vsaj del dneva osončena, do 30 cm globoka, zaželeno so vodne rastline, voda je lahko začasno prisotna.

Alpski kozliček:

- Posekan bukov les na območjih povečane aktivnosti alpskega kozlička, se v času od 15.6. do 15.8. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Bukov kozliček:

- Posekan les listavcev in jelke na območjih povečane aktivnosti bukovega kozlička, se v času od 15.5. do 15.7. transportira iz gozda najkasneje v 14 dneh po poseku. Iz drugih območij se posekan les iz gozda transportira čim prej.

Jame:

- Ob vhodih v jame ter v neposredni okolici jamskih vhodov (ena drevesna višina, 30 metrov) naj se ohranja stalna zastrtost gozdov.
- Na površini nad znanimi jamskimi prostori naj se ne gradijo gozdne prometnice. Če je to potrebno, naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN.
- Zaželeno je uporaba biološko razgradljivih olj.
- V kolikor se ugotovi povečan obisk jame oziroma nabiranje jamskih živali, naj se o tem obvesti ZRSVN.

Habitatni tip (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)):

- Zaradi preštevila divjadi je oteženo pomlajevanje ključne drevesne vrste - jelke. Z gozdnogospodarskimi in lovskoupravljaljskimi ukrepi naj se zagotovi izboljšanje pomlajevanja jelke.

Časovne omejitve izvajanja del za določene ptičje vrste:

Spodaj navajamo časovne omejitve izvajanja gozdnogospodarskih del za določene ptičje vrste, ki veljajo znotraj območja določena z radijem (v metrih) okrog gnezda – mirna cona. V primeru poznavanja lokacije gnezd, naj se območja vnese v gozdnogojitveni načrt, omejitve iz usmeritve pa se upoštevajo v načrtovalni oz. gojitveni enoti, kjer je gnezdo locirano. Časovno omejitev se zapiše v odločbe o odobritvi poseka izbranih dreves. Status mirnih con je smiselno upoštevati najmanj 3 leta od beleženja zadnje aktivne gnezditve vrste, optimalno pa 7 let.

Sršenar:

- V polmeru najmanj 300 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd sršenarja naj se od 1.5. do 31.8. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir. V okolici gnezda naj se osnuje ekocelica brez ukrepanja površine vsaj 1ha.

Kozača:

- 300 metrov (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd kozače naj se od 1.2. do 30.6. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.

Druge sove:

- V polmeru najmanj 100 m (razdalja se prilagodi terenu) okoli znanih gnezd ostalih sov naj se od 1.3. do 31.5. s prekinitvijo gozdnih del (sečnja in spravilo lesa ter gradnja prometnic) zagotavlja mir.*

Ekocelice brez ukrepov:

Vse izločene ekocelice se upošteva kot posebne negovalne enote brez ukrepov v gozdnogojitvenih načrtih (glej seznam in opise oddelkov/odsekov). V zasebnih gozdovih so le predlog lastniku, v državnih gozdovih se jih lahko upošteva še več.

Drevesa izrednih dimenzij ali posebnih oblik:

V neposredni okolici vseh dreves posebnih oblik in dimenzij je z gozdnogojitvenim načrtom možno izločiti ekocelice v radiju sestojne višine, kjer se ukrepa v smislu ohranjanja zavarovanih dreves. Sama drevesa izjemnih dimenzij se pusti v gozdu tudi ko odmrejo. Predvidena je posebna oznaka in merilna pika za natančno meritev obsega dreves. Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu. Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oziroma površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače

ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov. Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom. Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav. Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno. Naravno vrednato se lahko opremi za obisk, ogled in predstavitev javnosti z označevalnimi in pojasnjevalnimi tablami, klopki ipd., vendar le na način, da se s posegom in ogledovanjem ne poškoduje drevesa in ne spremeni življenjskih razmer na rastišču.

* - *povzeto po Pravidniku o varstvu gozdov (Uradni list RS št. 92/2000, 56/2006, 114/2009).*

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone: [3]

UPRAVLJAVSKA CONA A - območje triprstega in belohrbtega detla. Površina v GGE: 137 ha.

VRSTE: belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*), brazdar (*Rhysodes sulcatus*).

OPIS CONE: Cona A obsega najbolj ohranjene jelovo bukove gozdove, vključujoč gozdne rezervate. Vrste ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja v predelih, kjer so pravilne razmere zahtevnejše ali kjer se že dolgo ni izvajalo sečnje in spravila ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja, ki predstavlja prehranjevalni in gnezditveni habitat ptic. Dolgoročni cilj v coni je povečati površine brez gospodarjenja ter vzpostavitev nadstandardnega deleža mrtvega lesa.

KONKRETNE USMERITVE:

- Znotraj cone naj se ohranjajo dolge proizvodne dobe (daljše od 120 let).
- Ohranja naj se status ekocelic brez ukrepanja.
- Povečuje naj se delež mrtve lesne mase iglavcev in listavcev predvsem v B in C razširjenem debelinskem razredu. Dolgoročni cilj v enoti (dve do tri ureditvena obdobja) naj bo vsaj 5 % lesne zaloge stoječega odmrlega drevja, vsaj 50 % nad 30 cm premera. V ta namen naj se izloča vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm. Vsa drevesa, ki se jih v gozdu pusti kot odmrlo biomaso, naj se ustrezno označi in evidentira, da se pri poseku ne odstranijo.
- Velikopovršinskih sečenj naj se ne izvaja.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

SEKTORSKI UKREPI, PREDLAGANI ZA VKLJUČITEV V GGN:

- načrtno puščanje stoječe biomase v gozdu,
- ohranjanje biotopov - naravni razvoj.

UPRAVLJAVSKA CONA B - območje gozdnega jereba. Površina v GGE: 1.956 ha.

VRSTE: gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

OPIS CONE: Zanimive so površine prizadete po vetrolomu in lubadarju ter dobro strukturirani sestoji z višjim deležem iglavcev, skupinami lesk, brez ali jelš in ostalimi plodonosnimi vrstami (jerebika, mokovec, glog) primernimi za prehrano jerebov. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba so: pomanjkanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomanjkanje zeliščenega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.

Znotraj cone želimo v delih ohranjati in vzpostaviti primeren habitat, ki vrsti omogoča hkrati kritje in ugodne prehranske razmere.

KONKRETNE USMERITVE:

- Z gozdnogospodarskimi ukrepi naj se izboljšuje prehranski habitat vrste. Kjer sestojne razmere dopuščajo, naj se zagotavlja vrzelast gozd s pestro zeliščno in grmovno vegetacijo s prisotnostjo plodonosnih drevesnih vrst. Primerne so zlasti površine prizadete po vetrolomu in lubadarju. Znotraj takšnih površin naj se:
 - ohranja raznomerna struktura gozdov (sestoje z vrzelastim ali pretrganim sklepom krošenj, s šopi in skupinami odraslih dreves);
 - pri obnovi gozda ohranjajo in sproščajo skupine lesk, brez, jelš in drugih plodonosnih vrst kot so jerebika, mokovec, brek, češmin, glog na skupni površini vsaj 0,5 – 1 ha; kjer teh plodonosnih rastlin ni, naj se jih vnaša s sadnjo;
 - vzdržuje skupine različno starih iglavcev, predvsem v fazi drogovnjaka;
 - ne postavlja žičnatih ograj oziroma naj se te ustrezno označi z namenom, da postanejo dobro vidne;
- Stanišče zaokroženo na odsek se ovrednoti s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.

UKREPI

- ohranjanje biotopov – nega,
- vzdrževanje ograje ograje.

UPRAVLJAVSKA CONA F- mehkolesna loka. Površina v GGE: 3,1 ha.

HT: (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno- Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)).

OPIS CONE: Cona vsebuje sestojne mehkolistne loka (gozdnih združb *Salici-Populetum*, *Alnetum glutinosoincanae*, *Alnetum incanae*, *Carici remotae-Fraxinetum*, *Carici brizoidis-Alnetum glutinosae*, *Carici elatae-Alnetum glutinosae*) ob Rudniškem potoku. Območje je del gozdnega rezervata Željnske jame.

KONKRETNE USMERITVE:

- Območje naj se prepušča naravnemu razvoju.

D. Klimatska in higiensko-zdravstvena funkcija

Ohranjanje in krepitev biološko pestrih, zdravih in stabilnih gozdov. Ukrepi naj bodo malopovršinski; za klimatsko funkcijo je pomembno ohranjati vertikalno in horizontalno razslojenost. Krčitve gozdov praviloma niso dovoljene.

E. Rekreatijska funkcija in turistična funkcija

Gozdove s poudarjeno rekreatijsko in turistično funkcijo je treba vzdrževati v takšnem stanju, da bodo privlačni za obiskovalce. Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm. Na razglediščih izvajati vedutno sečnjo. Ob poteh ohranjati zanimiva drevesa (habitatna drevesa, izjemna drevesa) in skupine dreves ter z gospodarjenjem oblikovati pester, strukturiran gozd. V primeru izvajanja gozdarskih del v gozdu je treba pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce, in poti, za čas izvajanja del, zapreti ali omejiti dostop na poteh. Čas izvajanja del naj bo prilagojen obisku gozda. Zlasti ob bolj obiskanih poteh je potrebno z ustreznimi ukrepi (posek nevarnih dreves, pravočasni sanitarni posek, ...) zagotoviti varnost obiskovalcev. Dosledno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah ter ostalih poteh. Aktivno usmerjati turistično in rekreatijsko rabo na za to primerna območja ter na obstoječe, ustrezno označene poti. V gozdovih s poudarjeno varovalno funkcijo je potrebno prilagoditi potek planinskih poti tako, da se ne bi zaradi obiskovalcev povečala erozija in poti na strmih predelih ustrezno zaščititi. Obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju rekreatijske infrastrukture, redna vzdrževalna dela infrastrukture (poti, klopi, informacijske table) in povečan strokovni nadzor nad prepovedanim odlaganjem odpadkov ali drugimi motnjami, ki jih

povzročajo obiskovalci. Sodelovanje javne gozdarske službe (ZGS) s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi. Spremljanje turističnega obiska in ocena vpliva na naravo. V primeru negativnega vpliva na naravo, z različnimi ukrepi poskrbeti za razpršitev obiska.

F. Poučna funkcija

Gozdne rezervate je dovoljeno opremiti z informativnimi tablami in vzdrževati že postavljene table. Gozdne učne poti in ostale lokacije opremljene z informativnimi tablami: upoštevati usmeritve, ki so pisane pri estetski funkciji.

G. Raziskovalna funkcija

Pri ukrepanju na raziskovalnih objektih je potrebno sodelovati z nosilci raziskav. Za raziskovalno delo v GPN so potrebna z uredbo predvidena soglasja.

H. Funkcija varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki in hidrološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične in zoološke naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitev ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da

omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

Podrobnejše varstvene usmeritve [3]

Podrobnejše varstvene usmeritve po zvrsteh naravnih vrednot izhajajo iz Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19 ter sklep št. 35600-46/2017 z dne 16. 2. 2018, sklep št. 35600-10/2021-5 z dne 21. 1. 2021 in 53/23).

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja tako, da se izkoristijo vse možne tehnične ali druge rešitve, da se naravna vrednota ne poškoduje.
- Zemeljska dela (izravnavanje, poglobljanje terena, nasipavanje, zasipavanje) se na naravni vrednoti izvaja tako, da se ohranjajo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto ter, da je njena vidna podoba čim manj spremenjena.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.

Podzemeljske geomorfološke naravne vrednote

Na površju nad znanimi rovi jame, ponornice, ki teko v jamo oziroma skozi njo:

- Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote.
- Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča.
- Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
- Ne slabša se kvalitete vod, ki tečejo v jamo. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Posege in gradnje na vodotokih se izvaja tako, da se ohranja čim bolj naraven vodni režim.

Hidrološke naravne vrednote

- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- V obrežno vegetacijo se posega s sekanjem, obsekavanjem, redčenjem, zasajanjem, tako da se bistveno ne spremenijo fizikalne lastnosti obrežja.

Botanične naravne vrednote

- Združbo rastišča se spreminja z izkrčenjem gozda oziroma posameznih dreves, s pogozditvijo, oranjem in podobno, le toliko, da se bistveno ne spremenijo življenjske razmere na rastišču.
- Rastlin se ne nabira, izkoreninja, lomi ali drugače poškoduje ali uničuje, razen za znanstveno-raziskovalno delo v obsegu, ki ne vpliva negativno na stanje populacije in na rastišče.
- Rastlin se ne požiga.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z vnašanjem rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.

Ekosistemske naravne vrednote

- Gradnja objektov, vključno z enostavnimi objekti, se v primeru, da ni drugih prostorskih možnosti zunaj naravne vrednote, izvaja na način in v takem obsegu, da se populacije rastlinskih in živalskih vrst pretežno ohranijo. Na način in v obsegu iz prejšnjega stavka se izvaja tudi

odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjanje kislosti oziroma alkalnosti tal, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, nasipavanje, vključno z odlaganjem odpadnih materialov. Pri tem se izkoristijo vse možne tehnične rešitve, da se naravna vrednota čim manj poškoduje.

- Ne slabša se kvalitete površinske in podzemne vode, tako da se ne slabšajo življenjske razmere za rastline in živali. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Onemogoči naj se vnos soli v vodne biotope.
- Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti.
- Sestave biocenoze se ne spreminja z naseljevanjem živali in rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.

Drevesne naravne vrednote

- Vej, debel, drevesne skorje in korenin se ne lomi, seka, obsekava ali drugače poškoduje, razen če gre za sanacijske ukrepe na drevesu.
- Življenjske razmere na rastišču se ohranja nespremenjene, zato se ne odstranjuje zemlje, razkriva korenin, zasipava debla ali rastišča oz. površine nad koreninami, s hojo, vožnjo ali kako drugače ne tepta tal, ne poplavlja rastišča, spreminja višine podtalnice, kislosti oziroma alkalnosti tal, spušča škodljivih tekočin ali plinastih snovi na rastišče ter ne odlaga odpadkov.
- Podlago se na rastišču utrjuje le tako, da se omogoči zadostno zračnost in vodoprepustnost tal nad koreninskim sistemom.
- Na rastišče se praviloma ne postavlja objektov ali naprav.
- Na deblo, korenine in veje dreves se ne obeša, pritrjuje ali postavlja tujih teles, kot so plakati, obvestila, svetilke, nosilci žičnih vodov, table, omarice, antene in podobno.

Konkretne varstvene usmeritve

Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev ter Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev je prikazan v prilogah v poglavju 12.12. Konkretne varstvene usmeritve za naravne vrednote.

V primeru kraških jam velja posebno priporočilo, in sicer: V letu 2006 je bil sprejet Pravilnik o sporočanju podatkov o podzemnih jamah (Uradni list RS, št. 120/06), katerega namen je zbiranje in izpopolnjevanje podatkov o jamah. V 8. členu omenjenega Pravilnika je opredeljen obseg sporočanja popolnejšega podatka za že znano jamo, vključno z natančnejšo določitvijo lege vhoda v že znano jamo. V kolikor razpolagate s takšnimi podatki jih sporočite Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU.

Območja pričakovanih naravnih vrednot

Namen opredelitve območij pričakovanih naravnih vrednot je spremljanje posegov v naravo, zlasti zemeljskih del, pri katerih obstaja velika verjetnost odkritja novih naravnih vrednot, predvsem geoloških in podzemeljskih geomorfoloških. Namen spremljanja zemeljskih del je odkrivanje, zagotavljanje dokumentiranja, vrednotenje in ohranjanje na novo odkritih naravnih vrednot.

Z izjemo ožjega območja Želj in Šalke vasi gradijo celotno območje GGE Željne-Laze karbonatne kamnine, zato tu obstaja možnost odkritja podzemnih geomorfoloških naravnih vrednot (jam in brezen). Za celotno območje zato velja, da je v primeru odkritja jam med izvajanjem del potrebno upoštevati Zakon o varstvu podzemnih jam (Uradni list RS, št. 2/04, 61/06 – ZDru-1, 46/14 – ZON-C in 21/18 – ZNOrg). V skladu z 22. členom tega zakona in 74. členom ZON (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O) mora fizična ali pravna oseba, ki izvaja poseg ali dejavnost, med katero je prišlo do najdbe jame, začasno ustaviti dela, najdbo zaščititi in o najdbi nemudoma obvestiti organizacijo, pristojno za ohranjanje narave. Hkrati mora jamo zaščititi.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine imajo zlasti gozdovi ali njihovi deli, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine, ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, ter ostanki ohranjenih tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, panjevci, gaji, logi). Usmeritve za funkcijo varovanja kulturne dediščine izhajajo iz Splošnih kulturnovarstvenih usmeritev.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine;
- postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetih nedopustnih posegov:

- če ni možno najti drugih rešitev ali
- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oziroma izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);

- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je treba strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je treba izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je treba nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin oziroma se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

Območje stavbne dediščine, varuje se:

- gabariti, gradivo, oblikovanost;
- pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah);
- celovitost dediščine v prostoru.

Območje naselbinske dediščine, varuje se:

- morfološka zasnova naselja;
- prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki);
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti);
- varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove;
- odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).

Območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:

- krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine);
- značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa);
- odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,
- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

Območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:

- zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze);
- grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief);
- rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin;
- vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.

Območje memorialne dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta;
- vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.

Območje druge dediščine, varuje se:

- avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave;
- osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja;
- vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Podrobne kulturnovarstvene usmeritve so podane v prilogah načrta v poglavju 12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve.

Usmeritve za posege v kulturno dediščino

ZVKD-1 [11] predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1) [11];
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitve arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1) [11];

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je treba o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je treba pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije .

I. Estetska funkcija

Ohranjati strukture gozdnega drevja, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine, pospeševati in ohranjati estetsko zanimive drevesne in grmovne vrste (češnja, jerebika, mokovec ...). Ob poteh puščati in ustrezno označiti habitatna in izjemna drevesa. Ohranjati sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih. Z namenom ohranjanja in izboljšanja razgledov na objekte kulturne in naravne dediščine in na območjih razglednih točk se izvaja vedutna sečnja.

J. Lesnoproizvodna funkcija

Ukrepi morajo biti naravnani v gojenje gozda, ki bo zagotavljalo doseganje proizvodnih in ekonomskih ciljev lastnikov gozdov ob upoštevanju ostalih funkcij gozdov. Posebno pozornost je potrebno nameniti konfliktnim območjem (poudarjenost proizvodne funkcije na 1. stopnji ter ekoloških in socialnih funkcij na 1. stopnji – glej usmeritve za funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in funkcijo varovanja naravnih vrednot).

K. Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

Čebelja paša: Na območjih gozdov, ki so primerni z vidika čebelje paše je treba ohranjati in pospeševati (tudi s sadnjo) medonosne drevesne vrste, predvsem: lipo, javor, kostanj, jelko, ohranjati pester in stopničast grmovni sloj (glog, čremsa, leska, vrbe, ...) ter ohranjati in vzdrževati vodne vire in vodne površine.

Plodovi in zelišča: Zlasti plodonosne vrste (kostanj) naj imajo velike in sproščene krošnje. Pri nabiranju plodov in zelišč je potrebno nadzorovati in opozarjati nabiralce na zakonske omejitve.

L. Lovnogospodarska funkcija

V predelih s poudarjeno funkcijo naj bo ravnanje z gozdom usmerjeno v oblikovanje gozda, ki bo zagotavljal doseganje lovnogospodarskih ciljev. Upoštevati je potrebno zlasti obdobja neizvajanja

sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi (zimovališča, rukališča, gozdne jase z lovskimi objekti).

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Usklajenost rastlinojede divjadi z okoljem: ohranitev vseh avtohtonih vrst, ki bo številčno, po spolu in starostni strukturi usklajena z okoljem. Številčna jelenjad na območju načrtovalske enote osrednja Kočevska, kamor spada tudi GGE Željne - Laze otežuje naravno obnovo gozdov ter ogroža trajnost donosov gozdov in drugih vlog gozda. Zaradi navedenega se načrtuje nadaljnje zmanjševanje številčnosti populacije navadnega jelena. Preprečevalo se bo vnos neavtohtonih vrst (muflona in damjaka) v prosto naravo in ohranjalo stabilne populacije velikih zveri (volk, ris, medved), ki so naravni selektorji rastlinojede parkljaste divjadi.

Merilo ustrezne številčnosti populacij rastlinojede divjadi so podatki o objedenosti gozdnega mladja na stalnih vzorčnih ploskvah. Stopnja objedenosti ter vsakoletna analiza odvzema so temeljni kriteriji pri načrtovanju količine in strukture in razporeda letnega odvzema divjadi po loviščih in lovskih revirjih LPN Kočevsko. Številčnost rastlinojede parkljaste divjadi mora biti usklajena z razmerami v okolju, ki bodo zagotavljale ustrezno naravno obnovo gozdov.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Gozdovi s posebnim namenom

Za gozd s posebnim namenom so z Uredbo [9] določeni gozdni rezervati: Pragozd Prelesnikova koliševka, Željnske jame, Jama vetrov in Vrtača pri Skrajniku.

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [9]. GR so prepuščeni samodejnim naravnim procesom z namenom spremljanja in raziskovanja razvoja gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [9], ločeno na režim, ki je lahko strožji ali blažji. Opravljanje posameznih raziskovalnih ali izobraževalnih nalog je dovoljeno z odobritvijo ministrstva, po podanem mnenju ZGS in ZRSVN [12].

Podrobne usmeritve za gozdne rezervate:

- Vzpostaviti sistem stalnega spremljanja stanja in razvoja gozdnih rezervatov ter obstoječih in morebitnih novih raziskovalnih ploskev. Temu mora slediti ureditev javno dostopne zbirke in evidence zunanjih raziskav, ki se izvajajo ali so se izvedle v gozdnih rezervatih. S proaktivnim programom sodelovanja z znanstveno-raziskovalnimi institucijami naj se določi tematike raziskovalnih del in intenzivira raziskovalno dejavnost.
- Povečati obseg raziskovalnih dejavnosti v rezervatih ali nadaljevati z začetimi raziskavami.

Meje gozdnih rezervatov na terenu morajo biti vidno označene z dvojno polno črto modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata. V naslednjem ureditvenem obdobju je treba označbe meja obnoviti, na določenih, bolj obiskanih predelih, tudi zgostiti. Ob bolj obiskanih rezervatih, skozi katere so speljane uradno določene pešpoti, je predvidena obnovitev informativnih in usmerjevalnih tabel ter interpretativnih učil. Pri vsakem rezervatu (ob vstopnih točkah, javnih poteh) so predvidene označevalne table z osnovnimi informacijami, ki vsebujejo ime gozdnega rezervata, režim upravljanja...

Pri načrtovanju širše ureditve pešpoti je treba upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Na območju gozdnih rezervatov je treba spremljati število in gibanje obiskovalcev ter njihove vplive in obisk usmerjati izključno na urejene poti, ki morajo biti zato ustrezno opremljene in vzdrževane.

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je treba ob pešpoteh postaviti obvestila o razlogih ne ukrepanja v gozdnih rezervatih.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

Za izboljšanje varstva gozdov pred požari je potrebno dosledno izvajanje vseh preventivnih in kurativnih ukrepov. Nevarnost gozdnih požarov obstaja predvsem na površinah, ki ležijo na sušnih termofilnih območjih, površinah okoli vasi, vikendov ter ob javnih cestah.

Na požarno najbolj ogroženih območjih je usmeritev k oblikovanju malopovršinskih mešanih gozdov, še zlasti ob meji s travniškimi površinami. V neposredni okolici in v teh sestojih je uporaba odprtega ognja prepovedana. Dovoljena je le zaradi zatiranja podlubnikov.

Na vhodih v gozd je potrebno postaviti opozorilne table ter opozarjati lastnike in obiskovalce gozdov. Podrobnejše usmeritve za ukrepanje v primeru požarov morajo biti zapisane v protipožarnem načrtu za GGE in v letnem načrtu za varstvo gozdov.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

GGE je v celoti vključeno v varovano območje Nature 2000, kjer je prepovedan vnos tujerodnih vrst, ohranjanje je treba genetsko pestrost, pospeševati minoritetne in ogrožene drevesne vrste ter avtohtone provenience. Posebno pozornost je treba nameniti ohranjanju drevesnih vrst ki izginjajo (npr. gorski brest, veliki jesen) in varovanim drevesnim vrstam (npr. tisa in bodika). Spremljati in preprečevati je treba pojavljanje invazivnih vrst organizmov, še posebej na ogolelih površinah (npr. dresniki, pajesen, pavlovnija).

V GGE Željne-Laze je semenski sestoj breka v odsekih 60b in 61b.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Splošne usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri uporabi mehanizacije v gozdu: Obvezna je uporaba biološko razgradljivih maziv v odprtih mazalnih sistemih verižnih žag za posek in izdelavo dreves na območjih s prvo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije, uporaba strojev oz. naprav, razen odprtih mazalnih sistemov verižnih žag, ki ne puščajo sledi olj in drugih maziv in imajo ustrezno opremo za preprečitev oziroma sanacijo morebitnega razlitja olj ter tehnična brezhibnost vozil pri vseh gozdarskih delih. Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu, je treba onesnaženje omejiti, razlito nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulati) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in drugih vodnih teles, pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja. V obdobju večjih in dolgotrajnejših padavin je primerna zapora gozdnih cest v dogovoru z lastniki, občinami in ZGS.

Sečnja in spravilo lesa s traktorjem: Sečnja z motorno žago in vlačenje lesa s traktorjem tudi v bodoče še ostaja prevladujoča tehnologija, saj je preverjena, tehnično in ergonomsko docela razvita in učinkovita v različnih terenskih, sestojnih in lastniških razmerah. Pretežni del gozdnih terenov je že odprt z gozdnimi vlakami, ki so bile narejene prav za traktorsko spravilo. Gozdarski traktor s pogonom na obeh oseh, nameščenim vitlom in ostalo sodobno opremo za delo, je gozdu relativno prijazno spravilno sredstvo. Pomembna je selektivna izbira traktorjev glede na pogoje dela. Težki gozdarski zgibni traktorji so primerni na zahtevnih terenih, pri spravilu zelo debelega drevja. Drugje je potrebno omejevati njihovo uporabo in dajati prednost lažjim gozdarskim traktorjem. Obvezno je določiti primeren čas spravila, ki ga narekujejo gojitveni dejavniki (npr. mladje manj poškodujemo s sečnjo v zimskem času), ekološki dejavniki (npr. v bližini gnezdišč in brlogov se ne izvaja gozdnih del v pomladnih mesecih), transportni dejavniki (npr. po vlakih slabše nosilnosti in na erodibilnem zemljišču je treba spravljati les, ko so suhe ali zmrznjene). Pomembno je izbrati pravilno metodo dela (sortimentna, poldebelna, ...) in omejiti dolžine gozdnih lesnih sortimentov. Pri zbiranju lesa je zelo primerna uporaba daljinskega vodenja vitla, kjer traktorist lahko spremlja lesno breme in ga usmerja na poti do traktorja. Ne sme se dopustiti, da se traktor giblje izven označenih gozdnih prometnic (cest, vlak). Prepovedani sta drevesna in debelna metoda, saj povzročata prevelike poškodbe na drevju v sestojih, predvsem pa ob vlakah.

Izvoz lesa z gozdarsko prikolico: Zadnja leta se pri spravilu lesa uveljavljajo traktorske gozdarske prikolice, opremljene z nakladalno napravo, kar predstavlja naj sodobnejši način spravila. Vožnja namesto vlačanja lesa iz gozda je trend v razvoju sodobnih tehnologij pridobivanja lesa, ki prinaša mnogotere prednosti, zato je z uvajanjem sodobnih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa potrebno nadaljevati. Gozdarske prikolice so zelo primeren način spravila – izvoza lesa, predvsem na lažjih terenih (do 15% naklona vlak). Vožnja lesa zelo malo poškoduje drevje ob vlaki, zahteva pa dovolj široke nosilne vlake in spravilo v suhem obdobju. Uporaba gozdarskih prikolic je zelo primerna tudi na daljših spravnih razdaljah. Hkrati lahko izvajajo dva opravila - spravilo in prevoz lesa do porabnika.

Strojna sečnja: Strojna sečnja, po izkušnjah iz tujine in tudi pri nas, prinaša večje učinke, humanizacijo dela in manjše poškodbe v sestojih. Vendar ta tehnologija ob ne dovolj skrbno načrtovani uporabi lahko predstavlja nevarnost za gozdni biotop. Strojna sečnja je smiselna le ob podrobnem in usklajenem tehnološkem in izvedbenem načrtovanju. Možnost izvajanja del s strojno sečnjo opredeljujejo sestojne in rastiščne razmere ter poudarjenost funkcij. Uporaba strojne sečnje je zaenkrat še vprašljiva v sestojih s slabo stojno stabilnostjo, v prebiralnem in malopovršinsko raznodobno grajenem gozdu, v sestojih, kjer je izrazita šopasta grupacija dreves, v pomlajencih, kjer obstaja nevarnost poškodb mladovja in v mladih sestojih (letvenjakih) listavcev. Manj učinkovita je tudi na strmih kraških in erodibilnih jarkastih terenih ter predelih, kjer so tla močvirna ali razmočena. V vseh primerih poudarjene varovalne, hidrološke in biotopske funkcije je potrebno pazljivo presoditi možnost njene uporabe. Oba gozdarska stroja (forwarder in harvester) se morata, v primeru uporabe tehnologije strojne sečnje, gibati po obstoječih gozdnih vlakah in označenih sečnih poteh. Sečne poti morajo biti načrtovane in izvedene tako, da omogočajo uporabo strojne sečnje tudi ob periodičnih ponovitvah. Na sečne poti je treba polagati veje, da se poveča nosilnost tal. Vlaku, ki so služile kot sečne poti, je treba po končanih delih očistiti. Poškodbe na glavnih vlakah je potrebno po končanem izvozu lesa sanirati tako, da je vlaka primerna tudi za spravilo s traktorji kolesniki. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, je potrebno osveščati in informirati javnosti o izvajanju del, predvsem na območjih naselij, turističnih točk in kulturno zgodovinskih znamenitosti.

Glede na dane sestojne in terenske razmere v GGE Željne - Laze je strojna sečnja primerna predvsem v zasmrečenih gozdovih v nižinskem delu enote. Nekaj sestojev je primernih za kombinirano strojno sečnjo v ostalih večnamenskih gozdovih enote, predvsem v nižinskih sestojih. Uporaba strojne sečnje je na površini celotne enote smiselna v času naravnih ujm, ko je potrebno iz gozda na hitro spraviti večje količine lesa.

Za prevoz lesa iz gozda so najprimernejši specialno opremljeni gozdarski kamioni s polprikolico ali prikolico. Za manjše količine lesa je primeren tudi izvoz lesa z gozdarsko prikolico. Čas in režim prevoza je potrebno prilagoditi stanju in nosilnosti cest. Na razmočenih cestah je nujno ustaviti prevoze zaradi zmanjšanja poškodb.

Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic:

Gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic je potrebno prilagoditi terenskim razmeram. Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je potrebno preveriti območja pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah. Pri tem je potrebno upoštevati tudi smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljevanju ZRSVN), Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju ZVKDS) in Direkcije Republike Slovenije za vode (v nadaljevanju DRSV) zapisane v usmeritvah območnega gozdnogospodarskega načrta.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z Zakonom o vodah (v nadaljevanju ZV-1)

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje/mnenje je potrebno pridobiti za:

poseg na vodnem in priobalnem zemljišču,

poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1 [13],

poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice,

poseg na varstvenih in ogroženih območjih,

poseg zaradi odvajanja odpadnih voda,

poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik,

hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij) se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 in Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

Gozdne ceste: Kot osnova za bodoče odpiranje gozdov z gozdnimi cestami nam služi računalniško ovrednotena Rastrska analiza odprtosti gozdov z gozdnimi cestami (Krč, Beguš, 2011), ki je bila izdelana na osnovi 300 metrskega območja, ki je položen okoli linij obstoječih gozdnih cest in javnih cest, ki omogočajo gozdno proizvodnjo. V območnem gozdnogospodarskem načrtu za obdobje 2021-2030 je v GGE Željne - Laze opredeljeno prednostno območje Šušnjar, ki ni zadostno odprto z gozdnimi cestami. V primeru načrtovanja gradnje gozdne ceste je potrebno pri izdelavi elaboratov ničelnic upoštevati okoljske omejitve, predvsem ekocelice (prostorska omejitve) in zimovališča (časovna omejitve). V primeru gradnje gozdnih cest v navedenih predelih bo treba predhodno izvesti dodatno presojo.

Prioriteta gradenj se določi glede na doseženo odprtost z gozdnimi cestami v širšem območju zaprtih gozdov, na osnovi spravilne razdalje, bonitete rastišča in stanja sestojev v zaprtih območjih. Poleg tega je nujno upoštevati še druge razloge za odpiranje gozdov, predvsem potrebo ostalih uporabnikov prostora. V predelih z zelo poudarjenimi ekološkimi funkcijami je potrebno načrtovati nižjo gostoto gozdnih cest.

Pri načrtovanju odpiranja gozdov z gozdnimi cestami je v Elaboratu ničelnic potrebno navesti vse pomembnejše ekološke dejavnike in opredeliti potrebne omejitve, da s posegom na njih ne nastanejo negativne spremembe. Gradnja in tudi vzdrževanje gozdnih prometnic naj poteka v času in na način, ki je za živali najmanj moteč. Dela naj se izvajajo izven gnezditvene sezone ogroženih vrst ptic in stran od bližine mest, kjer polegajo mladiče zavarovane živalske vrste. Izsekan pas gozda naj bo čim ožji zaradi spremembe svetlobnih in vlažnostnih razmer v gozdu. Prometnica ne sme prizadeti vodnih ekosistemov. Gozdne ceste naj se ne trasirajo na velikih strminah in na vodnih ekosistemih. Trase cest naj se izogonejo naravnim in kulturnim vrednotam. Trasa naj čim bolj izkoristi obstoječe poti in kolovoze, da se zmanjšajo rane v okolju. Ob upoštevanju reliefnih značilnosti in vrste kamenine je potrebno določiti traso z optimalnimi tehničnimi elementi. Umestitev trase v prostor ne sme podleči parcialnemu interesu investitorja, ampak je potrebno ob upoštevanju vseh dejavnikov določiti najugodnejše poteke tras. Elaborat ničelnic ni le obvezna podlaga ampak mora biti tudi dragocen pripomoček projektantu pri izdelavi načrta gozdne ceste.

Gozdne prometnice naj se ne gradijo na območjih ekocelic. Graditev gozdnih cest je treba opraviti skladno z določili Pravilnika o gozdnih prometnicah, Gradbenega zakona in Uredbe o razvrščanju objektov glede na zahtevnost.

Poseben problem predstavljata nekdanji gozdni cesti (Roška cesta in cesta v Rajhenav), ki se jima je spremenil status v javno cesto. S tem je formalno onemogočeno spravilo po obstoječih vlakah na oz. ob te ceste in začasno skladiščenje lesa ob teh cestah, kar povzroča probleme lastnikom gozdov. V bodoče bo potrebno več pozornosti nameniti prevezavi gozdnih vlak, ki se sedaj priključujejo na javne ceste, na obstoječa ali novo oblikovana skladišča.

Praviloma naj se izvaja tekoče letno vzdrževanje gozdnih cest, mestoma periodično vzdrževanje. Zimsko vzdrževanje naj si organizirajo večji lastniki sami. Povečati je potrebno obseg gozdarsko investicijskih del (rekonstrukcij) in ga usmeriti na gozdne ceste, ki odpirajo velike komplekse gozdov ali pa imajo poudarjen javni značaj. Obnovo vozišča je najbolj racionalno zagotoviti z recikliranjem vozišča, kjer se vrhnja plast ceste zdrobi in zmelje ter tako zagotovi kvaliteten zgornji ustroj vozišča.

Gozdne vlake: Prednostna območja za gradnjo vlak so oddelki z gostoto vlak nižjo od 75 m³/ha in letnim etatom višjim kot 4 m³/ha letno. Posamezne vlake se prednostno načrtujejo tudi izven prednostnih območij, če gre za dograditev omrežja vlak v gozdovih, ki so intenzivno gospodarjeni in imajo daljšo spravilno razdaljo.

V GGE je več gozdnih rezervatov, kjer gospodarjenje ni dovoljeno. Poleg ekocelic in ekstremno strmih pobočjih ter območja Ušivih jam ni drugih posebej izločenih območij, kjer je gospodarjenje sicer predvideno, a gozdnih vlak zaradi izjemne občutljivosti ekosistema ni umestno graditi. Gozdnih vlak se ne sme graditi le na manjših območjih - v strugah vodotokov, na mokriščih, na rastiščih redkih in ogroženih vrst, v neposredni bližini brlogov, brezen in jam ter. Povsod drugod se gozdne vlake lahko načrtuje v optimalni meri, ob upoštevanju pogojev soglasodajalcev.

Pri opredelitvi vlak v Elaboratu vlak je potrebno upoštevati podobne ekološke omejitve kot pri cestah. Za gozdne vlake, ki jih načrtujemo na terenih z naklonom, ki je večji kot 50%, na labilnih in pogojno stabilnih zemljiščih, v neposredni bližini območij, pomembnih za ohranitev prosto živečih živali, z izteki na kmetijska zemljišča pod naklonom, večjim od 25%, se mora v tehnološkem delu gozdnogojitvenega načrta izdelati posebno presojo o njihovem negativnem vplivu na gozdni ekosistem oziroma na kmetijska zemljišča. Odvodnjavanje vlak na erodibilnih tleh mora biti urejeno s prečnimi jarki.

Dosledno je treba upoštevati največjo dovoljeno gostoto gozdnih vlak in tehnične elemente vlak določene v Pravilniku o gozdnih prometnicah.

Tehnologija strojne sečnje zahteva sicer veliko gostoto sečnih poti, a ne potrebuje veliko vlak. Pri načrtovanju strojne sečnje je potrebno opredeliti le osnovni sistem vlak kot izvoznih poti. Množično uvajanje sodobnih traktorskih gozdarskih prikolic pri spravilu lesa, ki se ga predvideva v bodoče, zahteva načrtovanje izvoznih vlak, z dobrimi tehničnimi lastnostmi. Pomembna je širina in maksimalni naklon, pa tudi nosilnost vlak. Zato je na mehkejših terenih dopustno načrtovati delno utrditev vozne površine vlake z naravnim materialom. Nikakor pa ni dopustno, da bi vlake namenjene izvozu lesa s traktorskimi gozdarskimi prikolicami, uporabljali tudi za kamionski prevoz.

Obstoječe vlake je potrebno redno vzdrževati, da se prepreči njihovo propadanje in omogoči varno spravilo lesa. Ob prevzemu sečišč je potrebno paziti ali so izvedeni tudi potrebni vzdrževalni ukrepi in sanirane poškodbe na vlakah (poravnava vozne površine vlake, odstranjevanje plazin, sanacija usadov, vzpostavitev prečnih jarkov, razbijanje posameznih skal...).

Skladišča za les: V primerih, ko se po gozdni vlaki, ali več gozdnih vlakah na gozdno cesto, na eno mesto privleče večje količine lesa, je potrebno ob gozdni cesti urediti primerno veliko skladišče za les. Skladišča je potrebno urediti tudi povsod tam, kjer se gozdna vlaka priključi na javno cesto. Skladišča morajo biti urejena izven cestnega telesa oz. varovalnega pasu ceste. Slednja morajo biti dovolj velika, da omogočajo skladiščenje in nakladanje lesa. Podrobneje se potrebe po gradnji opredeli v gozdnogojitvenem načrtu.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri izdaji dovoljenj za posege v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati veljavne predpise. Pred izdajo dovoljenja za poseg v prostor je treba preveriti vse možnosti in se odločiti za najprimernejšo varianto, ki bo sprejemljiva tako iz gospodarskega kot tudi iz ekološkega in socialnega vidika. Pri izdaji dovoljenj je nujno sodelovanje med območno in krajevno enoto ZGS.

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor je treba upoštevati zlasti naslednje:

- V gozdnih rezervatih in varovalnih gozdovih se lahko ukrepa le v skladu z veljavno Uredbo [9]. V varovalnih gozdovih se posegi dopuščajo izjemoma, kadar ni nobene druge rešitve in je poseg nujen. V tem primeru je treba pridobiti dovoljenje pristojnega Ministrstva in po potrebi izvesti ustrezne omilitvene ukrepe.
- V večnamenskih gozdovih, ki imajo na ravni prve stopnje poudarjeno ekološko ali socialno funkcijo, se posegi dovolijo le v izjemnih primerih - ko so nujni in zanje ni druge možnosti, v gozdovih s poudarjenimi socialnimi funkcijami pa v primerih, ko gre za objekt, ki dopolnjuje načrtovano, poudarjeni socialni funkciji skladno rabo gozda in gozdnega prostora.
- Vsak poseg v gozd in gozdni prostor mora biti izveden v minimalnem potrebnem obsegu tako, da se zagotovi čim manjšo krčitev gozda in čim manjši poseg v gozdna tla ter da se razmere za

gospodarjenje z okoliškimi gozdovi ne poslabšajo. Kadar to ni mogoče je treba izvesti omilitvene ukrepe, da se ponovno vzpostavi prvotno ali izboljšano stanje (npr. gradnja nadomestne gozdne prometnice).

- Na gozdnih zemljiščih, ki so po prostorskem aktu namenjeni gozdni rabi, je dovoljeno graditi le enostavne in nezahtevne objekte za potrebe gozdarske dejavnosti, za namen športa, rekreacije, raziskav in izobraževanja ter objekte javnega pomena, v skladu z določili prostorskih aktov.
- Čebelnjake je dopustno postavljati samo na zemljiščih, ki so s pašnim redom določena za stalne čebelnjake in na stojiščih za začasen dovoz čebel na pašo. Iz mnenja čebelarstva svetovalne službe mora biti razvidno, da je postavitvev čebelnjaka skladna s predpisi, ki urejajo čebelarstvo.
- Le v izjemnih primerih se lahko izda dovoljenje za infrastrukturni objekt, z izjemo gozdne ceste, ki bi potekal skozi osrednji predel velikih gozdnih kompleksov v gozdni krajini pa tudi skozi osrednje predele večjih gozdnih kompleksov v gozdni krajini.
- V primestni in kmetijski krajini z zelo malo gozdov (pod 25 %) je treba biti pri izdaji dovoljenj za posege v prostor zelo previden, še posebno v primeru nameravanih posegov v večje gozdne površine in predvidenih popolnih odstranitvev gozdnih površin katerekoli velikosti. V primeru neobhodnih posegov v gozdove si je v takih krajinah treba prizadevati za osnivanje nadomestnih gozdnih površin. Navedeno je treba še posebej dosledno upoštevati v obravnavanih krajinah z manj kot 10 % gozda.
- Širjenje naselij, industrijskih con in infrastrukturnih objektov naj se načrtuje tako, da se ne prekine selitvene poti divjadi in velikih zveri. Kjer so selitvene poti prekinjene zaradi preteklih posegov, si je treba prizadevati za njihovo ponovno vzpostavitev (npr. izgradnja zelenih prehodov).
- Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).
- Na vodovarstvenem območju je potrebno pri posegih v prostor, ki bi lahko trajno ali začasno vplivali na vodni režim ali stanje voda pridobiti vodno soglasje, kot to določa zakon o vodah.

Usmeritve na ogroženih območjih

Usmeritve za posege na poplavna, plazljiva in erozijska območja so zapisane v poglavju 6.2.2., A. Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev.

Usmeritve na varstvenih območjih

Posege v prostor je treba načrtovati in izvajati na način, da ne pride do poslabšanja kakovosti kopalne vode.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;

- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Usmeritve so zapisane v poglavju 6.2.2., B. Hidrološka funkcija.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (koplanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Okvirna merila za presojo ostalih dejavnosti v gozdnem prostoru

- Karta F v območnem gozdnogospodarskem načrtu »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oziroma odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej. Karta F je prikazana v Prostorskem delu območnega gozdnogospodarskega načrta.
- V gozdovih s posebnim namenom, kjer gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni, je dovoljeno izvajati samo raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti; izjema je hoja po obstoječih planinskih in drugih poteh.
- V varovalnih gozdovih se praviloma dovolijo le mehkejše oblike rekreacije (sprehod, planinstvo, opazovanje, poučne dejavnosti).
- V osrednjih delih velikih kompleksov gozdov v gozdni in gozdnati krajini se v predelih s poudarjeno biotopsko funkcijo na ravni prve stopnje dovolijo le raziskave in v omejenem obsegu poučne dejavnosti. Tudi sprehajalne in druge rekreacijske poti naj se takim območjem po možnosti izognejo.
- Rekreativne dejavnosti, ki jim je gozd bolj ali manj le prijetna kulisa, z vidika optimalne rabe prostora ni primerno dopuščati v območjih gozdnih in gozdnatih krajin, ki so zaradi svoje ohranjenosti pomembna vrednota za okolje.
- Oblike rekreacije, ki povzročajo hrup ali druge negativne vplive na gozd, se praviloma dovolijo le v tistih predelih primestne, kmetijske ali gozdnate krajine, ki so primestni blizu ali so zaradi infrastrukturnih objektov oziroma drugih razlogov v naravnem pogledu že razvrednotene.
- Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.
- Prednostno ohranjati gozd v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Merila in usmeritve za krčitve gozdov v kmetijske namene

Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno: gozdni rezervati, varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve.

Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno:

- območja gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- prepovedano je krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- na plazljivem območju ni dovoljeno krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč,
- za krčitve na plazljivem območju, zaradi nenatančnosti merila (1 : 250.000), v katerem je izdelana opozorilna karta verjetnosti pojavljanja plazov, pri upoštevanju usmeritev iz Zakona o vodah, je potrebna v praksi dodatna presoja,
- krčenje gozdov na območju gozdnih učnih poti (50 m vplivno območje),
- sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m vplivno območje),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
 - manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

Med druga gozdna zemljišča spadajo površine pod daljnovodi. Vzdrževanje površin pod daljnovodi se izvaja na podlagi medsebojnega sporazuma med ZGS in Elektro Ljubljana. V skladu s sporazumom si mora Elektro Ljubljana pred vzdrževanjem površin pod daljnovodi pridobiti soglasje ZGS. ZGS v soglasju določi pogoje, pod katerimi se lahko izvedejo dela.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Za GGE je za obdobje 2025-2034 načrtovan najvišji možni posek 245.000 m³, 96.000 m³ iglavcev in 149.000 m³ listavcev, intenziteta upošteva vse gozdove je 20,6 % na lesno zalogo ter 87,9 % na prirastek.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

Preglednica 48/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	36.840	37.140	744	0	0	21.276	96.000	25,2	95,7
	%	38,4	38,6	0,8	0,0	0,0	22,2	100,0		
Listavci	m ³	43.432	90.498	3.098	0	0	11.972	149.000	18,5	83,5
	%	29,1	60,8	2,1	0,0	0,0	8,0	100,0		
Skupaj	m³	80.272	127.638	3.842	0	0	33.248	245.000	20,6	87,9
	%	32,8	52,0	1,6	0,0	0,0	13,6	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	249	263	14	0	0	248	775	17,8	68,4

	%	32,2	34,0	1,8	0	0	32,0	100		
Listavci	m ³	331	878	66	0	0	9	1.285	12,1	53,5
	%	25,8	68,4	5,2	0	0	0,7	100		
Skupaj	m³	581	1.142	80	0	0	257	2.060	13,7	58,3
	%	28,2	55,4	3,9	0	0	12,5	100		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	30.616	32.355	1.749	0	0	30.476	95.196	25,3	96,1
	%	32,2	34,0	1,8	0	0	32,0	100		
Listavci	m ³	38.053	100.891	7.609	0	0	1.054	147.607	18,6	83,9
	%	25,8	68,4	5,2	0	0	0,7	100		
Skupaj	m³	68.669	133.246	9.358	0	0	31.530	242.803	20,7	88,3
	%	28,3	54,9	3,9	0	0	13,0	100		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	9	10	1	0	0	9	29	8,8	30,9
	%	32,2	34,0	1,8	0	0	32,0	100		
Listavci	m ³	28	74	6	0	0	1	108	15,2	61,2
	%	25,8	68,4	5,2	0	0	0,7	100		
Skupaj	m³	37	84	6	0	0	10	137	13,2	50,7
	%	27,1	61,1	4,5	0	0	7,3	100		

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

Gojitvena dela se osredotočajo na pomladitvene procese – vse od priprave sestojev na obnovo s posekom predrastkov in grmovnic do nege gošč, letvenjakov in drogovnjakov. V skladu s pojavljanjem prenamnožitve podlubnikov so predvidena tudi varstvena dela pred žuželkami. Na dosedaj saniranih površinah po vetrolomu in podlubnikih je predpisana obžetev in zaščita s premazi posajenih sadik. Predviden obseg sadnje je načrtovan na le delu saniranih površin.

Preglednica 49/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	1,10	132,43	0,00	133,53
Priprava tal	ha	0,00	6,50	0,00	6,50
Sadnja	ha	0,00	7,30	0,00	7,30
Obžetev	ha	0,00	65,70	0,00	65,70
Nega mladja	ha	0,00	45,50	0,00	45,50
Nega gošče	ha	1,70	261,63	0,00	263,33
Nega letvenjaka	ha	2,10	238,46	0,80	241,36
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,15	28,90	0,00	29,05
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	93,60	0,00	93,60
Zaščita s premazom	ha	0,00	116,20	0,00	116,20
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	900,00	0,00	900,00

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Gozdne jase se redno letno vzdržuje s košnjo in čiščenjem. Za izboljševanje prehranskih in bivalnih pogojev se vzdržuje tudi grmišča. Gozdni rob naj bo vrstno pester in razgiban, prehod v strnjen gozd naj bo postopen. Pospešuje se plodonosne drevesne in grmovne vrste. Posebno pozornost se namenja vzdrževanju obstoječih lovskih objektov (lovske preže, solnice, krmišča, ...) in sodelovanju revirnih gozdarjev pri izbiri lokacij teh objektov. Po potrebi je predvideno krmljenje v skladu z lovsko upravljavskim načrtom. Posegi v vodna telesa, ki bi poslabšali razmere, niso dovoljeni. V bližini vodnih zajetij in izvirov je priporočljivo urediti korita ali luže za lažji dostop divjadi do vode. Kale in kaluže se ohranja ter jih po končani sečnji očisti morebitnih sečnih ostankov. Na območju sezonskega zadrževanja živali se dela v gozdu časovno prilagodi. Na območju zimovališč jelenjadi naj se dela ne izvajajo od 1. decembra do 30. aprila, v bližini medvedjih brlogov se dela ne izvajajo od 1. novembra do 1. junija, v bližini krmišč za medveda od 1. marca do 1. decembra, na območju rukališč od 15. avgusta do 15. oktobra.

Na zimovališčih se ohranja grmišča ali neredčene mlajše smrekove nasade, ki so primerni za skrivališča in poganje mladičev. V bližini medvedjih brlogov se ne ukrepa, razen z namenom izboljšanja bivanjskih razmer (presvetlitev vhoda, puščanje lesne mase z namenom izboljšanja prehranskih razmer...), pri čemer je priporočeno puščanje lesne mase na mestu poseka. Da bi se izognili nadaljnjim konfliktom med človekom in zvermi (predvsem medvedom) je potrebno zaustaviti zaraščanje košenic ob vaseh in zaselkih oziroma se zaraščene košenice izkrči.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Za izboljšanje ostalih funkcij gozda - funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti, je načrtovanih 20,50 ha vzdrževanja grmišč, vzdrževanje 31 vodnih virov (24 manjših in 7 večjih).

Naravnemu razvoju so prepuščeni štirje gozdni rezervati površine 15,96 ha in 142,60 ha predlaganih ekocelic brez ukrepanja. Predvidena je postavitve informativnih in označevalnih tabel ob gozdnih rezervatih ter vzdrževanje Roške pešpota na dolžini 10 kilometrov ter vzdrževanje poti Željnske jame – Remihov mlin (4 km v desetletju).

Košnja jas in kmetijskih površin je subvencionirana iz kmetijskih skladov in zato ni načrtovana z gozdnogospodarskim načrtom. Spodaj prikazana je le na površinah, ki jih vzdržuje LPN Kočevsko.

Preglednica 50/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	Enota	Obseg
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje grmišč	ha	20,50
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje travinj	ha	27,40
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Vzdrževanje vodnih površin	kos/dni	31/139,75
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Naravni razvoj biotopov	ha	142,60
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Postavitve gnezdnic	kos	22
F. ohr. biotske raznovrstnosti	Postavitve valilnic in ostalo – ostala biome. dela	ha	0,75
Turistična in rekreacijska funkcija	Vzdrževanje stez	dni	96

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Gozdne ceste

Načrtovana optimalna gostota produktivnega cestnega omrežja v GGE je 19,00 m/ha. Takšno gostoto je predvidel pretekli gozdnogospodarski načrt. Obstoječe omrežje gozdnih cest z gostoto produktivnega cestnega omrežja 17,67 m/ha se načrtuje v prihodnje nekoliko povečati.

Skladno z usmeritvami in določili območnega načrta je opredeljeno prednostno območje za gradnjo ceste, ki še ni optimalno odprto:

- Prednostno območje »Šušnjar« obsega 65 ha gozdov v oddelkih 0814, 0815, 0817 in 0818.

Z realizacijo zadanega programa odpiranja gozdov z gozdno cesto bi se gostota produktivnih cest povečala na 18,14 m/ha. Dosežena gostota produktivnega cestnega omrežja bi bila že blizu optimalni.

Potrebno je načrtovati gozdarsko investicijska dela (rekonstrukcije gozdnih cest) na osrednjem, z funkcijami gozdov najbolj obremenjenem delu enote.

Območje Ušivih jam (ca. 500 ha) predstavlja osrednji del GR 7000 - gozdovi za vrstno pestrost. Predel je pomanjkljivo odprt z gozdnimi prometnicami in naj tak ostane tudi v prihodnje. Prav tako naj se gozdne prometnice ne gradijo na območjih ekocelic oz. naj se pri gradnji upošteva zahtevani radij neukrepanja.

Pri načrtovanju novih gozdnih cest je potrebno upoštevati omejitve varstvenih (vodovarstvena območja) in ogroženih območij (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah in zaradi poudarjenosti funkcij gozdov.

Gozdne vlake

Ob upoštevanju terenskih razmer znaša optimalna gostota gozdnih vlak v GGE 130 m/ha in je že dosežena. V prihajajočem desetletnem ureditvenem obdobju načrtujemo zgraditi do 3 km gozdnih vlak v večnamenskih oddelkih, ki so pomanjkljivo odprti, kjer imajo vlake neustrezne elemente gozdnih vlak, oz. bo potrebno izvesti prevezavo obstoječih gozdnih vlak ob javnih cestah, zaradi dograditve skladišč.

V GGE je manjše območje gozdov, ki jih zaradi zelo strmega in erodibilnega reliefa ni umestno odpreti z gozdnimi vlakami. Območje Ušivih jam naj tudi v prihodnje ostane pomanjkljivo odprto z gozdnimi vlakami. Kot prednostni oddelki za odpiranje z gozdnimi vlakami so oddelki v gostotnem razredu do 50 m/ha.

Skladno z novo gradbeno zakonodajo rekonstrukcij pripravljenih gozdnih vlak ne načrtujemo več, rekonstrukcij grajenih vlak pa je zelo malo.

Večja skladišča v gozdovih se nahajajo v odd. 08010, 08012, 08024, 08025, 08047, 08054, 08073 (nad 100 m³). V naslednjem ureditvenem obdobju se ne načrtuje gradnja novih večjih skladišč.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

V GGE se posamično drevje ali manjše skupine dreves (površine do 5 arov) izjemoma pojavljajo kot ostanki gozda v kmetijski krajini. Imajo estetsko in ekološko vrednost. Posebej so pomembna markantna drevesa na razglediščih, ob gozdnih kočah in koši ob naseljih ali travnikih.

Osnovna usmeritev za delo s posamičnim drevjem ali skupinami drevja naj bo previdnost s ciljem povečanja in ohranjanja vrstne pestrosti ter naravne sestave. Ukrepi naj se izvajajo izven vegetacijske dobe. Tako se zmanjša velikost poškodb na obstoječem drevju in se hkrati najmanj moti mir in bioritem prisotnih živalskih vrst.

V okolici vasi je namen nege dreves ohranitev, izboljšanje vitalnosti ter obenem varnost prebivalcev. Ob tem je potrebno upoštevati:

- nega drevja naj bo opravljena pravočasno, redno in strokovno,
- posegi na drevju naj bodo čim manjši,
- upoštevati je potrebno primernost oblike krošnje, ki je značilna za posamezno drevesno vrsto,
- odstranitev najdebelejših vej naj se vrši le izjemoma (prometna varnost), "obglavljanje" drevja pa je nedopustno, saj je neestetsko in škodljivo iz vidika zdravstvenega stanja drevesa.

V pretežno kmetijski krajini je pomen gozdnega drevja v oblikovanju krajine, manjši gozdni otoki pa mnogokrat predstavljajo tudi koridorje za premike divjih živali med večjimi kompleksi gozda. V tem pasu je smiselno ohranjanje gozdnih otokov in ukrepanje v daljših časovnih razdobjih.

V območju NVLP 7203 Moštgruben naj se ohranja avtohtono, rastišču primerno vegetacijo.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana skupno za celo GGE.

Prihodek - prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov. Predpostavljamo, da bo ob realizaciji celotne količine načrtovanega možnega poseka debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdnih sortimentov na kamionski cesti (Vir: Woodchain manager).

Stroški - stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen rastiščnogojitveni razred in sektor lastništva. Ti (povprečni) parametri so: gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalovitost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce). Pri izračunu so upoštevane neto količine gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto v neto, in sicer za iglavce 0,85 ter za listavce 0,88. Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del ter vrednosti dneve za zasebne gozdove (164,00 EUR) ter za državne gozdove (164,00 EUR).

Preglednica 51/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	136.006	76	16.021.618	76	9.096	76
Strošek poseka in spravila	33.071	18	3.895.783	18	2.212	18
Razlika	102.935	58	12.125.835	58	6.885	58

Preglednica 52/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	16.166.720	76,0	100,0
Stroški sečnje in spravila	3.931.066	18,5	24,3
Stroški gojenja in varstva gozdov	588.043	2,8	3,6
gojenje in varstvo gozdov	560.599	2,6	3,5
krepitev funkcij gozdov	27.444	0,1	0,2
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	0	0,0	0,0
vzdrževanje gozdnih cest	0	0,0	0,0
vzdrževanje vlak	0	0,0	0,0
Stroški skupaj	4.519.109	21,2	28,0
Dohodek	11.647.611	54,8	72,0
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	373	0,0	0,0
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	0	0,0	0,0
Skupaj predvidene spodbude	373	0,0	0,0
Stroški - spodbude	4.518.735	21	28
Dohodek - (stroški+spodbude)	11.647.985	54,8	72,0

*Stroški rednega vzdrževanja gozdnih cest v izračunu niso upoštevani. Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest zagotavlja gozdnogospodarski enoti po podatku za leto 2025 okoli 35.000,00 € na leto, kar omogoča letna vzdrževalna dela na okoli 70 – 80 % skupne dolžine gozdnih cest letno.

9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Oblikovanje RGR omogoča lažje razumevanje razvoja in zastavljanje ciljev, usmeritev in ukrepov za različne gozdove. Gozdovi po RGR so obravnavani ne glede na lastništvo. Oblikovani so na osnovi rastiščnih dejavnikov, stanja sestojev, sorodnosti rastišč, podobnosti zastavljenih ciljev, usmeritev, ukrepov ter na podlagi poudarjenosti funkcij gozdov in namena. Upoštevana je tudi primerna (ne premajhna) velikost rastiščnogojitvenih razredov.

V RGR so uvrščeni celi oddelki ali odseki. Upoštevana je tudi tradicija območja pri oblikovanju in pri imenovanju rastiščnogojitvenih razredov. Poimenovanje je po novem območnem načrtu, s šifro je ohranjena oznaka starih razredov.

Z revizijo načrta smo spremenili meje nekaterih odsekov (primer zasmrečenosti, ki na delih odsekov ponekod izginja). Zaradi majhnosti in podobnega stanja ter ciljev gospodarjenja, smo združili RGR 1181 in RGR 1111 v RGR 1111.

Preglednica 53/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno- Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

Gozdnogojitveni cilji po RGR so določeni glede na stanje in razvojne značilnosti gozdnih sestojev, poudarjenosti funkcij gozdov in z upoštevanjem potencialne drevesne sestave in zgradbe gozda ter prirastoslovnih zakonitosti danih rastišč. Na tej osnovi je bilo v enoti oblikovani 6 RGR.

Proizvodne in pomladitvene dobe so bile določene na osnovi razvojnih starosti in izračunanih prehodnih dob. Podlaga za določitev razvojnih starosti in izračun prehodnih dob so bili podatki o rasti dreves na stalnih vzorčnih ploskvah.

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Človekov vpliv je v preteklosti zelo vplival na današnjo podobo gozdov tega RGR. Lesnoproizvodna funkcija je poudarjena na celotni površini na 1. stopnji, ekološke funkcije so večinoma na 2. stopnji, socialne funkcije niso poudarjene.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Relativno dobro naravno ohranjeni jelovo-bukovi gozdovi so del habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Preglednica 54/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

V RGR 1111 je uvrščenih 422,61 ha gozdov. Skoraj vsi gozdovi so v državni lasti (97,9 %), nekaj je tudi zasebnih gozdov (2,1 %) in gozdov lokalnih skupnosti pod 1 %.

V RGR so uvrščeni gozdovi, ki poraščajo ekološko manj ekstremna rastišča jelovo bukovega gozda (različno globoka rjava pokarbonatna tla, manjše do srednje velike skale (do 1 m), ki pokrivajo do 35 % površine, blaga pobočja z nagibi do največ 20°). Kompleks dokaj enomernih jelovih in smrekovih sestojev (čisti in vitalni jelovi sestoji v odd. 94, 95, 96 in 104 so posebnost enote), je nastal s setvijo jelovega semena in sadnjo smreke na posekanih površinah po oglarjenju.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje *Dinarsko jelovo bukovje tipično* in *Dinarsko jelovo bukovje s srobotom*, znaten je tudi delež predvsem manj ekstremnih jelovo-bukovih rastišč. Proizvodna sposobnost rastišča je povprečno 7,2 m³/ha. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi morala lesna zaloga (izračunana po modelnem stanju) znašati 434 m³/ha in je za 5,1 % previsoka.

Preglednica 55/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	50,58	12,0
55410	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	11	72,78	17,2
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	2,80	0,7
64101	<i>Dinarsko jelovo bukovje s torilnico</i>	11	2,52	0,6
64105	<i>Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom</i>	11	10,27	2,4
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	9,93	2,3
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	153,13	36,3
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	120,60	28,5
	Skupaj	10,80	422,61	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Prevladujejo debeljaki, mestoma s skupinami sestojev v obnovi ter raznomernih sestojev. Jelka in plemeniti listavci so zaradi preštevilčne divjadi onemogočeni pri obnovi, uspešno se pomlajuje le bukev.

Lesna zaloga in prirastek

Skupna lesna zaloga je 455,8 m³/ha. Prevladujejo iglavci, ki jih je v lesni zalogi 58,3 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je dokaj neugodna, kar gre na račun iglavcev. 71,4 % lesne zaloge se nahaja v razredu nad 50 cm premera - težava je predvsem v pomanjkanju iglavcev manjših premerov. Prirastek znaša 9,34 m³/ha/leto.

Preglednica 56/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	0,0	2,3	6,4	19,9	71,4	265,6	58,3	5,00	53,6
Listavci	6,9	16,3	31,3	27,9	17,6	190,2	41,7	4,34	46,4
Skupaj	2,9	8,2	16,8	23,2	48,9	455,8	100,0	9,34	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo jelka (36,1%), bukev (34,3 %) in smreka (22,1 %). Plemenitih listavcev je 6,7 %. Primerjava z naravnim stanjem pokaže večji delež smreke. Debelinska struktura jelke in smreke v tem razredu je slaba, vendar jelka še ne dosega ciljnih dimenzij.

Preglednica 57/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	100,9	164,4	0,0	0,3	0,0	156,4	0,4	30,5	2,9	0,0
	%	22,1	36,1	0,0	0,1	0,0	34,3	0,1	6,7	0,6	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	20,5	96,4	0,0	0,0	0,0	259,0	19,3	48,4	12,2	0,0
	%	4,5	21,2	0,0	0,0	0,0	56,8	4,2	10,6	2,7	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi tega RGR so ohranjeni, le 7,3 % površine je spremenjenih gozdov in 2,3 % izmenjanih.

Razvojne faze oz. gradbe sestojev

V RGR 1111 močno prevladujejo debeljaki (71,7 % površine). Zasnova drogovnjakov je večinoma dobra - prevladujejo bukovi drogovnjaki. Negovanost skoraj vseh sestojev je odlična, slabše negovani so raznomerni sestoji. Sklep je v debeljakih in drogovnjakih normalen, v mladovjih tesen. Zasnove mladovij so večinoma dobre. V podmladku prevladuje bukev (95 % delež).

Preglednica 58/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	14,76	0,0	81,0	9,8	9,2	90,2	9,8	0,0	0,0	65,9	24,8	0,0	9,3
Drogovnjak	14,03	11,3	85,5	3,2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	11,3	88,7	0,0	0,0
Debeljak	302,73					91,1	7,9	1,0	0,0	0,0	92,2	3,6	4,2
Sestoj v obnovi	50,02					74,6	25,4	0,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	41,07					17,6	82,4	0,0	0,0				
Skupaj	422,61												

Kakovost drevja

Kakovost je večinoma prav dobra in dobra.

Preglednica 59/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	91	14,3	63,7	20,9	1,1	0,0
Jelka	154	18,2	46,8	29,2	5,8	0,0
Bukev	213	10,3	32,4	35,7	16,4	5,2
Hrast	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	40	32,5	27,5	27,5	10,0	2,5
Dr. tr. Ist.	7	0,0	0,0	0,0	14,3	85,7

Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	245	16,7	53,1	26,1	4,1	0,0
Skupaj listavci	265	13,2	30,6	33,9	15,1	7,2
Skupaj	510	14,9	41,4	30,2	9,8	3,7

Poškodovanost sestojev

Skupno je poškodovano 24,4 % drevja, največ (24,2 %) je poškodb na deblu in koreničniku.

Odmrlo drevje

Odmrlo drevje predstavlja 3,7 % lesne zaloge (17,2 m³/ha).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 15.925 m³ iglavcev (79,6 % realizacija) in 8.407 m³ listavcev (76,4 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 24.332 m³. Skupna realizacija načrtovanega poseka je znašala 78,5 %. Realizacija je bila slabša od načrtovane zaradi sanitarnega poseka v ostalih RGR.

Preglednica 60: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	20.000	15.925	79,6	51,4
LISTAVCI	11.000	8.407	76,4	27,1
Skupaj	31.000	24.332	78,5	78,5

Gojitvena dela, razen priprave sestojev, so bila izvedena v celoti oziroma tudi presežena.

Preglednica 61: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	10,10	3,00	29,7
Nega mladja	ha	2,32	0,00	0,0
Nega gošče	ha	12,19	20,00	164,1
Nega letvenjaka	ha	5,14	7,30	142,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	2,31	5,00	216,5
Zaščita z ograjo	m	420,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	750,00	0,00	0,0
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	18,50	134,5
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	30,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	10,90	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,80	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	0,50	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina RGR ostaja praktično nespremenjena. Lesna zaloga se je v preteklih desetletjih povečala. Prirastek ostaja na podobni ravni. Možni posek se povečuje.

Preglednica 62/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	428,09	214,0	160,5	374,5	5,25	4,56	9,80	3,83	3,08	6,90
2016	421,15	256,8	162,7	419,5	5,13	4,21	9,34	3,78	2,00	5,78
2026	422,61	265,6	190,2	455,8	5,00	4,34	9,33	6,39	3,08	9,46

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava ostaja podobna iz desetletja v desetletje, opazen je padec deleža smreke – sanitarni posek.

Preglednica 63/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	27,2	29,7	0,0	0,2	0,0	34,4	1,0	6,3	1,2	0,0
2016	27,8	33,4	0,0	0,0	0,0	30,8	0,1	7,0	0,8	0,1
2026	22,1	36,1	0,0	0,1	0,0	34,3	0,1	6,7	0,6	0,0

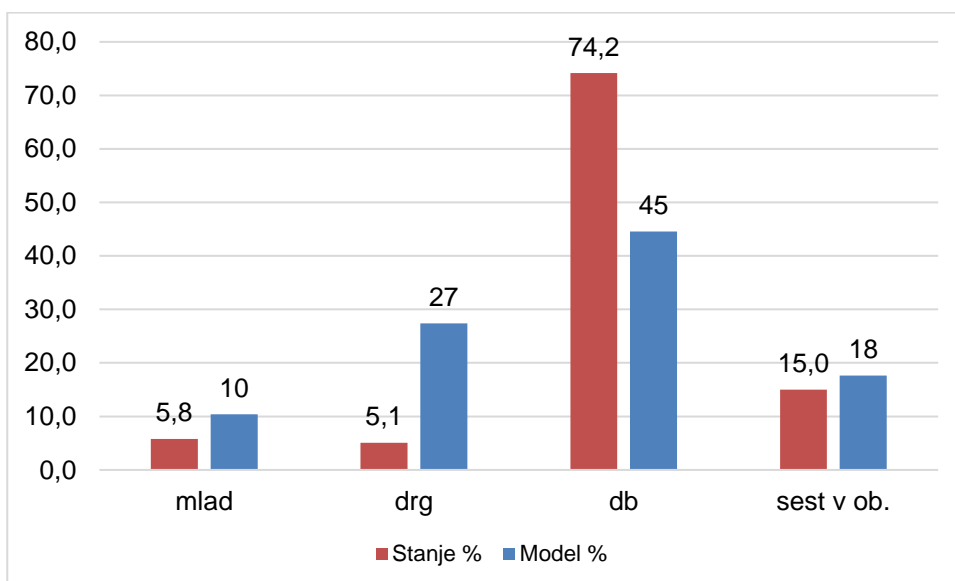
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Korigiran delež vsebuje tudi razdeljene raznomerne sestoje na osnovne razvojne faze. V primerjavi z modelom je razmerje razvojnih faz porušeno, debeljaki tega razreda še niso zreli za velikopovršinsko uvajanje v obnovo.

Preglednica 64/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	14,76	3,5	5,8	15	10	43,90	-4,6
Drogovnjak	14,03	3,3	5,1	38	27	115,76	-22,3
Debeljak	302,73	71,7	74,2	62	45	188,39	29,6
Sestoj v obnovi	50,02	11,8	15,0	25	18	74,57	-2,7
Raznomoerno (sk-gnz)	41,07	9,7					
Skupaj	422,61	100,0	100,0	140,0	100,0	422,61	

Grafikon 3: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

	Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, malopovršinsko enomerna	Proizvodna doba 140 let, pom. doba 20 do 30 let	600	sm (18) je (40) bu (35) pl. list. (7)	B B A/B A	60 cm 60-70 cm 55 cm 50-60 cm
Pomladitveni cilj				sm (20) je (10) bu (60) pl.list. (10)		

Ciljna lesna zaloga 455 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Poudarjena obnova in svetlitvena sečnja s ciljem zmanjšati delež dreves v petem debelinskem razredu in povečanje deleža dreves v ostalih debelinskih razredih.

Obnova gozdov: Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi večjepovršinska (0,5 do 2 ha), ki naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo. Prioritetna je naravna obnova. V obnovo se uvede debeljake z rahlim in pretrganim sklepom, v katerih se že pojavlja mladovje, debeljake s kulminacijo vrednostnega prirastka in velikim deležem debelega drevja ter debeljake, ki dosegajo končno lesno zalogo. V sestojih v obnovi, kjer je mladovje že v fazi gošč in letvenjakov, naj se obnova zaključi. Pri obnovi je pomembna ohranitvena strategija za jelko, pri čemer se ohranja najbolj vitalna jelova drevesa. Treba je puščati vse jelove čakalce in jih vključevati v bodoči sestoj. Na javorjevih rastiščih in v sestojih kjer je cilj večji delež pl. list. naj se v obnovo uvaja sestoj na večjih površinah (pomladitvena jedra velika vsaj dve sestojni višini) in hitreje zaključi z obnovo (takoj, ko je površina pomlajena in mlajše pl. list. preseže 0,5 m višine). Sečnjo na pomlajenih površinah naj se izvaja v času od 15. septembra do 15. aprila.

Nega gozdov: Velik delež negovalnih del pri negi manjših skupin mladovij se lahko opravi s pomočjo samodejne nege. V večjih skupinah se z ukrepi nege pospešuje jelko, plemenite listavce in tudi smreko. Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah. Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi. V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev predvsem tista, ki zastirajo svetlobo. Zaradi manjše gostote drevja je lahko jakost redčenj manjša kot v podgorskih bukovih gozdovih. Ukrepi v debeljakah naj bodo šibki. Jakost redčenj, v kolikor so še potrebna, naj bo večja pri listavcih. Malopovršinsko skupinsko raznomerne in prebiralne sestoj se usmerja po načelih skupinsko raznomernega in prebiralnega gospodarjenja. Ohranja naj se razvojno dinamično gozda. V sestoji naj bodo posamič ali v skupinicah prisotna drevesa v vseh sestojnih položajih. Treba je zagotoviti stalno dovajanje svetlobe za nemoteno pomlajevanje ter sproščanje skupinic dreves in posameznih čakalcev.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta jelka in bukev s posamično in skupinsko primesjo smreke ter plemenitih listavcev. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje ostale listavce, kot so topokrpi javor, mokovec, jerebika in druge termofilne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Redno spremljanje zdravstvenega stanja gozdov za varstvo pred smrekovimi in jelovimi podlubniki. Posek oslabelega drevja se izvaja zaradi sušenja jelke, jelovega in smrekovega lubadarja. Zaščita sajene smreke in jelke s premazi. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). V kolikor ni možno takojšnje spravilo in odvoz sortimentov po podlubnikih napadenih dreves, naj se ti obelijo, obeljeno lubje pa naj se izpostavi soncu ali sežge, če pa to ni možno naj se zmelje ali tretira s primernim insekticidom, ob upoštevanju predpisov. Posek javorjev napadenih z javorjevim rakom in izvedba ustreznih sanacijskih ukrepov.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Na območjih, kjer so bili sestoji močno poškodovani po naravnih ujmah, naj se izvede posek poškodovanih dreves, na ogolelih površinah izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. V primeru skromnega grmovnega sloja, ki preprečuje razgaljenje tal, priprava sestoja za naravno obnovo ni potrebna.

Varstvo posebnih habitatov: Ekocelic sicer v tem RGR ni, vendar se s podrobnimi gojitvenimi načrti lahko osnuje dele brez ukrepanja okoli kaluž, izvirov in skupin starega drevja., najprimerneje na najbolj skalovitih in nedostopnih - neodprtih predelih, v okolici brlogov (medved, ris, jazbec), v okolici kraških jam in brezen ter v predelih skupin starega drevja. Tudi sanitarna sečnja naj se časovno prilagodi vrstam (npr. območje medvedjih brlogov - medvedka koti februarja, cona triprstega detla - detel gnezdi maja in junija). Praviloma naj se izvaja v drugi polovici leta. Delež odmrle biomase naj znaša do 5 % od lesne zaloge. Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa ali skupino suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stojećih sušic. Pušča naj se še živa drevesa (bukve), s premerom dupla večjim od 4 cm. Tam kjer ni dovolj odmrle biomase se pušča do naravnega razpada posamezne manj kvalitetne debele listavce, oddaljene vsaj eno drevesno višino od ceste.

Ukrepi

Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	58,3	41,7	100
- ciljno %	55,4	44,6	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	265,6	190,2	455,8
- ciljna (m ³ /ha)	252,0	203,0	455,0
Prirastek (m ³ /ha)	5,00	4,34	9,34
Možni posek (m ³ /ha)	63,8	30,7	94,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	6,39	3,08	9,47
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	24,1	16,2	20,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	127,8	70,9	101,3
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	11.464	10.005	1.508	0	0	4.023	27.000	24,1	127,8
	%	42,5	37,1	5,6	0	0,0	14,9	100		
Listavci	m ³	2.910	9.137	773	0	0	179	13.000	16,2	71,0
	%	22,4	70,3	5,9	0	0,0	1,4	100		
Skupaj	m³	14.373	19.143	2.282	0	0	4.202	40.000	20,8	101,4
	%	35,9	47,9	5,7	0	0,0	10,5	100		

Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	12,75	12,75
Priprava tal	ha	0,50	0,50
Sadnja	ha	0,50	0,50
Obžetev	ha	0,50	2,50
Nega gošče	ha	22,90	22,90
Nega letvenjaka	ha	18,25	18,25
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,60	1,60
Varstvo pred žuželkami	dni	15,60	15,60
Vzdrževanje vodnih površin	dni	20,50	23,25

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - 01201

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR 1201 leži v območju EPO in Nature 2000. Prevladuje lesnoproizvodna funkcija, razen v ekocelicah in na gozdnih jasadah kjer je poudarjena funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti ali lovnogospodarska funkcija. Stanje sestojev je delno tudi posledica vpliva človeka, ki se je v preteklosti odražal tudi v nihanju intenzitete gospodarjenja s temi sestoji (od močnih krčitev do obdobja ponovnega zaraščanja). Ohranjeni gozdovi se tu pretežno nahajajo na najbolj skalovitih in za kmetijsko rabo najmanj primernih legah.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Hrastovo-bukovi gozdovi so del habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)).

Preglednica 68/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Površina je 900,26 ha, prevladujejo državni gozdovi 97,8 %.

Gozdnogospodarski razred združuje hrastovo-bukova rastišča na položnih, vrtačastih pobočjih in neizrazitih dolinah v kolinskem delu enote. Zaradi dostopnosti in bližine nekdanjih vasi ter mesta Kočevje se gozdovi že dalj časa intenzivnejše izkoriščajo, veliko površin je bilo v preteklosti v ekstenzivni kmetijski rabi - pašniki, steljniki, zato so sestoji slabše kvalitete.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje *Gradnova bukovje na izpranih tleh*, ostalih gozdnih združb je manj od tretjine površine razreda.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,2 m³/ha.

Preglednica 69/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	200,77	22,3
55410	<i>Gradnova bukovje na izpranih tleh</i>	11	654,46	72,7
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	13,33	1,5
64105	<i>Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom</i>	11	12,69	1,4
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	19,01	2,1
	Skupaj	10,50	900,26	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V velikoskupinsko enomernih pretežno bukovih sestojih prevladujejo debeljaki, mestoma z manjšimi skupinami drogovnjakov, pomlajencev in mladovjem bukve, kjer smo kartirali raznomerne sestoje. V okolici nekdanjih vasi so gozdovi slabše kvalitete. Kljub večjemu deležu hrasta ga v obnovi ni.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 247,1 m³/ha, iglavcev je 10,3 %, listavcev 89,7 %. Pri iglavcih prevladuje debelo drevje (41,4 % LZ nad 50 cm debeline), listavci so tanjši. Skupni letni prirastek je 5,93 m³/ha. Lesna zaloga bi, ob sedanjem razmerju razvojnih faz, morala znašati 342 m³/ha in je za 27,7 % prenizka. Slednje kaže na slabšo izkoriščenost rastiščnega potenciala. V tem razredu je namreč največ sestojev slabše kvalitete ob nekdanjih vaseh.

Preglednica 70/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,7	6,7	22,3	24,9	41,4	25,3	10,3	0,77	13,0
Listavci	6,2	14,4	23,4	26,5	29,5	221,8	89,7	5,16	87,0
Skupaj	6,0	13,6	23,3	26,3	30,8	247,1	100,0	5,93	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V lesni zalogi prevladuje bukev, sledijo plemeniti listavci in smreka. V hrastovo-bukovih gozdovih je vedno tudi gaber, jelka pa je primešana le mestoma. V primerjavi z naravnim stanjem je predvsem več smreke in premalo hrasta.

/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

Preglednica 71/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	20,9	4,4	0,0	0,0	0,0	160,9	12,0	26,0	22,3	0,6
	%	8,5	1,8	0,0	0,0	0,0	65,2	4,8	10,5	9,0	0,2
Naravno stanje	m ³ /ha	4,0	2,5	0,0	0,0	0,0	183,3	28,4	17,8	11,1	0,0
	%	1,6	1,0	0,0	0,0	0,0	74,2	11,5	7,2	4,5	0,0

Ohranjenost gozdov

Večina 72,4 % sestojev je z oznako ohranjeni, zaradi primesi smreke je nekaj odsekov tudi z oznako spremenjeni, močno spremenjeni in izmenjani.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (42,0 %) in sestoji v obnovi (28,0 %), drogovnjakov in mladovij je nekaj nad 10 %, skupinsko-gnezdasto raznomernih sestojev pa 9,0 %. Sestoji so večinoma negovani, razen raznomernih, ki so na 96 % površine pomanjkljivo negovani. Zasnove mladovij so večinoma dobre (94,5 %). Sklep je večinoma normalen, razen pri mladovijih, kjer je večinoma tesen (65,4 %).

Preglednica 72/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	94,13	0,5	94,5	3,7	1,3	75,4	24,3	0,3	0,0	65,4	33,3	0,0	1,3
Drogovnjak	91,06	0,0	72,6	24,2	3,2	61,4	27,8	10,8	0,0	26,9	67,4	5,7	0,0
Debeljak	378,42					77,4	15,0	7,6	0,0	0,5	77,6	21,9	0,0
Sestoj v obnovi	251,69					75,4	13,0	11,6	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	80,95					2,6	96,2	1,2	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	4,01	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	900,26												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra (39,1 %) in prav dobra na 25,4 % drevja.

Preglednica 73/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	53	1,9	30,2	47,1	18,9	1,9
Jelka	16	6,3	74,9	18,8	0,0	0,0
Bukev	460	3,3	26,3	42,8	21,7	5,9
Hrast	34	2,9	11,8	26,5	41,2	17,6
Pl. lst.	103	7,8	29,1	43,7	13,6	5,8
Dr. tr. lst.	62	0,0	3,2	9,7	16,1	71,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	69	2,9	40,6	40,6	14,5	1,4
Skupaj listavci	660	3,6	23,8	38,9	21,1	12,6
Skupaj	729	3,6	25,4	39,1	20,4	11,5

Poškodovanost sestojev

Drevje je v skupnem poškodovano v 13,6 % primerov, poškodb debela in korenčnika je 12,0 %.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je v skupnem 6,1 % od lesne zaloge. V strukturi odmrle biomase prevladuje drevje debeline do 30 cm.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Posek je bil v skupnem realiziran 124,1 %, precej več (224, %) pri iglavcih – sanitarni posek.

Preglednica 74: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.772	12.960	224,5	33,0
Listavci	33.478	35.743	106,8	91,1
Skupaj	39.250	48.703	124,1	124,1

Izvedba gojitvenih del je bila presežena pri negah mladja, gošče in letvenjaka.

Preglednica 75/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	37,95	18,90	49,8
Obžetev	ha	0,60	0,10	16,7
Nega mladja	ha	2,00	2,90	145,0
Nega gošče	ha	66,47	81,87	123,2
Nega letvenjaka	ha	24,30	41,40	170,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	7,92	8,10	102,3
Zaščita s premazom	ha	0,80	0,10	12,5
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	820,00	700,00	85,4
Vzdrževanje grmišč	ha	10,20	1,70	16,7
Vzdrževanje vodnih površin	dni	13,75	2,75	20,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	18,42 ha	776,00 m ³	4.212,8
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	70,00	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,82	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	1,00	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov se je s tokratno revizijo spremenila zaradi boljšega vrisa odsečnih mej (zasmrečeni sestoji, ki so izgubili zasmrečenost so priključeni nezasmrečenemu sestoju). Lesna zaloga se je znižala – predvsem na račun sanitarnih in pomladitvenih sečenj. Prirastek se je nekoliko zvišal. Z vključevanjem bukovih mladovij nad merski prag je pričakovati večji skok. Načrtovan posek je na visoki ravni – procese obnove je potrebno zaključevati delež smreke pa zmanjševati.

Preglednica 76/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	866,51	29,3	220,7	250,0	0,75	5,23	5,98	0,66	3,71	4,37
2006	895,61	39,5	235,7	275,2	1,06	5,70	6,76	1,11	5,00	6,12
2016	894,32	32,9	220,7	253,6	0,71	4,34	5,05	1,45	4,00	5,45
2026	900,26	25,3	221,8	247,1	0,77	5,16	5,93	0,72	4,33	5,05

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež drevesnih vrst v lesni zalogi se v zadnjih desetletjih bistveno ne menja. Malenkost manj je le smreke, pozna se bukov pomladitveni val.

Preglednica 77/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	12,8	1,4	0,1	0,0	0,0	63,2	3,3	10,9	7,6	0,7
2016	11,3	1,7	0,0	0,0	0,0	63,4	4,7	9,6	9,1	0,2
2026	8,5	1,8	0,0	0,0	0,0	65,2	4,8	10,5	9,0	0,2

Razvojne faze in zgradbe sestojev

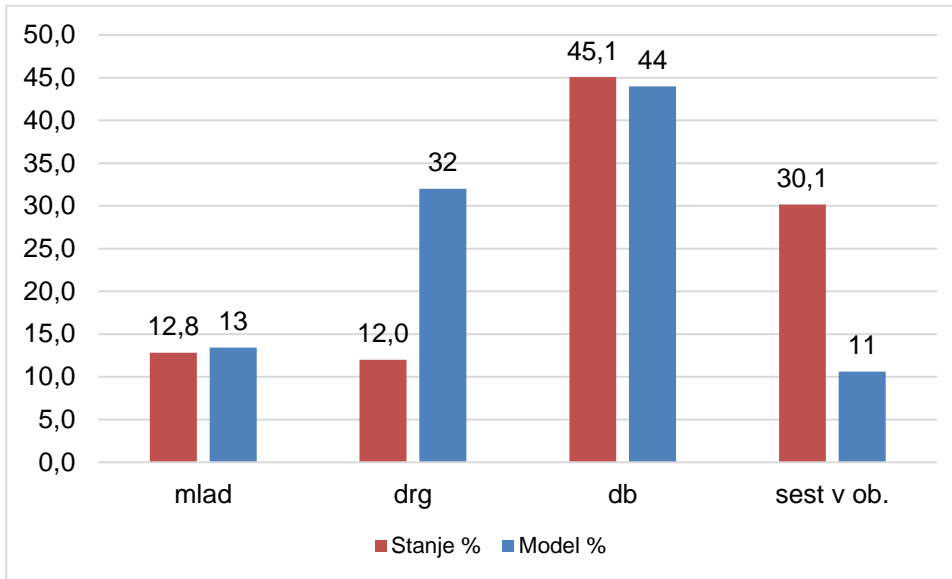
Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev raznomernih sestojev, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po osnovnih razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem.

Primerjava pokaže, da v stanju primanjkuje drogovnjakov, kar pa se bo, zaradi velikega deleža sestojev v obnovi v prihodnosti popravilo. Primerjava z letom 2016 pokaže večji delež sestojev v obnovi in zmanjševanje deleža debeljakov.

Preglednica 78/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	94,13	10,5	12,8	19	13	120,77	-0,6
Drogovnjak	91,06	10,1	12,0	45	32	287,96	-20,0
Debeljak	378,42	42,0	45,1	62	44	396,04	1,1
Sestoj v obnovi	251,69	28,0	30,1	15	11	95,49	19,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	80,95	9,0					
Pionirski gozd z grmišči	4,01	0,4					
Skupaj	900,26	100,0	100,0	140,0	100,0	900,26	

Grafikon 4: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna Proizvodna doba 140 let, pom. doba 15 do 20 let	550	sm (8) je (2) o.igl (0) bu (65) hr (5) pl. list. (11) drugi list. (9)	B B C A/B A/B A Drva	50-60 cm 60-70 cm 40 cm 55 cm 60-70 cm 50-60 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (10), bu (50) graden (20) pl.list. (10) drugi list. (10)		

Ciljna lesna zaloga je 256 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami na površini vsaj dveh sestojnih višin. Treba jo je začeti po semenskem letu gradna. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Večjepovršinska in hitra obnova bo zagotovila večji delež plemenitih listavcev, hrasta, breka in češnje. Na predelih s težavno naravno obnovo se lahko načrtuje obnovo gozda s sajenjem sadik hrasta, gorskega javorja, lahko tudi bukve. Dopolnilna sadnja naj se izvaja le malopovršinsko v skupinah. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, to je v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Pri negi mladovij se pospešuje graden in plemenite listavce, še posebej obe lipi in gorski javor ter brek in češnja, zmanjšuje naj se delež smreke in delež tujerodnih drevesnih vrst. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Graden naj ima veliko in sproščeno krošnjo. V starejših debeljakih večinoma akumulacija, po potrebi se izvaja le šibka (svetlitvena) redčenja. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljni drevesni vrsti sta bukev in graden s primesjo lipe in lipovca, gorskega javorja, breka. Smreka naj bo primešana le posamično ali v manjših skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, gradnom, lipo, lipovcem, brekom in češnja. Posredne premene v malodonosnih gozdovih na zaraslih kmetijskih zemljiščih. Tu se pospešuje bukev, graden (tudi dob in cer), plemenite listavce ter vse plodonosne vrste.

Usmeritve za varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev (individualna, lahko tudi kolektivna zaščita). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhačev smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo.

Varstvo posebnih habitatov: Naravnemu razvoju se prepusti skalovite grebene in vrhove ter sestoje v okolici brlogov, jazbin, brezen, jam in kaluž - ekocelice. Mehke listavce ter sadne vrste (hruška, češnja itd.) slabše kvalitete se pusti v gozdu, da razpadejo. Pušča se drevje z dupli, še posebno na gozdnih robovih. Pospešuje se rast plodonosnih grmovnih vrst (malina, robida).

Ukrepi

Preglednica 79/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	10,3	89,7	100,0
- ciljno %	10,1	89,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	25,3	221,8	247,1
- ciljna (m ³ /ha)	26,0	230,0	256,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,77	5,16	5,93
Možni posek (m ³ /ha)	7,2	43,3	50,5
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,72	4,33	5,05
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	28,5	19,5	20,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	93,8	84,0	85,2
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 80/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	987	1.566	146	0	0	3.800	6.500	28,5	93,2
	%	15,2	24,1	2,3	0	0,0	58,5	100		
Listavci	m ³	9.220	26.842	2.710	0	0	228	39.000	19,5	84,0
	%	23,6	68,8	6,9	0	0,0	0,6	100		
Skupaj	m³	10.207	28.408	2.856	0	0	4.028	45.500	20,5	85,2
	%	22,4	62,4	6,3	0	0,0	8,9	100		

Preglednica 81/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	23,40	23,40
Priprava tal	ha	1,00	1,00
Sadnja	ha	1,00	1,00
Obžetev	ha	2,00	5,00
Nega mladja	ha	1,10	1,10
Nega gošče	ha	92,48	92,48
Nega letvenjaka	ha	90,29	100,42
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,00	10,00
Zaščita s premazom	ha	1,00	5,00
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,50
Vzdrževanje vodnih površin	dni	24,00	29,50
Naravni razvoj biotopov	ha	11,27	11,27

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena - 01205

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti. Seveda prevladuje lesnoproizvodna vloga gozdov, zaradi zasmrečenosti je na jasah ali ekocelicah posebej poudarjena biotopska vloga.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Zasmrečeni hrastovo-bukovi gozdovi so del habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Preglednica 82/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Površina je 782,93 ha, prevladujejo državni gozdovi 98,7 %.

V RGR 1205 so združeni smrekovi nasadi različnih starosti in razvojnih faz, posajeni na različnih rastiščih v območju hrastovo bukovih gozdov. Sestoji so velikopovršinsko skupinsko raznomerni ali povsem enomerni smrekovi, mestoma macesnovi nasadi, ki so nastali z direktno premeno malodonosnih gozdov in grmišč. Najstarejši smrekovi nasadi so bili osnovani že pred prvo svetovno vojno, pretežni del umetno osnovanih smrekovih nasadov pa izhaja iz časov velikopovršinskih direktnih premen, ki so se izvajale po letu 1955.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje *Gradnova bukovje na izpranih tleh*, ostalih gozdnih združb je 40,6 %. Proizvodna sposobnost rastišča je 7,1 m³/ha. Ob sedanjem razmerju razvojnih faz bi lesna zaloga morala znašati 377 m³/ha in je za 12,6 % prenizka.

Preglednica 83/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	175,76	22,4
55410	Gradnova bukovje na izpranih tleh	11	463,81	59,4
59110	Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	0,09	0,0
63110	Preddinarsko gorsko bukovje	9	11,86	1,5
64105	Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom	11	2,69	0,3
64107	Dinarsko jelovo bukovje z javorjem	11	3,49	0,4
64114	Dinarsko jelovo bukovje tipično	11	41,43	5,3
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	83,80	10,7
	Skupaj	10,50	782,93	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V večjeskupinsko raznodobnih zasmrečenih sestojih prevladujejo debeljaki, a je veliko tudi drogovnjakov, mestoma tudi ostankov grmišč. Manjši zasmrečeni sestoji so tudi v drugih razredih.

Po vetrolomu in podlubnikih je precej tudi sestojev v obnovi in saniranih žarišč, ki jih še nismo preuversili v druge RGR – delež smreke še vseeno prevladuje.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 329,2 m³/ha, iglavcev je 61,2 %, listavcev 38,8 %. Pri iglavcih prevladuje debelo drevje (igl 41,9 % LZ nad 50 cm debeline), listavci so tanjši. Skupni letni prirastek je 9,43 m³/ha, 6,33 m³/ha pri igl, 3,10 m³/ha pri lst.

Preglednica 84/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga						Letni prirastek		
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,6	15,0	17,7	17,8	41,9	201,4	61,2	6,33	67,1
Listavci	9,9	19,1	21,5	18,6	30,9	127,8	38,8	3,10	32,9
Skupaj	8,5	16,6	19,2	18,1	37,6	329,2	100,0	9,43	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujeta smreka (58,2 %) in bukev (26,3 %). Smreke je v primerjavi z naravnim stanjem preveč za dobrih 56,1 %.

Preglednica 85/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	191,4	6,5	1,2	2,3	0,0	86,7	2,4	23,8	12,3	2,6
	%	58,2	2,0	0,4	0,7	0,0	26,3	0,7	7,2	3,7	0,8
Naravno stanje	m ³ /ha	6,9	16,8	0,0	0,0	0,0	232,4	32,6	26,7	13,8	0,0
	%	2,1	5,1	0,0	0,0	0,0	70,6	9,9	8,1	4,2	0,0

Ohranjenost gozdov

Zaradi zasmrečenosti je le 4,4 % odsekov z oznako ohranjeni, izmenjanih je 64,5 % površine.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (42,3 %), drogovnjaki (23,0 %) in sestoji v obnovi (20,7 %), mladovij je 11,2 %. Skupinsko-gnezdsto raznomernih in pionirskih sestojev je 2,8 %. Mladovja in sestoji v obnovi so večinoma negovana, drogovnjaki pa na 55 % površine pomanjkljivo. Zasnove mladovij so večinoma dobre (69 %), pri drogovnjakih pa pomanjkljive (79 %). Sklep pri mladovju je rahel in vrzelast, pri drogovnjakih pa normalen in tesen. Tretjina debeljakov je rahlega sklepa – podmladek v debeljakih je na 4 % površine in je večinoma dobrih zasnov.

Preglednica 86/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	87,87	0,0	69,3	27,2	3,5	83,0	15,8	1,2	0,0	1,7	7,8	67,9	22,6
Drogovnjak	179,81	0,0	19,5	79,1	1,4	41,9	54,8	3,3	0,0	41,6	41,3	13,1	4,0
Debeljak	331,09					72,8	22,0	5,2	0,0	0,0	63,5	33,3	3,2
Sestoj v obnovi	161,99					63,4	32,2	4,4	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	15,64					4,9	76,3	18,8	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	6,53	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	782,93												

Kakovost drevja

3,9 % dreves ima odlično, 26,3 % dreves prav dobro, 38,2 % dreves dobro, 21,7 % zadovoljivo in 9,9 % slabo kakovost.

Preglednica 87/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	444	3,4	33,8	43,2	18,2	1,4
Jelka	16	0,0	50,0	25,0	25,0	0,0
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Macesen	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Bukev	217	3,2	18,4	36,9	28,1	13,4
Hrast	7	0,0	0,0	42,8	42,9	14,3
Pl. lst.	66	13,6	12,1	33,4	22,7	18,2
Dr. tr. lst.	35	0,0	0,0	2,9	14,3	82,8
Meh. lst.	5	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Skupaj iglavci	467	3,2	34,7	42,4	18,4	1,3
Skupaj listavci	330	4,8	14,5	32,2	26,4	22,1
Skupaj	797	3,9	26,3	38,2	21,7	9,9

Poškodovanost sestojev

Opazena je 20,4 % poškodovanost debla in koreničnika. Zaradi sprotnih sanitarnih sečenj zaradi smrekovih podlubnikov ni opaznejše osutosti.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 7,6 % od lesne zaloge. V strukturi odmrle biomase prevladuje drevje debeline do 30 cm.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V zasmrečenih sestojih je bil načrtovani posek iglavcev, zaradi varstveno sanacijskih sečenj presežen. Skupna realizacija je bila 165,6 %.

Preglednica 88: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	39.228	77.692	198,1	159,4
Listavci	9.522	3.031	31,8	6,2
Skupaj	48.750	80.723	165,6	165,6

Načrtovane nege so bile dosežene, v primeru nega mladja tudi presežene. Posajenih je bilo veliko površin po sanaciji vetroloma in podlubnikov, ki jih je bilo potrebno negovati.

Preglednica 89/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	17,24	11,40	66,1
Obžetev	ha	0,40	183,94	45.985,0
Nega mladja	ha	1,71	7,50	438,6
Nega gošče	ha	10,02	8,30	82,8
Nega letvenjaka	ha	10,10	9,98	98,8
Nega ml. drogovnjaka	ha	48,74	23,40	48,0
Zaščita s premazom	ha	5,15	282,88	5.492,8
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	4.200,00	400,00	9,5
Vzdrževanje vodnih površin	dni	8,25	23,25	281,8
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	25,00	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,00	48,31	0,0
Sadnja	ha	0,00	51,46	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	274,88	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	1,00	0,0

Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	104,00	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0,00	27,81	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

V razred so združeni odseki s prevladujočo smreko, površina se zmanjšuje zaradi prilagajanja meja odsekov v mejnih sestojih. Lesna zaloga iglavcev je upadla, narasla pa je pri listavcih.

Preglednica 90/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	820,79	217,7	84,3	302,0	7,81	2,29	10,09	6,25	0,71	6,96
2016	812,48	223,9	101,8	325,7	6,37	2,48	8,85	9,56	0,37	9,94
2026	782,93	201,4	127,8	329,2	6,33	3,10	9,43	5,17	2,24	7,41

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke je upadel, narastel pa delež bukve.

Preglednica 91/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	69,8	1,3	0,5	0,5	0,0	17,0	0,9	6,2	3,2	0,6
2016	66,3	1,3	0,5	0,6	0,0	20,2	0,7	7,1	2,4	0,9
2026	58,2	2,0	0,4	0,7	0,0	26,3	0,7	7,2	3,7	0,8

Razvojne faze in zgradbe sestojev

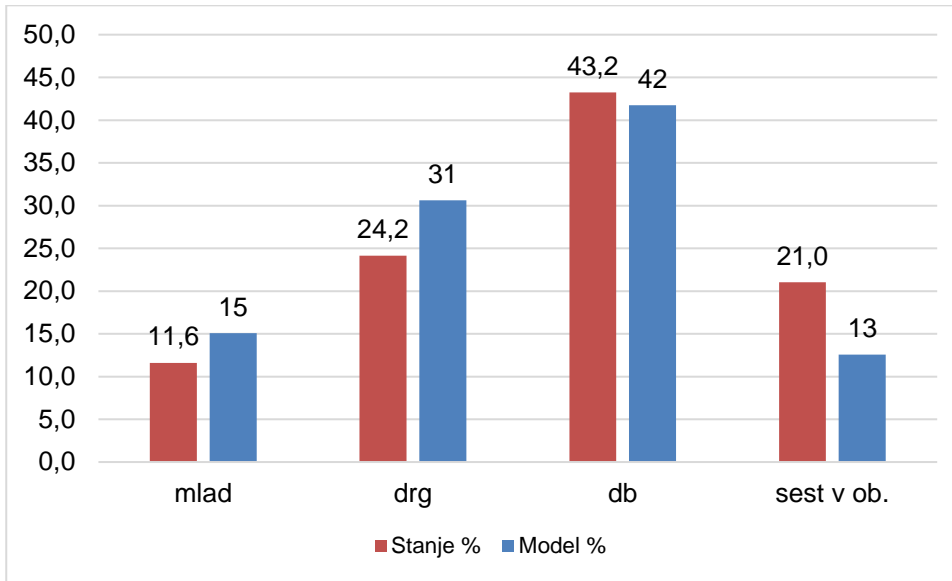
Zaradi lažje primerjave stanja z modelnim stanjem so se tudi zgradbe sestojev raznomernih sestojev, na podlagi terenskih ocen, razčlenile po osnovnih razvojnih fazah. S to korekcijo se je dobil korigiran delež razvojnih faz, ki se je primerjal z modelnim stanjem.

Primerjava pokaže, da v stanju primanjkuje mladovij in drogovnjakov, kar pa se bo, zaradi velikega deleža sestojev v obnovi in debeljakov, ki se bodo uvedli v obnovo, v prihodnosti popravilo. Primerjava z letom 2016 pokaže precej večji delež sestojev v obnovi in zmanjševanje deleža debeljakov ter povečanje deleža drogovnjakov.

Preglednica 92/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	87,87	11,2	11,6	18	15	117,93	-3,5
Drogovnjak	179,81	23,0	24,2	37	31	239,74	-6,5
Debeljak	331,09	42,3	43,2	50	42	326,80	1,5
Sestoj v obnovi	161,99	20,7	21,0	15	13	98,47	8,5
Raznomerno (sk-gnz)	15,64	2,0					
Pionirski gozd z grmišči	6,53	0,8					
Skupaj	782,93	100,0	100,0	120,0	100,0	782,93	

Grafikon 5: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije	
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do	Proizvodna doba 100 - 120 let, smreka 90 let pom. doba 15 let	600	sm (57)	B	50-60 cm
	in velikopovršinska enomerna			je (3)	B	60-70 cm
				o.igl (1)	C	40-50 cm
				bu (28)	B/C	55 cm
				hr (0)	B	60-70 cm
				pl. list. (7)	A/B	50-60 cm
Pomladitveni cilj			drugi list. (4)	Drva	40 cm	
			sm (30)			
			je (3)			
			bu (42)			
			graden (10)			
			pl.list. (10)			
			drugi list. (5)			

Ciljna lesna zaloga je 349 m³/ha, izravnalna doba je 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje na površinah s premerom vsaj dveh sestojnih višin.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Ogolele površine, ki so nastale kot posledica varstveno - sanacijskih sečenj se obnovi s kombinacijo naravne in umetne obnove v razmerju (80 : 20). V kolikor se pri naravni obnovi naravno mladje v 5 do 10 letih ne pojavi, se izvede umetna obnova z listavci (graden), izjemoma smreko, kot predkulturo (1000-2000 sadik/ha), lahko tudi jelko. Delež posajene smreke naj ne bo večji od 20 %. Pri naravni obnovi imajo prednost listavci, od teh še posebej graden, gorski javor ter

lipa in lipovec, od iglavcev pa jelka. Pospešuje se tudi vse ostale listavce (manj beli gaber in maklen), še posebej plodonosne vrste. Gostota sadnje listavcev naj bo praviloma 500 do 1000 sadik na ha. Sadike se označi s količki. V čistih smrekovih sestojih se upošteva krajšo proizvodno dobo. V obnovo pravočasno uvesti vse sečno zrele sestoje. Ko se pojavi dovolj kvalitetno mladovje naj se obnova zaključi ter izvede končne poseke.

Nega gozdov: V mladju in gošči naj bo poudarek na poseku grmovnic in predrastkov in uravnavanju zmesi. Pospešuje se listavce, zlasti bukev, graden in plemenite listavce, od iglavcev jelko, zmanjšuje se delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst. Posek grmovnic naj se izvede večkrat v 10 letih (po dve ponovitvi). V zasmrečenih sestojih na večjih površinah naj se ohranja listavce ne glede na kvaliteto. Kjer gre za večje površine mladovja (npr. po sanacijskih obnovah) in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka. Jakost redčenj naj bo večja v mlajših drogovnjakih, nižja pa v starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. Močno poškodovane drogovnjake po divjadi (obgrizanje, lupljenje) je treba sanirati - posek vseh močno poškodovanih dreves, v primeru izredno močne poškodovanosti pa jih je treba uvesti v obnovo. V starejših debeljakih naj bodo ukrepi minimalni. Tu je treba ohranjati polnilni sloj ter izvajati stalno kontrolo zdravstvenega stanja.

Drevesna sestava gozdov: Ciljne drevesne vrste so bukev, hrast, plemeniti listavci, jelka in smreka. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Premene sestojev: Potrebna je postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo in vsemi plemenitimi listavci vključno s češnjo in lipo.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev, jelke in smreke. Izvaja naj se individualna zaščita sadik, spomladi s škropivi in jesenska s premazi ter kolektivna z ograjami velikosti do 2 ha. Varstvo pred požari je v zasmrečenih gozdovih močno poudarjeno. Priporočljiv je iznos sečnih ostankov iz gozda in drobljenje za biomaso. Preprečevalno zatiralni ukrepi: Stalna kontrola zdravstvenega stanja smrekovih sestojev. Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka). Sproten posek vseh poškodovanih in slabše vitalnih dreves. Vsa zasedena debela s podlubniki je treba pred izletom izdelati, zalego pa, čim manj škodljivo za okolje, uničiti. Posek potencialno nevarnih smrek - posamične in skupine, katere so izpostavljene vetrolomu, snegolomu in drugim ujmam.

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih. Pravočasen izvoz posekanega lesa. Popoln gozdni red, lahko tudi požig ali mletje sečnih ostankov.

Varstvo posebnih habitatov: Kot naravna zatočišča se izloča skupine dreves listavcev ali grmovja znotraj kompleksov smrekovih monokultur. Kjer ni votlih dreves in sušic je treba namestiti gnezdnice. Kot odmrlo biomaso se pušča predvsem odmrle listavce (trepetlika, vrbe, breza, bukev, hrast) in sušice smreke brez lubja (kjer ni več podlubnikov). Odmrle biomase naj bo 2 % LZ, če je ni, se prepusti listavce (npr. trepetliko) naravnemu propadu.

Ukrepi

Preglednica 93/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	61,2	38,8	100,0
- ciljno %	61,0	39,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	201,4	127,8	329,2
- ciljna (m ³ /ha)	213,0	136,0	349,0
Prirastek (m ³ /ha)	6,33	3,10	9,43
Možni posek (m ³ /ha)	51,7	22,3	74,0
Možni posek (m ³ /ha/leto)	5,17	2,24	7,41
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,7	17,5	22,5

Rastiščnogojitveni razredi

Intenziteta m. p. prirastek (%)	81,7	72,1	78,6
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 94/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	14.668	12.333	0	0	0	13.500	40.500	25,7	81,7
	%	36,2	30,5	0,0	0	0	33,3	100		
Listavci	m ³	4.938	11.629	701	0	0	232	17.500	17,5	72,0
	%	28,2	66,4	4,0	0	0	1,3	100		
Skupaj	m³	19.606	23.961	701	0	0	13.731	58.000	22,5	78,5
	%	33,8	41,3	1,2	0	0	23,7	100		

Preglednica 95/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	40,39	40,89
Priprava tal	ha	4,00	4,00
Sadnja	ha	4,40	4,80
Obžetev	ha	19,60	54,20
Nega mladja	ha	43,70	44,10
Nega gošče	ha	27,55	28,55
Nega letvenjaka	ha	10,90	10,90
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,15	10,15
Varstvo pred žuželkami	dni	78,00	78,00
Zaščita s premazom	ha	43,40	111,20
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	400,00
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00
Vzdrževanje vodnih površin	dni	21,25	21,25
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,82	0,82
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00
Vzdrževanje stez	dni	8,00	16,00

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Celotno območje RGR leži v območju EPO in Nature 2000. Poudarjeni sta hidrološka funkcija in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Dobro naravno ohranjeni podgorski bukovi gozdovi so del habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Preglednica 96/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Površina je 1.150,84 ha, 99,2 % gozdov je v državni lasti.

Enomerni in skupinsko raznomerni, mestoma čisti bukovi gozdovi pokrivajo višje ležeče predele enote in so posebej na osojnih, hladnejših legah najkvalitetnejši sestoji, mestoma z odlično obnovo bukve.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje*, ostalih gozdnih združbe pokrivajo 28 % razreda. Proizvodna sposobnost rastišča je 7,5 m³/ha. Lesna zaloga bi ob sedanjem razmerju razvojnih faz morala znašati 385 m³/ha in je za 9,6 % prenizka.

Preglednica 97/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	9	830,86	72,0
55410	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	11	108,81	9,5
59110	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	2,05	0,2
63110	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	9	61,70	5,4
64101	<i>Dinarsko jelovo bukovje s torilnico</i>	11	0,60	0,1
64105	<i>Dinarsko jelovo bukovje z mahom zaveščkom</i>	11	5,51	0,5
64107	<i>Dinarsko jelovo bukovje z javorjem</i>	11	2,25	0,2
64114	<i>Dinarsko jelovo bukovje tipično</i>	11	123,03	10,7
64130	<i>Dinarsko jelovo bukovje s srobotom</i>	11	16,03	1,4
	Skupaj	9,440	1.150,84	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V velikoskupinsko raznomernih bukovih sestojih prevladujejo debeljaki, mestoma skupine drogovnjakov, pomlajencev in mladovja bukve. Uspešna je le obnova z bukvijo.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga je 347,7 m³/ha. Prevladujejo listavci, ki jih je v lesni zalogi 83,4 %. Razporeditev lesne zaloge po debelinskih razredih je (razen pri iglavcih) ugodna. Letni prirastek je 7,28 m³/ha.

Preglednica 98/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	6,7	6,7	13,2	19,1	54,3	57,9	16,6	1,34	18,4
Listavci	4,3	9,7	23,2	33,8	29,0	289,8	83,4	5,94	81,6
Skupaj	4,7	9,2	21,5	31,4	33,2	347,7	100,0	7,28	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V drevesni sestavi prevladujejo bukev (73,2 %), smreka (14,8 %) in jelka (6,8 %). Dejansko stanje deležev drevesnih vrst je zelo blizu naravnemu.

Preglednica 99/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	51,4	6,4	0,0	0,1	0,0	254,2	0,7	31,0	3,8	0,1
	%	14,8	1,8	0,0	0,0	0,0	73,2	0,2	8,9	1,1	0,0
Naravno stanje	m ³ /ha	16,0	13,9	0,0	0,0	0,0	271,2	10,1	26,4	10,1	0,0
	%	4,6	4,0	0,0	0,0	0,0	78,0	2,9	7,6	2,9	0,0

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so večinoma ohranjeni (95,3 %), spremenjenih je 4,6 %, močno spremenjenih pa 0,1 %.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Prevladujejo debeljaki (61,9 %), sestojev v obnovi je 25,1 % in mladovij 9,8 %. Najmanj je drogovnjakov – 3,2 %. Sestoji so večinoma negovani, drogovnjaki in mladovja malo slabše Zasnove mladovij so večinoma dobre (99,4 %), drogovnjakov pa slabše (40,5 % pomanjkljivih zasnov). Sklep je večinoma normalen, razen pri drogovnjakih, kjer je precej tesnega sklepa (36,8 %).

Preglednica 100/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	112,72	0,0	99,4	0,1	0,5	58,1	41,9	0,0	0,0	15,8	83,6	0,0	0,6
Drogovnjak	36,51	6,0	53,5	40,5	0,0	67,8	24,0	8,2	0,0	36,8	62,4	0,8	0,0
Debeljak	712,41					80,7	17,5	1,8	0,0	2,0	86,8	11,1	0,1
Sestoj v obnovi	289,20					79,1	20,9	0,0	0,0				
Skupaj	1.150,84												

Kakovost drevja

Kakovost drevja je večinoma dobra (33,7%) in prav dobra na 29,1 % drevja.

Preglednica 101/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	189	12,7	39,1	34,9	12,2	1,1
Jelka	19	26,3	26,3	42,1	5,3	0,0
Bukev	980	14,1	28,3	34,2	19,0	4,4
Pl. lst.	129	16,3	24,0	27,9	22,5	9,3
Dr. tr. lst.	10	0,0	0,0	10,0	40,0	50,0
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	208	13,9	38,0	35,6	11,5	1,0
Skupaj listavci	1.120	14,2	27,5	33,3	19,6	5,4
Skupaj	1.328	14,2	29,1	33,7	18,3	4,7

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega je 20,8 % drevja, večina (19,9 %) je poškodb debela in koreničnika.

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 5,7 % lesne zaloge, večina odmrlega drevja je med 10 in 30 cm premera.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Skupno je načrtovani posek bil skoraj dosežen. Nekaj manj je bilo posekanih iglavcev, saj v tem razredu do sedaj ni bilo problemov s prenamnožitvijo podlubnikov. Pri obnovi so bile presežene nege gošč in letvenjakov

Preglednica 102: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	14.097	11.915	84,5	15,6
Listavci	62.057	60.631	97,7	79,6
Skupaj	76.154	72.546	95,3	95,3

Preglednica 103/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	17,50	14,20	81,1
Nega mladja	ha	8,56	4,30	50,2
Nega gošče	ha	45,51	91,20	200,4
Nega letvenjaka	ha	22,00	34,55	157,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	13,22	11,89	89,9
Zaščita s premazom	ha	0,70	0,40	57,1
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	420,00	300,00	71,4
Vzdrževanje vodnih površin	dni	22,00	54,75	248,9
Naravni razvoj biotopov	m ³	12,95 ha	717,00 m ³	5.536,7
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	40,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	0,10	0,0
Obžetev	ha	0,00	0,05	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,55	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,60	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	0,20	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Zaradi spremembe meja nekaj odsekov se je malo povečala površina razreda. Bukovi gozdovi - RGR 10301 so najkvalitetnejši sestoji enote, posebej na hladnejših legah, z večjo primesjo ostalih listavcev in slabše kvalitete so na prisojnih legah in bliže nekdanjih vasi. Lesna zaloga se je stalno povečevala, zanimivo pa je, da je kljub povečanju lesne zaloge v zadnjem desetletju nižji prirastek.

Preglednica 104/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2006 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2006	1.112,61	57,2	269,0	326,1	1,55	6,87	8,41	0,96	5,14	6,09
2016	1.131,32	58,9	281,4	340,3	1,36	6,01	7,37	1,05	5,36	6,41
2026	1.150,84	57,9	289,8	347,7	1,34	5,94	7,29	1,48	5,56	7,04

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se je po desetletjih malo spreminjala. V preteklosti sajena smreka na posameznih parcelah ali okoli nekdanjih kopišč je obdržala svoj delež kljub prevladujoči bukvi.

Preglednica 105/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	15,9	1,7	0,0	0,0	0,0	73,8	0,4	7,3	0,8	0,1
2016	15,8	1,5	0,0	0,0	0,0	73,3	0,2	8,0	1,1	0,1
2026	14,8	1,8	0,0	0,0	0,0	73,2	0,2	8,9	1,1	0,0

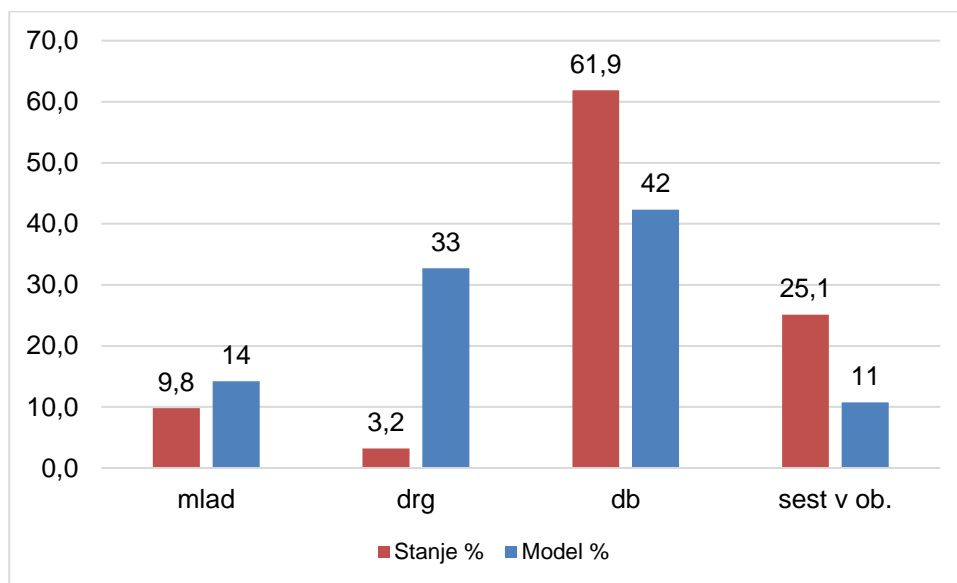
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Primerjava pokaže, da v stanju primanjkuje mladovij in drogovnjakov, kar pa se bo, zaradi velikega deleža sestojev v obnovi in debeljakov, ki se bodo uvedli v obnovo, v prihodnosti popravilo. Primerjava z letom 2016 pokaže precej večji delež sestojev v obnovi (iz 15,2 na 25,1 %) in zmanjševanje deleža debeljakov.

Preglednica 106/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	112,72	9,8	9,8	20	14	163,59	-4,4
Drogovnjak	36,51	3,2	3,2	46	33	376,79	-29,5
Debeljak	712,41	61,9	61,9	59	42	486,73	19,6
Sestoj v obnovi	289,20	25,1	25,1	15	11	123,74	14,3
Skupaj	1.150,84	100,0	100,0	140,0	100,0	1.150,84	

Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI**Gozdnogojitveni cilj**

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije	
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Malopovršinska do velikopovršinska enomerna	Proizvodna doba 120 - 140 let, pom. doba 15 do 20 let	580	sm (14) je (2) o.igl (0) bu (74) hr (0) pl. list. (9) drugi list. (1)	B B C A/B A/B A Drva	50-60 cm 60 cm 40 cm 55 cm 60-70 cm 50-60 cm 40 cm
	Pomladitveni cilj			sm (10), bu (70) graden (5) pl.list. (10) drugi list. (5)		

Ciljna lesna zaloga je 350 m³/ha, izravnalna doba 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno ter zastorno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova gozdov: Obnova naj bo skupinsko postopna z robnimi sečnjami ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitevnih jeder, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (05-2,0 ha). Zastorno obnovo je treba začeti po semenskem letu, predhodno je potrebno izvesti pripravo sestoja za naravno obnovo. Obnova naj se zaključi s končnim posekom najkasneje ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče. Zgodnejše uvajanje v obnovo sestojev s prevladujočim deležem smreke (krajše proizvodne dobe). Pri obnovi naj imajo prednost listavci. Vse obnovitvene sečnje na površinah z že oblikovanim podmladkom naj se izvajajo izven vegetacijske dobe, v času med 1. oktobrom in 1. aprilom.

Nega gozdov: Nega mladovij, pospešuje se plemenite listavce, zmanjšuje naj se delež smreke in delež tujerodnih drevesnih vrst. Glavni ukrep v mladju in gošči je posek košev in grmovja. Posebno pozornost je treba nameniti stojnosti letvenjakov. Kjer gre za večje površine mladovja in lastnik gozda ni zainteresiran za vmesne donose iz redčenj je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oziroma tanjšega drogovnjaka, obročkanje ali strojno redčenje s posamezno izbiro in posekom dreves ali posekom v pasovih. Jakost redčenja naj bo večja pri mlajših in manjša pri starejših drogovnjakih in mlajših debeljakih. V starejših debeljakih izvajati po potrebi le še šibkejša (svetlitvena) redčenja, drugače akumulacija. V vseh sestojih z večjim deležem smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke.

Drevesna sestava gozdov: Ciljna drevesna vrsta je bukev. V pobočnih jarkih je lahko delež gorskega javorja občutno večji in predstavlja ciljno drevesno vrsto. V sestojih s primešanim gradnom se skuša njegov delež obdržati tudi v prihodnje. Smreka naj bo primešana le posamično ali v skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in pospešuje termofilne drevesne vrste npr. lipi in topokrpi javor.

Premene sestojev: Postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove z listavci, zlasti bukvijo, plemenitimi listavci, gradnom in češnjo. Sestoji v bližini naselij, nastali s »kmečkim prebiranjem« ali panjevskimi načini gospodarjenja, naj bodo še naprej namenjeni tradicionalnim interesom lastnikov (proizvodnja lesa za kurjavo). Posredne premene v malodonosnih gozdovih na nekdanjih kmetijskih se izvajajo na način, da se pospešuje bukev, graden in plemenite listavce.

Varstvo gozdov: Preventivni ukrepi: Skrajševanje proizvodnih dob v smrekovih sestojih. Izboljšanje stojnosti sestojev - pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa, krošnje morajo biti sproščene. Zaščita naravnega mladja pred divjadjo večinoma ni potrebna. Obvezno se zaščiti posajene sadike listavcev (individualna, lahko tudi kolektivna zaščita). Preprečevalno zatiralni ukrepi: Vzdrževanje sistema kontrolnih pasti in nastav ter stalna kontrola populacije podlubnikov v sestojih z večjim deležem smreke. Pravočasna sanitarna sečnja in popolni gozdni red pri sečnji iglavcev (smreka).

Sanacija v naravnih ujmah poškodovanih gozdov: Takojšnja sanacijska sečnja v poškodovanih smrekovih sestojih in izdelava odlomljenih vrhačev ter poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih. Mešane bukove sestoje, močno poškodovane po naravnih ujmah (zlasti žled, sneg), naj se uvede v naravno obnovo, manj poškodovane se intenzivno prerediti.

Varstvo posebnih habitatov: Za naravna zatočišča se določi sestoje na reliefno izpostavljenih predelih na grebenih in na posameznih skalovitih delih rastišč z manj kvalitetnim drevjem, tudi skupine košatih košeniških bukev. Izloči se jih kot negovalno enoto (lahko tudi kot ekocelico). Kot naravno zatočišče se lahko izloči tudi skupino odraslega drevja v fazi debeljaka, kjer ukrepanje v desetletju ni treba. Kot habitatna drevesa se določi posamezne košate - košeniške bukve in manj kvalitetne debele listavce. Pušča se drevje z večjimi dupli ($\varnothing > 4$ cm). Delež odmrle biomase naj bo vsaj 3 % od LZ, saj je ta RGR pomemben habitat za vrste, ki so vezane na odmrli les listavcev, kot so npr.: belohrbti detel, hrošči (bukov kozliček).

Ukrepi

Preglednica 107/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	16,6	83,4	100,0
- ciljno %	16,6	83,4	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	57,9	289,8	347,7
- ciljna (m ³ /ha)	56,0	294,0	350,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,34	5,94	7,28
Možni posek (m ³ /ha)	14,7	55,6	70,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,48	5,56	7,04
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,5	19,2	20,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	110,2	93,6	96,7
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 108/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	2.939	7.312	0	0	0	6.749	17.000	25,5	109,9
	%	17,3	43,0	0,0	0,0	0,0	39,7	100,0		
Listavci	m ³	16.979	46.801	0	0	0	219	64.000	19,2	93,6
	%	26,5	73,1	0,0	0,0	0,0	0,3	100,0		
Skupaj	m³	19.919	54.113	0	0	0	6.968	81.000	20,2	96,6
	%	24,6	66,8	0,0	0,0	0,0	8,6	100,0		

Preglednica 109/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	44,14	44,14
Nega mladja	ha	0,30	0,30
Nega gošče	ha	101,80	101,80
Nega letvenjaka	ha	103,57	103,99
Nega ml. drogovnjaka	ha	5,75	5,75
Vzdrževanje vodnih površin	dni	55,50	65,75
Naravni razvoj biotopov	ha	16,26	16,26
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	2,00

9.2.5 Rastiščnogojitveni razred: Gozdovi za večjo pestrost - 07000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

V RGR 7000 so uvrščeni malodonosni in degradirani gozdovi ter grmišča v različnih sukcesijskih fazah, ki se prepletajo s travniškimi površinami. Nastali so kot posledica zaraščanja obsežnih površin po opustitvi ekstenzivne kmetijske rabe. Razred se je oblikoval pred petdesetimi leti z namenom ohranjanja ekosistema, ki je v pogledu rastlinstva zelo pester, v pogledu sestojne zgradbe pa zelo razgiban. S tem se ohranja večjo pestrost v gozdnem prostoru, istočasno pa se nudi ustrezne prehrabne in bivanjske pogoje za divjad in ostale živalske vrste.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti in lovnogospodarska funkcija sta tu poudarjeni na 1. stopnji (zimovališča, rukališča).

Na območju RGR 7000 se množičneje pojavljata belohrbti detel in gozdni jereb (območje vasi Rajhenav, Trnovec, Stari in Novi Breg ter obsežne površine Ušivih jam in Lovskega vrha). Z namenom izboljšanja bivanjskih in prehranskih razmer smo v tem razredu tudi načrtovali izvedbo vzdrževanja grmišč ter povečanega deleža ekocelic brez ukrepanja (posledično tudi več odmrle mase).

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Naravno zaraščajoči gozdovi RGR 7000 so del habitatnega tipa (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)).

Preglednica 110/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Površina je 515,63 ha, popolnoma prevladujejo državni gozdovi 99,7 %, preostalo so zasebni - 1,45 ha.

Razred 07000 – Gozdovi za pospeševanje vrstne pestrosti so posebnost; osnovani so bili že v GGN leta 1976 kot prednostne površine za divjad, kjer bi vzdrževali jase in grmišča s krmišči, predvsem za reševanje problemov s preštevilčno jelenjadjo. V ta razred so uvrščeni bukovi in hrastovo bukovi gozdovi slabe kvalitete z večjim deležem grmišč in jas v bližini nekdanjih vasi, na obrobju Ušivih jam pa je nekaj tudi debeljakov.

Veliko sestojev je označenih kot ekocelice brez ukrepov. Nekaj odsekov tega razreda je bilo prešifriranih zaradi neprimernih sestojev za ukrepanje za povečevanje prehranskih in bivanjskih možnosti habitatov (vzdrževanje jas, grmišč) – od tu tudi manjše zmanjšanje površine.

Razred je tudi osrednji del zimovališč in rukališč za jelenjad.

a) Rastišče

Rastiščno prevladuje *Gradnovo bukovje na izpranih tleh*.

Proizvodna sposobnost rastišča je 7,0 m³/ha, ob sedanjem razmerju razvojnih faz, bi lesna zaloga morala znašati 261 m³/ha – prenizka je za 18,5 %..

Preglednica 111/D-GZ1: Gozdni rastišni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastišni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	37,68	7,3
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	469,68	91,1
59110	Preddinarsko-dinarsko topljubo bukovje	5	6,16	1,2
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	2,11	0,4
	Skupaj	10,80	515,63	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Gozdovi RGR 07000 so sestojno najpestrejši, od manjših naravno ohranjenih bukovih in jelovo-bukovih do vrzelastih debeljakov, drogovnjakov in površinsko prevladujočih raznomernih sestojev. Veliko je tudi degradiranih sestojev na zaraščenih nekdanjih kmetijskih površinah.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga je 212,4 m³/ha, iglavcev je 19,1 %, listavcev 80,9 %. Pri iglavcih prevladuje debelo drevje (igl 48,9 % LZ nad 50 cm debeline), listavci so tanjši. Letni prirastek je 5,21 m³/ha.

Preglednica 112/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	4,0	8,0	18,7	20,4	48,9	40,6	19,1	1,30	25,0
Listavci	6,1	19,7	21,6	18,8	33,8	171,8	80,9	3,91	75,0
Skupaj	5,7	17,5	21,1	19,1	36,6	212,4	100,0	5,21	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Zaradi različnih rastišč, degradiranosti veliko sestojev, mestoma zasmrečenosti, je mešan in v primerjavi z naravnim spremenjen tudi delež drevesnih vrst. Razumljivo je v enoti v tem razredu največji delež trdih in mehkih listavcev.

Preglednica 113/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	39,3	0,9	0,4	0,0	0,0	83,2	7,7	27,2	39,8	13,9
	%	18,5	0,4	0,2	0,0	0,0	39,3	3,6	12,8	18,7	6,5
Naravno stanje	m ³ /ha	1,1	0,3	0,0	0,0	0,3	206,5	39,1	19,7	14,1	0,0
	%	0,4	0,1	0,0	0,0	0,1	73,5	13,9	7,0	5,0	0,0

Ohranjenost gozdov

Glede na drevesno sestavo je ohranjenih le 2,8 % sestojev, prevladujejo spremenjeni in zaradi smreke celo izmenjani sestoji.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V RGR 7000 prevladujejo debeljaki (42,5 %), ki so nenegovani – deloma negospodarjeni že desetletja. Zasnova drogovnjakov je večinoma pomanjkljiva, sklep je večinoma normalen. Mladovja so na polovici površine dobrih zasnov a slabše negovana. Sestoji v obnovi imajo povečini podmladek odličnih zasnov.

Preglednica 114/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	14,84	0,0	53,8	10,6	35,6	64,5	0,0	35,5	0,0	32,0	21,8	39,4	6,8

Rastiščnogojitveni razredi

Drogovnjak	67,15	0,0	0,5	58,2	41,3	0,5	23,0	76,5	0,0	6,0	81,1	12,9	0,0
Debeljak	219,40					22,9	50,1	27,0	0,0	0,0	37,1	62,9	0,0
Sestoj v obnovi	57,25					82,3	13,8	3,9	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	135,96					6,5	30,3	63,2	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	21,03	0,0	0,0	19,8	80,2								
Skupaj	515,63												

Kakovost drevja

Kakovost je večinoma slaba in zadovoljiva.

Preglednica 115/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	77	0,0	14,3	32,5	40,2	13,0
Jelka	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Bukev	149	1,3	6,0	20,8	28,2	43,7
Hrast	6	0,0	0,0	0,0	16,7	83,3
Pl. lst.	87	0,0	17,2	41,5	24,1	17,2
Dr. tr. lst.	64	0,0	1,6	3,1	15,6	79,7
Meh. lst.	28	0,0	0,0	0,0	28,6	71,4
Skupaj iglavci	78	0,0	14,1	32,1	39,7	14,1
Skupaj listavci	334	0,6	7,5	20,7	24,6	46,6
Skupaj	412	0,5	8,7	22,8	27,4	40,6

Poškodovanost sestojev

Poškodovanega je 12,4 % drevja, največ je poškodb debla in koreninika (10,3 %).

Odmrlo drevje

Odmrlega drevja je 23,1 m³/ha, kar je 10,9 % od lesne zaloge živih dreves.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V preteklem ureditvenem obdobju je bilo posekanega 4.751 m³ iglavcev (66,2 % realizacija) in 8.552 m³ listavcev (86,0 % realizacija). Skupaj je bilo posekanega 13.122 m³.

Preglednica 116: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	6.903	4.571	66,2	27,1
Listavci	9.943	8.552	86,0	50,8
Skupaj	16.846	13.122	77,9	77,9

Negovalna dela so presežena, razred se v določenih predelih zelo dobro pomlajuje in izgublja pionirski značaj.

Preglednica 117/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	6,10	10,90	178,7
Obžetev	ha	3,00	4,00	133,3
Nega mladja	ha	0,50	0,00	0,0
Nega gošče	ha	1,30	6,60	507,7

Rastiščnogojitveni razredi

Nega letvenjaka	ha	2,50	2,50	100,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	1,46	4,88	334,2
Zaščita z ograjo	m	420,00	540,00	128,6
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	750,00	0,00	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	13,10	15,80	120,6
Vzdrževanje vodnih površin	dni	5,50	13,00	236,4
Sadnja plodonosnega drevja	dni	40,00	8,80	22,0
Naravni razvoj biotopov	m ³	179,96	6.276,00	3.487,4
Ohranjanje biotopov - sečnja	m ³	25,00	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,00	1,00	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,00	15,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	9,40	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0,00	6,20	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0,00	9,60	0,0

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina se zaradi prevrščanja delov odsekov v druge RGR spreminja. Načrtovan posek je precej višji, kot je bil realiziran.

Preglednica 118/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	577,24	16,8	117,6	134,4	0,50	3,06	3,56	0,26	1,02	1,28
2006	551,78	27,8	142,2	170,0	0,88	3,90	4,78	0,36	1,07	1,43
2016	523,95	46,0	152,1	198,1	1,60	3,28	4,88	0,87	1,63	2,50
2026	515,63	40,6	171,8	212,4	1,30	3,91	5,22	0,97	3,01	3,98

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Drevesna sestava se v tem razredu le počasi spreminja, delež iglavcev se je zmanjšal, kakor tudi delež mehkih listavcev.

Preglednica 119/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	14,5	1,6	0,2	0,0	0,0	36,1	3,2	14,7	19,2	10,5
2016	21,2	1,8	0,2	0,0	0,0	35,3	2,9	10,0	17,6	11,0
2026	18,5	0,4	0,2	0,0	0,0	39,3	3,6	12,8	18,7	6,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Korigiran delež vsebuje tudi razdeljene razmerne sestoje na osnovne razvojne faze. Ob velikem deležu negospodarjenih gozdov je razmerje razvojnih faz dokaj uravnoteženo. Precej je drogovnjakov trdih listavcev, kjer pa pomlajevanja še ni. Primanjkuje mladovij.

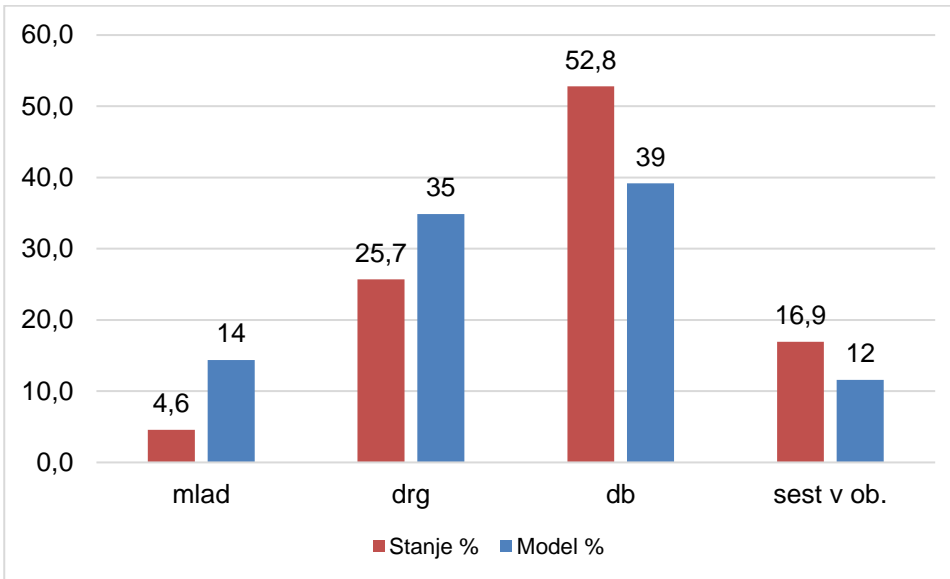
Preglednica 120/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	14,84	2,9	4,6	20	14	74,08	-9,8
Drogovnjak	67,15	13,0	25,7	49	35	179,76	-9,2
Debeljak	219,40	42,5	52,8	55	39	202,15	13,6
Sestoj v obnovi	57,25	11,1	16,9	16	12	59,64	5,4

Rastiščnogojitveni razredi

Raznomerno (sk-gnz)	135,96	26,4				
Pionirski gozd z grmišči	21,03	4,1				
Skupaj	515,63	100,0	100,0	140,0	100,0	515,63

Grafikon 7: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m ³ /ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Državni, zasebni gozdovi in gozdovi lokalnih skupnosti	Skupinsko raznomerna, malopovršinsko enomerna Proizvodna doba 130 let, pom. doba 15 let	250 - 350	sm (18)	C	40-50 cm
			je (1)	C	50-60 cm
			ost. lgl (0)	C	40 cm
			bu (40)	C	40-50 cm
			hr (4)	C	50-60 cm
			pl. list. (13)	B	50 cm
			ostali. list. (6)	Drva	40 cm
Pomladitveni cilj			sm (5) bu (45) hr (15) pl. list. (15) ostali. list. (20)		

Ciljna lesna zaloga 225 m³/ha, izravnalno obdobje 10 let.

Gozdnogojitveni sistem

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Gozdnogojitvene usmeritve

Glavna usmeritev je ohranjanje in pospeševanje razgibane zgradbe in pestre drevesne sestave gozda, ki bo kar najboljše ustrezala prehranskim in bivalnim pogojem živali. Lesnoproizvodna funkcija je v tem razredu drugotnega pomena, pospešuje se jo le v manjšem delu sestojev, kjer so boljše

sestojne zasnov. Sečnja in spravilo drevja se ne izvaja v obdobju od 1. decembra do 31. marca in v rukališčih od 15. avgusta do 15. oktobra.

Obnova gozdov; Obnova se lahko izvaja tudi na površinah večjih od dveh sestojnih višin. Pri uvajanju sestojev v obnovo se pušča zlasti semenjake sadnega drevja, pa tudi hrast in bukev. Prednostno je treba uvesti v obnovo starejše smrekove sestoje. Obnova se lahko izvede tudi s posekom slabših delov sestojev (do 1 ha površine), kjer prevladujejo trdi listavci (beli gaber) in grmovnice in se na ta način vrne sukcesija na začetek ter se tako zagotovi dodatna ponudba hrane.

Nega gozdov; Zlasti redčenja naj se izvajajo manj pogosto in z večjo jakostjo. Pri negi imajo prednost plodonske vrste. Gostota drevja naj bo manjša, tako, da bodo imela drevesa globoko krošnjo; s tem bo tudi pričetek fruktifikacije zgodnejši in obilnejši. Debeljake se lahko pusti dlje časa brez ukrepanja.

Drevesna sestava gozdov; Ciljne drevesne vrste so plodonske vrste, tudi hrast in cer. Smreka naj bo primešana le posamično ali v manjših skupinah. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah (grebeni in skaloviti deli rastišč) naj se ohranja in tudi pospešuje termofilne drevesne vrste.

Varstvo posebnih habitatov; Obnova sadovnjakov opuščeni kočevarskih vasi z dosaditvijo novih sadnih dreves. Obrezovanje sadnega drevja naj se izvaja vsaj 3 x v desetletju. Trepetliko naj se v sestoji pušča do razpada (vsaj 30 % dreves). Del trepetlik naj se poseka preko zime za prehrano jelenjadi. Odmrlega drevja naj bo 5 % od LZ, in sicer od teh najmanj ena četrtnina stoječih sušic, ostalo pa podrtice. Suha sadna drevesa se ne seka, sadno drevje se pušča v gozdu da propade. Vzdrževati je treba vse gozdne jase, ki pomenijo dodatno ponudbo hrane in večjo pestrost gozdnega prostora. Površine se ne gnoji z umetnimi gnojili. Kosi naj se enkrat, in sicer v mesecu juliju po glavnem cvetenju. Ekocelic naj bo do 20 % površine.

Ukrepi

Preglednica 121/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	19,1	80,9	100
- ciljno %	19,5	80,5	100
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	40,6	171,8	212,4
- ciljna (m ³ /ha)	44,0	181,0	225,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,30	3,91	5,21
Možni posek (m ³ /ha)	9,7	30,0	39,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,97	3,01	3,98
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,9	17,5	18,7
Intenziteta m. p. prirastek (%)	74,6	76,9	76,3
Izravnalna doba (let)	10	10	10

Preglednica 122/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m ³	817	1.412	110	0	0	2.662	5.000	23,9	74,5
	%	16,3	28,2	2,2	0	0,0	53,2	100		
Listavci	m ³	4.365	7.434	3.496	0	0	205	15.500	17,5	76,8
	%	28,2	48,0	22,6	0	0,0	1,3	100		
Skupaj	m³	5.182	8.845	3.606	0	0	2.867	20.500	18,7	76,2
	%	25,3	43,1	17,6	0	0,0	14,0	100		

Preglednica 123/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	12,35	12,35
Priprava tal	ha	1,00	1,00

Rastiščnogojitveni razredi

Sadnja	ha	1,00	1,00
Obžetev	ha	1,00	4,00
Nega gošče	ha	17,60	17,60
Nega letvenjaka	ha	7,80	7,80
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,55	1,55
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	500,00
Vzdrževanje grmišč	ha	18,00	19,00
Vzdrževanje travinj	ha	2,70	25,40
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,75	0,75
Naravni razvoj biotopov	m ³	114,25	114,25
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	15,00
Vzdrževanje stez	dni	20,00	80,00

9.2.6 Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Pri oblikovanju RGR je bilo osnovno vodilo redkost in ohranjenost gozdov na različnih rastiščih kot tudi posebnost in redkost habitatov. Zavarovani so z državno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [9]. Na teh objektih spremljamo naravni razvoj ter sodelujemo pri raziskovalnem delu (raziskovalna in poučna funkcija), ohranjamo naravno in kulturno dediščino. V rezervatih je poudarjena raziskovalna funkcija, varovalna zaradi skalovitosti, funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti zaradi naravnega razvoja in funkcija varovanja naravnih vrednot.

Gozdni rezervati seveda po funkcijski plati izstopajo, saj postajajo drugotni pragozd in tako posebni habitat in naravna vrednota. V rastiščnogojitveni razred so vključeni štirje gozdni rezervati izločeni kot odsek in označeni z modro barvo:

- Željnske jame, površina 7,95 ha, odd. 1 b,
- Jama vetrov, površina 2,79 ha, odd. 9 c,
- Vrtača pri Skrajniku, površina 1,85 ha, odd. 56 b,
- Pragozd Prelesnikova koliševka, površina 3,37 ha, odd. 82 c.

Habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Preglednica 124/D-GHT: Gozdni habitatni tipi v katerih se nahajajo RGR ali njegov del

Šifra habitatnega tipa	Natura 2000 / Ime habitatnega tipa
8310	Jame, ki niso odprte za javnost
91E0*	Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno- Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))
91K0	Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))

*Opomba: Habitatni tipi označeni z * so tisti habitatni tipi, ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo in so v predpisih Evropske unije, ki urejajo varstvo prosto živečih rastlinskih in živalskih vrst, opredeljeni kot prednostni

STANJE GOZDOV

Površina je 15,96 ha, državnih gozdov je 15,43 ha in zasebnih 0,53 ha. V RGR 9000 so z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [9] zavarovani gozdni rezervat strožjim varstvenim režimom Pragozd Prelesnikova koliševka ter z blažjim varstvenim režimom Željnske jame, Jama vetrov in Vrtača pri Skrajniku.

V načrtu so le informativno prikazani skupni podatki, podrobni in ločeni podatki meritev so v arhivu.

Območje Željnskih jam je kot gozdni rezervat razglašeno zaradi ohranitve naravne vrednote državnega pomena. Gre za zanimiv jamski sistem s potokom, številnimi udori, naravnimi mostovi in prazgodovinskim najdiščem. Žal je večji del jam nedostopen in zasut s premogovim prahom, ki ga je prinašal potok v času delovanja rudnika v Kočevju. V delu rezervata je posebnost mokrišče vrbe s potokom. Skozi jamski sistem vodi urejena pot z informativnimi tablami, po sestoji nad jamami pa več uhojenih steza, čeprav gozd ni namenjen obisku. Problematičen a nujen je občasno posek grmišča pod elektrovodi, ki potekajo nad delom jamskega sistema.

Jama vetrov je zanimiva vrtača v pobočju s svojevrstno vegetacijo. Prevladuje združba plemenitih listavcev (gorski javor, brest, lipa), južno strmo pobočje pa poraščajo številne termofilne vrste. V Jamo vodi pot, po kateri so iz nje v preteklosti nosili oglje.

Vrtača pri Skrajniku ima izrazito strm in skalovit vzhodni rob; ostala pobočja so prav tako strma, vendar prehodna. Zaradi visoke talne in zračne vlage je v vrtači razvita združba plemenitih listavcev.

Pragozd Prelesnikova koliševka je težko dostopna udorna jama z izrazitim mraziščnim značajem. Zaradi nedostopnosti je sestoj v koliševki ohranjen kot pragozd združbe *Piceetum subalpinum dinaricum* s smreko, ki je edina avtohtona smreka v enoti. Okoliški sestoj koliševke je nižinski jelovo-bukov sestoj, debeljak ni bil sekan vsaj tri desetletja pred zavarovanjem. Ob robu koliševke vodi Roška pešpot, z informativnimi tablami je predstavljena posebnost področja.

a) Rastišče

Rezervati so v pasu hrastovo-bukovih in nižinskih jelovo-bukovih gozdov, a s posebnostmi – prvobitno smrekovo rastišče v koliševki, aceretalna rastišča v vrtačah, vrbovje in zasmrečeni sestoji v rezervatu Željnske jame.

Preglednica 125/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
55110	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	9	0,57	3,6
55410	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	11	11,27	70,6
64130	Dinarsko jelovo bukovje s srobotom	11	3,75	23,5
67110	Smrekovje na karbonatnem skalovju (<i>Piceetum subalpinum dinaricum</i>)	5	0,37	2,3
	Skupaj	10,80	15,96	100,0

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

V vseh rezervatih prevladujejo debeljaki, nekaj je grmišč. Posebnost je pragozdni sestoj na dnu koliševke.

Lesna zaloga in prirastek

Lesna zaloga je s stalnimi vzorčnimi ploskvami ugotovljena le v rezervatu Željnske jame, v ostalih je okularno ocenjena. Za podrobne raziskave je potrebno obravnavati vsak rezervat posebej, podatki so v arhivu.

Preglednica 126/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga					Letni prirastek			
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	8,3	17,4	23,1	21,1	30,1	76,3	27,1	2,99	37,2
Listavci	12,2	17,0	32,9	19,2	18,7	204,7	72,9	5,04	62,8
Skupaj	11,1	17,1	30,3	19,7	21,8	281,0	100,0	8,03	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Prikazano je povprečje vseh rezervatov.

Preglednica 127/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	41,0	35,3	0,0	0,0	0,0	60,6	2,9	63,7	29,9	47,6
	%	14,6	12,6	0,0	0,0	0,0	21,6	1,0	22,6	10,7	16,9

Ohranjenost gozdov

Gozdovi so ohranjeni na 50,2 % ter močno spremenjeni 49,8 % - veliko vlogo tu igra zasmrečenost gozdnega rezervata Željnske jame.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V gozdnih rezervatih, kjer ni bilo sečenj že četrto desetletje, sestoji pridobivajo na lesni zalogi. Prevladujejo debeljaki, precej je tudi sestojev v obnovi.

Preglednica 128/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	0,45	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	10,72					0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	39,3	60,7	0,0
Sestoj v obnovi	3,25					0,0	0,0	100,0	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	1,54	0,0	0,0	0,0	100,0								
Skupaj	15,96												

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Gozdni rezervati so bili iz gospodarjenja izločeni v GGN iz leta 1996, uradno pa so zavarovani z državno uredbo od leta 2005 dalje.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdnih rezervatov ostaja enaka površini iz uredbe, le pri Željnskih jamah smo prvotno mejo malenkostno prilagodili gozdnemu robu. V tem rezervatu je zgoščena mreža SVP 125 x 125 m, v ostalih je lesna zaloga ocenjena z okularno oceno.

Preglednica 129/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1996 do 2026

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1996	12,51	79,1	153,1	232,2	2,13	3,87	6,00	0,87	0,01	0,88
2006	16,13	84,6	164,8	249,4	2,14	3,96	6,10	0,00	0,00	0,00
2016	15,96	113,3	182,2	295,5	2,73	4,21	6,95	0,00	0,00	0,00
2026	15,96	76,3	204,7	281,0	2,99	5,04	8,03	0,00	0,00	0,00

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

Delež smreke na račun podlubnikov upada.

Preglednica 130/D-GFR2: Razvoj g. fondov v pogledu sestave drev. vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	18,4	15,6	0,0	0,0	0,0	23,5	0,9	20,1	9,8	11,7
2016	25,9	12,4	0,0	0,0	0,0	20,4	1,0	19,4	9,3	11,6
2026	14,6	12,6	0,0	0,0	0,0	21,6	1,0	22,6	10,7	16,9

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Zgradbe sestojev v gozdnih rezervatih se ne spreminjajo veliko vse do faze razgradnje - pričetka obnove na večjih površinah ali v primeru naravnih ujm, vetroloma, žledoloma ali požara. V teh rezervatih je to le mestoma.

Preglednica 131/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojnna faza	Stanje	
	Površina	Delež
	ha	%
Drogovnjak	0,45	2,8
Debeljak	10,72	67,2
Sestoj v obnovi	3,25	20,4
Pionirski gozd z grmišči	1,54	9,6
Skupaj	15,96	100,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Cilj

Gozdove prepustiti samodejnim naravnim procesom.

Usmeritve

Gozdni rezervati so prepuščeni samodejnim naravnim procesom. V rezervatih je prepovedano kakršnokoli spreminjanje obstoječega stanja, poseganje v matično podlago, vode, tla, vegetacijo in živalski svet, kot so: gradbena dela, sečnja in spravilo lesa, lomljenje ali poškodovanje drevja in grmovja, nabiranje rastlin, živali, gliv in plodov, lov in ribolov ter vodenje domačih živali, onesnaževanje in povzročanje hrupa, kurjenje in bivakiranje.

V gozdnih rezervatih se lahko ukrepa samo v skladu z Uredbo [9] Gozdni rezervati so razdeljeni na rezervate s strogim in blažjim varstvenim režimom. V GGE Željne-Laze je Pragozd Prelesnikova koliševka določen kot gozdni rezervat s strogim varstvenim režimom.

Meje gozdnih rezervatov so na terenu vidno označene z dvojno polno ali črtkasto črto (oddelek ali odsek) modre barve na robnih drevesih v smeri gozdnega rezervata.

Obisk rezervatov je dovoljen po uradno izločenih pešpoteh.

Predvideno je vzdrževanje in nadelava uradnih pešpoti.

Dovoljena je sečnja nevarnih dreves ob označenih pešpoteh, drevesa se pustijo ob poteh v gozdu! V gozdnem rezervatu

Predvidena je postavitvev in obnovitev usmerjevalnih, označevalnih in informativnih tabel ter didaktičnih pripomočkov, predvsem ob vhodu v rezervate in ob označenih pešpoteh.

Pri načrtovanju širše ureditve pešpoti je potrebno upoštevati celovitost tovrstne ureditve na celotnem območju OE Kočevje (ali širše).

Ob pojavu prekomerne namnožitve podlubnikov je ob pešpoteh potrebno obesiti obvestila o neukrepanju v rezervatih.

10 Literatura

- [1] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko območje Kočevje 2021-2030. 2021. Zavod za gozdove Slovenije.
- [2] Gozdnogospodarski načrt za Gozdnogospodarsko enoto Željne-Laze 2016-2025. 2016. Zavod za gozdove Slovenije, OE Kočevje.
- [3] Naravovarstvene smernice za Gozdnogospodarski načrt GGE Željne-Laze (2026-2035), ZRSVN OE Ljubljana, Ljubljana, december 2025.
- [4] Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo KD za načrtovanje GGN GGE Željne-Laze, ZVKD, Služba za kulturno dediščino, OE Ljubljana, Ljubljana, februar 2026.
- [5] Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/.
- [6] Zakon o gozdovih (ZG).1993. Ur. l. RS, št. 30/93, 13/98 - odl. US, 56/99 - ZON, 67/02, 110/02 ZG-1, 115/06, 110/07, 8/10 - ZSKS-B, 106/10, 63/2013, 101/13 - ZdavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 - ZGGLRS, 77/16.
- [7] Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. 2010. Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20.
- [8] Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. 2007. Ur. l. RS, št. 111/2007..
- [9] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2005. Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.
- [10] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20 in 35/23 - odl. US.
- [11] Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1). 2008. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 - ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 - ZNOrg.
- [12] Usmeritve za funkcije gozda. Interno gradivo. 2021. Ljubljana. Zavod za gozdove Slovenije.
- [13] Zakon o vodah (ZV-1). 2002. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 - ZZdrI-A, 41/04 - ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20.
- [14] Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. 2008. Ur. l. RS, št. 89/08, 49/20.
- [15] Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2023-2028, 2024, Ministrstvo za naravne vire in prostor..
- [16] Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. 2018. Ur. l. RS, št. 58/18.
- [17] Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. 2004. Ur. l. RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16.

- [18] Pravilnik o gozdnih prometnicah. 2009. Ur. l. RS, št. 4/09.
- [19] Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o..
- [20] Odlok o varstvenih pasovih vodnih virov in ukrepih za zavarovanje voda. Ur. l. RS, št. 40/1989, 53/1993 in 99/1999.

11 Načrt so izdelali

Terenska dela z zbiranjem podatkov (opisi sestojev, meritve na stalnih vzorčnih ploskvah, preverbe, ostale meritve) so bila opravljena v letu 2025.

Pri delu so sodelovali:

Opisi sestojev: mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.
Svit Brudar, mag. inž. gozd.
Domen Češarek, mag. inž. gozd.
Benjamin Lipužič, mag. inž. gozd.
Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Stalne vzorčne ploskve: Tomaž Suhadolnik, inž. gozd. in lov., Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd.

Priprava kart: Jernej Đenadić, dipl. inž. gozd
Tomaž Suhadolnik, inž. gozd. in lov.

Obdelava podatkov: Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Pregled načrtovanih ukrepov: Roman Križman, univ. dipl. inž. gozd., Sara Knavs dipl. inž. gozd (VS).

Tekstni del so sestavili: Zoran Bitorajc, Miran Bartol (poglavja v zvezi z lovstvom, lovnogospodarsko funkcijo in živalskim svetom), mag. Bojan Kocjan (poglavja v zvezi z gozdnimi prometnicami).

Nosilec izdelave načrta

Zoran Bitorajc, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
mag. Tomaž Devjak, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja ZGS OE Kočevje
Tina Kotnik, univ. dipl. inž. gozd.

direktor ZGS

Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Kočevje, 26. 03. 2026

12 Priloge

12.1 Preglednice v prilogah

12.1.1 Podrobne naravovarstvene smernice

Preglednica 132: Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	URADNA OBJAVA	VARSTVENI REŽIM	GPN	Stopnja poudarjenosti**	
						NV	BR
1	Željske jame	NS	Uradni list RS, št. 52/98	Upošteva se varstveni režim iz Odloka o razglasitvi Željskih jam za naravni spomenik. Opomba: V delu zavarovanega območja pade tudi gozdni rezervat Željske jame.	Da, GPN (ukrepi niso dovoljeni) v delu kjer je gozdni rezervat.	2 (1, kjer je GR Željske jame)	2 (1, kjer je GR Željske jame)

Preglednica 133: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STAT US	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
245	Prelesnikova koliševka	Pragozdni ostanek smrekovega subalpskega gozda v udornici v Ušivih jamah na Kočevskem Rogu	NVDP	GEOMORF, BOT, EKOS	Na območju GR Prelesnikove koliševke naj se ne izvaja nobenih gozdnogospodarskih del. Znotraj NV naj se ohranja morfologija površja. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi in pripravljaja.	1 (izven GR 2)	1 (izven GR 2)
1965	Željske jame - območje jamskega sistema	Območje jamskega sistema Željske jame pri Željnah	NVDP	GEOMORF, HIDR, (GEOMORF)	Znotraj NV naj se ohranja morfologija površja. Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi in pripravljaja. Krčitev gozda naj se ne izvaja. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. Vzdržujejo naj se značilni pogledi na jamske vhode. Opomba: Del NV je znotraj NS Željske jame.	2 (1, kjer je GR Željske jame)	2 (1, kjer je GR Željske jame)
7203	Moštgruben	Izvir in ponor v vrtači vzhodno od Šalke vasi	NVLP	GEOMORF, HIDR	Ohranja naj se avtohtono, rastišču primerno vegetacijo. Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.	2	/
7580	Rudniški lager - udornica	Udorna vrtača - vzhodno od Željna	NVLP	GEOMORF	Ohranja naj se morfologija površja. Novih gozdnih prometnic naj se na območju naravne vrednote ne gradi in pripravljaja.	2	/
7588	Požiralnik pri Remihovem mlinu	Ponikalnica v vrtači vzhodno od Željna	NVLP	GEOMORF, HIDR	V neposredni bližini ponikalnice, zaledju izvira in ponornega območja (25 m) naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti). Kupov sečnih ostankov naj se ne zloga ter lesa ne skladišči v pasu 25 m od vrha brežin ponikalnice in ponornega območja oz. v pasu, ki ga dosega visoke vode.	2	/
7593	Lovski vrh - lipi	Lipi ob nekdanji cerkvi na Lovskem vrhu, vzhodno od Kočevja	NVLP	DREV	Lipi naj se prepusti nadaljnemu naravnemu razvoju. Na obeh lipah naj se izvajajo le strokovni arboristični ukrepi. Rastišči obeh lip naj se ohranja. Opomba: NV je izven gozdnega prostora. Predlagamo, da se usmeritve za NV navedejo v poglavje 7 Usmeritve za gospodarjenje s	1	/

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	STAT US	ZVRST	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE	Stopnja poudarjenosti*	
						NV	BR
					posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij.		
7649	Rudniški potok	Ponikalnica južno od Željnj	NVLP	HIDR, EKOS	Sestoj belih vrb naj se prepusti naravnemu razvoju. Znotraj NV naj se ne gradi nove gozdne infrastrukture (gozdne prometnice in ostali objekti).	1 (izven GR 2)	1 (izven GR 2)

Preglednica 134: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STO PNJ A POU DAR JEN	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40012	Željnske Jame	Jama stalni ponor, Jamski sistem	/	2	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41720	Vodna jama pri Cvišlerjih	Jama stalni izvir	/	3	
42695	Brezno v Šalki vasi	Jama s stalnim tokom	/	3	
42819	Pokrito brezno	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
42929	Medvedji brlog	Vodoravna jama	2	3	
43202	Mala Stankova jama	Jama s stalnim tokom	/	3	
43203	Velika Stankova jama	Jama s stalnim tokom	/	3	
43204	Jama v grmovju	Jama s stalnim tokom	/	3	
43255	Brezno na prelazu	Brezno	2	3	
43262	Jama v rudniškem laglerju	Brezno	2	3	
43328	Kunje brezno	Brezno	2	3	
43329	Huda luknja	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
43416	Jama smrti	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43417	Brezno pri Jami smrti	Jama z bazeni nakapane vode	2	3	
43419	Neimenovano brezno	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
43420	Oneška jama	Jama z bazeni nakapane vode	2	3	
43421	Košutno brezno	Brezno	2	3	
44676	Grobница	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44678	Brezno ob cesti Rog-Baza 20	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
44680	Ognjeno brezno	Brezno	2	3	
46158	Jama pod Krenom	Brezno	2	3	
46159	Babja jama	Vodoravna jama	2	3	
47027	Cvek	Brezno	2	3	
47032	Zaprta jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
47033	Ožina	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
47034	Kropfova jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
47035	Pod električnim drogom	Vodoravna jama	/	3	
47371	Limetovo krmišče	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
47381	Jagotovo brezno	Brezno	2	3	
47656	Brezno pri Ajnzerju 1	Brezno	2	3	
47658	Brezno pri Ajnzerju 3	Brezno	2	3	
47659	Brezno pri Ajnzerju 4	Brezno	2	3	
48655	Jama zdobljenih kosti	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
48656	Brezno lovca Leona Behina st.	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUČARJEN	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
48819	Brezno na Kameni gorici	Brezno	/	3	
48984	Kresetova jama	Spodmol, kevdrc	2	3	
48985	Bižalova jama	Brezno	2	3	
49617	Jama pod Vindrovim vrhom	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50513	Brezno 1 pod Koflom	Brezno	2	3	
50691	Brezno v Rovtarski gorici	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
50700	Brezno 2 pod Koflom	Brezno	2	3	
50701	Brezno 3 pod Koflom	Brezno	2	3	
50767	Jama pod Somovo goro	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
50768	Brezno 4 pod Koflom	Brezno	2	3	
50769	Brezno 5 pod Koflom	Brezno	2	3	
50982	Markotov hlev	Brezno	2	3	
51315	Rovtarska jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51316	Rovtarski brlog	Vodoravna jama	2	3	
51317	Rovtarsko brezno	Brezno	2	3	
51721	Brezno v Medvedjem gozdu	Brezno	2	3	
51729	Jama otok	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51748	Prelom pod Somovo goro	Brezno	2	3	
51752	Pri brlogih 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51753	Pri brlogih 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51760	Somovka 1	Vodoravna jama	2	3	
51761	Somovka 2	Vodoravna jama	2	3	
51762	Somovka 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51914	Požiralnik pri Remihovem mlinu	Jama občasni ponor ob stalnem toku	/	3	
51947	Brezno v Debliških livadah	Brezno	2	3	
51958	Brezno Gozd	Brezno	2	3	
51964	Brezno pod Klaričevo barako	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51967	Brezno pri lipah	Brezno	2	3	
51968	Brezno pri Novem Bregu	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
51979	Jama 1 pod prežo	Vodoravna jama	2	3	
51980	Jama 2 pod prežo	Vodoravna jama	2	3	
51982	Jama nad močvirjem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51983	Jama pod kočo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51984	Jama pod Šalko vasjo	Jama s stalnim tokom	/	3	
51985	Jama pri gostilni	Jama s stalnim tokom	/	3	
51987	Jama pri koritu	Jama občasni izvir ob občasnem toku	2	3	
51989	Jezernica	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
51991	Kostnica pri Trnovcu	Brezno	2	3	
51993	Ozimčkov grob	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
51995	Podlipa	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52000	Sedemstota jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	2	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STOPNJA POUČARJEN	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
52002	Somova gora 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52003	Somova gora 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52004	Somova gora 3	Brezno	2	3	
52005	Somova gora 4	Brezno	2	3	
52006	Spodmol 1 pod Somovo goro	Spodmol, kevdrč	2	3	
52007	Spodmol 2 pod Somovo goro	Spodmol, kevdrč	2	3	
52016	Udor pod Koflom	Spodmol, kevdrč	2	3	
52162	Blatni rov	Jama s stalnim tokom	/	3	
52173	Brezno pri Prelesnikovi koliševki	Brezno	2	3	
52181	Kočevarka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52182	Kofelca	Brezno	2	3	
52206	Polšna pod Krenom	Brezno	2	3	
52435	Brezno nad Željnsko jamo	Jama z breznom in etažami, poševna jama	/	3	
52457	Prelesnikovka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52654	Rupa pri Križmanovi koči	Brezno	2	3	
52964	Brezno 2 v Debliških livadah	Brezno	2	3	
52973	Debliške livade 1	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52974	Debliške livade 2	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52975	Debliške livade 3	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
52993	Krenovka 1	Brezno	2	3	
52994	Mala Kofelca	Brezno	2	3	
53205	Jama v Ušivih jamah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53207	Amadeina jama	Brezno	2	3	
53208	Klara 1	Brezno	2	3	
53210	Krenovka 2	Brezno	2	3	
53214	Lepa Somovka	Brezno	2	3	
53216	Mala Somovka	Brezno	2	3	
53217	Medica	Brezno	2	3	
53226	Rajhenavska kostnica	Brezno	2	3	
53227	Velika Somovka	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53545	Jasminina jama	Brezno	2	3	
53546	Jasna	Poševno ali stopnjasto brezno	2	3	
53713	Devetstota jama	Jama s stalnim tokom	2	3	
53717	Jama pod Ronjem	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53719	Jama v Lipovi dolini	Vodoravna jama	/	3	
53723	Med bregovi	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
53781	Cvišlarka	Brezno	2	3	
53808	Kravata	Brezno	2	3	
53988	Mostnica v Ušivih jamah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
54224	Brezno na Ronju 1	Brezno	2	3	
54225	Brezno na Ronju 2	Brezno	2	3	

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	STO PNJ A POU DAR JEN	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
54249	Jama ukradenega avtomobila	Jama z breznom in etažami, poševna jama	2	3	
54325	Brezno pri Rudniškem lagerju	Brezno	2	3	
54331	Brezno za Markotovim hlevom	Brezno	2	3	
54338	Jama med bregovi	Brezno	2	3	
54371	Oneški spodmol	Spodmol, kevdrč	2	3	

Preglednica 135: Pregled ekološko pomembnih območij in pripadajočih varstvenih usmeritev

KODA	IME	OPIS	VARSTVENE USMERITVE
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjenelega kompleksa gozdov v Sloveniji.	Upoštevajo naj se usmeritve podane v poglavju 4.2.1 pri posebnih varstvenih območjih (Natura 2000) za celoten gozdni prostor ter vse upravljalvske cone.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik in Kočevsko, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.	Smiselno naj se upoštevajo usmeritve podane v poglavju 4.2.1 pri posebnih varstvenih območjih.

Preglednica 136: Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov, ki se nahajajo znotraj GGE

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE ŽELJNE-LAZE
SI3000263 Kočevsko	POO	<p><u>Sesalci:</u> volk (<i>Canis lupus*</i>), rjavi medved (<i>Ursus arctos*</i>), ris (<i>Lynx lynx</i>), širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>), navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>), mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>), veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>), južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>), vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>).</p> <p><u>Dvoživka:</u> močeril hribski urh (<i>Bombina variegata</i>), veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>).</p> <p><u>Žuželke:</u> alpski kozliček (<i>Rosalia alpina*</i>), bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>), škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>), brazdar (<i>Rhysodes sulcatus</i>), črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria*</i>), rogač (<i>Lucanus cervus</i>), gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>), veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>).</p> <p><u>Mahovi:</u> <i>Dicranum viride</i>, <i>Buxbaumia viridis</i>.</p> <p><u>Habitatni tipi:</u></p>

KODA in IME	status	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE ŽELJNE-LAZE
		(8310) Jame, ki niso odprte za javnost, (91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)), (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>)).
SI500013 Kočevsko	POV	<u>Ptice:</u> črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>), gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>), koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>), kozača (<i>Strix uralensis</i>), mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>), pivka (<i>Picus canus</i>), sršenar (<i>Pernis apivorus</i>), belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>).

Preglednica 137: Podatki o habitatnih tipih vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Celotno območje Natura 2000. Velika Stankova jama in Remihov mlin, Željnske Jame (JK0012), Oneška jama (JK3420) in Kropfova jama (JK7034) so biološko pomembne jame.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu.	106.790	4.094	Stopnja ohranjenosti strukture in funkcije HT na območju je povprečna ali zmanjšana. Jame na kraških poljih in kmetijskih zemljiščih so podvržene prekomernemu onesnaženju z dušikom. Lažje dostopne jame so onesnažene z odpadki. (Vir: LIFE Kočevsko).
(91E0*) Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (<i>Alnus glutinosa</i> in <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>))	<u>Upravljalvska cona F – mehkolesna loka</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Rudniški potok (odsek 1B)	Združbe mehkolesne loka se razvijajo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljenе. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena. Ogrožajo ga hidroregulacije, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.	164	3,1 3,1	neugodno (v GGE Željne-Laze ugodno)
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (<i>Aremonio-Fagion</i>))	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263 Kočevsko:</u> Višje ležeči, pretežno ohranjeni gozdovi v GGE.	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna	57.322	2.381	Zaradi preštevilčne divjadi je še vedno problem v objedenosti iglavcev in listavcev. Pomlajevanje jelke in njeno prehajanje v višje višinske razrede je oteženo. V višjih

Habitatni tip	Cona/Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone znotraj POO (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in oteženo pomlajevanje zaradi objedanja.			višinskih razredih se nahaja pretežno bukovo mladje. (Vir: Popis objedenosti mladja, 2020).

Preglednica 138: Podatki o kvalifikacijskih vrstah vezanih na gozdne površine znotraj GGE

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
volk (<i>Canis lupus</i> *)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	86.239	3.847	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i> *)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	86.239	3.847	Vrsta je pogosta, odlično ohranjena, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja.	Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.	86.239	3.847	Neugodno.
širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Celoten gozdni prostor	Prebivalec gozdnatih območij. Zimska zatočišča: pogosto jame z nizkimi temperaturami do 5°C in visoko zračno	99.530	3.878	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	<u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat. Oneška jama (JK3420) je zatočišče vrste.	vlago. Poletna zatočišča: drevesne dupline, stavbe, jame, ki jih dnevno menja. Območje dejavnosti: do 10 km od zatočišča. Prehranjevalni habitat: zreli listopadi gozd, gozdni rob. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline), pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.			vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja je prehranjevalni habitat.	Prebivalec velikih območij listnatih gozdov, predvsem ohranjeni dinarski jelovo-bukovi gozdovi, največkrat na nadmorski višini 300-900 m. Zatočišča: drevesna dupla, kosišča. Prehranjevalni habitat: strukturno bogati bukovi in hrastovi gozdovi, z velikim deležem zrelih sestojev, razvita grmovna plast. Hrana: nočni metulji, košeninarji, hrošči.	99.530	3.878	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko. Poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah. Za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	80.724	4.093	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
mali podkovnjak (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat. Željnske Jame (JK0012), Oneška jama (JK3420) in Kropfova jama (JK7034) so najdišče vrste.	Živi v toplih zavetnih dolinah z listopadnim drevjem in grmičevjem, najbolj mu ustrezajo zakrasela območja s kraškimi jamami. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji, mrežekrilci in mladoletnice.	104.471	4.059	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
veliki podkovnjak (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat. Željnske Jame (JK0012), Oneška jama	Živi v toplih gozdovih na zakraseli podlagi, s številnimi jamami in bližino vode. Je izrazito jamska vrsta - v jame se zateka tako v času zimskega spanja kot poleti, ko tam preživi dan. Poleti ga najdemo tudi na podstrešjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo hrošči in nočni metulji. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu ter vznemirjanje na	104.435	4.059	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.

Priloge

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	(JK3420) in Jama pod Krenom (JK6158) so najdišče vrste.	zatočiščih in kotiščih (od vandalizma, motenj, do neustreznih prenov zgradb).			
južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne preнове zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	104.435	4.059	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je odlična, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti.
vejicati netopir (<i>Myotis emarginatus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Celotno Natura 2000 območje je prehranjevalni habitat.	Živi v toplih gozdnatih ali grmiščnih predelih, najraje na apnenčasti podlagi v bližini vode. Prezimuje v jamah z visoko zračno vlago, poleti pa se preko dneva zateče tudi na podstrešja stavb. Kotišča so na severu območja razširjenosti na toplih podstrešjih in v zvonikih, na jugu pa tudi v podzemskih jamah. Prehranjuje se s pajkovi in žuželkami, ki jih pobere z listov, vejic in s tal, lovi pa tudi leteče žuželke, ki jih prestreže z letalno mrežo. Pogoste so skupine ali faze, ki ne letajo oziroma so dejavne podnevi. Najbolj so ogrožena njegova kotišča v stavbah, ki so tudi najbolj izpostavljena.	90.802	4.080	Vrsta je stalno prisotna, ohranjenost vrste na območju je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju razširjenosti.
hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Hribski urh je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča hribskega urha so nezasenčene občasne luže v ali blizu gozda. Je šibko konkurenčna pionirska vrsta, ki naseljuje življenjske prostore v zgodnjem stadiju naravne sukcesije (glinokopi, kamnolomi, kolesnice v gozdu), ko je prisotnih manj plenilcev in kompetitorjev. Zelo mobilni so predvsem mladi osebk (do 1200 m daleč od vode), ki imajo boljše možnosti za naseljevanje novih življenjskih prostorov. Živi od nižin do gozdne meje montanskega pasu.	106.790	4.094	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Vodni biotopi znotraj Natura 2000 območja.	Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in	106.790	4.094	Vrsta je redka. Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo bujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogrožena uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.			
človeška ribica (<i>Proteus anguinus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Vrsta je bila najdena v Veliki Stankovi jami in jami Remihov mlin.	Živijo v podzemnih vodah dinarskega krasa s temperaturo 8-12°C. Ogroženost močeri je povezana z onesnaženjem površinskih voda na kraškem svetu.	106.340	637	neugodno
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i> *)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Pretežno listnati gozdovi znotraj Natura 2000 območja.	Alpski kozliček je dnevno aktivna vrsta, ki jih najpogosteje opazujemo na mrtvih ali posekanih drevesih od sredine julija do sredine avgusta. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih različnih listavcev, predvsem bukve. Samice odlagajo jajčeca v sveže poškodovan bukov les in štore. Glede na sonaravno gozdno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji se domneva, da je glavna nevarnost a vrsto puščanje hlodovine in cepanic znotraj območij kjer vrst živi v mesecu juliju in avgustu. Sveže posekan les namreč močno privablja osebkke te vrste, ki tu odlagajo jajčeca. Zarod pa seveda ob predelavi propade.	37.265	2.071	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana na širšem območju.
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila popisna v odseku 3.	Prehranjuje se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekritelati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa lahko posamezen osebek prehodi velike razdalje. Odrasli osebki so aktivni od maja do julija in jih najdemo večinoma na cestah ter ob posekanih deblih jelke ali bukve. Ličinka se razvija predvsem v svežih štorih jelke in bukve.	80.440	3.239	Vrsta je pogosta, ohranjenost vrste je zmanjšana, populacija ni izolirana.
škrlatni kukuj (<i>Cucujus cinnaberinus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Pretežni del gozdnega prostora znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila najdena v gozdu okoli Križmanove	Vrsto najpogosteje najdemo pod gnijočim vlažnim lubjem dreves listavcev (hrast, topol, javor, in bukev) ali iglavcev (smreka, jelka in bor). Ličinke in odrasle osebkke najdemo pod lubjem stoječih ali ležečih mrtvih dreves. Edini pogoj naj bi bila konstantna in vlažna mikroklima. V obeh fazah se vrsta prehranjuje predatorsko (ličinke kozličkov), ličinke pa se delno prehranjujejo tudi z lesnim	75.556	3.422	Vrsta je redka, ohranjenost vrste je odlična, populacija ni izolirana.

Priloge

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	koče (odseki 65A, 65C, 74A in 75A).	drobirjem. Vrsto ogroža prekomerno odstranjevanje starih, umirajočih dreves.			
brazdar (<i>Rhyssodes sulcatus</i>)	<u>Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Praviloma ga najdemo v pragozdnih ostankih in sestojih z večjim deležem mrtvega lesa.	Hrošči so aktivni ponoči. Gre za indikatorsko vrsto stabilnega, naravnega mešanega gozda s pragozdnim značajem. Živi za ljubjem odmrlih debel, kjer je dovolj vlage. Ogroža jo gospodarjenje z gozdom, lahko pa jo tudi kaj hitro izlovimo. Pri iskanju hrošča pod lubjem odmrlih dreves se uničuje tudi njen življenjski prostor.	14.769	137 51	Vrsta je prisotna, ohranjenost vrste je dobra, populacija je skoraj izolirana.
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i> *)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno gozdnata pokrajina s posameznimi košenicami, pestro strukturiranimi gozdnimi robovi, gozdnimi jasami, gozdne ceste in poti. Vrsta je bila najdena v odseku 120A.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebki hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.	10.476	294	Vrsta je pogosta, dobro ohranjena, populacija ni izolirana.
rogač (<i>Lucanus cervus</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor znotraj Natura 2000 območja. Vrsta je bila najdena v odseku 59A.	Živi v starih sestojih listavcev, predvsem hrastov, na toplih legah z visokim deležem mrtvega lesa v nižinah in gričevju. Hrošči se pojavijo ob večerih od junija do avgusta. Samice zalegajo jajčeca v ali ob šture, stara ali padla drevesa. Pri tem je bolj kot drevesna vrsta pomembno, da je les v fazi razgradnje posebnih gliv. Celoten razvoj poteka počasi, tudi do 5 let. Zabubijo se v zemlji (15-20 cm globoko) in se razvijejo v hrošče, ki živijo samo nekaj tednov.	76.092	2.612	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, splošna ocena stanja je dobra.
gozdni postavnež (<i>Euphydryas maturna</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI3000263</u> <u>Kočevsko:</u> Gozdni rob s prisotnimi vrstami veliki jesen in topol. Vrsta je bila najdena v odseku 104A.	Živi v vlažnih dolinah s travniki in mešanimi gozdnimi sestoji. Gosenice se do zime skupinsko hranijo z listi velikega jesena in topola. Prezimijo v skupnih gnezdih iz listov hranilne rastline spetih s svilatimi nitmi. Spomladi se gosenice hranijo posamič jesenom in topolom, poleg tega pa še z ozkolistnim trpotcem, vrednikovim jetičnikom, kosteničevjem ali travniško izjevko. Odrasli osebki se zadržujejo večinoma na gozdnih robovih in gozdnih poteh, ki so le del dneva osončene. Hranijo se v glavam na belo	67.717	2.897	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija je (skoraj) izolirana, splošna ocena stanja je dobra.

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
		cvetočih rastlinah (kobulnice, navadna kalin, dobrovita ipd.). Na populacije negativno vpliva predvsem intenzifikacija kmetijske rabe travniških površin v bližini življenjskega prostora, način gospodarjenja z gozdom (odstranjevanje vegetacije na gozdnih obronkih in monokulturno pogozdovanje z iglavci) ter reguliranje manjših potokov z odstranjevanjem obrežne vegetacije.			
veliki frfotavček (<i>Leptidea morsei</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Presvetljeni in vrzelasti listnati in mešani gozdovi.	Vrsta je vezana na tople, vlažne, presvetljene in vrzelaste listnate in mešane gozdove z dobro razvitim zeliščnim slojem in pestrim gozdnim robom, v dolinah ob potokih in rekah, od nižin do 800 m nadmorske višine. Metulji potrebujejo za prehrano cvetoče naktarialne rastline v gozdni podrasti, na vrzelih in gozdnem robu. Samice odlagajo jajca na nekatere vrste stročnic (spomladanski in črni grahor ter nekatere grašice), s katerimi se prehranjujejo izlegle gosenice. Glavni dejavniki ogrožanja vrste so veliki posegi v gozdne površine (goloseki, nadomeščanje drevesnih vrst z monokulturami iglavcev), intenzivno odstranjevanje podrasti in čiščenje gozdnih robov ter klimatske spremembe z vse toplejšimi in sušnimi poletji.	67.717	2.897	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana, ampak je ob meji območja razširjenosti, splošna ocena stanja je dobra.
zeleni žužnjak (<i>Buxbaumia viridis</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Montanski pas, med 500 in 1500 m nadmorske višine, redko sega v kolinski pas.	Mah uspeva predvsem na trhljeh smrekovih štorih, pa tudi na jelovem, bukovem in jelševem razpadajočem lesu, v montanskem pasu, med 500 in 1500 m nadmorske višine, samo redko sega v kolinski pas. Ustrezajo mu tako trhli panji kot tudi večja debela s premerom nad 20 cm saj večja prostornina lesa lažje zadržuje vodo in vzdržuje stalno vlažnost rastišča.	78.268	3.562	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
mah <i>Dicranum viride</i>	Celoten gozdni prostor <u>SI3000263</u> Kočevsko: Montanski pas do 1000 m nadmorske višine, redko pa sega v kolinski pas pod 500 m nadmorske višine.	Poseljuje lubje ob vznožju listopadnih, predvsem starih dreves v strjenih listopadnih (predvsem bukovih) gozdovih. Vrsta se pojavlja v majhnih šopih ali posameznih blazincah z majhno gostoto, skupaj z drugimi vrstami, ki poseljujejo isti habitat. V Sloveniji vrsta uspeva na razpadajočih bukovih ostankih, deblih in štorih v montanskem pasu do 1000 m n.m., redko pa sega v kolinski pas pod 500 m n.m. Vrsta je ogrožena zaradi podiranja gostiteljskih dreves ter dreves v bližnji okolici, kar spreminja mikroklimatske razmere. Vrsta je občutljiva tudi na zračno onesnaženost.	78.268	3.562	Vrsta je prisotna, odlično ohranjena, populacija ni izolirana.
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI5000013</u> Kočevsko:	Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Za gnezdenje pa potrebuje bukova debela oziroma debela listavcev, ki jih uporablja več let. Pomembna so predvsem drevesa, ki	94.292	3.957	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	Celoten gozdni prostor.	imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka.			območju, velikost populacije je 160-300 gnezdečih parov.
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	<u>Upravljalvska cona B - območje gozdnega jereba</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Dobro strukturirani sestoji z večjim deležem iglavcev in skupinami lesk, zaraščajoče površine v gozdnem prostoru.	Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko diverzitetno drevesnih vrst, v kombinaciji s starejšimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda ter jase ali poseke. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev. Glavni razlogi za upad populacije gozdnega jereba: pomankanje gostega grmovnega sloja (do 2 m višine) iglavcev, listavcev ali visokih steblik; pomankanje zeliščnega sloja (borovnica, malinovje) na katerega ima z objedanjem velik vpliv parkljasta divjad; manjša dolžina gozdnega roba in primerljivo manjši delež površin v zaraščanju.	93.101	1.956 4.032	Vprašljivo, vrsta najverjetneje upada. 50-100 parov (Mihelič, 2015, Life Kočevsko)
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>),	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Iglasti in jelovo-bukovi debeljaki nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu stesala črna žolna. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zaloge hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	97.522	4.088	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 60-145 gnezdečih parov, splošna ocena stanja je dobra.
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u> <u>SI5000013 Kočevsko:</u> Vrzlast gozd s starejšim drevjem. Teritorij je velik od 200-400 ha. V njem ima kopališča v vodnih kotanjah.	Kozača naseljuje v Sloveniji večinoma jelovo-bukove gozdove (<i>Omphalodo-Fagetum</i>), ki so tudi glavna gozdna rastlinska združba dinarskega sveta v Sloveniji. Potrebuje gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom velikih dupel in poldupel. Tolerira prebiralno sečnjo in ekstenzivno gospodarjenje z gozdom – pobiranje določenega deleža odmrlih vej, omejeno izločanje sušic ter vzdrževanje določenega števila posek in presvetlitev (neposeljenih in manjših od 2 ha). Izogiba se naseljenim območjem.	97.151	4.087	Splošna ocena stanja je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 300-450 gnezdečih parov.
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	<u>Celoten gozdni prostor</u>	Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Za gnezditveno uspešnost potrebuje	97.522	4.088	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO / POV (ha)	Velikost cone znotraj GGE (ha)	Ocena stanja na območju Natura 2000
	<u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Iglast in jelovobukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasami.	strukturiran gozd z dupli in gozdnimi jasami ali posekami v območju 2 do 10 km ² . Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij.			izolirana na širšem območju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.
pivka (<i>Picus canus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celoten gozdni prostor.	Naseljuje mešane in listnati gozdovi, rečne loke in drevesne mejice. Duplo si izteše sama, najpogosteje v listavce (javor, bukev, hrast, lipa, vrba). Hrani se z mravljami in drugimi žuželkami, ki jih lovi na tleh in na drevju, kjer izza lubja pobira tudi njihove ličinke in bube. Je manj specializirana na mravlje kot zelena žolna. Je stalnica, v Sloveniji velja za pogosto vrsto. V nižinskih predelih jo ogroža zlasti uničevanje rečnih lok in drevesnih mejic.	96.656	4.079	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 160-200 gnezdečih parov.
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Celoten gozdni prostor <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> Pretežno celotno Natura 2000 območje. Vrsta je bila zabeležena v odseku 81.	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirnimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	97.522	4.088	Stopnja ohranjenosti je dobra, populacija ni izolirana na širšem območju, velikost populacije je 15-20 gnezdečih parov.
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Upravljalvska cona A - območje triprstega in belohrbtega detla <u>SI5000013</u> <u>Kočevsko:</u> V okviru projekta Life Kočevsko – LIFE13 NAT/SI/000314 je bila vrst popisana v odseku 84A.	Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	25.591	137	Neugodno, vrsta je v upadanju, velikost populacije je 20-30 gnezdečih parov.

12.1.2 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

Preglednica 139: Pregled varovanih objektov in območij kul. dediščine ter podrobne usmeritve

EID	IME	REŽIM	PODREŽIM	USMERITVE
1-00497	Kočevski Rog - Grobišče pod Krenom	dediščina	zgodovinska krajina	Okolico grobišča je potrebno vzdrževati (pregled stanja dreves in sanacija poškodovanih dreves). Pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE Ljubljana.
1-02779	Cvišlerji - Lokacija cerkve sv. Janeza Krstnika	arheološko najdišče		Upoštevanje varstvenega režima enote – pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE Ljubljana.
1-02798	Rajhenav - Ruševine cerkve sv. Marije Magdalene	arheološko najdišče	memorialna dediščina	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak ali začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali posegi v zemeljske plasti. Pri sanitarni sečnji se po potrebi

				uporablja posebna mehanizacija, da se zmanjša poseganje v teren. Pred posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE Ljubljana.
1-11988	Mačkovec - Arheološko najdišče Lovski vrh	arheološko najdišče	memorialna dediščina	Na območju ni dovoljena gradnja novih vlak ali začasnih površin za skladiščenje lesa. Prepovedano je ruvanje panjev ali posegi v zemeljske plasti. Pri sanitarni sečnji se uporablja posebna mehanizacija za zmanjšanje posegov v teren. Pred posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE Ljubljana.
1-02791	Onek - Lokacija kapele sv. Kozme in Damijana	dokumentarno varstvo		Upoštevanje varstvenega režima enote – pred načrtovanimi posegi je potrebno pridobiti pogoje in soglasje ZVKDS OE Ljubljana.

12.1.3 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	46,79	3.737,19	4,25	3.788,23
Delež (%)	1,24	98,65	0,11	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
01111-Jelova bukovja na globokih tle	422,61	265,6	190,2	455,8	5,00	4,34	9,33	19,6	16,2	18,2	88,7
01201-Podgorska gradnova bukovja	900,26	25,3	221,8	247,1	0,77	5,16	5,93	28,5	18,3	19,3	80,5
01205-Podgorska gradnova bukovja - z	782,93	201,4	127,8	329,2	6,33	3,10	9,43	24,1	17,5	21,5	75,1
01301-Podgorska bukovja	1.150,84	57,9	289,8	347,7	1,34	5,94	7,29	24,8	18,1	19,2	91,8
07000-Gozdovi za večjo pestrost	515,63	40,6	171,8	212,4	1,30	3,91	5,22	23,9	17,5	18,7	76,2
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.772,27	100,8	212,7	313,5	2,65	4,71	7,36	23,1	17,8	19,5	83,2
09000-Gozdni rezervati	15,96	76,3	204,7	281,0	2,99	5,04	8,03	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	15,96	76,3	204,7	281,0	2,99	5,04	8,03	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	3.788,23	100,7	212,6	313,3	2,65	4,71	7,36	23,1	17,8	19,5	82,9

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	324,32	8,6						
Drogovnjak	389,01	10,3	1,54	0,4	0,0	53,2	35,1	11,7
Debeljak	1.954,77	51,5	108,82	5,6	1,7	84,7	13,6	0,0
Sestoj v obnovi	813,40	21,5	380,89	46,8	0,1	92,9	6,1	0,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	273,62	7,2	52,21	19,1	0,0	77,3	16,9	5,8
Pionirski gozd z grmišči	33,11	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.788,23	100,0	543,46	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	324,32	0,1	86,9	9,4	3,6	71,6	26,3	2,1	0,0	29,4	42,9	20,2	7,5
Drogovnjak	389,01	1,0	34,2	56,3	8,5	43,8	38,1	18,1	0,0	30,5	58,1	9,7	1,7
Debeljak	1.954,77					73,4	19,8	6,8	0,0	0,8	76,1	21,9	1,2
Sestoj v obnovi	813,40					74,5	20,4	5,1	0,0				
RAZNOMERNO (sk- gnz)	273,62					6,9	60,3	32,8	0,0				
Pionirski gozd z grmišči	33,11	0,0	0,0	12,6	87,4								
Skupaj	3.788,23												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,0	10,7	15,6	19,0	48,7	24,6	76,9
Jelka	0,9	2,9	8,1	20,0	68,1	7,3	22,9
Bor	4,0	6,6	16,7	17,5	55,2	0,1	0,3
Macesen	5,7	10,9	16,8	18,1	48,5	0,2	0,5
Bukev	5,5	13,1	23,8	28,9	28,7	51,8	162,4
Hrast	5,9	14,8	23,4	25,2	30,7	1,5	4,7
Pl. lst.	6,6	14,5	23,6	26,4	28,9	8,9	27,9
Dr. tr. lst.	8,9	19,0	23,1	21,3	27,7	4,7	14,9
Meh. lst.	9,7	19,8	20,2	18,3	32,0	0,9	2,8
Iglavci	4,8	8,9	13,9	19,2	53,2	32,1	100,7
Listavci	5,9	13,8	23,7	27,8	28,8	67,9	212,6
Skupaj	5,6	12,2	20,6	25,1	36,5	100,0	313,3

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,0	10,7	15,6	19,0	48,7	24,6	77,1
Jelka	0,9	2,8	8,0	19,9	68,4	7,3	22,9
Bor	4,0	6,6	16,7	17,5	55,2	0,1	0,3
Macesen	5,7	10,9	16,8	18,1	48,5	0,2	0,5
Bukev	5,5	13,1	23,8	28,9	28,7	52,0	162,8
Hrast	5,9	14,8	23,4	25,2	30,7	1,5	4,7
Pl. lst.	6,5	14,4	23,5	26,5	29,1	8,8	27,7
Dr. tr. lst.	8,9	19,0	22,9	21,3	27,9	4,7	14,8
Meh. lst.	9,4	20,8	20,7	18,0	31,1	0,8	2,6
Iglavci	4,8	8,9	13,9	19,2	53,2	32,2	100,8
Listavci	5,9	13,8	23,7	27,9	28,7	67,8	212,7
Skupaj	5,6	12,2	20,5	25,1	36,6	100,0	313,5

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,41	0,46	0,49	0,94	36,0	2,65
Listavci	0,71	0,99	1,19	1,07	0,75	64,0	4,71
Skupaj	1,06	1,40	1,65	1,56	1,69	100,0	7,36

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,35	0,41	0,47	0,49	0,94	36,0	2,66
Listavci	0,72	0,99	1,19	1,08	0,75	64,0	4,73
Skupaj	1,07	1,40	1,66	1,57	1,69	100,0	7,39

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	96.000	25,2											
Listavci	149.000	18,5											
Skupaj	245.000	20,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	133,03	133,53											
Priprava tal	ha	6,50	6,50											
Sadnja	ha	6,90	7,30											
Obžetev	ha	23,10	65,70											
Nega mladja	ha	45,10	45,50											
Nega gošče	ha	262,33	263,33											
Nega letvenjaka	ha	230,81	241,36											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	29,05	29,05											
Varstvo pred žuželkami	dni	93,60	93,60											
Zaščita s premazom	ha	44,40	116,20											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	900,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	19,50	20,50											
Vzdrževanje travinj	ha	2,90	27,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	121,25	139,75											
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,75	0,75											
Naravni razvoj biotopov	ha	142,60	142,60											
Postavitev gnezdnic	kos	22,00	22,00											
Vzdrževanje stez	dni	28,00	96,00											

12.1.4 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja na globokih tleh - 01111

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8,79	413,70	0,12	422,61
Delež (%)	2,1	97,9	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	0,0	2,7	6,7	19,8	70,8	22,1	100,9
Jelka	0,0	2,0	6,2	20,0	71,8	36,1	164,4
Macesen	0,0	1,8	6,1	20,1	72,0	0,1	0,3
Bukev	6,9	16,4	31,7	28,0	17,0	34,3	156,4
Hrast	11,8	19,5	27,3	24,0	17,4	0,1	0,4

Priloge

Pl. lst.	7,0	16,0	30,1	27,6	19,3	6,7	30,5
Dr. tr. lst.	8,0	14,4	19,7	24,9	33,0	0,6	2,9
Iglavci	0,0	2,3	6,4	19,9	71,4	58,3	265,6
Listavci	6,9	16,3	31,3	27,9	17,6	41,7	190,2
Skupaj	2,9	8,2	16,8	23,2	48,9	100,0	455,8

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,00	0,24	0,49	1,20	3,06	53,6	5,00
Listavci	0,62	0,99	1,41	0,96	0,35	46,4	4,34
Skupaj	0,62	1,23	1,90	2,16	3,41	100,0	9,34

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	382,10	90,4	30,93	7,3	0,00	0,0	9,58	2,3	422,61	100,0
Skupaj vsi gozdovi	382,10	90,4	30,93	7,3	0,00	0,0	9,58	2,3	422,61	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	3,8	6,6	10,4	4,1	8,4	12,5	7,9	15,0	22,9	9,8
30 - 49 cm	0,6	0,3	0,9	0,3	0,6	0,9	0,9	0,9	1,8	3,9
50 in več cm	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,3	0,9	3,5
Skupaj	4,7	6,9	11,6	4,7	9,3	14,0	9,4	16,2	25,6	17,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	14,76	3,5							
Drogovnjak	14,03	3,3	0,18	1,3	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	302,73	71,7	11,60	3,8	0,0	92,0	8,0	0,0	
Sestoj v obnovi	50,02	11,8	22,46	44,9	0,0	96,8	2,3	0,9	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	41,07	9,7	11,97	29,1	0,0	97,6	2,4	0,0	
Skupaj	422,61	100,0	46,21	10,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,44	0,20	0,00	0,00	0,00	43,82	0,00	0,57	0,18	0,00	46,21
%	0,35	0,05	0,00	0,00	0,00	10,74	0,00	0,14	0,04	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	91	14,3	63,7	20,9	1,1	0,0
Jelka	154	18,2	46,8	29,2	5,8	0,0
Bukev	213	10,3	32,4	35,7	16,4	5,2
Hrast	4	0,0	25,0	75,0	0,0	0,0
Pl. lst.	40	32,5	27,5	27,5	10,0	2,5

Dr. tr. lst.	7	0,0	0,0	0,0	14,3	85,7
Meh. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	245	16,7	53,1	26,1	4,1	0,0
Skupaj listavci	265	13,2	30,6	33,9	15,1	7,2
Skupaj	510	14,9	41,4	30,2	9,8	3,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	24,2
Veje	0,1
Osutost	0,1
Skupaj	24,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	20.000	15.925	79,6	51,4
LISTAVCI	11.000	8.407	76,4	27,1
Skupaj	31.000	24.332	78,5	78,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	46,7	23,1	6,4
Jelka	18,7	7,7	2,6
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	31,9	14,2	4,4
Hrast	0,1	16,0	0,0
Pl. lst.	1,6	3,2	0,2
Dr. tr. lst.	1,0	16,5	0,1
Meh. lst.	0,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	65,4	14,7	9,0
Skupaj listavci	34,6	12,3	4,8
Skupaj	100,0	13,8	13,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,3	8,8	22,2	14,1	14,3	14,7	37,8
Listavci	3,6	5,7	6,3	14,2	31,4	12,3	20,0
Skupaj	3,3	6,3	11,1	14,2	17,0	13,8	57,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	27,2	29,7	0,0	0,2	0,0	34,4	1,0	6,3	1,2	0,0

2016	27,8	33,4	0,0	0,0	0,0	30,8	0,1	7,0	0,8	0,1
2026	22,1	36,1	0,0	0,1	0,0	34,3	0,1	6,7	0,6	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	27.000	24,1											
Listavci	13.000	16,2											
Skupaj	40.000	20,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	12,75	12,75											
Priprava tal	ha	0,50	0,50											
Sadnja	ha	0,50	0,50											
Obžetev	ha	0,50	2,50											
Nega gošče	ha	22,90	22,90											
Nega letvenjaka	ha	18,25	18,25											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,60	1,60											
Varstvo pred žuželkami	dni	15,60	15,60											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	20,50	23,25											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukova - 01201

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	17,37	880,44	2,45	900,26
Delež (%)	1,9	97,8	0,3	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	5,4	7,6	23,1	24,7	39,2	8,5	20,9
Jelka	1,3	2,9	18,6	26,2	51,0	1,8	4,4
Bukev	6,0	14,3	23,3	26,5	29,9	65,2	160,9
Hrast	4,7	12,4	23,8	28,1	31,0	4,8	12,0
Pl. Ist.	6,6	14,4	23,8	26,5	28,7	10,5	26,0
Dr. tr. Ist.	7,7	15,7	24,2	25,4	27,0	9,0	22,3
Meh. Ist.	20,0	21,9	20,5	18,4	19,2	0,2	0,6
Iglavci	4,7	6,7	22,3	24,9	41,4	10,3	25,3
Listavci	6,2	14,4	23,4	26,5	29,5	89,7	221,8
Skupaj	6,0	13,6	23,3	26,3	30,8	100,0	247,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,09	0,08	0,21	0,18	0,21	13,0	0,77
Listavci	0,91	1,16	1,27	1,06	0,76	87,0	5,16
Skupaj	1,00	1,24	1,48	1,24	0,97	100,0	5,93

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	651,62	72,4	161,04	17,9	59,37	6,6	28,23	3,1	900,26	100,0
Skupaj vsi gozdovi	651,62	72,4	161,04	17,9	59,37	6,6	28,23	3,1	900,26	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	1,6	5,2	6,8	3,6	11,2	14,8	5,2	16,4	21,6	8,6
30 - 49 cm	0,0	1,0	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0	2,0	2,0	3,8
50 in več cm	0,1	0,3	0,4	0,0	0,3	0,3	0,1	0,6	0,7	2,6
Skupaj	1,7	6,5	8,2	3,6	12,5	16,1	5,3	19,0	24,3	15,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek							
	ha	%	Površina		Zasnova					
			ha	%	1	2	3	4		
Mladovje	94,13	10,5								
Drogovnjak	91,06	10,1	0,12	0,1	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	378,42	42,0	31,13	8,2	0,0	94,1	5,9	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	251,69	28,0	126,45	50,2	0,0	98,2	1,7	0,1	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	80,95	9,0	23,33	28,8	0,0	90,4	9,6	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	4,01	0,4	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	900,26	100,0	181,03	20,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,69	0,04	0,00	0,00	0,00	172,28	0,00	4,61	3,37	0,04	181,03
%	0,09	0,00	0,00	0,00	0,00	21,37	0,00	0,57	0,42	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	53	1,9	30,2	47,1	18,9	1,9
Jelka	16	6,3	74,9	18,8	0,0	0,0
Bukev	460	3,3	26,3	42,8	21,7	5,9
Hrast	34	2,9	11,8	26,5	41,2	17,6
Pl. Ist.	103	7,8	29,1	43,7	13,6	5,8
Dr. tr. Ist.	62	0,0	3,2	9,7	16,1	71,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj iglavci	69	2,9	40,6	40,6	14,5	1,4
Skupaj listavci	660	3,6	23,8	38,9	21,1	12,6
Skupaj	729	3,6	25,4	39,1	20,4	11,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	12,0
Veje	1,4
Osutost	0,2
Skupaj	13,6

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	5.772	12.960	224,5	33,0
LISTAVCI	33.478	35.743	106,8	91,1
Skupaj	39.250	48.703	124,1	124,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	26,1	49,6	5,6
Jelka	0,5	6,6	0,1
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	65,4	22,1	14,0
Hrast	0,3	1,3	0,1
Pl. lst.	3,3	7,5	0,7
Dr. tr. lst.	4,4	10,5	1,0
Meh. lst.	0,0	0,7	0,0
Skupaj iglavci	26,6	44,0	5,7
Skupaj listavci	73,4	18,1	15,8
Skupaj	100,0	21,5	21,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	18,5	35,0	25,9	36,7	57,6	44,0	14,5
Listavci	12,8	12,8	12,3	18,0	26,9	18,1	40,0
Skupaj	13,2	14,1	13,8	20,0	33,2	21,5	54,5

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	12,8	1,4	0,1	0,0	0,0	63,2	3,3	10,9	7,6	0,7
2016	11,3	1,7	0,0	0,0	0,0	63,4	4,7	9,6	9,1	0,2
2026	8,5	1,8	0,0	0,0	0,0	65,2	4,8	10,5	9,0	0,2

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	6.500	28,5											
Listavci	39.000	19,5											
Skupaj	45.500	20,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	23,40	23,40											
Priprava tal	ha	1,00	1,00											
Sadnja	ha	1,00	1,00											
Obžetev	ha	2,00	5,00											

Priloge

Nega mladja	ha	1,10	1,10											
Nega gošče	ha	92,48	92,48											
Nega letvenjaka	ha	90,29	100,42											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	10,00	10,00											
Zaščita s premazom	ha	1,00	5,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	0,50	0,50											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	24,00	29,50											
Naravni razvoj biotopov	ha	11,27	11,27											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska gradnova bukovja - zasmrečena - 01205*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8,97	772,28	1,68	782,93
Delež (%)	1,1	98,7	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	7,7	15,3	17,8	17,8	41,4	58,2	191,5
Jelka	4,5	7,1	16,1	17,0	55,3	2,0	6,5
Bor	4,2	6,6	16,6	17,4	55,2	0,4	1,2
Macesen	6,1	11,7	17,5	17,8	46,9	0,7	2,3
Bukev	9,4	19,2	21,6	19,0	30,8	26,3	86,7
Hrast	10,6	18,4	21,4	18,6	31,0	0,7	2,4
Pl. lst.	9,8	18,1	21,2	17,8	33,1	7,2	23,8
Dr. tr. lst.	11,6	20,1	21,0	17,9	29,4	3,7	12,3
Meh. lst.	16,4	22,9	20,4	16,0	24,3	0,8	2,6
Iglavci	7,6	15,0	17,7	17,8	41,9	61,2	201,4
Listavci	9,9	19,1	21,5	18,6	30,9	38,8	127,8
Skupaj	8,5	16,6	19,2	18,1	37,6	100,0	329,2

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	1,13	1,40	1,22	0,97	1,62	67,1	6,33
Listavci	0,74	0,83	0,64	0,42	0,47	32,9	3,10
Skupaj	1,87	2,23	1,86	1,39	2,09	100,0	9,43

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	34,78	4,4	38,82	5,0	204,45	26,1	504,88	64,5	782,93	100,0
Skupaj vsi gozdovi	34,78	4,4	38,82	5,0	204,45	26,1	504,88	64,5	782,93	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	12,5	4,3	16,8	13,9	8,2	22,1	26,4	12,5	38,9	15,4
30 - 49 cm	0,5	1,0	1,5	0,5	1,6	2,1	1,0	2,6	3,6	6,4
50 in več cm	0,3	0,2	0,5	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5	1,0	3,2
Skupaj	13,3	5,5	18,8	14,6	10,1	24,7	27,9	15,6	43,5	25,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	87,87	11,2							
Drogovnjak	179,81	23,0	0,29	0,2	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	331,09	42,3	14,28	4,3	0,0	67,0	33,0	0,0	
Sestoj v obnovi	161,99	20,7	48,80	30,1	0,6	64,7	29,7	5,0	

RAZNOMERNO (sk-gnz)	15,64	2,0	3,77	24,1	0,0	69,8	30,2	0,0
Pionirski gozd z grmišči	6,53	0,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	782,93	100,0	67,14	8,6	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	4,24	0,04	0,00	0,00	0,00	56,95	0,00	1,49	4,41	0,01	67,14
%	0,61	0,01	0,00	0,00	0,00	8,19	0,00	0,21	0,63	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	444	3,4	33,8	43,2	18,2	1,4
Jelka	16	0,0	50,0	25,0	25,0	0,0
Bor	2	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0
Macesen	5	0,0	80,0	20,0	0,0	0,0
Bukev	217	3,2	18,4	36,9	28,1	13,4
Hrast	7	0,0	0,0	42,8	42,9	14,3
Pl. Ist.	66	13,6	12,1	33,4	22,7	18,2
Dr. tr. Ist.	35	0,0	0,0	2,9	14,3	82,8
Meh. Ist.	5	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Skupaj iglavci	467	3,2	34,7	42,4	18,4	1,3
Skupaj listavci	330	4,8	14,5	32,2	26,4	22,1
Skupaj	797	3,9	26,3	38,2	21,7	9,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	20,4
Veje	0,8
Osutost	0,2
Skupaj	21,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	39.228	77.692	198,1	159,4
LISTAVCI	9.522	3.031	31,8	6,2
Skupaj	48.750	80.723	165,6	165,6

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	95,8	44,1	29,2
Jelka	0,4	9,1	0,1
Bor	0,0	0,4	0,0
Macesen	0,0	0,3	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	2,9	4,4	0,9
Hrast	0,0	0,2	0,0
Pl. Ist.	0,6	2,4	0,2
Dr. tr. Ist.	0,2	2,4	0,1

Meh. lst.	0,1	2,4	0,0
Skupaj iglavci	96,2	42,7	29,4
Skupaj listavci	3,8	3,7	1,1
Skupaj	100,0	30,5	30,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	19,9	43,8	59,2	45,8	39,1	42,7	95,6
Listavci	2,9	2,8	3,4	4,7	4,2	3,7	3,7
Skupaj	13,9	29,0	38,6	33,0	30,3	30,5	99,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	69,8	1,3	0,5	0,5	0,0	17,0	0,9	6,2	3,2	0,6
2016	66,3	1,3	0,5	0,6	0,0	20,2	0,7	7,1	2,4	0,9
2026	58,2	2,0	0,4	0,7	0,0	26,3	0,7	7,2	3,7	0,8

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	40.500	25,7											
Listavci	17.500	17,5											
Skupaj	58.000	22,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	40,39	40,89											
Priprava tal	ha	4,00	4,00											
Sadnja	ha	4,40	4,80											
Obžetev	ha	19,60	54,20											
Nega mladja	ha	43,70	44,10											
Nega gošče	ha	27,55	28,55											
Nega letvenjaka	ha	10,90	10,90											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	10,15	10,15											
Varstvo pred žuželkami	dni	78,00	78,00											
Zaščita s premazom	ha	43,40	111,20											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	400,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	1,00	1,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	21,25	21,25											
Naravni razvoj biotopov	ha	0,82	0,82											
Postavitev gnezdnic	kos	5,00	5,00											
Vzdrževanje stez	dni	8,00	16,00											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja - 01301*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	9,68	1.141,16	0,00	1.150,84
Delež (%)	0,8	99,2	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,8	6,6	13,2	19,2	54,2	14,8	51,4
Jelka	6,0	6,9	13,5	17,9	55,7	1,8	6,4
Macesen	4,3	6,1	15,5	19,8	54,3	0,0	0,1
Bukev	4,2	9,6	23,1	34,0	29,1	73,2	254,2
Hrast	4,0	9,3	22,8	34,4	29,5	0,2	0,7
Pl. Ist.	4,5	9,6	23,2	33,8	28,9	8,9	31,0
Dr. tr. Ist.	6,1	13,7	25,0	29,9	25,3	1,1	3,8
Meh. Ist.	10,2	15,9	26,8	26,6	20,5	0,0	0,1
Iglavci	6,7	6,7	13,2	19,1	54,3	16,6	57,9
Listavci	4,3	9,7	23,2	33,8	29,0	83,4	289,8
Skupaj	4,7	9,2	21,5	31,4	33,2	100,0	347,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,24	0,15	0,22	0,24	0,49	18,4	1,34
Listavci	0,62	0,88	1,55	1,79	1,10	81,6	5,94
Skupaj	0,86	1,03	1,77	2,03	1,59	100,0	7,28

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.097,59	95,3	52,42	4,6	0,83	0,1	0,00	0,0	1.150,84	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.097,59	95,3	52,42	4,6	0,83	0,1	0,00	0,0	1.150,84	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	5,6	6,3	11,9	4,8	9,1	13,9	10,4	15,4	25,8	10,5
30 - 49 cm	0,6	0,8	1,4	0,4	1,1	1,5	1,0	1,9	2,9	5,5
50 in več cm	0,3	0,1	0,4	0,1	0,2	0,3	0,4	0,3	0,7	2,6
Skupaj	6,5	7,2	13,7	5,3	10,4	15,7	11,8	17,6	29,4	18,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	112,72	9,8							
Drogovnjak	36,51	3,2	0,02	0,1	0,0	100,0	0,0	0,0	
Debeljak	712,41	61,9	39,44	5,5	4,8	85,8	9,4	0,0	
Sestoj v obnovi	289,20	25,1	155,54	53,8	0,0	98,9	1,1	0,0	
Skupaj	1.150,84	100,0	195,00	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,62	0,05	0,00	0,00	0,00	191,18	0,00	0,74	1,41	0,00	195,00
%	0,16	0,00	0,00	0,00	0,00	18,42	0,00	0,07	0,14	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	189	12,7	39,1	34,9	12,2	1,1
Jelka	19	26,3	26,3	42,1	5,3	0,0
Bukev	980	14,1	28,3	34,2	19,0	4,4
Pl. Ist.	129	16,3	24,0	27,9	22,5	9,3
Dr. tr. Ist.	10	0,0	0,0	10,0	40,0	50,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	208	13,9	38,0	35,6	11,5	1,0
Skupaj listavci	1.120	14,2	27,5	33,3	19,6	5,4
Skupaj	1.328	14,2	29,1	33,7	18,3	4,7

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	19,9
Veje	0,6
Osutost	0,3
Skupaj	20,8

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	14.097	11.915	84,5	15,6
LISTAVCI	62.057	60.631	97,7	79,6
Skupaj	76.154	72.546	95,3	95,3

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	16,3	19,5	3,1
Jelka	0,1	1,5	0,0
Bor	0,0	0,0	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	82,4	21,2	15,5
Hrast	0,0	1,1	0,0
Pl. Ist.	1,0	2,3	0,2
Dr. tr. Ist.	0,2	3,7	0,0
Meh. Ist.	0,0	0,4	0,0
Skupaj iglavci	16,4	17,9	3,1
Skupaj listavci	83,6	19,0	15,7
Skupaj	100,0	18,8	18,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,2	9,0	14,2	12,2	24,9	17,9	10,5
Listavci	7,9	8,4	7,8	16,2	41,1	19,0	53,6
Skupaj	8,0	8,5	8,5	15,5	36,7	18,8	64,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	15,9	1,7	0,0	0,0	0,0	73,8	0,4	7,3	0,8	0,1
2016	15,8	1,5	0,0	0,0	0,0	73,3	0,2	8,0	1,1	0,1
2026	14,8	1,8	0,0	0,0	0,0	73,2	0,2	8,9	1,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	17.000	25,5											
Listavci	64.000	19,2											
Skupaj	81.000	20,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	44,14	44,14											
Nega mladja	ha	0,30	0,30											
Nega gošče	ha	101,80	101,80											
Nega letvenjaka	ha	103,57	103,99											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	5,75	5,75											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	55,50	65,75											
Naravni razvoj biotopov	ha	16,26	16,26											
Postavitev gnezdnic	kos	2,00	2,00											

Rastičnogojitveni razred: Gozdovi za večjo pestrost - 07000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1,45	514,18	0,00	515,63
Delež (%)	0,3	99,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	4,1	8,1	18,7	20,5	48,6	18,5	39,3
Jelka	2,0	4,4	16,4	18,8	58,4	0,4	0,9
Bor	3,1	6,6	17,2	18,0	55,1	0,2	0,4
Bukev	4,1	17,7	21,5	20,0	36,7	39,3	83,2
Hrast	7,0	20,6	23,0	18,6	30,8	3,6	7,7
Pl. Ist.	6,7	20,2	20,9	18,4	33,8	12,8	27,2
Dr. tr. Ist.	9,5	23,2	22,3	16,8	28,2	18,7	39,8
Meh. Ist.	6,7	20,3	20,8	18,4	33,8	6,5	13,9
Iglavci	4,0	8,0	18,7	20,4	48,9	19,1	40,6
Listavci	6,1	19,7	21,6	18,8	33,8	80,9	171,8
Skupaj	5,7	17,5	21,1	19,1	36,6	100,0	212,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,14	0,17	0,30	0,26	0,44	25,0	1,30
Listavci	0,58	1,16	0,89	0,59	0,69	75,0	3,91
Skupaj	0,72	1,33	1,19	0,85	1,13	100,0	5,21

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	14,66	2,8	223,27	43,4	116,24	22,5	161,46	31,3	515,63	100,0
Skupaj vsi gozdovi	14,66	2,8	223,27	43,4	116,24	22,5	161,46	31,3	515,63	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,9	14,8	15,7	0,2	17,1	17,3	1,1	31,9	33,0	10,7
30 - 49 cm	0,0	2,5	2,5	0,0	4,1	4,1	0,0	6,6	6,6	9,7
50 in več cm	0,2	0,5	0,7	0,0	0,2	0,2	0,2	0,7	0,9	2,7
Skupaj	1,1	17,8	18,9	0,2	21,4	21,6	1,3	39,2	40,5	23,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	14,84	2,9							
Drogovnjak	67,15	13,0	0,93	1,4	0,0	22,6	58,1	19,3	
Debeljak	219,40	42,5	12,30	5,6	0,0	71,1	28,9	0,0	
Sestoj v obnovi	57,25	11,1	27,15	47,4	0,0	82,4	14,2	3,4	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	135,96	26,4	13,14	9,7	0,0	37,7	39,3	23,0	

Pionirski gozd z grmišči	21,03	4,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	515,63	100,0	53,52	10,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	1,17	0,00	0,00	0,00	0,00	43,41	0,12	1,69	6,22	0,91	53,52
%	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	8,67	0,02	0,34	1,24	0,18	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	77	0,0	14,3	32,5	40,2	13,0
Jelka	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Bukev	149	1,3	6,0	20,8	28,2	43,7
Hrast	6	0,0	0,0	0,0	16,7	83,3
Pl. lst.	87	0,0	17,2	41,5	24,1	17,2
Dr. tr. lst.	64	0,0	1,6	3,1	15,6	79,7
Meh. lst.	28	0,0	0,0	0,0	28,6	71,4
Skupaj iglavci	78	0,0	14,1	32,1	39,7	14,1
Skupaj listavci	334	0,6	7,5	20,7	24,6	46,6
Skupaj	412	0,5	8,7	22,8	27,4	40,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	10,3
Veje	1,9
Osutost	0,2
Skupaj	12,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	6.903	4.571	66,2	27,1
LISTAVCI	9.943	8.552	86,0	50,8
Skupaj	16.846	13.122	77,9	77,9

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	34,7	20,8	4,4
Jelka	0,1	0,4	0,0
Bor	0,0	2,7	0,0
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	49,1	17,6	6,2
Hrast	0,1	0,4	0,0
Pl. lst.	6,5	8,2	0,8
Dr. tr. lst.	9,3	6,7	1,2
Meh. lst.	0,2	0,2	0,0
Skupaj iglavci	34,8	19,0	4,4

Skupaj listavci	65,2	10,7	8,2
Skupaj	100,0	12,6	12,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8,5	22,7	30,4	21,1	15,0	19,0	8,7
Listavci	8,1	7,8	11,4	14,9	10,5	10,7	16,3
Skupaj	8,1	9,7	14,6	16,4	12,0	12,6	25,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	14,5	1,6	0,2	0,0	0,0	36,1	3,2	14,7	19,2	10,5
2016	21,2	1,8	0,2	0,0	0,0	35,3	2,9	10,0	17,6	11,0
2026	18,5	0,4	0,2	0,0	0,0	39,3	3,6	12,8	18,7	6,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	5.000	23,9											
Listavci	15.500	17,5											
Skupaj	20.500	18,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	12,35	12,35											
Priprava tal	ha	1,00	1,00											
Sadnja	ha	1,00	1,00											
Obžetev	ha	1,00	4,00											
Nega gošče	ha	17,60	17,60											
Nega letvenjaka	ha	7,80	7,80											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	1,55	1,55											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	100,00	500,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	18,00	19,00											
Vzdrževanje travinj	ha	2,70	25,40											
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,75	0,75											
Naravni razvoj biotopov	ha	114,25	114,25											
Postavitev gnezdnic	kos	15,00	15,00											
Vzdrževanje stez	dni	20,00	80,00											

Rastičnogojitveni razred: Gozdni rezervati - 09000

Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,53	15,43	0,00	15,96
Delež (%)	3,3	96,7	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,9	15,2	17,0	13,6	47,3	14,6	41,0
Jelka	10,0	20,1	30,0	29,9	10,0	12,6	35,3
Bukev	10,1	24,8	39,9	17,8	7,4	21,6	60,6
Hrast	18,1	4,0	26,4	22,8	28,7	1,0	2,9
Pl. lst.	13,3	18,8	36,4	17,6	13,9	22,6	63,7
Dr. tr. lst.	12,5	16,1	44,1	19,2	8,1	10,7	29,9
Meh. lst.	12,8	6,0	12,8	22,6	45,8	16,9	47,6
Iglavci	8,3	17,4	23,1	21,1	30,1	27,1	76,3
Listavci	12,2	17,0	32,9	19,2	18,7	72,9	204,7
Skupaj	11,1	17,1	30,3	19,7	21,8	100,0	281,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,50	0,73	0,75	0,55	0,45	37,2	2,99
Listavci	1,56	1,23	1,47	0,58	0,21	62,8	5,04
Skupaj	2,06	1,96	2,22	1,13	0,66	100,0	8,03

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	8,01	50,2	0,00	0,0	7,95	49,8	0,00	0,0	15,96	100,0
Skupaj vsi gozdovi	8,01	50,2	0,00	0,0	7,95	49,8	0,00	0,0	15,96	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	3,3	3,3	3,3	10,0	13,3	3,3	13,3	16,6	5,2
30 - 49 cm	6,7	0,0	6,7	6,7	0,0	6,7	13,4	0,0	13,4	23,1
50 in več cm	6,7	0,0	6,7	6,7	0,0	6,7	13,4	0,0	13,4	45,3
Skupaj	13,4	3,3	16,7	16,7	10,0	26,7	30,1	13,3	43,4	73,6

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
	ha	%	Površina		Zasnova				
			ha	%	1	2	3	4	
Drogovnjak	0,45	2,8							
Debeljak	10,72	67,2	0,07	0,7	0,0	100,0	0,0	0,0	
Sestoj v obnovi	3,25	20,4	0,49	15,1	0,0	0,0	100,0	0,0	
Pionirski gozd z grmišči	1,54	9,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	15,96	100,0	0,56	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,00	0,18	0,34	0,00	0,56
%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,25	0,00	1,13	2,13	0,00	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	3	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Bukev	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pl. list.	3	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7
Dr. tr. list.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. list.	11	0,0	0,0	0,0	18,2	81,8
Skupaj iglavci	3	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Skupaj listavci	18	0,0	0,0	0,0	22,2	77,8
Skupaj	21	0,0	4,8	4,8	23,8	66,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,6
Veje	10,5
Osutost	0,0
Skupaj	13,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Skupaj	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2006 do 2026

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2006	18,4	15,6	0,0	0,0	0,0	23,5	0,9	20,1	9,8	11,7
2016	25,9	12,4	0,0	0,0	0,0	20,4	1,0	19,4	9,3	11,6
2026	14,6	12,6	0,0	0,0	0,0	21,6	1,0	22,6	10,7	16,9

12.1.5 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Zasebni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondí po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	46,26	94,2	226,4	320,6	2,45	5,12	7,57	17,8	12,3	13,9	58,8
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	0,53	0,0	326,4	326,4	0,00	6,62	6,60	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	46,79	93,1	227,5	320,7	2,42	5,14	7,56	17,8	12,1	13,7	58,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	2,23	4,8
Drogovnjak	3,24	6,9
Debeljak	27,33	58,4
Sestoj v obnovi	9,76	20,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	3,25	6,9
Pionirski gozd z grmišči	0,98	2,1
Skupaj:	46,79	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	21,5
Jelka	7,6
Bukev	51,9
Hrast	3,1
Pl. lst.	10,7
Dr. tr. lst.	5,1
Meh. lst.	0,3
Iglavci	29,0
Listavci	71,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,8	7,1	13,7	18,2	56,2	29,0	93,1
Listavci	7,3	13,6	23,8	26,5	28,8	71,0	227,5
Skupaj	6,6	11,7	20,9	24,1	36,7	100,0	320,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	775	17,8											
Listavci	1.285	12,1											
Skupaj	2.060	13,7											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Priloge

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,10	1,10											
Nega gošče	ha	1,70	1,70											
Nega letvenjaka	ha	2,10	2,10											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,15	0,15											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	3.721,76	100,9	212,5	313,5	2,65	4,70	7,35	25,3	18,7	20,8	88,7
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	15,43	78,9	200,5	279,4	3,09	4,99	8,08	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	3.737,19	100,8	212,5	313,3	2,65	4,71	7,36	25,3	18,6	20,7	88,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	321,42	8,6
Drogovnjak	385,77	10,3
Debeljak	1.925,74	51,5
Sestoj v obnovi	802,56	21,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	269,72	7,2
Pionirski gozd z grmišči	31,98	0,9
Skupaj:	3.737,19	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	24,6
Jelka	7,3
Bor	0,1
Macesen	0,2
Bukev	51,8
Hrast	1,5
Pl. lst.	8,9
Dr. tr. lst.	4,7
Meh. lst.	0,9
Iglavci	32,2
Listavci	67,8
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4,8	8,9	13,9	19,2	53,2	32,2	100,8
Listavci	5,9	13,8	23,7	27,9	28,7	67,8	212,5
Skupaj	5,6	12,2	20,6	25,1	36,5	100,0	313,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	87.306	23,2											
Listavci	141.634	17,8											
Skupaj	228.940	19,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj	0	0,0										

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	131,93	132,43											
Priprava tal	ha	6,50	6,50											
Sadnja	ha	6,90	7,30											
Obžetev	ha	23,10	65,70											
Nega mladja	ha	45,10	45,50											
Nega gošče	ha	260,63	261,63											
Nega letvenjaka	ha	228,31	238,46											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	28,90	28,90											
Varstvo pred žuželkami	dni	93,60	93,60											
Zaščita s premazom	ha	44,40	116,20											
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	200,00	900,00											
Vzdrževanje grmišč	ha	19,50	20,50											
Vzdrževanje travinj	ha	2,90	27,40											
Vzdrževanje vodnih površin	dni	121,25	139,75											
Postavitev valilnic in ostalo	dni	0,75	0,75											
Naravni razvoj biotopov	ha	142,60	142,60											
Postavitev gnezdnic	kos	22,00	22,00											
Vzdrževanje stez	dni	28,00	96,00											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	4,25	77,2	167,5	244,7	2,21	4,15	6,35	8,8	15,2	13,2	50,7
Skupaj vsi gozdovi	4,25	77,2	167,5	244,7	2,21	4,15	6,35	8,8	15,2	13,2	50,7

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	0,67	15,8
Debeljak	1,70	40,0
Sestoj v obnovi	1,08	25,4
RAZNOMERNO (sk-gnz)	0,65	15,3
Pionirski gozd z grmišči	0,15	3,5
Skupaj:	4,25	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	28,0
Jelka	3,6
Bukev	40,3
Hrast	0,0
Pl. lst.	22,7
Dr. tr. lst.	4,9
Meh. lst.	0,6
Iglavci	31,5
Listavci	68,5
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,7	4,8	15,4	17,7	55,4	31,5	77,2
Listavci	10,8	13,3	20,5	22,1	33,3	68,5	167,5
Skupaj	9,5	10,6	18,9	20,7	40,3	100,0	244,7

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
Iglavci	29	8,8											
Listavci	108	15,2											
Skupaj	137	13,2											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Nega letvenjaka	ha	0,40	0,80											

12.2 Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
08001A	34	34	34	32	32	32	26	28
08001B	32	32	30	28	28	28	26	26
08002A	34	34	34	32	32	32	26	28
08002B	34	34	34	34	32	32	28	28
08003	34	34	34	32	32	32	26	28
08004	34	32	32	30	30	30	28	28
08005A	34	32	32	32	32	32	26	26
08005B	34	32	34	34	32	34	28	28
08006A	34	34	32	32	30	32	28	28
08006B	32	32	30	30	28	32	28	26
08007A	34	34	32	32	30	32	28	28
08007B	32	32	30	28	28	32	28	26
08008A	34	34	32	32	30	32	28	28
08008B	34	32	34	34	32	34	32	28
08009A	32	32	32	34	32	32	28	26
08009B	34	32	30	32	30	32	28	26
08009C	30	30	30	28	28	28	26	26
08010A	34	34	34	34	32	32	26	26
08010B	34	34	34	32	32	32	26	26
08010C	34	34	34	34	32	32	28	26
08011A	34	34	32	34	32	32	28	28
08011B	34	34	32	35	32	35	26	26
08012A	34	34	32	34	32	34	28	28
08012B	34	34	32	32	30	32	28	26
08012C	34	32	32	34	32	32	28	28
08012D	32	34	30	35	30	35	28	26
08013A	34	34	32	34	32	34	28	28
08013B	34	28	32	34	34	32	30	28
08013C	34	32	32	34	32	32	28	26
08014A	34	34	32	32	30	32	28	28
08014B	34	32	32	34	32	32	28	26
08015A	34	32	32	32	32	32	28	26
08015B	34	32	32	34	32	32	28	28
08016A	32	32	32	34	32	32	28	26
08016B	34	32	32	32	32	32	28	26
08017	32	32	32	34	34	34	30	30
08018A	32	32	32	34	32	34	30	30
08018B	32	32	32	34	32	34	30	30
08019A	34	32	32	34	30	32	28	26
08019B	32	34	30	35	32	35	26	26
08020A	34	34	32	34	32	32	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
08020B	32	34	30	35	32	35	26	26
08020C	34	34	32	32	30	32	28	28
08021A	34	34	32	34	32	34	28	28
08021B	34	32	32	35	32	35	26	26
08022A	32	30	32	32	30	32	28	26
08022B	32	32	32	34	32	32	28	26
08022C	32	34	32	35	30	35	26	26
08023A	34	32	34	34	30	32	28	28
08023B	32	32	32	34	32	34	28	28
08024A	32	30	30	30	30	30	26	26
08024B	32	30	30	35	30	35	28	28
08024C	34	32	34	34	30	32	28	28
08025A	34	32	34	32	30	32	28	28
08025B	32	30	30	35	30	35	28	28
08025C	30	30	30	30	28	28	26	26
08026A	34	32	34	34	30	32	28	28
08026B	30	30	30	30	28	28	26	26
08027A	34	32	34	32	30	32	28	28
08027B	32	32	32	35	30	35	28	28
08028A	32	32	32	34	32	32	28	28
08028B	34	34	34	32	30	32	28	28
08029A	30	30	30	30	30	30	28	26
08029B	32	32	32	35	32	35	28	28
08029C	32	32	32	32	30	32	26	26
08029D	32	34	32	35	30	35	28	28
08029E	30	30	30	30	30	30	26	26
08030A	30	30	32	30	30	30	26	26
08030B	32	32	32	34	30	32	28	28
08031	32	32	32	35	30	35	26	26
08032	32	32	32	35	30	35	26	28
08033A	34	32	32	32	30	32	26	26
08033B	34	34	32	35	32	35	28	26
08034A	34	34	32	32	32	34	28	28
08034B	32	34	32	35	32	34	28	26
08035A	34	32	32	35	32	35	28	28
08035B	32	34	32	34	32	34	26	26
08036	32	32	32	35	32	35	28	28
08037A	34	32	32	35	32	35	26	26
08037B	34	32	32	34	32	32	26	26
08038A	34	32	32	34	32	32	28	26
08038B	32	34	32	35	32	35	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
08039	32	34	32	35	30	35	26	26
08040	32	34	32	35	30	35	26	26
08041A	32	32	32	34	32	32	28	26
08041B	32	34	32	35	32	35	28	26
08042A	32	34	32	35	32	35	26	26
08042B	34	32	32	32	32	32	28	28
08042C	34	34	32	34	32	34	28	28
08043A	32	34	32	35	32	35	28	26
08043B	34	34	32	32	32	32	28	28
08044A	32	34	32	35	32	35	28	26
08044B	32	32	32	34	32	34	28	26
08045A	32	30	30	30	30	30	26	26
08045B	32	32	32	35	32	35	28	26
08046A	34	32	32	34	32	32	26	26
08046B	34	32	32	34	32	32	28	26
08046C	32	34	32	35	32	35	28	26
08047A	34	34	32	34	32	32	28	26
08047B	34	34	32	35	32	35	28	28
08048A	34	32	32	34	32	32	28	26
08048B	34	32	32	34	32	32	28	26
08048C	34	34	32	35	32	35	28	28
08049	32	32	32	34	32	32	28	26
08050A	34	34	32	34	34	34	28	28
08050B	34	34	32	32	30	32	26	26
08051A	32	34	32	34	34	34	28	26
08051B	34	34	32	34	32	32	26	26
08052A	34	34	32	34	34	34	28	28
08052B	34	34	32	32	30	32	26	26
08053A	32	34	32	34	34	34	28	28
08053B	34	34	32	34	32	32	26	26
08054A	32	32	32	34	32	34	28	26
08054B	32	32	30	30	30	32	26	26
08054C	34	32	32	32	32	32	26	26
08055A	34	34	32	32	30	32	26	26
08055B	34	34	32	34	34	34	28	28
08056A	34	32	32	34	34	34	28	28
08056B	32	32	32	32	30	32	26	30
08056C	34	34	32	32	32	32	28	28
08057A	34	32	32	34	32	32	26	26
08057B	34	32	32	34	32	34	28	26
08058A	34	32	32	34	34	34	28	28
08058B	34	34	32	32	30	32	26	26
08059A	34	34	32	32	32	34	28	28
08059B	32	32	32	34	32	32	30	28
08060A	34	34	32	32	32	34	28	28
08060B	32	32	32	32	30	32	28	28
08061A	34	34	32	35	30	35	28	28
08061B	32	32	32	34	32	32	28	30
08061C	32	32	30	30	30	30	26	26
08062A	32	30	30	30	32	32	26	26
08062B	34	32	32	34	32	34	28	30
08063A	30	30	30	32	30	30	26	26
08063B	34	32	32	34	32	32	28	30
08064A	32	30	30	30	30	30	26	26
08064B	32	32	32	34	32	34	28	26
08064C	34	32	32	34	32	32	26	26
08065A	30	30	30	30	30	30	26	26
08065B	32	32	32	34	32	32	28	26
08065C	34	32	32	34	30	32	28	26
08066A	32	32	32	34	32	32	28	26
08066B	34	32	30	30	28	30	26	26
08067A	30	30	30	30	28	30	26	26
08067B	32	32	32	34	32	32	28	26
08067C	34	32	32	34	30	32	26	26
08068A	30	30	30	28	28	30	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
08068B	32	32	32	34	32	32	28	28
08069A	34	32	32	32	32	32	28	28
08069B	32	32	32	34	32	32	26	26
08070A	34	32	32	34	32	32	26	26
08070B	32	32	32	34	32	34	28	26
08070C	30	30	30	30	28	30	26	26
08071A	34	32	32	34	30	32	28	26
08071B	32	32	32	34	32	32	28	26
08071C	30	30	30	30	28	30	26	26
08072A	34	34	32	32	32	32	28	28
08072B	32	30	30	28	28	30	26	26
08072C	30	30	30	30	28	30	26	26
08073A	32	30	30	30	28	30	26	26
08073B	32	32	32	34	32	32	28	28
08074A	30	30	30	30	28	30	26	26
08074B	32	32	32	32	32	32	28	26
08074C	34	32	32	34	30	32	28	26
08075A	30	30	30	30	28	28	26	26
08075B	34	32	32	32	30	32	28	28
08076A	30	30	30	28	28	30	26	26
08076B	32	34	32	32	32	32	28	28
08077	30	30	30	28	28	30	26	26
08078A	30	30	30	28	28	30	26	26
08078B	32	32	32	32	30	32	26	26
08079	30	30	30	28	28	28	26	26
08080	30	30	30	26	26	28	26	26
08081	34	32	32	32	32	32	28	28
08082A	34	34	32	34	32	34	30	28
08082B	34	34	32	34	32	34	30	28
08082C	34	34	32	34	32	34	28	28
08083A	34	34	32	34	32	34	30	28
08083B	34	34	32	32	32	32	28	28
08084A	30	28	28	28	28	30	26	26
08084B	34	30	30	32	30	32	28	26
08085A	32	32	32	30	30	30	26	26
08085B	32	32	32	34	32	32	28	26
08086A	32	32	32	34	34	34	28	28
08086B	32	32	32	30	30	30	26	26
08087A	32	32	32	34	30	34	26	26
08087B	32	32	32	30	30	30	26	26
08087C	32	32	32	32	30	32	26	26
08088A	32	32	32	35	30	35	26	26
08088B	32	32	32	32	30	30	28	28
08089A	32	32	32	35	30	35	26	26
08089B	30	30	30	30	30	30	26	26
08089C	32	32	32	34	30	32	26	26
08090A	34	34	34	32	32	34	28	28
08090B	36	36	34	36	30	36	26	26
08091A	32	34	32	35	30	32	26	26
08091B	34	32	32	32	30	32	26	26
08092A	32	34	32	35	30	34	26	26
08092B	34	32	32	32	30	32	26	26
08093A	32	32	32	35	30	32	28	26
08093B	34	32	32	32	30	32	26	26
08093C	32	30	30	28	30	30	26	26
08094A	36	36	34	36	28	36	26	26
08094B	34	34	34	32	30	32	26	26
08095	36	36	34	36	28	36	26	26
08096	36	36	34	36	28	36	26	26
08097	36	36	34	36	28	36	26	26
08098A	34	34	34	32	28	32	26	26
08098B	30	30	30	30	28	30	26	26
08099A	32	32	32	32	30	32	28	26
08099B	32	32	32	35	30	35	28	28
08099C	30	30	30	30	28	30	26	26

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
08100A	32	32	32	35	30	35	28	26
08100B	32	34	32	34	30	32	28	26
08100C	30	30	30	30	28	30	28	26
08101	36	36	32	34	32	34	30	26
08102	34	34	32	35	28	35	28	28
08103	36	36	34	36	28	36	26	26
08104A	36	36	34	36	28	36	26	26
08104B	32	32	32	35	28	35	26	26
08105A	32	32	32	35	30	35	28	28
08105B	32	32	32	32	30	32	26	26
08106	32	32	32	35	30	35	28	28
08107	32	32	32	35	30	35	28	28
08108	32	34	32	35	30	35	26	26
08109A	32	32	32	34	30	32	26	26
08109B	32	34	32	35	30	35	26	26
08110A	30	30	30	30	28	30	26	26
08110B	32	30	30	32	30	32	28	26
08111A	32	32	32	35	32	35	28	26
08111B	32	32	32	32	32	32	28	28
08111C	32	34	32	34	32	32	28	28
08112A	32	32	32	34	30	32	28	26
08112B	32	34	32	35	30	35	28	28
08113	32	32	34	34	32	34	28	26
08114A	32	32	32	32	30	32	28	28
08114B	32	32	34	32	30	32	28	26
08114C	30	28	28	28	28	28	26	26
08115A	32	32	32	35	30	35	28	26
08115B	32	32	32	32	30	32	28	28
08116	34	32	32	35	30	35	28	28
08117	32	34	32	35	30	35	28	28
08118	32	34	32	35	30	35	26	26
08119A	34	32	32	35	30	35	28	26
08119B	32	32	32	32	30	32	28	28
08120A	32	34	32	35	30	35	26	26
08120B	34	32	32	32	30	32	26	26
08121A	32	32	32	35	32	35	30	28
08121B	34	36	32	36	30	36	28	26
08122	32	34	32	35	26	35	28	26
08123	30	30	30	28	28	28	26	26
08124	30	30	30	28	28	28	26	26
08125	30	30	28	30	28	28	26	26
08126	30	30	28	30	28	28	26	26
08127	30	30	30	28	28	28	26	26

12.3 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
01111	SM	361	0,0689	0,0517	0,0414	0,0345	0,0296	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0173	0,0159	0,0148	0,0139	0,0129
	JE	352	0,0764	0,0568	0,0451	0,0374	0,0319	0,0277	0,0245	0,0221	0,0200	0,0183	0,0167	0,0156	0,0146	0,0135
	OI	371	0,0603	0,0445	0,0381	0,0341	0,0311	0,0286	0,0264	0,0244	0,0225	0,0207	0,0190	0,0173	0,0157	0,0141
	BU	353	0,0446	0,0382	0,0332	0,0291	0,0256	0,0227	0,0200	0,0177	0,0155	0,0136	0,0117	0,0101	0,0085	0,0071
	HR	369	0,0292	0,0254	0,0225	0,0201	0,0180	0,0163	0,0147	0,0134	0,0121	0,0110	0,0099	0,0089	0,0080	0,0072
	PL	359	0,0926	0,0592	0,0418	0,0315	0,0248	0,0201	0,0168	0,0142	0,0122	0,0108	0,0094	0,0085	0,0076	0,0068
	TL	355	0,0454	0,0301	0,0218	0,0168	0,0135	0,0111	0,0094	0,0081	0,0071	0,0062	0,0056	0,0050	0,0045	0,0041
ML	370	0,0527	0,0419	0,0339	0,0274	0,0221	0,0175	0,0135	0,0099	0,0067	0,0037	0,0011	0,0008	0,0005	0,0004	
01201	SM	351	0,0870	0,0651	0,0518	0,0432	0,0368	0,0322	0,0285	0,0256	0,0233	0,0213	0,0195	0,0181	0,0168	0,0157
	JE	357	0,0872	0,0750	0,0655	0,0578	0,0512	0,0455	0,0405	0,0360	0,0320	0,0283	0,0249	0,0217	0,0188	0,0160
	OI	371	0,0603	0,0445	0,0381	0,0341	0,0311	0,0286	0,0264	0,0244	0,0225	0,0207	0,0190	0,0173	0,0157	0,0141
	BU	354	0,0860	0,0597	0,0449	0,0356	0,0293	0,0247	0,0213	0,0186	0,0165	0,0148	0,0133	0,0121	0,0111	0,0102
	HR	369	0,0292	0,0254	0,0225	0,0201	0,0180	0,0163	0,0147	0,0134	0,0121	0,0110	0,0099	0,0089	0,0080	0,0072
	PL	359	0,0926	0,0592	0,0418	0,0315	0,0248	0,0201	0,0168	0,0142	0,0122	0,0108	0,0094	0,0085	0,0076	0,0068
	TL	355	0,0454	0,0301	0,0218	0,0168	0,0135	0,0111	0,0094	0,0081	0,0071	0,0062	0,0056	0,0050	0,0045	0,0041
ML	370	0,0527	0,0419	0,0339	0,0274	0,0221	0,0175	0,0135	0,0099	0,0067	0,0037	0,0011	0,0008	0,0005	0,0004	
01205	SM	356	0,0845	0,0633	0,0506	0,0422	0,0361	0,0315	0,0281	0,0253	0,0229	0,0210	0,0194	0,0180	0,0168	0,0157
	JE	357	0,0872	0,0750	0,0655	0,0578	0,0512	0,0455	0,0405	0,0360	0,0320	0,0283	0,0249	0,0217	0,0188	0,0160
	OI	371	0,0603	0,0445	0,0381	0,0341	0,0311	0,0286	0,0264	0,0244	0,0225	0,0207	0,0190	0,0173	0,0157	0,0141
	BU	358	0,0661	0,0485	0,0382	0,0315	0,0266	0,0231	0,0204	0,0182	0,0165	0,0149	0,0137	0,0127	0,0118	0,0110
	HR	369	0,0292	0,0254	0,0225	0,0201	0,0180	0,0163	0,0147	0,0134	0,0121	0,0110	0,0099	0,0089	0,0080	0,0072
	PL	359	0,0926	0,0592	0,0418	0,0315	0,0248	0,0201	0,0168	0,0142	0,0122	0,0108	0,0094	0,0085	0,0076	0,0068
	TL	360	0,0608	0,0408	0,0299	0,0232	0,0188	0,0156	0,0132	0,0114	0,0100	0,0089	0,0079	0,0072	0,0065	0,0060
ML	370	0,0527	0,0419	0,0339	0,0274	0,0221	0,0175	0,0135	0,0099	0,0067	0,0037	0,0011	0,0008	0,0005	0,0004	
01301	SM	361	0,0689	0,0517	0,0414	0,0345	0,0296	0,0259	0,0230	0,0207	0,0188	0,0173	0,0159	0,0148	0,0139	0,0129
	JE	362	0,0919	0,0657	0,0507	0,0410	0,0343	0,0294	0,0256	0,0226	0,0203	0,0183	0,0167	0,0153	0,0141	0,0131
	OI	371	0,0603	0,0445	0,0381	0,0341	0,0311	0,0286	0,0264	0,0244	0,0225	0,0207	0,0190	0,0173	0,0157	0,0141
	BU	363	0,0590	0,0443	0,0355	0,0296	0,0254	0,0222	0,0198	0,0178	0,0162	0,0149	0,0137	0,0128	0,0119	0,0112
	HR	369	0,0292	0,0254	0,0225	0,0201	0,0180	0,0163	0,0147	0,0134	0,0121	0,0110	0,0099	0,0089	0,0080	0,0072
	PL	364	0,0474	0,0356	0,0285	0,0238	0,0204	0,0179	0,0159	0,0143	0,0131	0,0120	0,0111	0,0103	0,0096	0,0090
	TL	355	0,0454	0,0301	0,0218	0,0168	0,0135	0,0111	0,0094	0,0081	0,0071	0,0062	0,0056	0,0050	0,0045	0,0041
ML	370	0,0527	0,0419	0,0339	0,0274	0,0221	0,0175	0,0135	0,0099	0,0067	0,0037	0,0011	0,0008	0,0005	0,0004	
07000	SM	365	0,0974	0,0730	0,0585	0,0487	0,0417	0,0365	0,0325	0,0292	0,0265	0,0243	0,0224	0,0209	0,0195	0,0182
	JE	357	0,0872	0,0750	0,0655	0,0578	0,0512	0,0455	0,0405	0,0360	0,0320	0,0283	0,0249	0,0217	0,0188	0,0160
	OI	371	0,0603	0,0445	0,0381	0,0341	0,0311	0,0286	0,0264	0,0244	0,0225	0,0207	0,0190	0,0173	0,0157	0,0141
	BU	366	0,0812	0,0578	0,0444	0,0358	0,0299	0,0254	0,0222	0,0196	0,0175	0,0158	0,0144	0,0132	0,0121	0,0113
	HR	369	0,0292	0,0254	0,0225	0,0201	0,0180	0,0163	0,0147	0,0134	0,0121	0,0110	0,0099	0,0089	0,0080	0,0072
	PL	367	0,0924	0,0636	0,0476	0,0376	0,0308	0,0259	0,0222	0,0194	0,0171	0,0153	0,0138	0,0125	0,0115	0,0105
	TL	368	0,0424	0,0318	0,0254	0,0212	0,0181	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0090	0,0084	0,0079
ML	370	0,0527	0,0419	0,0339	0,0274	0,0221	0,0175	0,0135	0,0099	0,0067	0,0037	0,0011	0,0008	0,0005	0,0004	
09000	SM	365	0,0974	0,0730	0,0585	0,0487	0,0417	0,0365	0,0325	0,0292	0,0265	0,0243	0,0224	0,0209	0,0195	0,0182
	JE	357	0,0872	0,0750	0,0655	0,0578	0,0512	0,0455	0,0405	0,0360	0,0320	0,0283	0,0249	0,0217	0,0188	0,0160
	OI	371	0,0603	0,0445	0,0381	0,0341	0,0311	0,0286	0,0264	0,0244	0,0225	0,0207	0,0190	0,0173	0,0157	0,0141
	BU	366	0,0812	0,0578	0,0444	0,0358	0,0299	0,0254	0,0222	0,0196	0,0175	0,0158	0,0144	0,0132	0,0121	0,0113
	HR	369	0,0292	0,0254	0,0225	0,0201	0,0180	0,0163	0,0147	0,0134	0,0121	0,0110	0,0099	0,0089	0,0080	0,0072
	PL	367	0,0924	0,0636	0,0476	0,0376	0,0308	0,0259	0,0222	0,0194	0,0171	0,0153	0,0138	0,0125	0,0115	0,0105
	TL	368	0,0424	0,0318	0,0254	0,0212	0,0181	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0090	0,0084	0,0079
ML	370	0,0527	0,0419	0,0339	0,0274	0,0221	0,0175	0,0135	0,0099	0,0067	0,0037	0,0011	0,0008	0,0005	0,0004	

12.4 Prikaz preoblikovanih odsekov z novim načrtom GGE

12.5 Cena gozdnega dela in cena lesa pri izračunu ekonomske presoje

Dnina v državnih in gozdovih lokalnih skupnosti 165 eur, v zasebnih 78 eur.

Vrsta dela	Enota	Normativ		
		Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lok. skupn.
Priprava sestoja	ha	20	20	20
Priprava tal	ha	24	24	24
Sadnja	ha	105	105	105
Obžetev	ha	32	32	32
Nega mladja	ha	32	32	32

Nega gošče	ha	36	36	36
Nega letvenjaka	ha	32	32	32
Nega drogovnjaka	ha	18	18	18
Nega prebiralnega gozda	ha	12	12	12
Zaščita s premazom	ha	12	12	12
Zaščita z ograjo - novogradnja	m	0,42	0,67	0,67
Zaščita z ograjo - vzdrževanje	m	0,107	0,107	0,107
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	0,193	0,193	0,193
Vzdrževanje travinj	ha	11	11	11
Vzdrževanje grmišč	ha	40	40	40
Vzdrževanje vodnih površin	kos	8	8	8
Sadnja plodonosnega drevja	kos	0,15	0,15	0,15
Postavitev gnezdnic	kos	1,2	1,2	1,2
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0,6	0,6	0,6
Osnovanje poti	m	0,25	0,25	0,25
Vzdrževanje poti	m	0,04	0,04	0,04
Postavitev informativnih tabel	kos	0	16	0

	Enota	Cena
sadike smreke	kos	0,58
sadike hrasta	kos	1,15
sadike plodonosnega drevja	kos	2,20
gnezdnice	kos	18,00
premazi	kg	5,97
feromoni veliki	kos	8,94
feromoni mali	kos	13,44
ograja (ca. 2 m)	m	2,5

SKDVEP	SORTIMEP	SORTIMENT	PC	NC
11	H1	Hlodovina I	143,00	143,00
11	H2	Hlodovina II	108,00	108,00
11	H3	Hlodovina III	99,00	99,00
11	O	Ostali les	60,00	60,00
21	H1	Hlodovina I	105,00	105,00
21	H2	Hlodovina II	90,00	90,00
21	H3	Hlodovina III	86,00	86,00
21	O	Ostali les	55,00	55,00
30	H	Hlodovina	92,00	92,00
30	O	Ostali les	73,00	73,00
34	H1	Hlodovina I	220,00	220,00
34	H2	Hlodovina II	170,00	170,00
34	H3	Hlodovina III	130,00	130,00
34	O	Ostali les	95,00	95,00
39	C	Celulozni les	58,00	58,00
40	H1	Hlodovina I	121,00	121,00
40	H2	Hlodovina II	110,00	110,00
40	H3	Hlodovina III	90,00	90,00
40	O	Ostali les	67,00	67,00
50	H	Hlodovina	250,00	250,00

50	O	Ostali les	105,00	105,00
55	H	Hlodovina	96,00	96,00
55	O	Ostali les	70,00	70,00
60	H	Hlodovina	145,00	145,00
60	O	Ostali les	85,00	85,00
70	D	Drva	45,00	45,00
80	P	Prostorninski I	63,00	63,00
90	H	Hlodovina	85,00	85,00
90	O	Ostali les	37,00	37,00

12.6 Ločene priloge

Kataster GC je izdelan na podlagi nove aplikacije Evidenca gozdnih cest, kjer so podatki ovrednoteni na podlago LIDAR, tako da imajo ceste sedaj realno (grafično določeno) dolžino, zato so se cestam v glavnem spremenile razdalje (zmanjšale ali povečale).

Šifra ceste	Ime ceste	Kategorija		Dolžina m	Min. širina vozišča m	Maks. naklon %	Ocena javnega značaja %
		G1, G3	G2,				
	Potrjene ceste						
060063	Tri lipe - Laze	G2		10578	3,00	11	40
060064	Nad globoko dolino	G3		1749	3,00	13	20
060065	Šušnjarska cesta	G2		2985	3,00	6	20
060066	Nad Štale	G3		734	3,00	16	20
060067	Somova gora	G2		10188	3,00	9	30
060068	Somova gora-odcep v odd. 77,87	G3		325	3,00	4	10
060069	Rajhenavska cesta II*	G1		4654	3,00	9	45
060075	Lovski vrh	G2		2115	3,00	14	20
060100	Cesta - Novi Breg*	G2		935	3,00	8	40
060113	Remihov mlin-Cvišlerji	G3		3495	3,00	11	20
060114	Rudniški lager	G3		1860	3,00	12	20
060138	V Ušivo jamo	G3		2012	3,00	7	10
060192	Trnovec - Novi Breg *	G3		3994	3,00	7	30
060193	Odcep v odd. 63	G3		572	3,00	6	20
060195	Kleč-Stari Breg-Trnovec*	G2		2289	3,00	9	35
060203	Pri brlogih	G3		2115	3,00	7	30
060227	Pod Kofel	G2		4154	3,00	8	30
060331	Medvedji gozd	G3		900	3,00	14	20
060711	Tri lipe	G3		366	3,00	8	20
060712	Pod Skrajnik	G3		200	3,00	10	30
060713	Nad poseko	G3		818	3,00	13	25
060714	Klaričeva cesta	G3		500	3,00	7	25
060716	V brezov gaj	G3		501	3,00	6	25
060774	Med gozd. cestama 194 in 100*	G3		723	3,00	10	25
060775	Pod Šušnarjem	G3		770	3,00	8	20
060776	Med odd. 23 in 27	G3		419	3,00	7	20
060887	Polharska pot	G3		650	3,00	8	35
	Dolžina vseh cest skupaj			60601			

GC 060069 Rajhenavska II. je mejna cesta z GGE Rog v dolžini 4654 m.

GC 060100 Cesta – Novi breg je mejna cesta z GGE Rog v dolžini 455 m.

GC 060192 Trnovec - Novi Breg je mejna cesta z GGE Rog v dolžini 1000 m.

GC 060195 Kleč-Stari Breg-Trnovec je mejna cesta z GGE Grintovec v dolžini 510 m.

GC 060774 Med gozd. cestama 194 in 100 je mejna cesta z GGE Grintovec v dolžini 723 m.

GC 060906 Remihov mlin – Cvišlarji se je združila z GC 060113 Ciganska pot. Nova GC ima številko 060113 in ime Remihov mlin – Cvišlarji.

13 Kartni in prostorski del načrta

13.1 Kartni del

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

13.1.1 Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 3.788,23 ha gozdov, od tega 1,2 % zasebnih gozdov, 98,7 % državnih gozdov in 0,1 % gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v celoti v Občini Kočevje. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

13.1.2 Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75 %), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75 %), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75 %) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75 %). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

13.1.3 Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov so bili fitocenološki elaborati, ki so jih leta 1978 izdelali v Biološkem inštitutu Jovana Hadžija SAZU. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

13.1.4 Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Željne-Laze prevladujejo večnamenski gozdovi (99,6%), 0,4 % je gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni. Gozdov s posebnim namenom, kjer so ukrepi dovoljeni, v enoti ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

13.1.5 Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

13.1.6 Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretno usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.3.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote, zavarovana območja in upravljavske cone (A, B in F).

Glede na presek se v preglednici zapišejo še ostale upravljavske cone (prikazano z rdečo barvo). V kolikor katerega od območij ni, se to izbriše iz preglednice.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina (ha)
Celotni gozdni prostor	3.854,52
Ekološko pomembna območja	3.854,52
Natura 2000	3.851,23
Zavarovana območja	14,81
Naravne vrednote	17,38
Upravljavske cone A	137,20
Upravljavska cona B	1.956,40
Upravljavska cona F	3,12

13.1.7 Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

13.1.8 Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah prilagojenimi z modeli (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (30,9 %) ima jakost ukrepanja nad 25%. Najpogostejša vrsta sečnje je redčenje (40,4 %) in pomladitveni posek (32,9 %) (ha). V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11-15 %. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25 %. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10 %.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)					Skupaj
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %	
101 - redčenja	10,5	12,8	8,2	5,7	3,2	40,4
102 - pomladitveni posek	0,8	1,4	1,4	3,7	25,5	32,9
103 - drugo	0,1	1,2	0,0	0,3	0,6	2,3
303 - sanitarni posek	14,0	5,2	1,3	2,4	1,5	24,3
Skupaj	25,4	20,6	11,0	12,1	30,9	100,0

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

13.1.9 Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 146,43 ha, nege 590,39 ha in varstva 964,40 ha (s ponovitvami).

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

13.1.10 Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek v GGE Željne-Laze ni.

13.1.11 Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

13.1.12 Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Kočevje 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

13.2 Prostorski del

13.2.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti št. 1 so v prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju, ki niso določena kot gozd in površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

V GGE Željne-Laze se je skupna površina gozdov zmanjšala za 10,95 ha zaradi natančnejega vrisa gozdnega roba, ki upošteva rabo prostora (MKGP). Zaraščajočih površin je 47,38 ha, večina od tega v kmetijskem (negozdnem) prostoru, kjer so možne krčitve za pašnike.

Na karti so z rumeno prikazane iz gozda izločene jase, krčitev gozda v enoti ni bilo.

Preglednica 140: Stanje in razvoj gozdnih površin.

	Površina (ha)	indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	3.799,18	100
1b) Novo določene površine gozdov	4,41	0,1
1c) Novo izločene gozdne površine	15,36	0,4
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0	0,0
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	3.788,23	99,7
Površine v zaraščanju (niso gozd)	47,38	1,2
Druge gozdna zemljišča	11,7	0,3

* to so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali drugega razloga uvrščene med gozd

** osnova indeksa je pretekli gozdnogospodarski načrt GGE

13.2.2 Večfunkcionalna območja

Na dveh kartah v merilu so prikazana območja gozdov, kjer se pojavljata hkrati vsaj poena ekološka in socialna funkcija, ki zaradi svoje poudarjenosti vplivata na gospodarjenje z gozdovi.

Na karti št. 2a z naslovom "Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, raziskovalna, higiensko-zdravstvena, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine in estetska funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V GGE Željne-laze gre za območja gozdnih rezervatov, predela ob robu gozda, ki meji na mesto Kočevje, ob Križevem potu na Roški cesti ter območju Lovskega vrha.

Preglednica 141: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	141,97	3,7
Ostala površina	3.712,55	96,3
Skupaj	3.854,52	100

Na karti št. 2b z naslovom "Območja gozdov, kjer se pričakuje oziroma so možni konflikti med različnimi funkcijami gozda" so izrisana območja, kjer so na istem področju navzoče ekološke funkcije 1. ali 2. stopnje poudarjenosti in okolje obremenjujoče socialne funkcije (rekreacijska, turistična, poučna in obrambna funkcija), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti. Na tej karti so območja razvrščena v naslednje štiri kategorije:

1 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter z vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1),

2 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (E1) ter vsaj eno okolje obremenjujočo socialno z 2. stopnjo poudarjenosti (S2),

3 - območje - z navzočo vsaj eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo s 1. stopnjo poudarjenosti (S1) ter vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2),

4 - območje - z navzočo vsaj eno ekološko funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (E2) in eno okolje obremenjujočo socialno funkcijo z 2. stopnjo poudarjenosti (S2).

Če v GGE ni območij gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov se karta ne izdela.

Preglednica 142: Površine gozdnega prostora, v katerem so hkrati poudarjene ekološke in okolje obremenjujoče socialne funkcije ter njihov delež od vsega gozdnega prostora v gozdnogospodarski enoti.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	7,93	0,2
2. območje (E1, S2)	11,77	0,3
3. območje (E2, S1)	0	0
4. območje ((E2, S2)	0	0
Ostala površina	3.834,82	99,5
Skupaj	3.854,52	100

Območja gozdov, kjer se pričakujejo oz. so možni konflikti med različnimi funkcijami gozdov v GGE so: 1 območje - Željnske jame ter 2. območje - Lovski vrh.

13.2.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Na karti št. 3 je prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtih.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1 - zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,

2 - velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,

3 - srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,

4 - majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,

5 - gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica 143: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gospodarjenja	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	684,18	18,1
2 - velika	1.560,29	41,2
3 - srednja	1.183,45	31,2
4 - majhna	347,65	9,2
5 - brez načrtovanih ukrepov	12,66	0,3
Skupaj	3.788,23	100,0

13.2.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti št. 4 je prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (varovalni gozdovi, gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno - režimi ne dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05 in št. 56/07) ter s 44. členom Zakona o gozdovih.

Gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni, so izločeni na površini 4 gozdnih rezervatov (15,96 ha).

Preglednica 144: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v gozdnogospodarski enoti.

Gospodarska kategorija gozdov	Površina (ha)	Delež %
VE^NAMENSKI GOZDOVI	3.772,27	99,6
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	15,96	0,4
Skupaj	3.788,23	100,0

13.2.5 Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

V GGE Željne-Laze gozdov za sanacijo ni.

13.2.6 Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali ter za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja gozdov pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta št. 6a je namejena prikazu območij grmišč, zimovališča in mirnih con.

V GGE Željne-Laze so zimovališča na območju RGR 7000 in v drugih RGR, ki mejijo na ta območja.

Preglednica 145: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali.

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
Pasišča	43,22	1,1
Grmišča	33,11	0,9
Zimovališča	569,56	15,0
Mirne cone	0	0,0
Skupaj	3.788,23	100

Območja gozdov pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti po predpisih o ohranjanju narave

Celotno površino GGE Željne-Laze pokrivajo EPO območja, skoraj celoten gozd pa tudi Natura 2000 območja.

Preglednica 146: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti.

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov)%
EPO Kočevsko (31100)	4.389,66	3.788,23	100
EPO Osrednje obm. živ. prostora velikih zveri (80000)	4.389,66	3.788,23	100
SI000263 Kočevsko (Natura 2000) - POO	4.093,98	3.784,56	99,9
SI000013 Kočevsko (Natura 2000) - POV	4.093,98	3.784,56	99,9
Skupaj		3.788,23	100

13.2.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku Atlas voda.

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo celotno GGE.

Preglednica 147: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - državni	-	-
Vodovarstvena območja - občinski	23,66	0,5
Kopalne vode		-
Referenčni odseki vodotokov		-
Referenčni odsek na jezerih		-
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinski vodah		-
Vodna zemljišča stoječih celinski vodah		-
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov		-
Vodna telesa jezer		-
Vodna telesa morja		-
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti		-
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti		-
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti		-
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti		-
Opozorilna karta poplav		
Območja pogostih poplav		-
Območja redkih poplav		-
Območja zelo redkih poplav		-
Plazovita območja		-
Plazljiva območja*		
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	1.193,53	27,2
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.562,14	35,6
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.297,63	29,6
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	194,41	4,4
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	129,28	2,9
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	3,1	0,1
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		

Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	ni popolna	
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi		-
Zahtevni zaščitni ukrepi		-
Strogo varovanje		-
Celotna površina GGE	4.389,66	100

13.2.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Na karti št. 8 so prikazana območja, kjer krčenje gozda ni dopustno oziroma praviloma ni dopustno. Izven teh območij je krčenje gozda načeloma dopustno.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so: varovalni gozdovi, gozdni rezervati ter drugi gozdovi s posebnim namenom. Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so: gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave ter manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območje gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 3.722,27 ha, kar predstavlja 99,6 % površine gozdov

V GGE Željne-Laze krčenje ni dovoljeno na površini GPN – gozdnih rezervatov.

Preglednica 148: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda.

Območja	Površina (ha)	Delež %
Krčenje gozda ni dovoljeno	15,96	0,4
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.772,27	99,6
Krčenje gozda je dopustno	0	0,0
Skupaj	3.788,23	100,0

13.2.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

V GGE ni večjih območij gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami, karte P9b ne prikazujemo.

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

V GGE ni območij gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami, karte P9c ne prikazujemo.